

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

33 üncü Birleşim
21. 12 . 1997 Pazar

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	687
II. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	688:824
1. - 1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli idareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarılarının (1/669; 1/670; 1/633, 3/1046; 1/634, 3/1047) (S. Sayıları : 390, 391, 401, 402)	688:824
A) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	688:752, 752:753
1. - İçişleri Bakanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi	688:752, 752
2. - İçişleri Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı	688:752, 752:753
a) Emniyet Genel Müdürlüğü	688:752, 753:754
1. - Emniyet Genel Müdürlüğü 1998 Malî Yılı Bütçesi	688:752, 753
2. - Emniyet Genel Müdürlüğü 1996 Malî Yılı Kesinhesabı	688:752, 753:754
b) Jandarma Genel Komutanlığı	688:752, 754:755
1. - Jandarma Genel Komutanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi	688:752, 754
2. - Jandarma Genel Komutanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı	688:752, 754:755
c) Sahil Güvenlik Komutanlığı	688:752, 755:756
1. - Sahil Güvenlik Komutanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi	688:752, 755,
2. - Sahil Güvenlik Komutanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı	688:752, 755:756

Sayfa**B) BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞI**

688:752,756:757

1. – Bayındırlık ve İskân Bakanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi

688:752, 756

2. – Bayındırlık ve İskân Bakanlığı 1996 Malî Kesinhesabı

688:752, 757

a) Karayolları Genel Müdürlüğü

688:752, 757:758

1. – Karayolları Genel Müdürlüğü 1998 Malî Yılı Bütçesi

688:752, 757:758

2. – Karayolları Genel Müdürlüğü 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

688:752, 758

C) TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI

759:821, 821:822

1. – Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi

759:821, 821

2. – Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

759:821, 821:822

a) Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

759:821, 822:823

1. – Tarım Reformu Genel Müdürlüğü 1998 Malî Yılı Bütçesi

759:821, 822:823

2. – Tarım Reformu Genel Müdürlüğü 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

759:821, 823

D) TURİZM BAKANLIĞI

759:821, 823:824

1. – Turizm Bakanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi

759:821, 823:824

2. – Turizm Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

759:821, 824

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 10.00'da açılarak üç oturum yaptı.

Birinci ve İkinci Oturum

İçel Milletvekili D. Fikri Sağlar ve 20 arkadaşının, devlet içinde var olduğu iddia edilen yasadışı örgütlerin eylemleri ile güvenlik ve istihbarat birimlerinin sorunlarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/226) Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önerenin gündemde yerini alacağı ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki öngörüşmenin, sırasında yapılacağı ve,

Alınan karar gereğince, Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük ve 37 arkadaşının, Avrupa Birliği ve Kıbrıs başta olmak üzere, Hükümetin izlediği dış politika konusunda genel görüşme açılmasına ilişkin önergesinin (8/15), yapılan öngörüşmelerden sonra kabul edildiği; genel görüşme gününün, Danışma Kurulunca tespit edilerek Genel Kurula sunulacağı,

Açıktandı.

1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarılarının (1/669; 1/633, 3/1046; 1/670; 1/634, 3/1047) (S. Sayıları : 390, 401, 391, 402) görüşmelerine devam edilerek;

Sağlık Bakanlığı,

Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü,

Orman Bakanlığı,

Orman Genel Müdürlüğü,

1998 Malî yılı bütçeleri ile 1996 malî yılı kesinhesapları kabul edildi;

Dışişleri Bakanlığı,

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,

1998 malî yılı bütçeleri ile 1996 malî yılı kesinhesapları üzerinde bir süre görüldü.

Uluç Gürkan

Başkanvekili

Ahmet Dökülmez

Kahramanmaraş

Kâtip Üye

Ali Günaydın

Konya

Kâtip Üye

Üçüncü Oturum

1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarılarının (1/669; 1/633, 3/1046; 1/670; 1/634, 3/1047) (S. Sayıları : 390, 401, 391, 402) görüşmelerine devam edilerek;

Dışişleri Bakanlığı,

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,

1998 malî yılı bütçeleri ile 1996 malî yılı kesinhesapları kabul edildi.

Cenevre'de yapılan 85 inci Uluslararası Çalışma Konferansında kabul edilen "Özel İş Büroları Hakkında 181 Sayılı Sözleşme" ve "188 Sayılı Tavsiye Kararı" ile ilgili olarak, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tarafından, bütçe müzakereleri sırasında, TBMM'ye bilgi sunulacağına ilişkin Başbakanlık tezkeresi okundu; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Nami Çağan, tezkere üzerinde, Genel Kurula bilgi verdi.

Programda yeralan kuruluşların bütçe ve kesinhesaplarını görüşmek için, 21 Aralık 1997 Pazartesi günü saat 10.00'da toplanmak üzere, birleşime 21.46'da son verildi.

Kamer Genç

Başkanvekili

Ünal Yaşar

Gaziantep

Kâtip Üye

Mehmet Korkmaz

Kütahya

Kâtip Üye

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati :10.00

21 Aralık 1997 Pazar

BAŞKAN : Başkanvekili Hasan KORKMAZCAN**KÂTİP ÜYELER : Levent MISTIKOĞLU(Hatay), Zeki ERGEZEN (Bitlis)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 33 üncü Birleşimini açıyorum.

II. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER**

1. – 1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli idareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarılarının (1/669; 1/670; 1/633, 3/1046; 1/634, 3/1047) (S. Sayıları : 390, 391, 401, 402) (1)

A) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

1. – İçişleri Bakanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi

2. – İçişleri Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

a) Emniyet Genel Müdürlüğü

1. – Emniyet Genel Müdürlüğü 1998 Malî Yılı Bütçesi

2. – Emniyet Genel Müdürlüğü 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

b) Jandarma Genel Komutanlığı

1. – Jandarma Genel Komutanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi

2. – Jandarma Genel Komutanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

c) Sahil Güvenlik Komutanlığı

1. – Sahil Güvenlik Komutanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi

2. – Sahil Güvenlik Komutanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

B) BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞI

1. – Bayındırlık ve İskân Bakanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi

2. – Bayındırlık ve İskân Bakanlığı 1996 Malî Kesinhesabı

a) Karayolları Genel Müdürlüğü

1. – Karayolları Genel Müdürlüğü 1998 Malî Yılı Bütçesi

2. – Karayolları Genel Müdürlüğü 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçe Kesinhesap Kanunu Tasarıları üzerindeki görüşmelere devam ediyoruz.

Program uyarınca, bugün, iki tur görüşme yapacağız.

Dokuzuncu tur görüşmelere başlıyoruz.

Komisyon ve Hükümet yerlerini aldılar.

Dokuzuncu turda, İçişleri Bakanlığı ve Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bütçeleri yer almaktadır.

Şimdi, dokuzuncu turda grupları ve şahısları adına söz alan sayın milletvekillerinin isimlerini sırasıyla okuyorum:

(1) 390, 391, 401 ve 402 S. Sayılı Basmayazılar 16.12.1997 tarihli 28 inci Birleşim Tutanağına eklidir.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Çorum Milletvekili Sayın Bekir Aksoy, Giresun Milletvekili Sayın Ergun Özdemir;

Demokratik Sol Parti Grubu adına, Manisa Milletvekili Sayın Cihan Yazar, İçel Milletvekili Sayın Abdülbaki Gökçel, Zonguldak Milletvekili Sayın Tahsin Boray Baycık;

Demokrat Türkiye Partisi Grubu adına, Hakkâri Milletvekili Sayın Mustafa Zeydan, Kütahya Milletvekili Sayın Mehmet Korkmaz;

Anavatan Partisi Grubu adına, Konya Milletvekili Sayın Mehmet Keçeciler, Konya Milletvekili Sayın Ahmet Alkan;

Refah Partisi Grubu adına, Ankara Milletvekili Sayın Ersönmez Yarbay, Kırıkkale Milletvekili Sayın Kemal Albayrak, Kastamonu Milletvekili Sayın Fethi Acar;

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Yahya Şimşek, Ankara Milletvekili Sayın Eşref Erdem;

Şahıslar olarak, bütçelerin lehinde, İstanbul Milletvekili Sayın Halit Dumankaya; aleyhinde, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat, Trabzon Milletvekili Sayın İsmail Sungur söz istemiş bulunmaktadırlar.

Bu arada, bir hatırlatmada bulunmak istiyorum: Bakanlara soru yöneltmek isteyen milletvekili arkadaşlarımız, gruplar adına yapılacak konuşmalar tamamlanıncaya kadar, gerekçesiz, açık ve kısa soru metinlerini, Başkanlığımıza ulaştırmalıdır. Daha sonraki önergeleri işleme koyamıyoruz.

Gruplar adına ilk söz, Doğru Yol Partisi Grubu adına Çorum Milletvekili Sayın Bekir Aksoy'un.

Sayın Aksoy, Grubunuzun konuşma süresi 30 dakikadır;

BEKİR AKSOY (Çorum) – Sayın Başkan, 15 dakikasını kullanacağım.

BAŞKAN –Bunu siz ayarlayacaksınız; ben hatırlatırım.

Buyurun Sayın Aksoy. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA BEKİR AKSOY (Çorum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Doğru Yol Partisi Grubu ve şahsım adına sizleri selamlıyorum. İçişleri Bakanlığı bütçesi tizerinde söz almış bulunuyorum.

İçişleri Bakanlığı, ülkenin huzur ve güvenini, emniyet ve asayişini sağlamak, kamu düzenini korumakla mükellef; bunun için, çok önemli görevler üstlenmiş bir bakanlıktır.

Bir ülkede, olumlu atılacak herhangi bir adımın yapılabilmesi için, mutlaka, huzurun, güvenin ve kamu düzeninin sağlanmış olması gerekir. Eğer, bunlar sağlanmazsa, iktisadî alanda siyasî alanda, içtimaî alanda, o ülkede yapılabilecek olumlu hiçbir şey yoktur. Bu bakımdan, İçişleri Bakanlığının önemini burada bir daha vurgulamak istiyorum.

Konuşmamda, İçişleri Bakanlığının sorumluluğunda yürütülen terörle mücadele konusunda ana başlıklarıyla bazı şeylerden bahsedeceğim; daha sonra, Türkiye'nin gündeminde çok önemli yer almış, fakat bir açıklama yapılmamış millî güvenlik siyaset belgesi üzerinde bazı şeyler söyleyeceğim; daha sonra da mahallî idarelerle alakalı bazı şeyler söyleyeceğim.

Muhterem arkadaşlarım, 1984 yılından beri, Türkiye, bölücü bir terörle karşı karşıya. Bu hareket, 1984'te meydana çıktı ve 1993 yılına kadar ülkeyi bizar etti. İlk çıkışında "üç beş tane sergerdenin işidir" diye meseleye bakıldı; ona göre, bunlarla mücadele esası doğru düzen tespit edilemedi; bu mücadele esası, doğru düzen tespit edilemediği için de bu kargaşa onüç yıldır devam etmekte ve milleti bizar etmektedir. Özellikle, Körfez hareketından sonra sınırlarımıza yığılan bir sürü mülteciyle birlikte PKK'nın hareketleri gittikçe yoğunlaştı.

Muhterem arkadaşlarım, 1993'te, o zamanki DYP-SHP İktidarı döneminde, olay, masaya yatırıldı ve bir analize tabi tutuldu. Bu analizde; terörün üç ayağının olduğu -bunlardan birincisi dağ kadrosu, ikincisi milis cephe, üçüncüsü de parti- bunların analizi yapıldıktan sonra üçüyle de aynı derecede ve aynı yoğunlukta bir mücadelenin yapılması halinde netice alınabileceği kararına varıldı.

Silahlı Kuvvetler, 1993'ün sonlarına doğru konsepti değiştirdi ve alan hâkimiyeti konseptini benimsedi. Alan hâkimiyeti konseptinin manası, o tarihlerde eşkiyanın eğitim yaptığı, eşkiyanın konuşlandığı yere, Türk Silahlı Kuvvetlerinin kahraman askerleri, taburları gittiler, konuşlandılar; ondan sonra, bu işin miladı başladı ve dönüşüm başladı.

Milislerle, yani, şehir içerisinde olan ve PKK örgütünün dağ kadrosunun lojistiğini temin eden, insangücü kaynağını temin edenlerle mücadeleyi de, kahraman Türk polisi üstlendi. Polisin, o tarihten itibaren, daha önce kurulmuş olan özel harekât timleri geliştirildi, sayıları artırıldı, bu mücadeleye, fevkalade, başarılı olarak devam edildi.

Aynı günlerde ve aynı yoğunlukta dış temaslarla, Avrupa'daki uzantıları, başka yerlerdeki uzantıları konusunda, bu ülkelerde yapılan görüşmeler neticesinde, PKK'nın bu ülkelerde yasaklanmamasının, terörün bu ülkelerde men edilmesinin temini yönünde önemli kazanımlar sağlandı.

Hemen bunun yanında, silahlı mücadele devam ederken, o zamanki hükümetin benimsediği ikinci bir hareket de -buna psikoekonomik hareket de diyebiliriz- acil destek fonu marifetiyle, o bölgede meydana gelen zararların temini, emekyoğun projelerin temini ve harekete geçirilmesi konusunda ciddi mesafeler alındı.

Aynı zamanda, finans kaynaklarının kurutulması konusunda önemli adımlar atıldı. Bu arada, İçişleri Bakanlığının, Dışişleri Bakanlığının, MİT Müsteşarlığının ve Genelkurmay Başkanlığının tam bir koordine içinde çalışması neticesinde çok ciddi mesafeler alınmıştır. 1991 yılında Diyarbakır'a gidilemezken, o tarihlerde saat 15.00'ten sonra vatandaş dışarı çıkamazken, 1994'ün sonundan itibaren, artık, Dicle kıyısında sabahlara kadar piknik yapılır hale geldi.

Şimdi, muhterem arkadaşlarım, bu mücadele devam ederken, bir Susurluk olayı meydana geldi. Susurluk olayından sonra, devletle ve milletle hesabı olan bazı gruplar, devletle ve milletle -özellikle vurguluyorum- hesabı olanlar bu olaya sahip çıktılar. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Kimdir bu devletle, milletle hesabı olanlar; bölücü örgüt ve rejim düşmanları.

Bu arada, Hükümetle hesabı olanlar da, 3 kasım tarihi itibarıyla üstlerinden silindir geçtiği için maalesef, devletle milletle hesabı olanlarla aynı paralelliğe düştüler. Bu paralellikte -söyledik o zaman- "devletle milletle hesabı olanlarla birlikte hareket edilmesin, aynı söylemler kullanılmasın; onların devletle milletle hesabı varsa, bizim de onlarla hesabımız var; Hükümetle hesabı olanlar, meseleyi başka mecrada yürütsün, başka şekilde anlatsın" dedik; fakat, olmadı, olmadı...

Öyle bir noktaya geldik ki, üçgeni kurdular; "siyasetçi-mafya-polis üçgeni" diye beyan ediyorlar. Polis, bazı konularda çete ilan edildi. Polisin içerisinde üç-beş kişi çıkmış olabilir; bununla, bütün kurumu yaralamanın manası yok.

Öyle bir noktaya geldik ki, PKK'nın finansörlüğünü yapan narkotik baronları, mağdur ve mazlum hale geldi, sözü dinlenir itibarlı adamlar haline geldi. "Bunları yapmayın" dedik; maalesef, yapıldı.

Sayın Bakanım; - Hükümete sesleniyorum, Sayın Bakanım sesleniyorum- terörle mücadelede, biraz önce saydığım bu dörtlü mücadelenin, aynı yoğunlukta yürütülmesi mutlaka gereklidir; bu yoğunlukta yürütülmezse, bunun bir bacağı eksik olursa, bu mücadelede başarılı olmak mümkün değildir. Onun için, polise sahip çıkıp, polisi bir limon gibi sıkıp bir köşeye atıcı tavırlardan uzak kalınmasını, onları motive etmek mecburiyetinde olduğumuzu burada bir defa daha ifade etmek mecburiyetindeyim.

Muhterem arkadaşlarım, ikinci bir konudan -tabii, zaman darlığı nedeniyle çok hızlı geçmek mecburiyetindeyim- millî güvenlik siyaset belgesinden bahsedeceğim. Millî güvenlik siyaset belgesini -gazetelerde yazdığı şekliyle söylüyorum, konuyu sınırlıyorum, resmen alıp okumuş değilim- gazetelerde çıkan şekliyle, Hükümet yetkilileri tarafından da herhangi bir yalanlama, "doğrudur, yanlıştır" şeklinde bir şey söylenmediği için burada gündeme getirmek mecburiyetinde kaldım. Ülkelerin millî güvenlik siyaset belgeleri vardır, yasaldır ve gereklidir.

Gazetelere yansıyan şekliyle, iç tehdit unsurları sayılmış. İç tehdit unsurlarından birincisi; kafatasçı, ırkçı Türk milliyetçiliği iç tehdit olarak tespit edilmiş; ikincisi, Kürt sorunu ve bunun çözümü için ufak tefek tedbirler; üçüncüsü, irtica meselesi.

Şimdi, kafatasçı ve ırkçı Türk milliyetçiliğine gelelim: Muhterem arkadaşlarım, bu milletin fitratında ırkçılık ve kafatasçılık yoktur. (DYP sıralarından alkışlar) Şimdi, milletin...

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – "Var" diyen kim?..

BEKİR AKSOY (Devamla) – "Var diyen" değil işte... "Yok" deyin, çıkın da "yok" deyin o zaman; "bu, millî güvenlik siyaset belgesi yanlıştır" deyin...

REFİK ARAS (İstanbul) – Tabii ki yok... Yani, "var" demekle, ne diyorsun?!

BEKİR AKSOY (Devamla) – Şimdi, muhterem arkadaşlarım...

HALİT DUMANKAYA (İstanbul) – Gördüyseniz, onu okuyun da dinleyelim; biz bilmiyoruz...

BEKİR AKSOY (Devamla) – Efendim, ben de onun için söylüyorum; Hükümeti davet ediyorum şimdi...

CELAL TOPKAN (Adıyaman) – Bilmediğin konuda niye yorum yapıyorsun?

BEKİR AKSOY (Devamla) – Hükümeti davet ediyorum... Lütfen dinleyin.

BAŞKAN – Sayın Aksoy, Genel Kurula hitaben konuşun efendim.

Müdahale etmeyin sayın arkadaşlar.

BEKİR AKSOY (Devamla) – Muhterem arkadaşlarım, Türk milliyetçiliğinin ırkçı ve kafatasçı şeklinde değerlendirilmesi, 1944'lerin kafasıdır. 1944'lü yıllarda, bazı yurtseverleri tabutluklara tıkmak için, bu milliyetçiliğin üzerine yapııştırılmış yaftadır; onun için, reddederim bunu. Böyle bir şey olmadığını yetkililer çıksın, söylesin; onun için anlatıyorum burada.

İkincisi; Kürt sorunu tehdit olarak gösterilmiş ve Kürt sorununun çözümü için, bazı öneriler getirilmiş. Bu öneriler nedir: Bölgede birtakım eğitim faaliyetlerine müsaade, televizyonun kurulmasına müsaade; yani, kültürel özerkliğe doğru bir adım. Muhterem arkadaşlarım, PKK'nın stratejik hedeflerinden ikincisi, kültürel özerkliktir. Eğer, böyle bir şey varsa -söylediğim gibi, bakın, ihtiyatlı konuşuyorum; yetkililer çıksın "yok" desin rahatlayalım- bu, PKK'nın ikinci stratejik hedefine hizmettir. Şimdi, sen, tutacaksın, bunu yaptığın zaman, oralarda, mikro milliyetçiliği teşvik edeceksin, mikro milliyetçiliğin altyapısını hazırlayacaksın; öteki taraftan da, Türk milliyetçiliğini, kafatasçı ve ırkçı ilan ederek, iç tehdit unsuru olarak koyacaksın; esas bölücülük budur.

Şimdi, bu sorunun çözülmesinde, sizin, orada buna benzer ufak tefek kültürel özerklik vermekle, esasında, kimseyi tatmin etmeniz de mümkün değil. Böyle bir şey yaptığınız zaman, hemen PKK, çıkacak, "Türk Hükümeti bölgede asimilasyon yapıyor" diyecek -zaten, çok şükür [!] MED TV'yi Türkiye'de her tarafta izliyoruz; yani, PKK bu yayını yapıyor, bugüne kadar da bunu önlemedik- bunun için de, böyle bir şey yoktur denilsin, rahatlayalım.

Üçüncü iç tehdit unsuru olarak, irtica konulmuş. İrtica, cumhuriyet tarihinde, bütün millî güvenlik siyaset belgelerinde yer almıştır, doğrudur. Yalnız, arkadaşlar, şunu özellikle söylüyorum: Özellikle son zamanlarda, irtica konusunda kraldan fazla kralcılar çıktı, laik-antilaik çatışmasına doğru memleket götürülüyor. İrticayla mücadele bilimle olur, kafayla olur, akılla olur, ceberut tavırla olmaz; dayatmacılıkla, ceberut tavırla bir mücadele, meseleyi daha radikalleştirir, siyasal İslamı müesseseleştirir; maazallah, o zaman korkarım bu işten.

AHMET ALKAN (Konya) – Onu, Türkiye'yi dışarıda şikâyet ederken düşünecektiniz.

BEKİR AKSOY (Devamla) – Türkiye'yi dışarıda şikâyet eden biz değiliz; kim olduğunu biliyorsunuz.

AHMET ALKAN (Konya) – Sizin Genel Başkanınız.

BEKİR AKSOY (Devamla) – Efendim, Türkiye'yi dışarıda şikâyet edenin kim olduğunu sizler iyi biliyorsunuz.

AHMET SEZAL ÖZBEK (Kırklareli) – Az sonra çıkar, cevaplırsınız.

BAŞKAN – Yerinizden müdahale etmeyin efendim, yalnız dikkatle dinleyin lütfen.

BEKİR AKSOY (Devamla) – Şimdi, benim burada söylemek istediğim olay; Türkiye'de, millî güvenlik siyaset belgesini anlatırken -baştan söylediğim sınırlar içerisinde- "gazetelerde yazılan şekliyle bildiğim kadarıyla" dedim; çünkü, gazetelerde yazılan kimse yalanlamadı. Türkiye'de, bir sürü yarı resmî El- Ahram gazeteleri var, onlarda yazılan şeyleri söylüyorum. Bir Hükümet yetkilisi çıksın "bu doğru değildir desin" rahatlayalım; bunu söylemek istiyorum ben.

BAŞKAN – Sayın Aksoy, 1,5 dakikalık süreniz kaldı.

BEKİR AKSOY (Devamla) – Muhterem arkadaşlarım, üçüncü konumuz, mahallî idarelerle ilgili konudur. Mahallî idarelerin yetkilendirilmesi konusu yıllardır gündemimizde. Burada çok özel olarak söyleyeceğim bir şey var, Doğru Yol Partisi Grubu tekliflerini verdi, gelin, bunları çıkaralım; bu, bir.

İkinci husus da, arkadaşlar, bugün, yetki paradır. Belediye Gelirleri Kanununu tam anlamıyla çıkarmazsak, İmar Kanununu tam anlamıyla çıkarmazsak, İller Bankasını reorganize etmezsek, belediyelere ve il özel idarelerine yapacağımız yeni düzenlemelerin hiçbir manası olmayacaktır. Onun için, Belediye Gelirleri Kanunu, İmar Kanunu ve İller Bankasının düzenlenmesi, bir an evvel gerçekleştirilmelidir.

Tabii, Türkiye'nin bir idarî geleneği var; bu idarî gelenek de bin yıllık bir gelenek; merkezdeki siyasal iktidar, taşradaki siyasal iktidarın yeşermesine pek fırsat vermemiş. Artık, yavaş yavaş, bu geleneği bir köşeye bırakacağız, mahallî idarelerin güçlendirilmesi konusunda, elimizden gelen şeyleri yapmak mecburiyetindeyiz.

Muhterem arkadaşlarım, bu arada, çok acil çıkarmamız gereken kanunlardan biri de, il genel meclisi üyeleri ve il daimi encümenlerinin parasal durumu konusundadır. İl daimi encümen üyeleri, bilirsiniz, her biri ilçeden; üyelerin şu anda almış oldukları para, yol parasına yetmiyor. Bir an evvel, bu il genel meclisi üyeleri ile daimi encümen üyelerinin, hiç olmazsa bu ödeneklerinin artırılması konusunda, hep birlikte, bir maddelik bir kanunu sevk edelim ve bu işi düzeltelim.

Muhterem arkadaşlarım, bunların yanında, mahallî idarelerin güçlendirilmesini temin edinceye kadar, kanunlar çıkıncaya kadar, Anayamızda ifadesini bulan bir yetki genişliği müessesesi vardır; vilayetler, valiler yetki genişliği esasına göre çalışırlar.

Müsteşarlığım zamanında yaptırduğumuz bir araştırma var "hangi yetkiler devredilmelidir" diye sorduk; 450 tane yetki tespit edildi. Bu 450 yetkinin 350'si, ilgili bakanların "ben, valiye devrettim" demesiyle gerçekleşecek yetkiler. Bu yetki genişliği müessesesini bir an evvel gündeme sokarsak, mahallî idarelerin güçlendirilmesi hususunun da yolunu açmış oluruz ve taşrada, vatandaşın daha rahat etmesini temin etmiş oluruz.

Muhterem arkadaşlarım, bir konu da, nüfus işleri MERNİS Projemiz var. MERNİS Projesi çok önemlidir. Bu memlekette, bana göre, iki önemli genel müdürlük var; biri, Tapu Kadastro, diğeri de Nüfus; biri, mülkün kaydını tutar, diğeri insanın kaydını tutar. Nüfus İşleri Genel Müdürlüğün-

de MERNİS Projesinin bir an evvel hayata geçirilmesi konusunda elimizden ne geliyorsa yapalım. Bu konuda, DPT'nin ve Maliyenin çok kıskanç olduğunu biliyorum. İçişleri Bakanlığı gereken gayreti gösteriyor; ama, yeterli ödenek verilmiyor; bu, temin edilsin.

Sahil Güvenlik Komutanlığımız var üvey evlat durumunda; 8 trilyon bütçesi var. Bu, İçişleri Bakanlığının bağlı kuruluşu. Bağlı kuruluşa gereken önem verilsin; çünkü, üç tarafımız deniz.

Diğer taraftan muhterem arkadaşlarım, valilerimizin, kaymakamlarımızın ve polislerimizin maddî durumuyla alakalı bazı şeyler söyleyeceğim. Şimdi, valiye, kaymakama, birine diyorsun ki "devlet ve hükümetin temsilcisisin", birine diyorsun ki "hükümetin temsilcisisin" ve birine bir kazayı teslim ediyorsun, birine bir vilayeti teslim ediyorsun; bu adamlara bu temsil sıfatıyla orantılı maaş vermek mecburiyetindeyiz.

Polisimizin durumu iyi değil, 60 milyon lira maaş alıyor; 30 milyon lira kira veriyor bu polis, 5 milyon lira, 6 milyon lira belki, yakıt parasıdır, telefon parası, su parası veriyor ve elinde 20 milyon lira kalıyor; bu adam geçinemez. Bunlara sahip olalım arkadaşlar, polis, hepimizin polisi. Güçlü bir polis, demokrasinin de temelidir; bunlara sahip olduğumuz zaman, istikbal de parlak olacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Doğru Yol Partisi Grubu adına konuşan Çorum Milletvekili Sayın Bekir Aksoy'a teşekkür ediyorum.

Doğru Yol Partisi Grubunun ikinci sözcüsü, Giresun Milletvekili Sayın Ergun Özdemir.

Buyurun Sayın Özdemir.

DYP GRUBU ADINA ERGUN ÖZDEMİR (Giresun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bayındırlık ve İskân Bakanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi üzerinde Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; gerek Grubum ve gerekse şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, bundan 150 sene önce, 1848'de Nafia Nezareti olarak kurulmuş ve 150 senedir de büyük hizmetler vermiştir. Bu bakımdan, hizmet esnasında şehit olanlara Cenabı Hak'tan rahmet diliyor, emeği geçen herkese de huzurunuzda teşekkür etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Bayındırlık ve İskân Bakanlığının ana birimleri var, bunlar; Teknik Araştırma Genel Müdürlüğü, Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, Afet İşleri Genel Müdürlüğü. Bir bağlı kuruluşu var, Karayolları Genel Müdürlüğü, bir de ilgili kuruluşu var o da İller Bankası.

Ülkemizde, insan taşımacılığının yüzde 95'i, yük taşımacılığının da yüzde 85'i karayoluyla yapılmakta. Bu nedenle, karayollarının ehemmiyeti ortada. O bakımdan, ben, bu kısa konuşmamda, bana tanınan süre zarfında, karayollarından bahsetmek ve konuşmanın çoğunu karayollarına ayırmak istiyorum.

Biraz önce söylediğim gibi, insan taşımacılığının yüzde 95'i, yük taşımacılığının ise, yüzde 85'i karayoluyla yapılıyor; ama, mevcut karayollarımız, devlet ve il karayolu olarak, 60 bin kilometre; ama, ülkemiz 777 bin kilometrekare; bu yetmiyor. Karayolları bir taraftan yeni yollar yapacak, bir taraftan eski aşınan yolları tamir edecek, bunları nasıl yapacak, hangi bütçeyle yapacak? Bu sene, 1998 yılı bütçesinde Karayollarına ayrılan pay, Karayolları tarihinin en az payı; konsolide bütçe içerisinde aldığı pay, yüzde 1.4. Tabii, Bakanlık buna özelleştirmeden gelecek gelirleri, yıl içinde fondan gelecek gelirleri -ne derece gelecekse- ekleyince yüzde 3'ü buluyor. Bakınız; 1955 yılında, bu devletin, Karayollarına konsolide bütçeden ayırdığı pay yüzde 11, 1960'da da yüzde 13. Siz şimdi yüzde 1,4 pay ayırıyorsunuz, daha doğrusu ayırıyoruz; yüzde şu kadar da fonlardan, özelleştirmeden gelecek -nasıl gelecekse- toplam yüzde 3. Tabii, bunlarla yapması mümkün değil. De-

necek ki -bir yol daha var; o yol, bu kürsüde çok konuşuldu- "efendim, müteahhit kredileri var, müteahhitler getirir." Doğrudur, bizim Karadeniz yolunda da müteahhitlerle böyle para getirdiler, daha önce de gelmiş. Ne oluyor; 80 milyar dolar kredi bulan devlet, 2 milyar dolar bulamıyor, 1 milyar dolar bulamıyor; müteahhitlerimiz daha güçlü, ilişkileri daha fazla. Üstelik, devletin bu kadar gücül yok, ucuza temin edemiyor, müteahhit daha düşük faizle, herhalde libor artı 1'le, 2'yle temin ediyor ve sonunda ne oluyor; bu kredi veren kuruluşlar ne yapıyor, ne ediyor, o güçlü müteahhit-ten garanti istemiyor, devletten garanti istiyor; biz de, devlet olarak garantiyi veriyoruz. Olmaz öyle şey tabii; ama, diyeceksiniz ki, 10 milyar dolar bizden önce alınmış, bu kürsüde söylendi. Olmaz da, suiemsal de emsal teşkil etmez.

Değerli milletvekilleri, kaldı ki, biz libor artı ile kredi alan dünyadaki nadir ülkelerden biriyiz. Kredi alan ülkeler, böyle yüzde 2-2,5 sabit faizle, soft line 15-20 senelik kredi alırlar; kısa ve orta vadeli, libor artı 3-4'le kredi almazlar.

Değerli milletvekilleri, aslında bu işlerde krediye de gerek yok. Bakınız, dünyada, ödemeler dengesinde fazlalık veren ülkeler var. Biz, ödemeler dengesinde açık veren ülkelerden biriyiz; ama, nasıl ödemeler dengesindeki açık bizim için problemse, ödemeler dengesindeki fazlalık da o ülkeler için dert. Topluyorlar şirketlerini, sanayicilerini; "buyur, git, kalkınmakta olan ülkelerde teknolojinizi, know-how'ınızı sat yap. Ne yapıyorlar; 10-15 ülkenin firmaları geliyorlar, gelişmekte olan ülkelerde otoban yapıyorlar, metro yapıyorlar, highway yapıyorlar, kazıklı yol yapıyorlar, havalimanı yapıyorlar, liman yapıyorlar, devletten de bir garanti istemiyorlar. Eğer, fizibil ise, bu otoyolu yapıyor, metroyu yapıyor 15 sene geçiş hakkını tanıyor. Ha, fazla ücret isterse, zaten vatandaş oradan geçmiyor.

Nitekim, bunu, bu Hükümet uygulamış, Körfez geçişinde uygulamış. Körfez geçişinde yap-işlet-devret modelini -bu anlattığım BOT- uygulamış; ama, tabii, orada da birtakım iddialar var. Sayın Baykal'ın dediği gibi, orada da, burna gelmiş olan birtakım kokular var; mahkemeye intikal etmiş bir konu. Açık açık basın toplantısı yapıyorlar, diyorlar ki: "Efendim, biz, 22 sene geçiş hakkı istedik, 27 sene verilene verdiler. Biz, üzerinden geçecek olana '9 dolardan ' dedik, onlar "11 dolardan" diyene verdiler. Devletin aradaki zararı 300 trilyon lira." Bu konuda açık açık basın toplantısı yapıyorlar ve bu iş mahkemeye intikal ediyor. Tabii, tahmin ediyorum, inşallah, bu konuyu, Sayın Bakan teftişe vermiştir, teftişin neticesini almadan, Sayıştayın vizesini almadan bu ihaleye başlayacağını zannetmiyorum.

Değerli milletvekilleri, bakınız, Giresun Milletvekili olmam nedeniyle, biraz da, son günlerdeki Karadeniz yoluyla ilgil spekülasyonlardan bahsetmek istiyorum. Ben, hemen hemen her hafta, seçim bölgem olan Giresun'a gidiyorum. Buradan havaalanına, havaalanından Trabzon'a, Trabzon'dan karayoluyla 130 kilometre Giresun; aynı yolu salı günü geri dönüyorum. Bazen de Samsun'a gidiyorum; karayoluyla 240 kilometre Giresun; tekrar salı günü geri dönüyorum. En çok çileyi çeken Karadenizlilerden birisiyim.

Bu bakımdan, bizim, Karadeniz milletvekillerinin -o hava yaratılmaya çalışıldı- bu karayollarına, özellikle Karadeniz sahil yoluna karşı gelmesi mümkün değil, biz yolsuzluğa karşıyız; ona da söyledim.

Ha, niye yolsuzluğa karşıyız; tekrar etmek istemiyorum, detay projesi yapılmamış... Devlette 26 sene çalıştım, müsteşarlık yaptım. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 89 uncu maddesine göre, bu Kanunun dışına çıkabilirsiniz; çıkabilirsiniz de, vicdanın dışına çıkamazsınız; Bakanlar Kurulu kararıyla çıkararsınız... Ama, bakıyorsunuz, detay proje yok; bakıyorsunuz, uygulama projesi yok; bakıyorsunuz, aynı bölgede, İspir-Rize yolu yüzde 48'le verilmiş, yüzde 17'yle verilmiş bu ihaleler. Yüzde 17'yle nasıl verdin; devletin zararı, burada, kaba bir hesaplama 250 milyon dolar?!. Aslında, bunu da hesaplamak mümkün değil; çünkü, detay proje yok ki maliyeti bilesiniz, bayındırlık birim fiyatlarını çıkararsınız, maliyeti çıkararsınız; kaç çıkacağı da belli değil.

Şimdi, tabîî deniliyor ki "aklandık..." Efendim, devlette teamül vardır; devletin gelenekleri vardır. Aynı olay, Hayrettin Erkmen Beyin zamanında -benim hemşerim- Dışişleri Bakanırken olmuştur; gensoru oylamasında kabul oyu bir oy fazla çıkmıştır; derhal istifa etmiştir. Yapılması gereken, derhal istifa etmekti.

Değerli milletvekilleri, ne yapılmalıydı; bu Hükümet, derhal çekilmeliydi. Neden; Sayın Başbakan da "ben, Topçu'ya kefilim" demişti. Eh, Sayın Başbakana kim kefil olacak; millet. Gidilmesi gereken de sandıktı... Tabîî, ihale yeniden yapılmalıydı, şeffaf bir ihale yapılmalıydı, bir ay içinde yapılmalıydı.

Kaldı ki, değerli milletvekilleri, benim anlatmak istediğim daha başka bir konu var: Bu yol, hep yanlış anlaşılıyor, otoban falan değil. Bu yol, 1950 yılında, kırk sene önce, rahmetli Menderes'in, Samsun'dan Sarp'a kadar yaptırdığı bir yol; hayali var Samsun'dan İstanbul'a kadar; ama, malum nedenle şehit oluyor, rahmetli oluyor, yapamıyor. Şimdi, 536 kilometre yola kırk sene çivi çakmamışız. Kırk sene sonra, Doğru Yol-SHP İktidarı gelmiş; Tansu Çiller Başbakanlığında, bu yola duble yol olarak başlanmış. 300 kilometresi ihale edilmiş, 100 kilometresi...

HALİT DUMANKAYA (İstanbul) – Karadenize gel...

ERGUN ÖZDEMİR (Devamla) – Oraya geleceğim; ben, Rize'yi de anlatacağım.

HALİT DUMANKAYA (İstanbul) – Karadenizli dinliyor seni.

ERGUN ÖZDEMİR (Devamla) – Dinlesin... Karadenizli beni çok iyi bilir ve hepimizi çok iyi tanır; infiallerini sandıkta göreceksiniz. Rize'ye de geleceğim, Rize'yi bilmezsin.

Efendim, şimdi, ANAP, bu yolun neresinde; bunu anlamak mümkün değil. Bu yolu Demokrat Parti yapmış, Doğru Yol-SHP İktidarı duble yol yapmış. Şehiriçi geçişleri de altı şerit, şehirlerarası dört şerit, önce şehiriçi yapıldı. Bütün Karadeniz vilayetleri görüyor; denizlerin dolduğunu görüyor, mendireklerin yapıldığını görüyor, dalgakıranların dört senedir yapıldığını görüyor.

Ha, peki, ondan da vazgeçtim. Bizim 1991-1995 dönemi arasında Anavatan ayağa kalktı, Anavatan milletvekilleri, hep Karadeniz milletvekilleri, hepimiz ayağa kalktık. Dedik ki: "Otoban da otoban." Anayol İktidarı oldu, Sayın Keçeciler -gayet iyi hatırlayacaklar- Bayındırlık ve İskân Bakanı, Karadenizli Başkanımız Sayın Mesut Bey Başbakan. İlk demec: "Yapamayız, 39 milyar dolar lazım." Gayet iyi hatırlıyorum Sayın Bakan.

Efendim, şunu da söyleyeyim -bakın, onu da inkâr etmiyorum- 1980'den sonra, ülkemizde 1 400 kilometre otobana başlandı. 1 400 kilometrenin 400 kilometresi Anavatan döneminde yapıldı, 1 000 kilometresi de Tansu Hanımın Başbakanlığında, DYP-SHP ortaklığında bitti. (ANAP sıralarından "Allah, Allah" sesleri)

Evet, rakamlar burada. Biz ezbere konuşmayız; işte; kaç kilometre yapılmış, ne zaman yapılmış...

MEHMET KEÇECİLER (Konya) – Kaç kilometre yol ihale ettiniz; bir tane otoyol ihale ettiniz mi?

ERGUN ÖZDEMİR (Devamla) – Şimdi, ihale yapmadık... Şimdi, oraya geleceğim Sayın Bakan, oraya geleceğim merak etmeyin. Allah razı olsun, 1 400 kilometre otoban ihale ettiniz de, 400'ünü bitirdiniz de, Karadenize 1 metre otoban yaptınız mı 1 metre?

HALİT DUMANKAYA (İstanbul) – Yaptık, yaptık...

ERGUN ÖZDEMİR (Devamla) – On sene, 292 ile tek başına iktidarsınız.

MEHMET KEÇECİLER (Konya) – Altı sene, sizin iktidarınızdı; ne yaptınız?

ERGÜN ÖZDEMİR (Devamla) - Hayır, üç sene, Karadenizli Başbakan... Şimdi, üçüncü iktidarı, Başbakanlık...

REFİK ARAS (İstanbul) - İşte, şimdi yapıyoruz.

ERGÜN ÖZDEMİR (Devamla) - Karadenizli Başbakan, Karadenizin her vilayetinden ikişer tane bakan.

HALİT DUMANKAYA (İstanbul) - Niye engelliyorsunuz, şimdi yapıyoruz.

ERGÜN ÖZDEMİR (Devamla) - Türkiye'de dört yere otoban kararı alındı ülkede... Türkiye Cumhuriyetinde ülkenin dört yerine otoban kararı alındı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdemir, konuşmanızı toparlayın efendim. Yani, siz, Karadenizin her tarafını gezemezsiniz bu süre içerisinde; çok az zamanınız var.

ERGÜN ÖZDEMİR (Devamla) - Şimdi, efendim...

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ERGÜN ÖZDEMİR (Devamla) - Bağlıyorum Sayın Başkan.

Dört sene boyunca... Şimdi, 1 kilometre, 1 metre otoban kararı, yine, Karadenize almadınız, 1 metre... Bakınız, Karadenizde çakılı tek çivisi yok; AP, DYP'den başka. Samsun'dan Sarp'a kadar sayayım: Bu yol güzergahında limanlar var; Samsun limanı var, Giresun Tire limanı var, Trabzon limanı var; DYP'nin eseri. Rize'de bir liman var; balıkçı barınağıydı AP zamanında, DYP liman haline getirdi. Havayolları var, havaalanları var; Samsun'da bir havaalanı var, Trabzon'da bir havaalanı var, AP'nin eseri.

HALİT DUMANKAYA (İstanbul) - Rize'de liman yok.

ERGÜN ÖZDEMİR (Devamla) - Şimdi, Ordu ile Giresun arasında, devlet - vatandaş - özel idare işbirliğiyle Or-Gi havaalanı yapılıyor; o da, DYP döneminde başladı.

Efendim, Samsun'da bir Azot sanayii var, kimin eseri?.. FKB kimin eseri?.. Çay-Kur kimin eseri?..

Bakınız, Rize'ye gelmek istiyorum, çok kısa olarak. Rize'de havaalanı yok, Rize'de otoyol yok, Rize'de üniversite yok, Rize'de organize sanayi yok, Rize'de yat limanı yok, Rize'de demiryolu yok, Rize'de yeni bir hastane bile yok, Rize'yi GAP'a bağlayan bir yol bile yok. Ne var ki?!

HALİT DUMANKAYA (İstanbul) - Bunları yapacağız; siz engellemeyin.

ERGÜN ÖZDEMİR (Devamla) - Bunu ben demiyorum. Değerli milletvekilleri, bakın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdemir...

ERGÜN ÖZDEMİR (Devamla) - Bir dakika müsaade eder misiniz?.. Bir saniye istirham ediyim. Lütfen...

BAŞKAN - Böyle bir imkânım yok, biliyorsunuz benim süre uzatma imkânım yok. Lütfen, konuşmanızı tamamlayın.

ERGÜN ÖZDEMİR (Devamla) - İşte Devlet Planlama Teşkilatının iller itibariyle göstergeleri, Karadeniz vilayetleri hep son sırada. Bakınız, 1992 yılında Kuzey Anadolu Projesi Kanun Teklifi verilmiş, altında Halit Dumankaya'nın da imzası var; altında kimlerin imzası yok ki, Süleyman Hatinoğlu, Salih Ergün, Bahri Kibar, Şükrü Yürür, Mahmut Oltan Sungurlu, Ülkü Güney, Şadan Tuzcu... Hepsinin imzası var.

HALİT DUMANKAYA (İstanbul) – Ne yaptınız?..

ERGUN ÖZDEMİR (Devamla) – Ne demişsiniz, bakın, okuyorum: "Son on yılda sağlanan ekonomik ve teknik gelişmelerden Kuzey Anadolu Bölgesi payını alamamıştır; Devlet Planlama Teşkilatının illerin gelişmişlik düzeyleriyle ilgili sıralamasında, 1980 ilâ 1990 yılları arasında Rize 7 ncilikten 26 ncılığa, Trabzon 24 üncülükten 38 inciliğe, Giresun 23 üncülükten 46 ncılığa, Ordu 38 incilikten 51 inciliğe, Samsun 17 ncilikten 28 inciliğe düşmüştür." Anavatan milletvekilleri diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERGUN ÖZDEMİR (Devamla) – Karadeniz'e, şimdi, yavuz hırsız misali sahip çıkıyorsunuz. Karadenizliler onun cevabını verecektir değerli milletvekilleri, hiç endişe etmeyin. Çok teşekkür...

HALİT DUMANKAYA (İstanbul) – Görürsünüz...

ERGUN ÖZDEMİR (Devamla) – Göreceğiz, göreceğiz...

Efendim, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Doğru Yol Partisi Grubu adına konuşan Giresun Milletvekili Sayın Ergun Özdemir'e teşekkür ediyorum.

Gruplar adına, ikinci sırada, Demokratik Sol Parti Grubunun sözcüleri var. Demokratik Sol Parti Grubu adına ilk söz, Manisa Milletvekili Sayın Cihan Yazar'ın. (DSP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Yazar.

Grubunuzun konuşma süresi 30 dakikadır.

DSP GRUBU ADINA M.CİHAN YAZAR (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz İçişleri Bakanlığının mahallî idareler, uyuşturucu ve terörle ilgili konuları üzerinde, Demokratik Sol Parti Grubunun görüş ve düşüncelerini açıklamak üzere söz almış bulunmaktayım; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

İçişleri Bakanlığı, yurdun iç güvenliğinin ve asayişin sağlanması, kamu düzeninin korunması, mahallî idarelerimiz açısından yön verici düzenlemelerin yapılması, kaçakçılığın men ve takibi ile devlet ve toplum hayatımız bakımından önem arz eden görevleri yerine getirmekle görevli bir bakanlıktır. Bakanlığımızın, Anayasaya, demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti anlayışına, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılık; temel hak ve özgürlüklere saygı ilkelerini esas alarak, hizmet yarışı içerisinde olduğunu gözlemiş bulunuyoruz.

Değerli milletvekilleri, terör konusunda, devletimiz, tam ondört yıldır amansız bir mücadele vermektedir. Terör, biçimi ve teröre sağlanan destek ne olursa olsun, sonuçta, devletin sarsılmaz gücü karşısında yok olma sürecine girmiştir. Güvenlik güçlerimizin bu konuda taviz vermedikleri iki temel ilke vardır. Bunlardan biri, vatanın bölünmez bütünlüğü, diğeri de demokrasidir.

Devletimiz, doğu ve güneydoğu bölgelerimizde terör belasını yok edebilmek için bütün gücünü kullanmaktadır. Her geçen gün deneyim kazanan, modern silah ve teçhizatlarla donatılan güvenlik güçlerimiz, gerektiğinde sınır-ötesi harekâtlar da gerçekleştirerek, teröristleri adım adım izlemektedir. Örgüt, bu sıkıntılar içerisinde, eylemlerini, batıdaki illerimize, hatta Karadeniz Bölgesine sıçratma gayreti içerisinde girmiştir. Bu arada, terörist eylemlere göz yuman ve yardımcı olan komşu devletlerin bu tutumlarını şiddetle kınıyor ve teröristleri cesaretlendirdiğine inanıyoruz.

Güvenlik güçlerimizin bu çetin başarılarının, tabiatıyla, bir bedeli vardır. Bu bedel, maddî kaynaklardan öteye, manen, bizi, son derece üzüntüye boğan şehitlerimiz ve yaralılarımızdır.

1997 yılı ekim ayı sonu itibarıyla, 2 377 terör nitelikli olayda 390 şehit verdik; yaralı sayımız ise 847'dir. Aynı dönem içinde, 160 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 195 vatandaşımız da yaralanmıştır. Buna karşılık, 2 081 terörist ölü, 40 terörist yaralı, 6 975 militan ve sempatizan da sağ olarak ele geçirilmiştir. Kalplerimizde yaşattığımız şehitlerimize, terörist saldırılarda hayatlarını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, gazilerimize acil şifalar diliyorum.

Terörle mücadelede başarıya ulaşmamızda, güvenlik güçlerimizin yanı sıra, Hükümetimizin çok önem verdiği, ekonomik, sosyal ve eğitim çalışmalarının da büyük bir önem taşıyacağı inancındayız. İşsizliğin azaltılmasının, yöre halkının yaşam düzeyinin yükseltilmesi için alınan teşvik tedbirlerinin, eğitimde başlatılan büyük hamlenin, terörle mücadelede bize büyük başarı sağlayacağından hiç şüphemiz yoktur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uyuşturucuyla ilgili, Demokratik Sol Parti Grubunun görüşlerine gelince : Ülkemizde, uyuşturucu terimi yanlış kullanılmaktadır; işin esası, madde bağımlılığıdır. Dünya Sağlık Örgütü, şu ana kadar, bağımlılık yapma özelliğine sahip 10 madde belirlemiştir.

Altın hilal bölgesinden -yani, Pakistan ve Afganistan'dan- Avrupa'ya, Türkiye, İran ve Bağımsız Devletler Topluluğu üzerinden taşınan uyuşturucunun, ancak çok küçük bir kısmı yakalanabilmektedir.

Yapılan araştırmalara göre, ülkemizde, yüksekokul ve üniversitelerde, gençliğimizin yüzde 4'ü uyuşturucu kullanmaktadır. Sorun, hem zengin hem de yoksul kesimlerde aynı biçimde tespit edilmiştir. Madde bağımlılığı ile ilgili en etkin silah eğitimidir. Yasaklama gibi kolaycı tedbirlerin hiç bir işe yaramadığı, bilimsel araştırmalarla tespit edilmiştir.

Ülkemizde, uyuşturucu trafiğini tahrik eden faktörlerden biri de terördür. Yıkıcı terör odakları, silah için parasal kaynak temini amacıyla narkotik ticaretine girmekte, yeraltı teşkilatlarıyla yakın işbirliği yapmaktadır. Birleşmiş Milletler Uluslararası Uyuşturucu Kontrol Programı tarafından yayımlanan rapora göre, uyuşturucu ticaretinde dönen 400 milyar dolar, dünya toplam ticaretinin yüzde 8'ini oluşturmaktadır. Uyuşturucu ticareti ve uyuşturucu kullanımında hızlı bir artış olduğunu belirten yetkililer, son yıllarda kokain üretiminde 2 kat, eroin üretiminde 3 kat artış olduğunu belirlemişler; dünya genelinde 13 milyon eroin, 8 milyon kokain bağımlısı bulunduğunu tespit etmişlerdir. Bu durum, terör örgütlerinin işini son derece kolaylaştırmaktadır.

Bugün, kahraman güvenlik güçlerimiz, PKK'nın beslenme damarlarından olan uyuşturucu madde kaçakçılığı bağlantılarını çökertmekte üstün bir başarı sağlamaktadır. Güvenlik güçlerimiz, 1997 yılının on ayı içerisinde, toplam 39 967 kilogram esrar, eroin, baz morfin, afyonsakızı, koka-in ve asit anhidrit ele geçirmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mahallî idareler ile ilgili olarak Demokratik Sol Partinin görüşlerine gelince; Anayasamızda, mahallî idareler, il, belediye ve köy halkının mahallî hizmetlerini gören kamu tüzelkişileri olarak tanımlanmıştır. Bununla birlikte, mahallî hizmetler ağırlıklı olarak merkezî idare tarafından yürütülmektedir.

Demokratik Sol Parti, 21 inci Yüzyıla güçlü, özerk, demokratik, katılımcı bir mahallî idare reformuyla girmeye hazırlanmaktadır. Bu konuda, mahallî idareler reform taslağı hazırlanmıştır. Bu taslakta güdülen hedefler, kısaca şunlardır:

Mahallî hizmetlerin, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak yürütülmesini sağlamak;

Mahallî idarelerin, hizmet üretimindeki payını, yüzde 15'lerden yüzde 35'lere çekebilmek;

Mahallî idareleri, görev ve sorumluluklarıyla orantılı malî imkân ve teşkilata kavuşturmak;

Mahallî idareler üzerindeki gereksiz vesayeti kaldırmak;

Mahallî idarelerde, nitelikli personel istihdamını kolaylaştırmak;

Mahallî idarelerde, daha şeffaf ve katılımcı bir yönetim oluşturmaktır.

Hedef, gerçekçi ve anlamlı bir görev bölüşümüyle, merkezî idare ve mahallî idarelere, daha iyi yapabilecekleri görevler vermek ve onları, bu görevlerin yerine getirilebilmesini sağlayacak malî kaynak, teşkilat ve yetkiye sahip kılmaktır.

Hemen her kesimin görüşleri alınarak oluşturulan tasarıların, bir an önce, İçişleri Komisyonunda olgunlaştırılması ve Yüce Meclisimizin tasvibine sunulması en büyük arzumuzdur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mahallî idareler konusunda yapılacak reform kapsamında, 1580 sayılı Belediye Kanununda, 442 sayılı Köy Kanununda 3030 sayılı büyükşehir belediyeleriyle ilgili kanunda, 3360 sayılı il özel idaresiyle ilgili kanunda...

BAŞKAN – Sayın Yazar, Grubunuzun 10 dakikalık süresinin bitimine 1 dakika kaldı.

M. CİHAN YAZAR (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım; teşekkür ederim.

... 2464 sayılı belediye gelirleriyle ilgili kanunda, 2380 sayılı bütçe gelirlerinden belediyelere ve il özel idarelerine ayrılacak payla ilgili kanunda, 2981 sayılı imar affıyla ilgili kanunda ve devamı olan 3194 sayılı İmar Kanununda, 55 inci Hükümetin, çok köklü değişiklikler yapacağı inancındayım. Mahallî idarelerde, güçlü, katılımcı, özerk, demokratik bir belediye anlayışını, 55 inci Cumhuriyet Hükümetinin temin edeceği inancındayım ve bu inancımı muhafaza ediyorum.

Sayın milletvekilleri, İçişleri Bakanlığı bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını diliyor; Yüce Meclise, Partim ve şahsım adına teşekkür edip, saygılarımı sunuyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Demokratik Sol Parti Grubu adına konuşan Manisa Milletvekili Sayın Cihan Yazar'a teşekkür ediyorum.

Demokratik Sol Parti Grubunun ikinci sözcüsü, İçel Milletvekili Sayın Abdülbaki Gökçel. (DSP sıralarından alkışlar)

Buyurun efendim.

DSP GRUBU ADINA ABDULBAKİ GÖKÇEL (İçel) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1998 malî yılı bütçesinde, İçişleri Bakanlığı bütçesine bağlı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçeleri üzerinde, Demokratik Sol Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum; Grubum ve şahsım adına, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bilindiği gibi, kuruluşundan günümüze kadar, yaklaşık yüzelliüç sene den beri, kanunlarla kendisine verilen görevleri yapmakta olan Emniyet teşkilatı, halen bu görevine -diğer hizmetler de dahil olmak kaydıyla- toplam 170 bin personeliyle, ülkemizde, yerleşik nüfusun yüzde 67'sine hizmet vererek devam etmektedir.

2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununda belirtilen, devletin bekasını, ülkenin bütünlüğünü ve milletin birliğini sağlamak, kamu huzur ve esenliğini temin etmek, vatandaşın can ve mal güvenliğini korumak gibi ulvî görevleri üstlenmiş bulunan Emniyet teşkilatımız, yasalarla kendisine tevdi edilmiş diğer görevleri de yerine getirmektedir.

Mülkî idaremiz, güvenlik güçleri mensuplarımız, temel dayanakları olan hukuk kuralları çerçevesinde, her türlü eylem ve işlemleri yerine getirmeye özen gösteren bir anlayışla ve hatta, yeri geldiğinde, hayatlarını feda etmekten bile çekinmeden hizmet vermektedirler. Şunu içtenlikle ifade edeyim ki, güvenlik güçlerimiz, bugüne kadar, verdikleri hizmetin daha iyisini yapmak, halkı-

mızın beklentilerine daha iyi cevap verebilmek gibi içten duygularla, kendi sahalılarında dünyadaki gelişmelere ayak uydurarak, bütün yeniliklere, değişimlere adapte olabilme gayretleri içerisinde, yani, durmadan, iyinin iyisini arayarak, bugün, yurdun dört bir köşesinde büyük bir feragatla ve fedakârlıkla her türlü tehlikeyi seve seve göze alarak çalışmaktadır.

Şunu rahatlıkla söyleyebilirim ki, bugün, güvenlik güçlerimiz, bazı üstün nitelikli donanımlar hariç, ellerindeki teknik araç ve gereçler, eğitimde, beceride, suça karşı mücadelede önleme ve yakalama oranları bakımından, gelişmiş ülkelerdeki emsalleriyle boy ölçüşecek konumdadır. Pek çok nedenlerle işleri güçleşen güvenlik güçlerimizin eğitimi, ekonomik ve sosyal hakları, idarî sıkıntıları ve çalışma koşulları mutlak düzeltilmeli, araç gereç ihtiyaçları karşılanmalıdır.

Ülkemizin iç ve ulusal güvenliğine ilişkin görevler, devletin kolluk güçlerinin temel görevidir. Bu görevin bir kısmının, devletin kolluk güçleri ve istihbarat örgütünün dışında kişi veya oluşumlara yaptırıldığı şüyu vukuundan beterdir. Susurluk kazasının ardından ortaya çıkan bilgiler, bu alanda, başışlanamayacak, hiçbir biçimde hoş görülemeyecek vahim hatalar işlendiğini göstermektedir. Bu hataları yapanlar ve yaptıranlar, demokratik rejime gölge düşürmektedir. Her teşkilatta ve her yerde yasalara aykırı hareket eden kişiler çıkabilir. Tabiidir ki, emniyet teşkilatında çalışanlar da insandır; onların arasında da, görevini ve yetkilerini köttiye ve kendi çıkarları doğrultusunda kullananlar olabilir. Nitekim, Susurluk kazasıyla meydana çıkan, polis, siyaset ve mafya ilişkileri hepimizi üzmektedir; ancak, tüm emniyet görevlilerini zan altında bırakmamak için, kirlili ve karanlık ilişkileri olanları ayırmak gereklidir. Böyle müfret olayları, tüm emniyet mensuplarını kapsayacak şekilde genelleştirip, polisimizin çalışma şevkini kırmaya kimsenin hakkı yoktur. Bu konuda, Başbakan Sayın Mesut Yılmaz'ın başkanlığında kurulan 55 inci Hükümetimiz, gerek Emniyet teşkilatında gerekse Susurluk kazasının ortaya çıkardığı kirlili ve karanlık işlere bulaşmış olan kişilerin üzerine kararlılıkla gitmiş ve halen de kamuoyu önünde, bu kişilerin adaletle teslim edilmelelerini sağlamak için çalışmalarını sürdürmektedir. Bu konuda da Sayın İçişleri Bakanımıza sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Yukarıda izahına çalıştığım önemli görevleri yapmakta olan Emniyet Genel Müdürlüğü, hizmetlerini aksatmadan yürütebilmesi için, 1998 yılı bütçesi 1997 yılı bütçesine göre yüzde 101 nispetinde artırılarak 338 trilyon 43 milyar Türk Lirası olarak belirlenmiştir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; şimdi, İçişleri Bakanlığı bütçesine bağlı Jandarma Genel Komutanlığının 1998 yılı bütçesine kısaca değinmek istiyorum. Jandarma Genel Komutanlığı, genel olarak, yurt içinde kırsal ve polis teşkilatının olmadığı kentsel yerlerde emniyet ve asayişini temin ve idame ettirmek, hükümet emirlerinin icrânını sağlamak, İran ve Suriye kara sınırının bir bölümüyle, Irak kara sınırının tamamının emniyetini sağlamak, kaçakçılığı men ve takip ve tahkik etmek, gerektiğinde yurt savunmasında da Silahlı Kuvvetler yanında yer almak gibi önemli görevleri üstlenmiş olan jandarma mensuplarının, hiçbir kamu görevlisinin maruz kalmadığı ekonomik ve sosyal imkânsızlıklar taşıyan görev yerlerinde, devletimizin bölünmez bütünlüğü ve bekası için canı ve canı pahasına görev yapmakta olduğu dikkatlerden uzak tutulmamalıdır. Tabiatıyla, bu görevlerin üstesinden gelebilmesinin, moral, istihbarat, eğitim ve lojistik desteğin istenilen düzeyde sağlanması ile mümkün olabileceği gerçeğinin bilinmesi gerekir.

Özetlemek gerekirse, Jandarmanın daha önce açıklanan hedeflerini gerçekleştirebilmesi için belirlenen tek araç, yine 1998 yılı bütçesi olup, başka yasal kaynağı bulunmamaktadır. Bu nedenle, Jandarma Genel Komutanlığı 1998 yılı bütçesi, 1997 yılı bütçesine nazaran yüzde 97'lik bir artışla, 226 trilyon 239 milyar Türk Lirası olarak belirlenmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son olarak, İçişleri Bakanlığı bütçesine bağlı Sahil Güvenlik Komutanlığı 1998 yılı bütçesi üzerinde Grubumuzun görüşlerini arz edeceğim.

Bilindiği üzere, Sahil Güvenlik Komutanlığı, sahillerin güvenliği, kaçakçılığın önlenmesi ve takibi çerçevesinde, 1956 yılında çıkarılan yasayla Jandarma Genel Komutanlığının sorumluluğuna verilmiş ve bilahara, 9 Temmuz 1982 tarihinde kabul edilen 2692 sayılı Yasayla Sahil Güvenlik Komutanlığı kurularak, 1 Eylül 1982 tarihinden itibaren fiilen göreve başlamıştır. Sahil Güvenlik Komutanlığı, arz edilen sorumluluk sahasında, 2692 sayılı kuruluş Yasası ve bu yasaya ilişkin tüzüğe istinaden görevlerini, Genelkurmay Başkanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ve yasa da belirtilen 9 bakanlığı ilgilendiren 23 kanun ile bunların icraına yönelik 32 kararname, tüzük, yönetmelik ve ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler kapsamında yerine getirmektedir. Görevleri...

BAŞKAN – Sayın Gökçel, ikinci 10 dakikalık sürenizin bitimine 1 dakika kaldı.

ABDULBAKİ GÖKÇEL (Devamla) – Sayın Başkan, o zaman, görevlerini sayamayacağım.

BAŞKAN – Evet, toparlayın lütfen...

ABDULBAKİ GÖKÇEL (Devamla) – Teşekkür ederim.

Sahil Güvenlik Komutanlığı bu görevlerini, Karadenizde Sarp'tan İğneada'ya, Ege'de Enez'den Fethiye'ye, Akdenizde Fethiye'den Çevlik'e kadar 8 272 kilometrelik sahil şeridi boyunca toplam 377 714 kilometrekarelik, Anadolu topraklarımızın yarısına eşit olan karasuyu, münhasır ekonomik bölge ve sar sahasından oluşan büyük bir sorumluluk sahasına sahiptir. Bu sorumluluk sahasında, şu anda, gayri faal 3 helikopter ve 56 adet bot ile sahil güvenlik görevleri sürdürülmektedir.

Sahil Güvenlik Komutanlığımızın bu görevlerini sürdürebilmeleri için, 1997 yılı bütçesine göre yüzde 79 nispetinde artırılarak, 1998 yılı bütçesi 8 trilyon 901 milyar Türk Lirası olarak belirlenmiştir. Böylece, Bakanlık, Bakanlığın 83 trilyon, Emniyet Genel Müdürlüğünün 338 trilyon, Jandarma Genel Komutanlığının 226 trilyon, Sahil Güvenlik Komutanlığının 9 trilyon olmak üzere, toplam 656 trilyonluk bir bütçeye hükmediyor; ancak, gönlümüz arzu ederdi ki, önemli görevler üstlenmiş olan her üç kuruluşumuza da bütçeden daha fazla ödenek ayrılınsın.

Takdir edersiniz, İçişleri Bakanlığımızın bütçesi, bugünün devlet imkânları içinde azımsancak bir rakam da değıldir diyoruz; Demokratik Sol Parti Gurubu olarak destekliyoruz.

Konuşmama burada son verirken, her üç kuruluşumuz mensuplarına başarılı çalışmalarından dolayı teşekkür eder, şehitlerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağılığı, yaralılarına da acil şifalar dilerim.

Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı 1998 yılı bütçelerinin ülkemize, Bakanlığımıza ve çalışanlarına hayırlı ve uğurlu olmasını diler; Yüce Meclisi saygıyla selamlarım. (DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Demokratik Sol Parti Grubu adına konuşan, İçel Milletvekili Sayın Abdulkali Gökçel'e teşekkür ediyorum.

Demokratik Sol Partinin üçüncü sözcüsü, Zonguldak Milletvekili Sayın Tahsin Boray Baycık'tır.

Buyurun Sayın Baycık. (DSP sıralarından alkışlar)

DSP GRUBU ADINA TAHSİN BORAY BAYCIK (Zonguldak) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin saygıdeğer üyeleri; Bayındırlık ve İskân Bakanlığının 1998 yılı bütçesi üzerinde, Demokratik Sol Parti Grubunun görüşlerini sizlere sunmak üzere söz almış bulunuyorum. Sizlere ve televizyonları başında bizleri izlemekte olan tüm yurttaşlarımıza sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, devletimizin en eski ve en önemli bakanlıklarından biridir. Kamu yatırımlarının yüzde 50'ye yakın bölümünü gerçekleştirmekte olan bu Bakanlık, ülkemizin yatırımcı bakanlıklarının başında gelmektedir.

Sayın milletvekilleri, Türkiye'de tüm yurttaşlarımız sağlıklı, dengeli ve planlı bir çevrede yaşama ve güvenlik içinde seyahat etme haklarına sahiptirler. 1985 yılında çıkarılan İmar Kanununun 1 inci maddesinde "Bu Kanun, yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların plan, proje, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamak amacıyla düzenlendi" denilmektedir; ancak, geriye dönüp baktığımızda, bu anlamda, ne kadar başarılı olmuşuz bunu irdelememiz gerekmektedir. Başarılı olmamızın veya olamayışımızın sebeplerini araştırırsak, kentlerin cazibe merkezi haline gelmeleri, kırsal kesimlerden kentlere göç ve daha iyi yaşam şartlarının aranmasını gösterebiliriz.

Kentleşme olgusunun ortaya çıkardığı yasadışı yapılaşmalar, çevre kirliliği, kaynak israfı, doğal ve kültürel değerlerin tahrip edilmesi, toplumsal çöküntüler, psikosozyal rahatsızlıklar gibi pek çok olumsuz sonuçlar, ülke insanını ve yöneticilerini yeni tedbirler almaya sürüklemektedir.

Son nüfus tespitinde de ortaya çıktığı gibi, nüfusumuzun yüzde 65'inin kentlerde yaşadığı, gelecek yıllarda da bu yitidenen artacağı anlaşılmaktadır. Özellikle, olumsuz sonuçları önlemek ve ülke yararına katkılar sağlayacak bir düşünce oluşturmak amacıyla, sağlıklı kentleşme denilebilecek bir yaklaşım kaçınılmaz olmaktadır. Bu sağlıklı kentleşme yaklaşımı içerisinde, planlama ve uygulama bütünlüğü, büyük kentlere göçün önlenmesi, yönetimler arası uyum ve koordinasyon gibi çeşitli konular yer almakla birlikte, yeni politikaların kabullerine de ihtiyaç duyulmaktadır.

Sayın milletvekilleri, bu politikaları nasıl üreteceğiz dersek: Öncelikle, çevre değerlerini ve doğal kaynakları koruyarak kullanır, gelecek nesillere sağlıklı bir şekilde devreder; dinamik toplum için yeni yönetim modelleri benimser; sivil toplum örgütlerinin etkin olarak yönetime katılımını sağlar; kentlilerin, imar rantları peşinde koşan değil, kentlerine ve içinde buldukları topluma yararlı olabilecek bir yaşam tarzını benimsemelerini sağlar, kaçak inşaat yapma alışkanlıklarını önler; değişik kamu kuruluşlarını, imarla ilgili konularda, yetki kargaşası yaratan tutumlarından vazgeçirir ve bir bütünlük içerisinde, aynı kentsel politikaları benimseyerek, koordinasyon içerisinde hareket etmelerini sağlarsak, sağlıklı kentleşme politikalarını üretmiş oluruz.

Sayın milletvekilleri, Türkiyemiz, büyümekte gelişmektedir. İmalat ve üretimimiz artmaktadır. Bu üretim ve imalat yerlerinden tüketim alanlarına, hatta, ihracat ve hudut kapıları ile limanlarımıza ulaşımı gerçekleştirebilmemiz için, standartlara uygun yollara ihtiyaç bulunmaktadır. Bunların yanında demiryolları, deniz ve hava limanlarımıza da ihtiyaç bulunmaktadır. Türkiyemizde bunları gerçekleştirirken, otoyollar ile bölünmüş yollar arasındaki dengeleri çok iyi ayarlamak gerekmektedir. Bölünmüş yollara, maliyetlerinin düşük olması nedeniyle öncelik verilmelidir.

Bilindiği üzere, ülkemizde, karayollarında bakım hizmetleri de büyük bir sorun haline gelmiştir. İnsanların taşımaya olan ihtiyaçları sürekli artmakta, sabit bir yol ağında taşımacılığın artması, yolların hesaplanandan daha önce yıpranmasına neden olmaktadır. Yetersiz ödeneklerle, yol ağlarında gerekli bakımlar yapılamamış, kısa sürede, yolların alt ve üst yapılarında önemli bozulmalar meydana gelmiştir. Yolların yapıldıkları andaki fizikî standartlarının korunabilmesi, aksatılmadan yürütülecek üniform bakım hizmetleriyle mümkündür.

Karayolları Genel Müdürlüğünün yatırım programlarında, devlet ve il yolları yapım projeleri ile programda bulunmayan, ancak, fizikî ve geometrik özellikleri yetersiz olan yol kesimlerinin bir an önce ele alınarak, günün ihtiyaçlarına cevap verir hale gelmesi, başlatılacak olan karayolları hamlesi çalışmalarının ve Hükümet Programında da yer alan Karadeniz karayolu, yani, Zonguldak'tan Sarp'a kadar olan sahil şeridinin de tamamlanması gerekmektedir. Bu projeye, ülkemizin Ortadoğu, Avrupa ve Asya bağlantısı gerçekleştirilmiş olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; seçim bölgem Zonguldak'ta, başta kömür olmak üzere, kamu iktisadî teşekküllerine bağımlı ekonomik yapısı nedeniyle, büyük sıkıntılar yaşanmaktadır. Son onbeş yıla kadar göç alan Zonguldak'ta, işsizlik nedeniyle, büyük şehirlere yoğun göçler başlamıştır. Köyler âdeta boşalmaktadır. Çözüm, kamu ve özel sektör yatırımlarının artırılmasından geçmektedir; ancak, bunun için de ulaşım altyapısının geliştirilmesi gerekmektedir.

Zonguldak bölgesinde karayolu yatırımlarına ayrılan ödenekler yetersizdir. Özellikle, Zonguldak-Hisarönü sahil yolu, Zonguldak kent merkezindeki kentleşme baskısını önleyecek, kentin bu yönde gelişmesini, nefes almasını ve güzergâh üzerindeki Kilimli, Çatalağzı, Türkali, Göbü, Muslu ve Hisarönü'nün ekonomik yönden gelişmesini sağlayacaktır. Zonguldak'ı E-23 karayoluna bağlayan Zonguldak-Devrek-Mengen ve Yeniçağ yolunun, bölünmüş yol kapsamına alınması nedeniyle Karayolları Genel Müdürlüğü ve yetkililerine teşekkür ediyorum.

Yine, Zonguldak'ın dışı açılan kapısı olan, şu anda karanlık ve son derece izbe durumdaki 950 metre uzunluğunda Dorukan Tünelinin taban kaplaması için ayrılan ödeneğin bu yıl kullanılması ve tünelin aydınlatılması bölge için çok önemlidir. Düzce-Akcakoca-Karadeniz Ereğlisi karayoluna ayrılan ödenekle, 1998 yılı içerisinde pek fazla ilerleme sağlanamayacağı görülmektedir. Bül-bül yuvasına dönen bu 70 kilometrelik yolu, ancak, 2 saatte alabilmektesiniz. Bu nedenle, bu yol için ihtiyaç duyulan ödeneğin artırılması gerekmektedir.

Yine, cumhuriyet döneminde, dedelerimizin kazma kürekle yapmış olduğu Kardeniz Ereğli-Ormanlı-Devrek karayolu için ayrılan 30 milyarlık ödeneğin, yalnızca güzergâhın yol dolgularına yeteceğine inanıyorum. Daha dün, bu yolda, bu yolun bozukluğu nedeniyle meydana gelen kazada üç vatandaşımızı yitirdik. Bu kişilere Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır niyaz ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kırklareli'nin Vize İlçesinin, Sayın Bakandan istemlerinden bahsederek konuşmamı tamamlamak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHSİN BORAY BAYCIK (Devamla) – 1 dakika rica edebilir miyim.

BAŞKAN – Sayın Baycık, konuşmanızı tamamlayın efendim.

TAHSİN BORAY BAYCIK (Devamla) – İstanbul, Edirne ve Kırklareli güzergâhındaki E-6 Karayoluna, bütün ilçelerinin yol bağlantısı olmasına rağmen, sadece Vize İlçesinin bağlantısı yoktur. Bu bağlantının olmaması nedeniyle, Vize İlçesindeki sanayi yatırımları, fabrikalar ve ilçe halkı mağdurdur. Bu bağlantı bir an önce yapılırsa, Vize halkı size minnettar kalacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Demokratik Sol Parti Grubunun son sözcüsü, Zonguldak Milletvekili Sayın Tahsin Boray Baycık'a teşekkür ediyorum.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Gelenektir, içeri giren her parlamenter, gerek Genel Kurula gerek Başkanlık Divanının tüm üyelerine, en azından başlarıyla bir saygı sunuşunda bulunurlar; fakat, şu anda görüyorum ki, size bu saygımızı sunmaktan mahrumuz; çünkü, Heyetiniz tamam değil efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Güven, Divandaki eksiklik tamamlanmıştır. Arkadaşlarımız, bilgim dahilinde, bazı ihtiyaçlar için çıkıyorlar.

Değerli milletvekilleri, şimdi, gruplar adına, üçüncü sırada, Demokrat Türkiye Partisi Grubunun sözcüleri var.

Demokrat Türkiye Partisinin ilk sözcüsü, Hakkâri Milletvekili Sayın Mustafa Zeydan; buyurun. (DTP sıralarından alkışlar)

Sayın Zeydan, Grubunuza ayrılan konuşma süresi, toplam 30 dakikadır. Grubunuzun iki sözcüsü bulunmaktadır; süreyi, ona göre ayarlayın efendim.

DTP GRUBU ADINA MUSTAFA ZEYDAN (Hakkâri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Demokrat Türkiye Partisi Grubu adına, İçişleri Bakanlığı bütçesi üzerinde görüşlerimizi arz etmek üzere huzurlarımızdayım; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Muhterem arkadaşlar, İçişleri Bakanlığı, ülkenin huzurunu ve güvenini temin etmekle mükellef, çok önemli bir Bakanlığımızdır. İçişleri Bakanlığı gündeme geldiği zaman, hepimizin bildiği gibi, Türkiye’de, bu aşamada, terörden başka bir şey pek aklımıza gelmiyor. Onun için, terörle başlayıp, terörle bitireceğiz.

Muhterem arkadaşlar, biraz evvel, Doğru Yol Partisi sözcüsünün belirttiği gibi, terör olayı, 1984’den itibaren Türkiye’de başlamış ve sonuç itibarıyla, bugüne gelmiştir. Gerçekten, Türkiye’de, terör, gerek asayiş bakımından ve gerekse ekonomik bakımdan, ülkemize çok büyük zarar vermiştir. Geçmişte, Türkiyemizin bir bölümünde, neredeyse girilmeyecek bazı ilçeler ve köyler olmuştur; fakat, Allah’a şükür ki, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin güçlü olması ve milletiyle bütünleşmesi neticesinde, Silahlı Kuvvetlerimizin de özveri göstererek, şehit vermek suretiyle, şu anda, huzurun yüzde 80’ini temin edilmiştir. Bana göre, var olan bu huzuru, bundan sonra idame ettirmek için, artık, Silahlı Kuvvetlere fazla bir görev düşmemektedir; mevcut durumu muhafaza etmekle mükellefiyetine devam etmelidir. Bunun dışında, bütün görevler, artık, Hükümetin, oraya, dört dörtlük girmesinden ibarettir.

Değerli arkadaşlarım, şunu ifade ediyorum; belki, biraz, geçmişteki hükümetlere veya mevcut Hükümetimize dokunarak konuşacağım: Türkiye’nin bütünlüğüyle ilgili olan bir meselede, hiç kimse alınmasın, hiç kimse kırılmasın, bugüne kadar yapılanlar ve gerek ekonomik gerek sosyal bakımdan o bölgeye bakış açısı, bana göre, yüzde 80 kâğıt üzerinde kalmıştır. Güzel söylenmiştir, güzel konuşulmuştur, güzel gündeme gelmiştir; ama, işin önemine binaen, güncel metodlarla iş bitirilmeye çalışılmıştır. Yani, burada, bugün içinde bulunduğumuz doğu ve güneydoğu meselesini, güncel meselelerle bitirmek metodu çok yanlıştır; kalıcı anlayışla gireceksiniz. Orası, Türkiye’nin bölünmez bir parçasıdır; orası, Türkiye’de en önemli bir bölgedir ve orası için, Türk Milleti, binlerce şehit vermiştir, halen de vermektedir. Onun için, o bölgeye, ciddi bir şekilde eğilmek, ciddi bir şekilde girmek lazımdır.

Politik anlayışla veya oy avcılığı nedeniyle o bölgeye yaklaşmak, Türkiye’yi hem içeride hem dışarıda sıkıntıya sokmaktadır. Bu, zaten, günümüzün gündeminde önemli olan bir meseledir. O bakımdan, bizim, Cumhuriyet Hükümetimizden ricamız şudur: Doğu, güneydoğu meselesine, sadece güncel bir görüşle yaklaşmayın; doğu ve güneydoğu meselesini ciddi bir şekilde ele alın; çünkü, Türkiye’nin bütünlüğü ile alakalıdır, orası bu ülkenin bir parçasıdır, orası bu ülkeden parçalanmaz ve kimsenin de buna gücü yetmez. O bakımdan, o bölgede yanlış anlayışa sahip birkaç kişi çıkabilir. -ki, her yerde olabilir- Oradaki insanların yüzde 90-95’i, şu devlet için hayatını ortaya koymuştur; geçmişte de hayatını koymuştur, bugün de koyacaktır, gelecekte de koyacaktır... Türkiye’nin bölünmez bir parçası olan bu bölgede, devletimizin, hükümetlerimizin ciddi olarak oraya varması şarttır.

Muhterem arkadaşlar, PKK örgütünün kuruluş amacı iki şeyden ibaretti: Birincisi, Kürt kökenli vatandaşları kullanmak suretiyle Türkiye’yi parçalamak; ikincisi, Türkiye’yi parçaladıktan sonra doğu ve güneydoğuda bir Ermeni örgütü veya devletini kurmak, amaç bu; halen de budur; bunun dışında hiçbir amacı yok. (Alkışlar)

Dikkat ederseniz, PKK, kurulduğu tarihte, ASALA’nın bir devamı olarak aynı anlayışla geldi; ASALA da bu anlayışla kurulmuştu; fakat, ASALA, kurulduğu zaman, tamamen Ermeni örgütünün tesiriyle kurulduğu için, doğu, güneydoğu halkına fazla bir tesir yapamadı. İsim değiştirdi. Ne yaptı; PKK yapalım dendi; yani, işte, Kürt Kurtuluş Partisi... Sanki, o bölgede, Kürtler ezilmiş, bitmiş;

yapılan bütür naksızlıklar sadece Kürt kökenli vatandaşlarımıza yapıyor; sözümona, PKK örgütü gelecek, o Kürtleri kurtaracak Türkiye'nin elinden; amaç bu. Fakat, o halk, güneydoğu halkı, her şeye rağmen, baktı ki, bu örgüt, bunları kullanıyor; bunun farkına vardı ve ayaklandı. Bugün doğu, güneydoğu halkı kadar ezizet gören bir halk bulamazsınız; perişan olmuş, evini, barkını terk etmiş, ölmüş, hapse girmiş, perişan bir durumdadır. Bunu anlamıştır...

Ben, burada, bizim Kürt kökenli vatandaşlarımıza şunu söylemek istiyorum: Değerli arkadaşlarımız, PKK, sizi sadece maşa olarak kullanmak istemiştir geçmişte; bugün de öyledir; yanılmayın, buna inanmayın diyorum. (Alkışlar) Bunun yanında, Türkiye Cumhuriyeti Devletine de şunu söylemek istiyorum. Doğu, güneydoğu halkını, potansiyel suçlu olarak yanlış görmeyiniz lütfen. Doğu, güneydoğu halkı sizin bir parçanızdır; sizden ayrılmak istemiyor. Zaten, eğer istemiş olsaydı, bu rezalete, bu sıkıntılara rağmen, Türkiye'yi terk edip başka bir yöreye giderdi; ama, kendi evini terk eden nereye gitmiştir; gelmiş İstanbullu vatandaşların yanına yerleşmiştir, Adana'ya yerleşmiştir, Bursa'ya yerleşmiştir, Ankara'ya gelmiştir. Bunun anlamı nedir; yani "ben, sizin kardeşinizim, ben sizden ayrılmıyorum, beni hiçbir güç de ayırmaz" diyor; buna inanmak lazım. (Alkışlar)

Muhterem arkadaşlar, biraz da, yine o bölgede, Silahlı Kuvvetlerin bir parçası olan veya emrinde olan koruculuktan bahsetmek istiyorum. Belki, bu arada, bazı adamların aklına gelir, der ki "zaten, sen, Korucubaşısın"

Değerli arkadaşlarım, devletin güvenliğiyle ilgili bütün hizmetlerde ne başı olursam olayım, o hizmetten ben iftihar duyuyorum. Çünkü, ben, Cumhuriyet Devletinin bir vatandaşıyım, onun yüzü suyu hürmetine, burada, şu anda da milletvekiliyim. Onun için, ben, devletimle iftihar ediyorum. (Alkışlar) Devletim için bir yerde korucu da olurum, o bayrak için şehit de veririm, ölürüm de. Bundan hiçbir kuşkum yok, hiçbir sıkıntım yok. (Alkışlar)

Muhterem arkadaşlar, bahsettiğim koruculuk sistemine gelince: Sanıyorum ki, hiç kimse çoğunluğu çocuğunu tehlikeye atmak suretiyle hayatını sürdürmek istemiyor; ama, memleketin bölünmez bütünlüğü gündeme geldiği zaman, bu insanlar, hayatlarını ortaya koymuştur. Güvenlik güçleriyle dağlarda, taşlarda gezmiş, ta Iraklara kadar gitmiştir, şu anda da gitmektedir. Bu insanların içerisinde veya buna benzer, diğer güvenlik birimlerimizin içerisinde de yanlış insanlar çıkabilir, bunlar her dönemde olmuştur. Bakınız, şeytan, Allah'ın en sevdiği bir melâike idi; ama "Ben, senin topraktan yaptığın Peygamberine itaat etmiyorum, inanmıyorum, şeytan olurum" dedi, çıktı, şeytan oldu. Yani, buna benzer, insanlar çıkabilir, bunlar çok doğal şeydir.

Bu birimleri, potansiyel suçlu olarak görmek, kötülemek, ikide bir "Efendim, korucular çetesi, polis çetesi..." Bunlar, Türkiye'ye zarar verir değerli arkadaşlarım. Biz, bir hukuk devletiyiz. Kim olursa olsun eğer, bazı suçlarımız varsa cezasını görecektir, .

Bakınız, Türkiye Cumhuriyeti Devleti, çok güçlü bir devlettir. Sanıyorum ki, biz, biraz da gücümüzün farkında değiliz. Biz, büyük bir devletiz, güçlü bir devletiz. Yani "şu çete olmuş, bu insan, bu suçu işlemiş, şu birimde şu olmuş..." Bunun için endişeye hiç gerek yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı).

BAŞKAN – Sayın Zeydan, Grubunuza ayrılan sürenin 10 dakikalık bölümü bitmiş bulunuyor.

MUSTAFA ZEYDAN (Devamla) – Teşekkür ederim.

Muhterem arkadaşlar, bakınız, bu konular çok önemlidir; Türkiye'nin bölünmez bütünlüğüyle ilgili meselelerde birleşmemiz lazım.

İkinci olarak da şunu söyleyeyim: Açık konuşalım, doğu ve güneydoğuda bir Kürt sorunu mu var?.. Ben, Kürt kökenli bir milletvekili olarak, doğu ve güneydoğuda bir Kürt sorunu görmüyorum. (Alkışlar) Ama, ikide bir, doğu ve güneydoğuda Kürt sorunu var... Niye, ne olmuş; hangi birimize "sen Kürtün, buraya gelemezsin" denmiş? Ben, bugüne kadar hiç böyle bir kimseye rastlamadım.

HALİL CİN (İçel) – Avrupa duysun...

MUSTAFA ZEYDAN (Devamla) – Ancak, bakın, şöyle bir şey de var; hükümetlerin ve orada görev yapan bazı görevli arkadaşlarımızın şu hatasını görüyorum: İyiye kötüyü ayırt etme meselesinde çok zayıf bir durumdayız. Bakın, insanların iyisi var... Eğer, Mustafa Zeydan'ın iyi bir tarafı varsa, lütfen, herkes iyi desin, kötü tarafı varsa, herkes kötü desin. Bu anlayış, doğu ve güneydoğuda maalesef, tahakkuk etmedi. Bu sıkıntı var.

Efendim, Atatürk niçin muvaffak oldu; Atatürk, evvela kendisine güvendi, sonra vatandaşına güvendi; iyiye, iyi dedi, kötüye de kötü dedi, onun için muvaffak oldu. (Alkışlar) Siz, şimdi, size çiçek verenle, silah sıkı bir arada tutarsanız muvaffak olamazsınız. Onun için, bu anlayışla, oralara, o bölgeye yanaşmak doğru değildir. Bizim için hayatını ortaya koymuş, bayrak için hayatını ortaya koymuş namuslu insanları elimizin tersiyle itersek, yanlış bir duruma gireriz.

Değerli arkadaşlar, o bakımdan, orada görev yaparken, vatandaşımızın, görevlilerimizin evvela iki şeye dikkat etmesi lazım: Birincisi, devletin çatısının zedelenmemesi düşüncesiyle hareket edecek; iyiye kötüyü tespit ederek, o anlayışla hareket edecektir. Bunu yaptığı zaman, zaten, namuslu vatandaş onun yanında olacaktır.

Muhterem arkadaşlar, çok kısa bir süremiz var. Ben bir iki konuya daha değinerek konuşmamı bitireceğim. Terörü bitirme meselesine gelince: Efendim, terör, aslında bitmeli artık. Ne Türk Milleti ne de o bölge, bu işe, artık, layık değil. Bakın niçin bitmiyor... Bir de aklımda bazı şeyler var. Ben size bazı örnekler vereceğim, Avrupa'ya falan gitmiyorum, İran'dan örnek göstereceğim. 1940'tan 1945'e kadar, İran'ın Mahabat bölgesinde, federe bir Kürt hükümeti kuruldu ve bu, Rus desteğiyle, dış ülkelerin desteğiyle kuruldu; fakat, değerli arkadaşlar, o günkü İran'ın, o kadar zayıf gücüyle, bir sene içerisinde bunu bitirdiler.

Bakın, İran'dan, yine bir örnek daha vereceğim: Şah zamanında, Kasimov'un başkanlığında, Hizbi Demokrat Partisi kuruldu, terör grubu kuruldu; fakat, Humeyni geldi, iki senede bitirdi, hiçbir şey kalmadı, şu anda ismi bile yok. Acaba, biz, niçin bitiremiyoruz değerli arkadaşlar?.. Bunu bitirmek için, göç eden köylerimizi, eski yerlerine götürelim, oturalım, güvenliğini alalım.

İkincisi, Kuzey Irak için biraz daha tedbirli olalım değerli arkadaşlar. Bakın, kısa vadeli anlaşmalar, ileride, Türkiye'yi sıkıntıya sokar kanaatindeyim. Irak Devleti gelsin, Kuzey Irak'a, kendi toprağına sahip olsun. Yani, Kuzey Irak'taki boşluk, Türkiye'yi ileride sıkıntıya sokacaktır. Fazla açıklamak istemiyorum... O bakımdan, lütfen, bu konuya, Hükümetimiz, devletimiz, ilgililer, iyi bir şekilde düşünerek, yaklaşsın.

Sayın Başkanım, basında okuduğum bir şeyi söyleyeceğim, kusura bakmayın: Bazı parti liderlerimiz "efendim, Türkiye'de demokratikleşme olsun artık, şu barajları da yüzde 5'e düşürelim" diyor. Evet, olsun değerli arkadaşlarım, ben bir şey demiyorum; ama, ben, şurada, daha evvel, SHP ile ittifak yapmış, DEP'e mensup, kaçmış gitmiş, şu anda Avrupa'da bulunan bir arkadaşın açıklamasını okuyacağım müsaade ederseniz. Bakın ne diyor, isim vermeyeceğim "Demokrasi Partisininin, her zaman, bölücü örgüt PKK'dan yana olduğunu, hiçbir zaman dışlanmadığını anlattım." Yani, diyor ki "Biz, PKK örgütünün emriyle, Türkiye Büyük Millet Meclisinde hareket ediyorduk." Bugün, bu anlayışı, Türkiye'de yürüten parti var; eğer, siz, yüzde 5'e düşürürseniz, bu anlayışı Parlamento taşırsınız ve Türkiye'yi sıkıntıya sokarsınız değerli arkadaşlarım. Yani, o bakımdan, lütfen, dikkatli olalım. (Alkışlar)

Bütçemizin memleketimize ve milletimize hayırlı olmasını diler, hepimize saygılar sunarım. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Demokrat Türkiye Partisi adına konuşan Hakkâri Milletvekili Sayın Mustafa Zeydan'a teşekkür ediyorum.

ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Hacaloğlu, Grubun konuşma süresi işliyor; bu tamamlandıktan sonra, sizin isteminizi tespit edeceğim.

Demokrat Türkiye Partisinin ikinci sözcüsü, Kütahya Milletvekili Sayın Mehmet Korkmaz.

Buyurun Sayın Korkmaz.

DTP GRUBU ADINA MEHMET KORKMAZ (Kütahya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Bayındırlık ve İskân Bakanlığının 1998 malî yılı bütçesi üzerinde, Demokrat Türkiye Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, şahsım ve Grubum adına Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı; Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü ile Afet İşleri Genel Müdürlüğü, gibi ana hizmet birimleri dışında, Bakanlığa bağlı kuruluşlar olarak da, Karayolları Genel Müdürlüğü ve İller Bankası Genel Müdürlüğü, bu Bakanlığın birimlerini oluşturmaktadır.

Bakanlığın görevleri, özetle; kamu binalarının inşaa ve esaslı onarımlarını gerçekleştirmek, doğal afetler nedeniyle ortaya çıkan iskân ve acil yardım faaliyetlerini yürütmek, imar planları ve şehir altyapı tesislerinin standartlarını hazırlamak, gerektiğinde, imar planlarının hazırlanması, değiştirilmesi ve onaylanmasını sağlamaktır. Görev alanına giren konular da, tüzük, yönetmelik, tip sözleşme, şartname, rayiç, fiyat analizi ve birim fiyatları hazırlayıp yayımlamak, müteahhitlerin sicillerini tutmak ve belge vermek; karayolu ağındaki yolların yapımı, bakım ve onarımını yapmak, belediye, il özel idaresi ve köylerle, bu idarelerin kuracakları birliklerin imar ve altyapı işleriyle uğraşmak ve onları malî ve teknik yönden desteklemektir.

Bu Bakanlığımız, Bakanlık bünyesindeki güçlü merkez teşkilatı, taşra teşkilatıyla, Karayolları ve İller Bankası gibi, köklü kuruluşları vasıtasıyla, kuruluşundan günümüze kadar geçen uzun süreçte oldukça önemli hizmetlerde bulunmuştur.

Sayın milletvekilleri, bu görevlerin başarılı bir şekilde yürütülebilmesinin temel koşulu, hiç şüphesiz, yeterli kaynak tahsisıyla mümkün olabilecektir. Bakanlığın, 1998 yılı bütçe rakamlarına baktığımızda, Bakanlık bütçesi, yaklaşık 61 trilyon lira, Karayolları Genel Müdürlüğünün 213,4 trilyon liralık bütçesiyle birlikte, toplam 274,5 trilyon lira olmaktadır. Verilen ödenek budur; bu miktar içerisinde, fonlara ait hizmetlere verilen toplam 26,5 trilyon lira dahil edilmiştir.

Bütçedışı kaynaklarla birlikte değerlendirildiğinde, Bakanlığa ayrılan toplam ödenek miktarı 555 trilyon lira civarında olmaktadır. Bu miktarlara, ilgili kuruluş olan İller Bankasının 55,5 trilyon liralık yatırım bütçesi de ilave edildiğinde, Bakanlığın 1998 yılı bütçe ödeneği 610,7 trilyon liraya baliğ olmaktadır. Bu ödeneğin Bakanlık yatırımlarına ayrılan bütçe bölümü ise, 472 trilyon liradır.

Objektif bir değerlendirme yaptığımızda, bu bütçe imkânlarıyla, Bayındırlık ve İskân Bakanlığının yeterli düzeyde hizmet sunması, bize göre, mümkün değildir. Gönül arzu ediyor ki, keşke bütçe imkânları elverse de, bu Bakanlığımıza daha çok geniş imkânlar yaratılabilseydi; ama, biz inanıyoruz ki, bu kısıtlı bütçe imkânlarına rağmen, Bakanlık yöneticileri, bu sınırlı imkânları en rasyonel bir şekilde kullanmak suretiyle, azami hizmet sunmanın yollarını arayacak ve bulacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Karayolları Genel Müdürlüğü, Bakanlığın en önemli kuruluşlarından biridir. Bu Genel Müdürlük, otoyollar, devlet ve il yolları ağına giren güzergâhları tayin ve tespit etmek; plan ve programı gereğince, bu ağlar üzerindeki yol, köprü ve sanat yapılarını inşa etmek ve onarmak; yolların sürekli açık tutulmasıyla ilgili bakım ve onarım ile kar mücadelesi gibi hizmetleri yürütmekle görevlendirilmiştir.

1998 yılında, Karayolları Genel Müdürlüğüne, genel bütçeden 213,5 trilyon lira ödenek ayrılmıştır. Bu ödeneye 47,9 trilyon bütçe dışı kaynak ile Kamu Ortaklığı Fonundan finanse edilen otoyol projeleriyle verilen 186,5 trilyon lira ilave edildiğinde, toplam ödenek tutarı 448 trilyon lira olmaktadır. Bu ödenek, Karayolları gibi devasa bir hizmet kuruluşu için, maalesef, çok yetersizdir. Bu ödenekle, ülkenin en temel sorunlarından birisi olan karayolları konusunda tatminkâr bir hizmet sunmak kesinlikle mümkün değildir.

Bu sınırlı bütçe ödenegiyle, 1998 yılında, devlet ve il yollarında, 1 300 kilometrelik yolda sanat yapısı, 1 320 kilometrelik yolda toprak tesviye, 1 100 kilometrelik yolda stabilize; 310 kilometrelik yolda asfalt kaplama, 300 kilometrelik yeni sath kaplama ve 4 600 kilometre de asfalt onarımı olmak üzere toplam 5 210 kilometrelik yolda asfalt çalışması yapılması hedeflenmiştir. Temennimiz, hiç olmazsa bu hedeflerin gerçekleştirilmesi istikametindedir.

Değerli milletvekilleri, ulaşım sektöründe bir yetki karmaşasının yaşadığını hepimiz biliyoruz. İçişleri, Ulaştırma ve Bayındırlık Bakanlıkları arasındaki koordinasyon son derece yetersizdir. Bu karmaşa içerisinde, Karayolları Genel Müdürlüğü, otoyollarda ve devlet yollarında denetim konusunda da yeterince örgütlenememiştir.

Bayındırlık Bakanlığı ve Karayolları Genel Müdürlüğü, otoyolları, devlet ve il yollarını yaparak hizmete sunuyor ve trafik canavarlarına bırakıyor. Buna çözüm bulmalıyız. "Yollarımızı biz yaptık; buyurun, sizler istediğiniz gibi kullanın" sorumsuzluğundan kurtulunmalı. Kamu yararı ve trafik güvenliğinin sağlanması için de çok ciddi tedbirlere ihtiyaç vardır.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; Grubum adına sözcü olarak konuştuğum bu bütçe vesilesiyle, izniniz olursa, temsil etmekten gurur duyduğum Kütahya İlimizin devlet ve il yollarından da kısaca bahsetmek istiyorum:

Kütahya İli sınırları içerisinde 487 kilometre devlet yolu, 434 kilometre il yolu olmak üzere, toplam 921 kilometre yol ağı mevcuttur; devlet yollarının 484 kilometresi sathî kaplama, 3 kilometresi stabilize yoldur; il yollarının ise 318 kilometresi sathî kaplama, 113 kilometresi de stabilize yoldur ve yollarımızın yüzde 88'i asfalttır.

İlimiz karayolları ağırlığı bakımından -Bursa 14 üncü Bölge Müdürlüğü olmak üzere- üç ayrı bölgeye bağlıdır. Ayrı ayrı bölge müdürlüklerine bağlı olması, Jan dolayı da sorunlar yaşanmaktadır. Bölge müdürlükleri, yolların her türlü bakım ve onarım işlerini şube şefliklerine bırakmış, burada da yetki karmaşası yaşanmaktadır. Bölge müdürlükleri tam olarak görevini ifa edememekte ve karayolları şefliklerine bağlı yolların kontrolünü de sağlıklı biçimde yapamamaktadır. Bölge müdürlükleri hangi ilde bulunuyorsa, hizmet daha çok o yöreye yapılıyor. Benim bu konudaki önerim, bölge müdürlükleri yerine, illerde il müdürlükleri kurulmalı ve geniş yetkilerle donatılmalı, karayolları şube müdürlükleri de il müdürlüklerine bağlı olarak çalışmalıdır. (DTP ve DSP sıralarından alkışlar)

Karayolları bakımından Kütahya İli, maalesef, çok şanssız durumdadır. 1985 yılından beri, oniki yıldır, Kütahya-Tavşanlı yolu- Kütahya geçişi çevre yolu dahil- bir türlü bitirilememiş, bitirilmesi için de yeterli ödenekler ayrılmamaktadır; 1998 yılı -Sayın Bakanım inşallah not alıyor; tutanaklara da geçiyor- için teklif edilen 1 trilyon lira ödeneye karşılık, yalnızca 700 milyar lira ayrılmıştır.

Balıkesir-Dursunbey-Harmancık-Tavşanlı yolu, 1976'dan bu yana -yirmibir yıldır- hâlâ bitirilememiş ve bu yol için de, 1 trilyon 100 milyar lira talebe karşılık, bu yola sadece 400 milyar lira ayrılmıştır. Yirmibir yıldır, Dursunbey-Harmancık-Tavşanlı arasında kalan 83 kilometrelik bölüme henüz başlanamamıştır. Yine, Tavşanlı-Domaniç yolu yirmibir yıldır bitirilememiş, bu yıl için is-

tenen 2 trilyon liraya karşılık sadece 51 milyar lira ayrılmıştır. Kütahya-Simav-Demirci yolu onbir yıldır devam ediyor. Bu yıl için 1 trilyon 356 milyar lira talep edilmiş, burası için de, maalesef, 156 milyar lira verilmiştir. Bu rakamlar çok komiktir; ayrılan bu ödeneklerle, daha uzun yıllar, bu yolların bitirilmesi mümkün olamayacaktır.

Sayın Bakanım, ekim ayı içerisinde Kütahya'ya gittiniz, ilçelerimizi dolaştınız ve Kütahya'nın kötü yollarının halini bir bakan olarak siz de yerinde gördünüz. Evet Sayın Bakan, Kütahya'ya yaptığımız bu gezide, Kütahya kamuoyuna, 1998 yılı bütçesinden yollarımız için 6 trilyon lira ödenek konulduğunu söylediniz. Bu konuşmanız mahallî gazete ve televizyonlarda verildi. Bu sözünüze ne oldu; bu bütçe vesilesiyle sormak istiyorum. Programı incelediğimizde, sizin söz verdiğiniz yollar için 6 trilyon yerine, sadece 1,3 trilyon lira ödenek konulmuştur.

Yıllardır yapımı devam eden bu yolların bir an önce bitirilmesini istiyoruz. Balıköy-Dağardı-Simav yolu, Kütahya-Simav ayrımı 8 kilometre Şaphane yolu, Kütahya-Afyon ayrımı 60 kilometrelik Gediz yolu, Tavşanlı-Simav-Emet yolu gibi yollarımızın proje çalışmaları süratle bitirilmeli ve yapımı için ihale edilmelidir. Pek çok yolumuzda yapılması gereken sanat yapıları, üstyapı ve köprü gibi yapılar ve asfalt eksikimiz tamamlanmalıdır. İşte, Kütahya'nın yol durumu bu.

Burada bir sorunu da ifade etmek istiyorum. Kısa mesafeli bazı karayolları bağlantıları, 3 ilâ 5 kilometre gibi yollar, karayolu ağında gözüküyor. Bu yolların sahibi yok. Bu yollara, ne Karayolları ne de Köy Hizmetleri sahip çıkıyor. Bu tür yollar tespit edilerek bir çözüme kavuşturulmalıdır.

Sayın milletvekilimiz, Bayındırlık ve İskân Bakanlığının bütçesi görüşülürken, İller Bankası hakkında da özve görüşümüzi belirtmeden geçmek, herhalde, doğru bir yaklaşım olmaz. Bir kalkınma ve yatırım bankası statüsünde olan İller Bankası, yerel yönetimlerin istemleri halinde, alt ve üstyapı tesislerini bu yönetimler adına yapmakta ve yaptırmaktadır.

İller Bankası, gördüğü hizmetler yönünden oldukça önemli bir konumdadır. Başta finansman olmak üzere diğer sorunlarla karşı karşıya bulunan bu kuruluşa yeterli desteğin sağlanmasını gerekli görüyoruz. Bankanın program yatırımlarını gerçekleştirebilmesinde asıl finansman kaynağı olan belediyeler fonunun, büyük oranda, yerel yönetimlerin yatırımlarına tahsisi için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarımız; kalkınmanın ve yatırımın temel unsuru, yetenekli, deneyimli, eğitilmiş insandır. Ülkemizin en büyük ve en önemli yatırım kuruluşu olan Bayındırlık ve İskân Bakanlığında görev yapan, özellikle teknik nitelikli personele ödenen ücretler son derece düşüktür. Yatırımların başarılı bir şekilde realize edilebilmesi için, teknik personel ücret politikasının tez elden gözden geçirilmesini zorunlu görüyoruz. Bu konuda üzerimize düşen görevi, Demokrat Türkiye Partisi Grubu olarak, en etkin bir şekilde yerine getireceğimizi, önemle vurgulamak istiyorum.

Sözlerime burada son verirken, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bütçesinin, ülkemiz ve milletimiz için hayırlı ve uğurlu olması temennisiyle, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (DTP, ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Demokrat Türkiye Partisi Grubu adına konuşan Kütahya Milletvekili Sayın Mehmet Korkmaz'a teşekkür ediyorum.

ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Hacaloğlu, bir isteğiniz mi vardı?

ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Efendim, Sayın Zeydan, konuşmasında, SHP'den seçilen ve adını vermek istemediğini belirttiği bir milletvekilinin, yurt dışında -Avrupa'da- verdiği bir beyandan söz etti. SHP'li olarak tanımladığı ve yurt dışına çıkmış olan; evet, o partinin listelerinden

seçilmiş olup; ancak, sonra, SHP'yi terk eden, başka bir parti kuran ve ondan sonra da, yurt dışın-da, terör örgütünü destekleyici faaliyetlerde bulunan, adını vermediği milletvekili veya birkaç mil-letvekilinin, ne SHP'yle ne Cumhuriyet Halk Partisiyle ne sosyal demokrasiyle ilişkisi olmadığı bi-lindiği halde, zabıtlara geçiş şekliyle yanlış anlaşılmasın için, bunu, tekrar ifade etmeyi, bir gö-rev bildim.

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Ama, o, öyle demedi...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hacaloğlu; konu anlaşılıştır efendim.

Şimdi, sıra, Anavatan Partisi Grubunun sözcülerine geldi.

Anavatan Partisi Grubu adına ilk konuşmayı, Konya Milletvekili Sayın Mehmet Keçeciler ya-pacak.

Buyurun Sayın Keçeciler. (ANAP sıralarından alkışlar)

Sayın Keçeciler, Grubunuza ayrılan toplam süre 30 dakikadır.

ANAP GRUBU ADINA MEHMET KEÇECİLER (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanlığımız ve bağlı kuruluşlarımızın, 1998 yılı bütçesi üzerinde, Partimizin görüşlerini arz ve ifade etmek üzere söz almış bulunuyorum; bu vesi-leye, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, İçişleri Bakanlığımız, benden evvelki sözcülerin de ifade ettikleri gibi, içgüvenliğin ve asayişin sağlanmasında, kamu düzeninin korunmasında, verimli çalışan, düzgün çalışan, uyumlu çalışan bir taşra yönetiminin oluşturulmasında, mahalli idarelerin yönlendirilme-sinde ve onların üzerinde, kamu adına vesayet denetiminin sağlanmasında, kaçakçılığın men ve ta-kibinde, sivil savunma hizmetlerinin yerine getirilmesinde, nüfus ve vatandaşlık hizmetlerinde gö-revli ve bu işleri yapmakla mükellef, son derece önemli bakanlıklarımızdan biridir; devletin aslı fonksiyonlarını ifa eden bir Bakanlığımızdır.

Bu itibarla, izniniz olursa, önce, içgüvenliği sağlama ve terörle mücadele noktasında, Bakan-lığımızın çalışmalarına kısaca temas edip, alınması gereken, alınmasında lüzumlu gördüğüm bazı tedbirlerin altını çizeceğim.

Şüphesiz ki, Türkiye, terörle mücadele noktasında oldukça tecrübe kazanmıştır. Türkiye, cum-huriyet tarihinin en zor problemiyle karşı karşıya kaldığı bir sorun yaşamaktadır ve bölücü terör ör-gütü, Türkiye'de, hemen hemen uzun yıllardan beri, bu meselenin üzerinde ısrarla durmakta, Ba-kanlığımız da, bu meseleyle ciddi şekilde mücadele etmektedir.

Bazı sözcülerin ifade ettiği gibi, Türkiye'de terör, 1984'ten sonra başlamış değildir; bölücü te-rör de 1984'ten sonra başlamış değildir. Sayın Aksoy gayet iyi bilirler, PKK'nın kuruluş tarihi 1978'dir. 1972'lerde, doğu bilmem ne derneklerinden gelmektedir; dolayısıyla, öyle, işi, iktidarlara göre veyahut da partilere göre ele alma noktasında değiliz. Bu, millî bir meseledir. Her türlü siya-sî anlayışın üzerinde meseleyle yaklaşmak gerekmektedir.

Şüphesiz ki, terörle mücadelede çok önemli mesafeler kat edilmiştir; ama, terörle mücadele meselesi, henüz, tam manasıyla bitmemiştir. Terörist eylemler, bölge dışına çıkmakta, vur kaç ey-lemlerine dönmekte; hatta, başlangıçtaki gibi, yolları mayınlamak suretiyle, propagandaya dönük eylemler yapmaya başlamış bulunmaktadır.

Teröre, maalesef, bazı komşularımız açıkça destek vermektedir. Yunanistan ve Suriye'nin des-teği gayet açıktır; Ermenistan ve İran'ın desteği ise daha gizli; ama, destek vermeye meyyal durum-dadırlar. Diğer ülkelerin, hele, Irak'ın kuzeyinde otorite boşluğu vardır ve terör, bu otorite boşluğu-nu değerlendirmektedir. Ben de, Sayın Zeydan'ın görüşüne iştirak ediyorum; o otorite boşluğunun, mutlaka, kaldırılmasında, Türkiye'nin, dışpolitikasını ona ona göre yönlendirmesinde sayısız fayda vardır.

Bu arada, Hükümetimizi, bir noktada ikaz etmek istiyorum. Avrupa Birliğiyle son günlerde meydana gelen soğukluğun, terör örgütü PKK'ya, bu ülkeler tarafından destek verilmesi şeklinde tecelli edebileceği noktasında Hükümetimiz uyanık olmalıdır. Bu ülkeler, PKK kartını, Türkiye ile olan ilişkilerinde kullanabilir. Hükümetimiz, buna karşı çok uyanık, çok dikkatli olmalı ve PKK kartının kullanılmamasına dikkat etmelidir. Çünkü, uluslararası kaideler gayet açıktır, devletler hukuğu gayet açıktır; demokrat olan, hukukun üstünlüğüne inanan hiçbir ülke, teröre destek veremez. PKK, bir terör örgütüdür ve bugüne kadar elde ettiğimiz bu mesafeden, dışpolitika olarak, geriye gitmemeliyiz.

Terörle mücadelede önemli bir nokta da, sınırlarımızda alınacak güvenlik tedbirleridir.

Değerli arkadaşlarım, sınırlarımız, modern teknolojiden istifade edilerek çok sıkı kontrol altına alınabilir ve kuş uçurtmayacak hale getirilebilir- bizim sınırlarımız, maalesef, kevgir gibi- cumhuriyet hükümetleri olarak bir türlü bunu gerçekleştiremedik. Bu konuda Hükümetimizi ikaz ediyorum. Bu konudaki yapılacak yatırımlar fevkalade önemlidir; çünkü, hududumuzda, gidip Suriye'yi düzeltecek, onun rejimini değiştirecek halimiz yok; Yunanistan'la ne kadar uğraşırsak uğraşalım, ilişkilerimizi belli bir düzene bağlama imkânımız yok. O halde, hudutlarımızı sağlam tutmaya, kontrol altında tutmaya mecburuz.

İç güvenliğin sağlanmasında asıl sorumlu olan İçişleri Bakanlığımız ve onun bağlı kuruluşlarıdır. Kanunlarda belirtilen sınırlar içerisinde ve geçici bir süre, zaman zaman, Silahlı Kuvvetler de, iç güvenliğin sağlanması hususunda yardıma çağrılabilir. Bunu, kanunsuz olarak görmek, antide-mokraik olarak nitelendirmek veya bunu, bir nevi, ararejimin vasıtası gibi görmek fevkalade yanlıştır. Bunlar, kanunî ve anayasal müesseselerdir; olağanüstü halin de, sıkıyönetimin de, seferberliğin de, savaş halinin de, Anayasamızda, hangi hallerde uygulamaya konulacağı açıkça belirtilmiş hususlardır. Bunları, "asker bu işi yapıyor; güvenlik, askere ihale edildi; hükümetler uğraşmıyor" gibi bir manaya çekmenin hiç anlamı yoktur. Milletçe, bütün partiler olarak, bu konuda konsensüs içerisinde, uzlaşma içerisinde olmalıyız. Bu, anayasal bir rejimdir. Kaldı ki, 55 inci Hükümet, olağanüstü hali üçte birinde kaldırmıştır; görevi teslim aldığı anda, olağanüstü hali 9 vilayette teslim almıştır ve bunlardan üçünde -Bitlis, Bingöl ve Batman'da- kaldırmıştır. Doğru olanı, bu görevin, bizzatı, İçişleri Bakanlığı ve bağlı kuruluşları eliyle yürütülmesidir. Geçici olarak, topyekün, bütün güçler, memleketin iç güvenliği meselesi mevzubahis olduğunda, birlikte hareket edebilirler, etmelidirler; Silahlı Kuvvetlerimiz de bunun bir parçasıdır.

Değerli arkadaşlarım, aziz milletvekilleri; İçişleri Bakanlığı bütçesinde bilhassa dikkatinizi çekmek istediğim, Hükümetin dikkatini çekmek istediğim bir diğer nokta da şudur: İstihbarat örgütleri arasındaki görev bölüşümü gayet açıktır, nettir; ama, istihbarat birimlerimizin çok verimli çalıştığı ve İçişleri Bakanlığımıza yeterince bilgi sunduğu kanaatinde değilim; çünkü, pek çok insan, hudutlarımızdan giriyor, içeride birsürlü hadise meydana getiriyor; istihbarat, yeterince işlemiyor. Bu istihbarat birimleri arasındaki görev bölüşümü ve taksimatı, çok düzenli bir şekilde, mutlaka, zapturapt altına alınmalıdır; aralarında herhangi bir ihtilaf olmamalıdır, çıkmamalıdır; bunu, özellikle belirtiyorum. 55 inci Hükümetin, bu manada, çok önemli mesafeler kat ettiğini söylemek istiyorum. Bu memleket, 54 üncü Hükümet döneminde hiç alışık olmadığı olaylarla karşı karşıya kalmıştır. Emniyetin istihbarat elemanları, Millî Savunmanın, Genelkurmayın istihbarat elemanlarını darbecilikle; onlar da, emniyetin istihbarat elemanlarını casuslukla suçlamıştır.

Bunlar, fevkalade yanlış işlerdir. Bir devlet hayatında görülmemesi icap eden olaylardır ve bunda asıl sorumlu ve kusurlu siyasî iktidardır. Siyasî iktidar, böyle karışıklıklara meydan vermez; böyle karışıklıkların olduğu yerde, siyasî iktidar, sessiz kalamaz, muhakkak bir tavır koyar, bir çare üretir ve bu çareyi de uygulamaya getirir.

Bir yanlışlık olmuştur, inşallah, Türkiye, bundan sonra, 55 inci Hükümet döneminde böyle yanlışlıkları katiyen yaşamayacaktır.

İçişleri Bakanlığımızın görev alanına giren en önemli hususlardan birisi de, kaçakçılığın men ve takibidir. Türkiyemiz, beyaz zehiri üreten doğu ülkeleriyle bunu tüketen batı ülkeleri arasında bir köprü konumundadır. Doğal olarak bir geçiş yolları oluşmuştur ve yıllardan beri, bu beyaz zehir kaçakçılığıyla, Türkiye, ciddi şekilde mücadele etmektedir, uğraşmaktadır ve bütün Avrupa ülkelerinin polisinin yakaladığından daha fazla beyaz zehiri bizim polisimiz yakalamaktadır. Hele, son iki üç ay içerisinde, İstanbul'da son yılların en büyük operasyonları yapılmıştır; ben, bu operasyonlara imza atan ekibi huzurunuzda kutluyorum, tebrik ediyorum; Sayın Bakanı ve Emniyet Genel Müdürlüğü yetkililerini, İstanbul polisini tebrik ediyorum. (ANAP, DSP sıralarından alkışlar)

Ancak, bu arada şunu da soruyorum, sormamız lazım; devlet adına sormamız lazım: Bu, Türkiye'de imal edilmemiş; doğru. Nereden gelmiş; dışarıdan gelmiş. Hangi kapıdan geçmiş; İşte, onun peşine düşmemiz lazım. İstanbul'da yakaladıktan sonra oraya gidip "sen, bu kadar beyaz zehir huduttan geçerken neredeydin? Bostan bekçisi miydin, buradan nasıl geçirdin bunları" diye, bunun hesabını sormak lazım. İstanbul'a takdirname vermek lazım; öbür taraftan, huduttan girişini temin edenler kim ise, onları da tecziye etmek lazım. Devlet, böyle çalışır; böyle çalıştırdığımız takdirde, pekçok başarılı neticelere ulaşmamız mümkündür.

Değerli arkadaşlarım, söylemek istediğim bir diğer konu, trafik kazalarıdır. Burada, kanun çarkıydı... Dokuz ayda, 285 bin kaza meydana gelmiş; bu yılın dokuz ayında, 87 bin yaralı, 4 bin ölü var; 31 trilyon lira maddi hasar meydana gelmiş; harp bilançosu gibi... Yani, savaşa girsek, bundan daha ağır bir bilançoyla karşılaşmazdık. Trafik kazaları, gerçekten, üzerinde hassasiyetle durulması gereken işlerdir. Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bütçesiyle birlikte, İçişleri Bakanlığı bütçesinin götürlmesi ilahî bir tevafuk.

Şöyle diyelim: Altyapı noksanlıkları bir an evvel giderilmeli. Türkiye'nin yolları artık bu memleketi taşıyor, çekmiyor, yol yatırımlarını artırmamız lazım, altyapı noksanlıklarını gidermemiz lazım. Her gün 650 vasıta trafiğe giriyor; ama, yollarımız aynı kalırsa, neticeye ulaşmamız mümkün değil. Denetimleri artırmalıyız, mutlaka artırmalıyız, trafik eğitimine önem vermeliyiz. Bilhassa, eğitim seferberliği sırasında, çocuklarımıza çok faydalı bilgiler olarak, trafik eğitimini mutlaka vermeliyiz.

Fransa'daki tahsilim sırasında, bizim eğitimimizin bir noksanlığını tespit ettim: "Ehliyetin yok mu" diye sordular "yok" dedim. "Sen, lise mezunu değil misin" dedi Latin Amerikalılar; "niye" dedim "Biz, liseden mezun ettiğimiz her insana trafik ehliyeti veririz, şoför ehliyeti veririz; trafik dersini vermeden, onu ehliyet sahibi yapacak kadar iyice eğitmeden, liseden mezun etmeyiz dediler. O itibarla, bizim, mutlaka, bu işlere ciddi manada eğilmemiz lazım.

Değerli arkadaşlarım, bir diğer önemli konu, Bakanlığa mevdu görevlerden bir tanesi de, nüfus ve vatandaşlık işleridir. Bu, MERNİS Projesi muhakkak bitirilmelidir, çok uzamıştır ve bu projenin bitirilmesinde sayısız faydalar vardır.

Rusya'da, seçimleri denetim sırasında gittiğimizde, vatandaşların, nüfus kâğıtlarıyla oy verdiklerini gördüm "ikincisi olur, çoğaltırlar, ne yaparlar..." dedim; "o, mümkün değil" dediler "peki, kaybederse ne yapar" dedim "kaybedemez, hiçbir Rus, nüfus kâğıdını kaybetmez; ha kendisini kaybetmiş ha nüfus kâğıdını kaybetmiş, hiç farkı yok"; devlete karşı "nüfus kâğıdımı kaybettim" demek çok zordur dedi. Nüfus kâğıdıyla, hem oyunu veriyor, her türlü vatandaşlık hakkını kullanıyor; bizde sahtesi var, bilmem neleri var, cezalar hafif, muhakkak...

BAŞKAN – Sayın Keçeciler...

MEHMET KEÇECİLER (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım, zamana dikkat edeceğim.

Biz de, nüfus kâğıtlarına karşı işlenen suçları, devlete karşı işlenen suç gibi telakki edip, çok ciddi zapturapt altına almalıyız ve o nüfus kâğıdıyla da, vatandaşın her türlü işlemi görülebilmeli; görülmeli, MERNİS Projesi üzerinde de ısrarla durmalıyız.

Değerli arkadaşlarım, bu arada bazı sözcülerin söylediği sözlere de kısaca değinmek istiyorum.

Bir kere, şunu hemen ifade edeyim; biz, 55 inci Hükümet olarak ve 55 inci Hükümetin ortağı Anavatan Partisi olarak, hiçbir şekil ve surette, polisimizi yanlış bir zeminde görmedik; bize, aksi beyanlar hiçbir şekilde bulaşamaz, biz, polisimize, güvenlik güçlerimize hep destek verdik. İktidar olduğumuz zaman, bu memlekette, güvenlik güçlerimizin altında benzin düşmanı GMC arabalar vardı; bunların hepsini biz değiştirdik. Silahlı Kuvvetlerimizin sahip olduğu modern araç ve silahların tamamı, Anavatan Partisinin kurduğu Savunma Sanayii Müsteşarlığı sayesinde alınmıştır. F-16'ları biz aldık, Skiorsky helikopterleri biz aldık, Kobra helikopterleri biz aldık, dünyanın parasını verdik. 1 000 liralık akaryakıt alan vatandaşın 250 lira da Savunma Sanayiine fon aldık ve polisimizi bütün gücümüzle destekledik. Hiçbir şekil ve surette, biz, emniyet güçlerimize "çetedir" filan da demedik. Bu memleketin âli menfaatları için her türlü desteği verdik; ortaklarından destek alamayanlara, biz burada, olağanüstü halin uzatılması için destek verdik, Çekiç Güç'ün uzatılması için destek verdik; ama, hiçbir zaman da biz, devletin âli menfaatlarına alet ederek, basit menfaatlar uğruna devleti kullananlara da müsaade ve müsamaha etmedik; bundan sonra da etmeyeceğiz.

55 inci Hükümet olarak, diyoruz ki, bu işte yanlışlığı olanlar, hesabını mutlaka vereceklerdir; biz, bunu, hiçbir şekil ve surette kabul etmeyiz.

Susurluk'la ilgili olarak memleketin sorduğu bir soru var, o sorunun cevabını, herkes, çıkıp, verecek; bunu, vermeye mecburuz, millete karşı olan borcumuz budur; bu, polise karşı olmak değildir; asıl, onları temizlemezsene, o zaman polisi şaibe altında bırakırsınız. Bizim polisimiz, dünyada emsallerine göre an başarılı icraatlar yapan polislerden birisidir.

Değerli arkadaşlarım, şu kadarını hemen ifade edeyim, inşallah, Türkiye, bir daha, emniyet genel müdürlerinin geceyarısı değiştirildiği, emniyet genel müdürlerinin Millî Güvenlik Kurulu toplantılarına alınmadığı dönemlere hiçbir şekil ve suretle gelmeyecektir. 55 inci Hükümetin, bu manadaki uygulamalarını takdirle izlediğimi özellikle ifade etmek istiyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle, bakanlık bütçesinin, memleketimize, milletimize ve İçişleri Bakanlığı çalışanlarına hayırlı ve mübarek olmasını Cenabı Hak'tan niyaz ve temenni ediyor; hepinize, sevgiler, saygılar sunuyorum. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Anavatan Partisi Grubu adına konuşan, Konya Milletvekili Sayın Mehmet Keçeciler'e teşekkür ediyorum.

Anavatan Partisi Grubunun ikinci sözcüsü, Konya Milletvekili Sayın Ahmet Alkan.

Buyurun Sayın Alkan. (ANAP sıralarından alkışlar)

ANAP GRUBU ADINA AHMET ALKAN (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bütçesi üzerinde, ANAP Grubunun görüşlerini arz etmek üzere huzurlarınızdayım; ANAP Grubu ve şahsım adına, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

1998 bütçesi üzerindeki görüşlerimi arz etmeden evvel, bir iki hususu dikkatlerinize arz etmek istiyorum: Öncelikle, Yüce Meclisin, Türkiye Cumhuriyetinin ve Türk Milletinin hür iradesinin ifadesini bulduğu en mühim kurum olduğunun bilinci içerisinde, bu kürsüyü kullanmak mecburiyetindeyiz. Bu kürsüden söylenen her sözün, Yüce Meclisin zaııtlarına geçtiği ve tarihe en güvenilir belgeler olarak mal olduğu unutulmamalıdır.

Üzülerek ifade etmeliyim ki, bu kürsü, zaman zaman, değerli üyelerin hilafı hakikat beyanlarının, televizyon ekranlarından siyaset malzemesi olarak halka ulaştırıldığı bir araç haline dönüştürülmüştür. Üstelik, bu vahim tavır, yorumlara değil, tartışılmaz rakamlara intikal etmektedir. Örneğin, mazide başbakanlık yapmış bir değerli milletvekili "otoyolların sadece 293 kilometresini Anavatan Partisi yaptı, 1 042 kilometresini biz yaptık" diyebilmiştir. Halbuki, devletin kayıtlarında durum farklıdır.

Yine, aynı sayın üye "536 kilometrelik Karadeniz sahil yolunun 347 kilometresini DYP ihale etti" diyebiliyor. Devletin kayıtlarında ise, yine farklı görünüyor.

Şimdi, bunları, o sayın üyeye cevap vermek için söylemiyorum. Kaldı ki, otoyol yaptığı için, bakanlık yapan insanları, siyasî kararlarla Yüce Divana gönderip, sonradan, o insanların yaptığı hizmetlere sahip çıkma anlayışının hangi ahlakla bağdaştığını da halkımızın takdirine bırakıyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

Bu kürstünün, bu yüce kurumun saygınlığını korumak istiyorsak, bu kürstüden doğruları ifade etmeye mecburuz; en azından, beşerî ahlak ve siyasî gelenek bunu emrediyor. Bunu yapmadıkça, Türkiye'de, siyaseti doğru zemine oturtamayız, başkalarından dürüst olmalarını istemek hakkını kendimizde bulamayız ve televizyon ekranlarında da her akşam Yüce Meclisi tenkit eden insanların ağzını kapatamayız.

Rahatsızlık duyduğum ikinci konu ise şu: Pek çok konuşmacı, sık sık "devleti idare etmek ciddi iştir" tabirini telaffuz etti; doğrudur; ama, bir başka doğru, devleti idare etmenin en ciddi araçlarından birinin de, bütçe ve bütçe tartışmaları olduğudur. O zaman, bu tartışmalardan, Türkiye'nin ufkuna dair, partilerin, şahısların makro hedeflerini ortaya koyması, bütçeyle ortaya konan hedefleri aynı seviyeden değerlendirmesi beklenirdi; ama, üzülerek ifade ediyorum ki, pek az konuşma bu seviyeye çıkabildi; onlara müteşekkirim.

Zamanın büyük bölümünü kısır siyasî tartışmalarda ve çoğu kere de ayrıntılarda boğularak kaybediyoruz. Bu noktadan yola çıkarak, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bütçesinin 1998'i de aşan makro hedefleri açısından bir değerlendirmesini yapmak istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bayındırlık ve İskân Bakanlığının yatırım ve hizmetlerinin yoğunlaştığı ana birimleri, ülkenin en önemli kurumları arasındadır. Bu kurumlar, ülkemizin teknik altyapısının büyük bölümünü yaptığı gibi, vatandaşın temel hizmetlerini yürüten belediyelerimizi de yönlendirmede önemli rol üstlenmişlerdir. Bu bakımdan, Bayındırlık ve İskân Bakanlığının yatırımlarının yanı sıra, bünyesinde gerçekleştireceği yapısal değişim, bütün ülkemizi derinden etkileyecek ve hatta, yıllardır konuşulan, ama, bir türlü gerçekleştirilemeyen yeniden yapılanma sürecine önemli katkılar sağlayacaktır. Bakanlığı, bağlı ve ilgili kuruluşları bu zaviyeden değerlendirdiğimiz zaman, önümüzde önemli ve zor bir dönemin olduğunu görtürsünüz.

Kuruluş amacı, belediyeleri malî ve teknik açıdan yönlendirip, desteklemek olan İller Bankasının yapısını hızla gözden geçirme zamanı gelmiş geçmektedir. Bu konuda, Sayın Ayhan'ın, geçen bütçeden sonra basına akseden "İller Bankasını kaldıracağım" sözünden doğrusu umutlanmıştım; ama, arkası gelmediği için üzgünüm.

Artık, Konya'nın Balçılar'ından, Tepeköyü'nden, Bolayır'ından kanalizasyon, su, plan yapımı için İller Bankasına ve Ankara'ya taşınma dönemi bitmelidir. Bu konuda hazırlıkları yapılmakta olan mahallî idareler reformunu beklemek de gerekli değildir. Aksine, bu reformun altyapısı İller Bankası, Köy Hizmetleri, Karayolları ve benzeri kurumların, kuruluş, görev ve hizmet kanunlarında yapılacak düzenlemelerle hazırlanabilir; bu sayede devletin yeniden yapılandırılmasının önündeki engeller daha kolay ve sancısız bir yumuşak geçişle aşılabilir; "herkes evinin önünü süpürse, bütün sokak, bütün şehir tertemiz olur" anlayışı, yapısal değişim konusunda da uygulanabilir; ama, bugüne kadar yapılmadı, umarım bundan sonra gerçekleştirilir.

Bakınız, aynı çarpık tavır, Yapı Hizmetlerinde de devam edip gitmektedir. Belkaya'da, Akki-se'de ya da Karaören'de yapılacak okul, köy konağı, sağlık ocağı veya Konya hükümet konağı An-kara'da kararlaştırmakta, Ankara'dan uygulanmaktadır. Bu karar, projelendirme aşamasında yan-lıştır; çünkü, Bayındırlık Bakanlığımız "tip proje" uygulamasına hâlâ devam etmektedir. Halbuki, yöresel iklim, estetik ihtiyaç ve imkânların bir yansıması olarak, kültürün kuşaktan kuşağa en sağ-lıklı aktarılmasını sağlayan unsurlar, bu kamu binalarıdır. Onun için, hızla, tip proje uygulaması-nın yerine, yörenin kültürünü yansıtan, ihtiyaç ve imkânlarını dengeleyen özel planlamaya geçil-mesi zaruretine inanıyoruz.

Bu kararın ekonomik sakıncaları vardır. Pek çok kamu binasının yapımına, yöre halkı, finans, malzeme, emek olarak katkıda bulunabilmektedir, buna heveslidir. Bu durumda, normatif ihale an-layışı aşıлып, mahallî imkânlara küçük katkılar sağlanabilse, hem hizmetler daha hızlı ve yaygın ve-rilebilecek hem de devletin yükü önemli ölçüde azaltılacaktır.

Karar mekanizmasının yavaşlaması bakımından yanlıştır; son yıllarda ülke gündemini son de-rece yanlış bir şekilde işgal eden, Bakanlıktaki mafya, yolsuzluk dedikoduları açısından yanlıştır. Bakınız, bir Sayın Bakanımız, burada, Türkiye, hatta, yakın ve uzak komşularımız -İran ve Kafkas Türkleri- açısından çok önemli bir yolun ihalesini yaptığı için gensoruya muhatap oldu. Bu ves-iyle, geçmişte hizmet veren pek çok sayın bakan, bilerek, bilmeyerek açık veya zımnen suçlama-lara maruz kaldı. Öyleyse, sistemde yanlış işleyen bir şeyler var. Geliniz, biz, bu sistemi düzeltme sorumluluğu taşıyan parlamenterler olarak, birbirimizi suçlamak, karalamak yerine; sistemdeki bu yanlışlığı elbirliğiyle düzeltelim.

İhale Kanunu ve onu etkileyen kanunları yeniden ve samimiyetle ele alıp, tanzim edelim. Öy-le ki, Bakanlığın başına, özellikle yolsuzluk yapmak için birilerini getirsek bile, sistem, mevzuat, ona bu şansı vermesin; otokontrol, onu, doğru, dürtüst olmaya mecbur etsin. Geliniz, aynı anlayış-la, 3030, 2963, 3386, 3194 sayılı Kanunları yeniden gözden geçirelim. Kanuna uymayan, bu yüz-den de plan disiplini yok eden, gelecek nesillerin bize emaneti olan çevreyi, yeşili, kültür ve ta-biat varlıklarını yok eden kadroları, kendi sınırları içine çekelim; şehirlerimizi, bu tür yanlış uyg-u-lamalarla telafisi imkânsız yapılaşmalardan kurtaralım.

Sayın Başkan, değerli üyeler; son yıllarda, ülkemizde bir tartışma başlatıldı: "Otoyollar gerek-li mi, değil mi?" Sonra, bu tartışmayı başlatanların, otoyol yapanları dava edip Yüce Divana gön-derenlerin bir bölümü, ANAP'ın başlattığı otoyol hamlesine sahip çıkarak, döntüş yaptılar. Bunu, görmekten bile memnunum.

Şurası iyi bilinmelidir ki, otoyol, bir medeniyet göstergesidir, bir yaşama biçiminin ölçüsüdür. Otoyolların olmadığı, demiryollarının bulunmadığı, hava ve denizyollarının çağdaş standartlara ulaşamadığı ülkelerde, insan, mal ve hizmet taşımacılığı yeterince gelişmemiş demektir. Bu temel altyapı, ülkemiz için hayati önemdedir.

Buradan herkese sesleniyorum; Avrupa Birliğine, öyle, nutuklar atarak, ortaçağ şövalyelerini hatırlatan efelenmelerle ve zorla girilemez. Otoyollarınızı, bölünmüş yollarınızı, demiryollarınızı, hava, deniz ve demiryollarınızı yaparsınız; çevrenizdeki ülkeler arasında tarihin size bahsettiği kav-şak ülke konumuna yeniden kavuşursunuz; trafik kazalarında dünya birinciliğini başka ülkelere bı-rakırsınız, enerji, tarım ve ekonomideki problemlerinizi çözersiniz, o zaman, Avrupa Birliği sizin kapınızda olur, siz onların kapısında değil.

Bu noktada, Bayındırlık ve İskân Bakanlığımıza önemli görevler düşmektedir. Mevcut otoyo-lağı hızla tamamlanmalı ve verimli olarak kullanılacak hale getirilmelidir. İran, Irak, Suriye ve bü-tün Türk dünyasını Batı ile irtibatlandırarak makroplanlama hızla yapılmalı, bu planın finans, dip-lomasi ve ticaret alanındaki hazırlıkları hızla başlatılmalıdır.

Ülkemizde, doğu-batı yolları kısmen hazır hale gelmiştir; ama, kuzey-güney bağlantıları ihmal edilmiştir. Bu konuda ilk örneklerden olan Konya-Antalya yolu 1996'da tamamlanmıştır; ancak, kısaca bir bölümünde hâlâ standart yükseltme çalışmaları sürmektedir. 1998'de bu bölümün tamamlanmasını bekliyoruz.

İlave olarak, benzer şekilde, Ereğli-Karaman-Kayseri-Nevşehir-Niğde-Aksaray ve bu illerimizin hinterlandını güneye bağlayacak ve projeleri tamamlanmış olan Bozkır-Akseki yolunu, ikinci bağlantı yolu olarak Bakanlığımızdan bekliyoruz.

Yıllardır Türk siyasi kadroları GAP'la ve güneydoğu ve doğu kalkınmasıyla meşgul oldular; doğrudur, haklıdır; bu yöremize en çok yatırım yapan, teşvik veren ve problemlerin çözümüne en çok katkıda bulunan partinin mensubu olmaktan da mutluluk duyuyorum; ama, en az doğu bölgelerimiz kadar zor durumda olan orta, güney ve kuzey Anadolu yörelerine de, Yüce Parlatmentonun elini uzatma mecburiyeti vardır. Tevekkül sahibi ve vatani için bin yıldır can vermeye devam eden bu insanlarımız, teşvik istemiyor, dışarıdan birilerinin gelip yatırım yapmasını da beklemiyor; iki şey istiyor:

Birincisi; Kalkınmada öncelikli yöre kapsamının il bazından ilçe bazına indirilip yeniden gözden geçirilmesini istiyor. O zaman, benim Bozkırım, Seydişehirim, Hadımım, Ahırlım, Taşkentim, kendi kendisini kurtacak konuma gelecektir.

İkincisi; altyapı, yani yol ve enerji istiyor. Bu yörelerimizi, büyük merkezlerimize kolay ulaşılabilir hale getirelim, yeter.

Sayın Bakanlığımızın, Türkiye haritasını bir de bu gözle inceleyerek, 60 bin kilometre karayolu anlayışını tekrar gözden geçirmesinin zamanı gelmiştir diye düşünüyorum. Bunu, 55 inci Hükümetten ve 1998 yılı bütçesinden bekliyoruz. Aynı anlayışla, turizm alanlarımıza ve yatırım haritamıza bakarak, karayolu ve otoyol önceliklerini yeniden tespit etmekte fayda vardır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Alkan, konuşmanızı tamamlayın efendim.

AHMET ALKAN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Bayındırlık ve İskân Bakanlığımızı çok yakından ilgilendiren bir kangrene temas etmeyi de, mesleğim bana yüklediği bir görev kabul ediyorum. Bugün, ülke sathında değişik kademelerde görev yapan kamu ve özel sektörde görevli mühendis ve mimarlarımız var. Bu meslek adamlarının büyük çoğunluğu, kamu sektöründe iş yaptıkları için, aldıkları eğitimin ve üstlendikleri sorumluluğun gereği olan ücreti alamadan, çok zor şartlarda, her gün, her an, haysiyetleri ve itibarları itham edilme riski altında görev yapmaktadırlar. Bunların büyük bölümü, sizin kadrolarınızda; olmayanların da çalışmalarını yönlendiren yasa ve yönetmelikler, tarifler, sizin Bakanlığınızdan çıkıyor. Bu kadroya, lütfen, sahip çıkınız. Özel kesimde çalışanlar ise, KDV, fatura denetimi, hayat standardı, giderlerin sınırlandırılması gibi sebeplerle, kazanmadıkları paranın vergisini ödemek gibi çarpıklıkları yaşamaktadırlar. Bu olumsuzluklar, özellikle mesleğe yeni başlayan gençlerimiz için aşılması zor engeller oluşturmaktadır. Onun için, meslek odalarıyla da işbirliği yaparak, yıllardır bekleyen meslek odalarıyla ilgili yasaları, mühendislik, mimarlık meslek yasasını, çağdaş normlarda bu milletin hizmetine sunmayı, bütün teknik personel sizden bekliyor. Yıllardır süren bu umutsuz bekleyiş, artık sona ermelidir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bana lütfedilen 15 dakikayı, bütçeye övgüler ve tenkitlerle geçirmek yerine, dilek ve temennilerimi aktararak kullandım. Bu dileklerimden biri bile dikkate alırsa, yüce milletimize karşı olan görevimi yaptığıma inanacağım.

Bu düşüncelerle, 1998 yılı bütçesinin aziz milletimize hayırlı olmasını diliyor, hepimize saygılar sunuyorum. (ANAP, DSP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Anavatan Partisi Grubu adına konuşan Konya Milletvekili Sayın Ahmet Alkan'a teşekkür ediyorum.

Refah Partisi Grubu sözcülerinin ilki, Ankara Milletvekili Sayın Ersönmez Yarbay; buyurun efendim. (RP sıralarından alkışlar)

Sayın Yarbay, Grubunuzun toplam süresi 30 dakikadır ve Grubunuzun üç sözcüsü bulunmaktadır; süreyi ona göre ayarlayın.

RP GRUBU ADINA ERSÖNMEZ YARBAY (Ankara) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Refah Partisi Grubu adına, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İçişleri Bakanlığı, çok önemli bir bakanlıktır; sayayla, kendisine birçok görevler verilmiştir. Özellikle, demokrasinin yerleşmesi konusunda, mahallî idarelerle çok yakından ilişkili bir bakanlıktır. Bu sebeple, muhtarlar, belediye meclisi üyeleri, il genel meclisi üyeleri, yerel düzeyde, demokrasinin okulu ve bir nevi demokrasinin yerel düzeydeki temsilcileri görevini görmektedirler. Bu sebeple, Türkiye'de, acilen, standart köy, standart ilçe, standart mahalle, standart il tespit edilmeli ve bu tespitlere göre, yeni köyler, yeni mahalleler, yeni ilçeler ve iller kurulmalıdır. Türkiye'de, maalesef, son yıllarda yeni illerin kurulması, ya terörist faaliyetlerin artması sebebiyle olmakta veya belediye başkanlarının vefatı sebebiyle il yapılmaktadır. Halbuki, bugün, birçok ilçemiz, hakkı olduğu halde il olamamakta ve yasa değişikliğiyle belediye başkanlarının vefatı halinde seçim yolu da tıkandığı için, başka eylemler üzerinde düşünmektedirler. O sebeple, standart köy nüfusu ne olmalıdır, ilçelerin nüfusu ne olmalıdır, mahallelerin nüfusu ne olmalıdır ve illerin nüfusu ve diğer özellikleri neler olmalıdır şeklinde, bunlar, mutlaka tespit edilmeli ve bu kriterler dahilinde bu problem çözümlenmelidir.

Bugün, İçişleri Bakanlığının ötündeki en büyük problemlerden bir tanesi budur. Maalesef, halihazırda, 70 bin nüfuslu mahalleler olduğu gibi, 100 nüfuslu mahalleler var. Bunun yanında, Çankaya gibi 800 bin nüfuslu ilçelerin yanında, 5 - 6 bin nüfuslu ilçelerimiz bulunmaktadır. Dolayısıyla, Çankaya'nın kaymakamı da kaymakam, Ankara'nın 6 bin nüfuslu Evren İlçesinin Kaymakamı da kaymakam, belediye başkanı da belediye başkanı ve bunlar aynı yasalarla yönetilmektedir. O sebeple, mutlaka, standart mahalle, standart köy, standart ilçe ve standart il kriterleri tespit edilmeli ve bunlar neticelendirilerek, mahallî idarelerde yapısal reforma gidilmelidir.

Değerli arkadaşlarım, İçişleri Bakanlığı, aynı zamanda, 170 binden fazla polis memuru, 100 bini aşkın jandarma kuvvetleri, sahil güvenlik kuvvetleri, 65 bini aşan köy korucuları ve geniş bir kamu görevlisini de ilgilendirmektedir. Bugün, Türkiye'nin, acilen bir personel reformuna ihtiyacı vardır. Maalesef, polislerimiz 60 - 70 milyonluk maaşlarla idare etmeye çalışmaktadırlar ve sadece 200 bin lira gibi komik bir kira yardımı almaktadırlar. Bunun yanında, tabii, jandarmamız da en uç bölgelerde görev yapmakta ve hiçbir torpile mahal bırakmadan güneydoğuda, doğuda ve en tehlikeli bölgelerde üzerine düşen görevleri yapmaktadır. O sebeple, polisimizin ve jandarmamızın malî yönden güçlendirilmesi ve mutlaka bir personel reformu yapılması gerekmektedir. Bu personel reformu, artık, personeli, enflasyonun altında ezdirmemelidir. 1998 yılı bütçesinin en büyük zafı bence, 1998 yılında enflasyonun yüzde 50 olarak hedeflenmesi ve kamu görevlilerine de bu oranda bir zammın öngörülmesi olmalıdır. Bu rakamlar, şu anda bile erimiş durumdadır. Dolayısıyla, yurdun her köşesinde güvenlik hizmeti beklediğimiz polislerimizin ve jandarmamızın, sahil güvenlik komutanlığı mensuplarımızın, mutlaka malî durumları iyileştirilmeli ve onlara moral verilmelidir.

Değerli arkadaşlarım, yasalarımız "kanunsuz vergi olmaz" diyor; ancak, son yıllarda kurulan fonlarla, maalesef, vatandaşlarımızdan, kanun dışı zorunlu vergiler tahsil edilmektedir. İçişleri Bakanlığı bir fonlar ve vakıflar cenneti olmuştur. Her kuruluşun, bugün, bir vakfı var. Bir silah ruh-

satı almak için savcılığa gittiğimiz zaman, Adalet Teşkilâtını Güçlendirme Vakfı; nüfus idaresine gittiğimiz zaman, Nüfus Hizmetlerini Güçlendirme Vakfı; silah müracaatı için bir dosya almamız gerektiği zaman, İl İdarecileri Derneği gibi, her tarafta, vatandaşımız, zorunlu bağış yapmak durumundadır ve İçişleri Bakanlığı, sanki, güvenlik hizmetlerini vatandaşlara ihale etmiş gibi bir durum ortaya çıkmıştır. Bugün, milyonlarca vatandaşımız, bulundurma ve taşıma ruhsatlı silah sahibidir. Bu vergiler, vakıfların tahsil ettikleri bu paralar o kadar büyük yekûnlara ulaşmaktadır ki, 1995 yılında, sadece Emniyeti Güçlendirme Vakfı, 800 milyarı aşkın bir meblağ toplamıştır. Bu vakfın başkanı Emniyet Genel Müdürüdür, denetçisi de Emniyet Genel Müdürüdür. Dolayısıyla, bu vakıflarda çok büyük miktarlarda paralar toplanmakta; ancak, bu paraların denetimi hiçbir surette yapılmamaktadır. O sebeble, vakıfların ve fonların, mutlaka, çok dikkatli bir şekilde denetlenmesi ve bunları denetlemek için yeni bir sistem geliştirilmesi gerekmektedir.

Aynı zamanda, İçişleri Bakanlığındaki fonların büyük bir bölümü bütçe içerisinde yer aldığı için, amacı doğrultusunda kullanılmamakta, bütçe açıklarını kapatmakta kullanılmaktadır. Sivil Savunma Fonunda, sivil savunma amacıyla toplanan kaynakların sadece yüzde 5'i amacı doğrultusunda harcanmış yüzde 95'i, maalesef, bütçe açıklarında kullanılmıştır. Dolayısıyla, ya bu fonlarda toplanan paralar amaçları doğrultusunda kullanılmalı ya da bu fonlar, artık, ortadan kaldırılmalıdır.

Mahallî İdareler Fonu, belediyeler arasında çok büyük ayrımcılık yapmaktadır. Bu konuda, iktidarlar değiştiğinde, o fondan sadece iktidardaki partilerin belediyeleri istifade etmekte, diğer belediyeler tek kuruş para alamamaktadır. Bu konuda da, mutlaka, belirli kriterler getirilmeli; iktidarlar değişse bile, bütün belediyeler, aynı şekilde, fondan yararlanmalıdır.

Türkiye'nin üç tarafı denizlerle çevrili olmasına karşın -İçişleri Bakanlığına vermiş olduğumuz bir yazılı soru önergesinin cevabında- sahillerimizin sadece yüzde 2-3'ünün kontrol altında tutulduğu belirtilmekte, yüzde 96-97'lik bir bölümü, maalesef, kontrol edilmemektedir. O sebeple, Sahil Güvenlik Komutanlığı, bütün kaçakçılığın önlenmesi için mutlaka güçlendirilmelidir. Bu arada, yurtdışına eğitim görmek amacıyla giden ve kaçak olarak yurda giriş-çıkış yapanların kontrolü için, Sahil Güvenlik Komutanlığının imkânları artırılmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Yarbay, ilk 10 dakikalık bölümün son dakikasına girmiş bulunuyorsunuz.

ERSÖNMEZ YARBAY (Devamla) – Diğer arkadaşlarıma da fırsat tanımak üzere, hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Refah Partisi Grubu adına konuşan, Ankara Milletvekili Sayın Ersönmez Yarbay'a teşekkür ediyorum.

Refah Partisinin ikinci sözcüsü, Kırıkkale Milletvekili Sayın Kemal Albayrak; buyurun efendim. (RP sıralarından alkışlar)

RP GRUBU ADINA KEMAL ALBAYRAK (Kırıkkale) – Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin değerli üyeleri; konuşmama başlarken, Refah Partisi Grubu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, biliyoruz ki, İçişleri Bakanlığı ve onunla ilgili olan bütçeler, şu anda, Türkiye'nin en önemli gündem maddelerinden bir tanesidir; çünkü, İçişleri Bakanlığının uhdesinde, gerçekten çok büyük görevler vardır. Yurdumuzun iç güvenliği, asayiş, kamu düzeni, sivil savunma, nüfus hizmetleri gibi görevleri üzerinde toplayan bu bakanlığın bütçesi, gerçekten önemlidir. Böyle yoğun bir görevi olan bakanlığın bütçesi üzerinde inceleme yaptığımızda, her ne kadar bütçe rakamları geçen yıllara göre artış gösteriyorsa da, mevcut enflasyon oranısına bakılınca, reel anlamda, diğer sektörlerde olduğu gibi, burada da, gerçekten bir gerileme vardır.

Ben, burada, rakamlara girmek istemiyorum; çünkü, bu rakamlara Hükümetimizin ekonomistleri girdikçe, hangi alanlarda, nasıl fayda sağlayacağı ortadadır... Bu yüzden, mevcut duruma göre de, çok kıymetli Bakanımız ve bürokratlarının, bu bütçeyle, İçişleri Bakanlığının tüm problemlerini çözeceği inancında değilim.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin, iç ve millî güvenliğine ilişkin faaliyetler, devletin kolluk güçlerinin temel görevidir. Bu derece önemli görevleri yerine getiren güvenlik güçlerimiz, yurdumuzun her yerinde üstün bir işbirliği anlayışıyla sürdürdükleri görevlerinin bedelini, kimi zaman şehit, kimi zaman da yaralı olarlar öderler; ama, buna rağmen, bazı mihraklar, güvenlik güçlerimizi yıpratmak için, her türlü çabayı, geçmişte olduğu gibi, bugün de sarf etmektedirler. Görev yapan polislerimizi şehit eden zihniyetlerin emellerine kavuşmaları mümkün olmayacaktır. Buna kesinlikle inanıyoruz.

Değerli milletvekilleri, yıllardan beri terörle mücadele ediyoruz, PKK gibi, Ermeni terör örgütü ve destekçileriyle mücadele ediyoruz. Kundaktaki bebeği kurşunluyorlar, vatanımızı bölmek istiyorlar, Bayrağımızı indirmek istiyorlar. Mücadele ederken de, Avrupa'ya ve bazılarına şirin gözükmek için, binbir defa "hukuk devletiyiz, demokratik ülkeyiz, insan haklarına saygılı olarak bu mücadeleyi yapacağız" diyoruz ve mücadelenin konumundan dolayı, acaba, bazen hukukun dışına mı çıkılıyor, acaba insan hakları ihlalleri mi oluyor diyerek, senelerdir tartışıyoruz.

Terörle mücadeleyi fedakârca götüren devlet görevlisi, bir yandan mücadele ediyor, bir yandan da ifadeye çekiliyor.

Bugünkü kartel medyası, hortumcular, maalesef, hakkıyla görev yapan güvenlik güçlerimizi içte ve dışta küçük düşürmek için, her şeyi polisimizin üzerinde yoğunlaştırmaya çalışıyor; ama, bunların, gücünü milletin tarihi ve inancından alan vatanımızın yiğit evlatlarını yıldırması mümkün değildir. (RP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, milletini, devletini, kendi halkımıza karşı korumak, ağır bir hadisedir. Eğer, suçlular varsa, onlarla ilgili işlem yapacak hukukumuz, kurumlarımız, görevlilerimiz, devlet gücümüz vardır. Bu devletin sahibi, kanyla, kemiğiyle, imanı ve irfanıyla, namusuyla, gözünü kırpmadan, iç ve dış düşmanlara karşı onurlu mücadelesini her zaman yapmış aziz milletimiz ve güvenlik güçlerimizdir.

İktidarın reklamını yaparak ayakta durmak için, böyle, milletin dışından tırnağından artırarak topladığı vergileri birilerine hortumlatmanın anlamı yok.

Geçenlerde, arkadaşlarımız, bir konuda, yakalarına beyaz kurdele taktılar. Ben onlara şunu tavsiye ediyorum: Hepimizin malumu -geçen, her arkadaşımız da söyledi, burada da ispat edildi- bazı medya kuruluşlarına, 16,4 trilyonluk kaynağı bir iki kişiye peşkeş çekenlerle de uğraşsalardı, ikinci kurdeleyi de biz kendilerine takardık; kendilerine bundan dolayı da saygı duyardık. (RP sıralarından alkışlar)

HALİL ÇALIK (Kocaeli) – Sen niye takıyorsun; biz takıyoruz kendi kendimize!.. Biz takarız, sen takma!..

KEMAL ALBAYRAK (Devamla) – Onu da takacağız!..

Değerli arkadaşlar, gerçekten, İçişleri Bakanlığımızın yapacağı çok şey vardır; ama, ne olursa olsun, bütçe kısıtlı olmasına rağmen, anlaşarak, uzlaşma sağlayarak şunları yapmada fayda görüyorum: 1580 sayılı Belediye Kanunu, Mahallî İdareler Kanunu, İl Özel İdareleri Kanununda gerekli değişiklikler ve büyükşehir belediyeleriyle ilgili düzenlemeler yapılmalıdır.

Özellikle, belediye kanunu tasarısı başta olmak üzere, mahallî idarelerin, iktidar baskısından, muhalefetlik ezikliğinden kurtarılması şarttır. Yerinden yönetim ilkesi en güzel yoldur. Ülke, artık,

merkeziyetçi bir tutumdan kurtarılmalıdır. Merkezî idarenin mahallî idareler üzerinde haiz olduğu yetkilerin taşraya devredilmesi, artık kaçınılmazdır. Bakıyoruz ki, halen, merkezî idare, günümüzde, yatırımların yüzde 90'ına yakını kendisi kullanıyor, yüzde 10 ilâ 15'ini de mahallî idareler kullanıyor. Bundan dolayı da, gerçekçi, reel anlamda bir planlama olmuyor. Bunun düzeltilmesi lazımdır.

Mali kaynakların ve yetki bölüşümlerinin düzenlenmemesi, aşırı merkeziyetçi idare yapımız, hizmetlerin hızlı üretimine, kaynakların verimli kullanımına imkân vermemektedir.

Polislerimizin bir askerlik sorunu var; askerlik problemi kesinlikle çözümlenmeli. Geçmişte, Hükümet ortaklarından bir Bakanımız "bunu çözüyoruz" dedi; halen, bu konuyla ilgili bir işlem yapılmış değil.

Nüfus sayımlarındaki ilkel metot kaldırılmalıdır.

Çözüm olarak, hızlı karar alamayan, verimli kaynak kullanamayan, halkın katılımına imkân vermeyen ve dünyanın hiçbir gelişmiş ülkesinde benzeri olmayan idarî yapıyı masaya yatırmak gerekir. Ayrıca, merkezî idarenin rolü değiştirilip, kamu harcamalarındaki payın azaltılarak mahallîne verilmesi ve denetim mekanizmasının iyi çalıştırılması gerekir.

Belediyelerimizin, siyasi otoritenin şekline göre hizmet alması kaldırılmalıdır. Siyasi farklılıktan dolayı, asılsız soruşturmalarda, tehditlerle çalışan belediye başkanlarının önu açılmalıdır. Bundan dolayıdır ki, benzer konularda mevzuat değişikliği yapılırken, yeni yasalar çıkarılırken, makul ve mantıklı ölçülerde çıkarılması ve devamlılığın esas olması sağlanmalıdır.

Değerli arkadaşlar, Jandarma Genel Komutanlığı, genel olarak, yurt içinde, kırsal ve polis teşkilatının olmadığı yörelerde emniyet ve asayişini temin etmek, kara sınırlarının bir bölümünün emniyetini sağlamak, kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek gibi bir görevi bulunan bu teşkilatımız ile Emniyet Teşkilatımızın idare ve sevkindeki birliktelik, kanunî düzenlemeyle sağlanmalıdır.

Bilindiği gibi, Sahil Güvenlik Komutanlığının donanma ihtiyaçları ve istekleri, bu çerçevede yerine getirilmelidir.

Önemli bir konu da, kamu araçlarının gelişigüzel kullanılması ve israftır. Değerli arkadaşlar, bir araştırmaya göre, 1995'te -Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet Müdürlüğümüz hariç- sadece benzin için ayrılan para 12,4 trilyondur; bunu, bugünkü enflasyon kayıtlarına göre incelediğimizde, öyle ümit ediyorum ki, 1998'de 72 trilyonu buluyor. Zaman zaman, İçişleri Bakanlığımız, bunlarla bunlarla ilgili genelge çıkarır; ama, ne yazık ki, Türkiye'de, bu kamu araçları çok hor kullanılmaktadır. Hatta, cumartesi, pazar, tatil günleri, sanki bir aile aracı gibi kullananlara şahidiz.

BAŞKAN – Sayın Albayrak, Grubunuzun ikinci 10 dakikasının son bölümüne girmiş bulunuyorsunuz.

KEMAL ALBAYRAK (Devamla) – Muhterem arkadaşlar, bu memlekette sınırsız hürriyeti sadece kendisinin yaşamasını isteyip başkalarına çok görenlerin; insan haklarına işine gelirse uyan, işine gelmezse sesini kısıpanların; halkın yaşantısını, tarihini, inancını bir tarafa bırakarak ülkeyi yönetme hevesinde olanların; Susurluk komisyonundaki bazı arkadaşların, basından aldığım söylemlerine göre, ifade vermeye bile gelmeyenlerin; devletimizi temsil eden insanların özel yaşantılarını bile ayaklar altına alan, yalan yanlış haber üreten, bu Meclise ve millî iradeyi temsil eden değerli üyelerimize "yüzkaraları", "yuh olsun" gibi sözlerle kendilerini tanıtanların; cumhuriyetin adaletini politize etmeye çalışanların durumlarına bakılırsa ve bunlarla ilgili çözüm önerileri getirilirse, ülkemizde, uzlaşma gerçek kimliğine kavuşur.

Günümüzde, bizi dıştan meşgul edenler, içeride de uzantılarıyla meşgul etmektedirler. Sultan Abdülhamid'in meşhur bir sözü var "Siz düşmanlarınızı meşgul etmezseniz onlar sizi meşgul eder". Şu an, milletimizi bölmek isteyenler, bizleri ama direkt ama dolaylı meşgul ediyorlar. Bunlara alet olan bazı kartelci medya, tekelci sermaye, pazar paylarının ellerinden gideceği korkusuyla bizlere daha çok saldırmaktadırlar.

Değerli milletvekilleri, hepimizin değişmez tercihi demokrasidir. Milletimiz, bu inanç ve azmin önünde duranları affetmez. Tartışılmaz üstün irade, elbette millet iradesidir. Hiçbir şahıs ve kurum kendisini hukukun üstünde göremez. Hiçbir gerekçe, millet iradesini ve demokrasiyi çiğneyip geçmeyi haklı gösteremez. Maalesef, zaman zaman konuşmalarda arkadaşlar dile getirdiler... 23 Haziranda bir gazetede -Zaman Gazetesinde; ismini de veriyorum- çıkan haber...

İşte fişleme olayları... Bunların Anayasada yeri olmadığı gibi, bunların açıklığa kavuşması lazımdır.

Maalesef, ülkemizde, millet iradesinin temsilinin riskinin ne olduğunu hepimiz biliriz. Rahmetli Özal "politikacının bir bayramlık, bir idamlık gömleği olur" demişti. Bizim memleketimizde millet iradesinin temsili Başbakanın idamına vesile olmuştur; inşallah, artık bundan sonra olmaz.

Türkiye'de halkoyuyla iktidar olamayan; ama "güç benim" diyen bir kesimin korkulu rüyası, millet iradesi problemi olmuştur.

Sayın Bozbeyli'nin bir televizyon konuşmasında söylediği gibi, Demokrat Partinin seçim ferinden bu yana, bu problemler hep devam edip gelmiştir. Bunlar, bizlere ibret olmalıdır. Ülkemizde hürriyetleri, insan haklarını, din ve vicdan hürriyetlerini, demokrasiyi koruma ve fikir hürriyetiyle ilgili düzenlemeler tartışılmalı ve uygun düzenlemelere gidilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1998 yılı İçişleri Bakanlığı bütçesinin, gerek Emniyet Genel Müdürlüğü gerek Jandarma Genel Komutanlığı, gerekse Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaçlarını karşılaması bakımından son derece yetersiz olmakla beraber, bu bütçenin, kuruluşumuza, milletimize hayırlı olmasını diliyorum; hepimizi saygıyla selamlıyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Refah Partisi Grubu adına konuşan Kırıkkale Milletvekili Sayın Kemal Albayrak'a teşekkür ediyorum.

Refah Partisinin üçüncü sözcüsü, Kastamonu Milletvekili Sayın Fethi Acar.

Buyurun Sayın Acar. (RP sıralarından alkışlar)

RP GRUBU ADINA FETHİ ACAR (Kastamonu) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, bütçe görüşmelerini televizyon başında izleyen muhterem vatandaşlarım; Bayındırlık ve İskân Bakanlığı 1998 bütçesi üzerinde Refah Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere huzurlarınızdayım; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

1848'de "Nafia Nezareti" adıyla hizmete başlayan kuruluş, cumhuriyete intikal ederek Nafia Bakanlığı, sonra Bayındırlık Bakanlığı, Aralık 1983'ten bu yana da Bayındırlık ve İskân Bakanlığı olarak ülkemizin altyapısını yapma durumunda olan kurumları bünyesinde bulunduran köklü bir kuruluşumuzdur. Ulaştırma sektörüyle de ilgili olarak, planlamayla birlikte, uygulama ağırlıklı olduğunu görüyoruz. Merkezde, Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü, Afet İşleri Genel Müdürlüğü, Yüksek Fen Kurulu Başkanlığı ana hizmet birimleri olup, bağlı kuruluş, Karayolları Genel Müdürlüğü, ilgili kuruluş ise İller Bankası Genel Müdürlüğüdür.

Yapı İşleri Genel Müdürlüğümüz, il bayındırlık müdürlükleri vasıtasıyla tüm yurttaki kamu bina, inşaa ve onarımlarını sürdürmektedir. Afet İşleri Genel Müdürlüğü, doğal afetler nedeniyle ortaya çıkan iskân ve acil yardım faaliyetlerini yürütmektedir. Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü ise, imar planları ve şehir altyapı tesislerinin standartlarını hazırlamak, gerektiğinde imar planlarının hazırlanması, değiştirilmesi ve onaylanmasını sağlamak; bütün bu işlerle ilgili tüzük, yönetmelik, sözleşme, şartname, rayiç fiyat analizi ve birim fiyatlarını hazırlayıp yayımlamak; müteahhitlerin sicillerini tutmak, belge vermek görevleriyle ilgilidir.

İller Bankası vasıtasıyla mahallî yönetimlere altyapı hizmetleri götürülüyor; hem planlamasını, hem uygulamasını yapıyor. Özellikle hızlı şehirleşme nedeniyle hizmet sahası daha da genişliyor, proje üretiyor. Darboğazı, hepimizin bildiği gibi, finans yetersizliği olup, ülke kaynakları hatta dışkredi kaynakları zorlanmalı ve İller Bankası finans darboğazından kurtarılmalıdır.

Son yıllarda çok sözü edilen ve tüm partilerce benimsenen, mahallî idarelerin güçlendirilmesi anlamında, yetkilerin bir bölümü mahallîne aktarılarak İller Bankasına işlerlik kazandırılması gerektiğini düşünüyoruz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; malumunuz, ülkemizin ulaşım ana planı daha önce yapılmıştı; ancak, çeşitli nedenlerle, plan yapıldıktan sonra, uygulamada, yapılaş amaçlarından çok farklı biçimlere dönüştürülmüştür. Türkiye'nin çok ciddi bir ulaşım projesi ana planına ihtiyacı vardır. Bu suretle, öncelikler yeniden gözden geçirilmelidir.

Üç tarafımız denizlerle çevrili olup, yeteri kadar değerlendiremiyoruz. Demiryollarının belli bir süreden beri, yine, finans darboğazı başta olmak üzere, geliştirilmesinde ve iyileştirilmesinde istenen noktada olmadığımızı görüyoruz. Son yıllardaki gayretlerin başarıya ulaşmasını temenni ediyoruz.

Havayolu ulaşımında belli bir ilerleme olmuşsa da, diğerleriyle koordine yetersizliğini söyleyebiliriz. Bu kurumları, birbirlerine rakip veya alternatif kuruluşlar olmaktan ziyade, birbirini tamamlayıcı kurumlar olarak görmeliyiz ve planlamamızı da ona göre yapmalıyız.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu kısa ifadeden sonra, karayollarına değinmek istiyorum. Yine, malumunuz olduğu üzere, 1 300 kilometreye yakın otoyol hariç, 60 bin kilometre civarında karayolu ağı var; bunun yaklaşık yarısı devlet yolu, diğer yarısı il yoludur. Yıllardır, ülkemiz, bu yol ağını ne yazık ki geliştirememiştir. Vasıta adeti 100 binlerdeyken de aynı yol ağına sahipken, şimdi, Kasım 1997 sonu itibarıyla, toplam 7 milyon 700 bin civarında motorlu vasıta olduğu halde, yol ağımızın aynı olması, bu sıkıntıları göstermektedir. Bu artan vasıtanın mevcut yol ağına sığmayacağı açıkça görülüyor.

Trafik terörünün önemli sebebi, altyapı olan yol standartlarımızın çok düşük olmasıdır. Bunun çözümü, bölünmüş yol ağımızın pek kısa süre içinde 8 ilâ 10 bin kilometreye çıkarılmasına bağlıdır; talebin yıllardır bu sınırı zorladığı malumlarımızdır.

Değerli üyeler, karayolunun diğer ulaşım hususlarından çok önemli farkı, geçtiği yere kısa sürede hizmet ve hayat veren en önemli faktör olmasıdır. Bu da, çok tabii bir olaydır. Bu talep zorlamasına rağmen, Karayolları Teşkilatımız da çok arzuladığı halde, kaynak yetersizliği buna imkân verememektedir. Bakınız, 1955-1970'li yıllarda karayollarına genel bütçenin -yatırım toplamının değil sayın üyeler, genel bütçenin- yüzde 14'üyle yüzde 8'i civarında kaynak aktarılmıştır. Karayollarımızın gerçekten esas atılımını da o yıllarda yaptığını görüyoruz.

Değerli üyeler, bu istatistikî bilgileri kısaca sizlere özetlemek istiyorum: 1950'de genel yatırım bütçesinin yüzde 4,1'i, 1970'de yüzde 7,7'si; 1960'ta -en yüksek rakam- yüzde 13'ü, Karayollarına ayrılıyor; 1980'de yüzde 4,1'e düşüyor; 1982'de yüzde 5,4; 1985'te yüzde 3,4; 1988'de yüzde 2,7; 1995'te yüzde 2; 1996'da yüzde 1,6; 1997'de yüzde 2 olarak gerçekleşiyor; 1998'de ise Karayolları tarihinde en düşük olan, yüzde 1,4'e düşüyor.

Kaynak, enflasyonun yüzde 5-7 olduğu -hepiniz çok iyi bileceksiniz ki- o yıllarda, genel bütçenin yüzde 14'lerindeyken, halbuki, enflasyonun yüzde 100 olduğu bu yıllarda kaynak yüzde 1,4'lere düştüğünde, kuruluşlarımızın halini düşününüz.

İşte, ülkemizin, en acil ilkel ihtiyacı olan yol, köprü gibi kutsal; yani, olmazsa olmaz ağırlığındaki hizmet kurumlarımızın durumu budur.

Sayın Başkan, sayın üyeler; 1977-1979 yıllarında, bu aciliyetin farkına varıldı ve Akaryakıt Tüketim Fonundan, Karayollarının istifadesi sağlanmıştır. Bilahare, köprü ve otoyol gelirleri, doğrudan, Karayollarımızın istifadesinde iken, Kamu Ortaklığı Fonu oluşturulduktan sonra fon gelirleri, ne yazık ki, genelleştirildi; bu genelleştirmeden de, zaten, Karayollarımıza da, ne yazık ki, son yıllarda görüldüğü gibi az bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Acar, konuşmanızı tamamlayın efendim.

FETHİ ACAR (Devamla) – Toparlıyorum efendim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisinin, bu duruma çözüm bulması gerekir. Bakanlarımızın gayret ettiğini; ancak, bu gayretin, henüz sonuç vermediğini görüyoruz.

Karayollarında halen 600'ü büyük proje olmak üzere, yaklaşık 900 proje var. Bu projelerin, 1998 fiyatlarına göre, birinci keşfi, 4,1 katrilyon etmektedir. Halbuki, yıllık 200 trilyon civarında imkân verildiği takdirde projelerin onbeş ile yirmi içerisinde biteceği görülmektedir ki, bunun, ülkemiz için iyi bir sonuç olmadığını görüyoruz.

Sayın üyeler, devamlı artan talebe karşılık, sürekli azalan imkân arasında kalan teşkilatlar feriyat ediyor.

Yatırım konusunda darboğazda olan kuruluşlarımızla birlikte, Bayındırlık ve İskân Bakanlığımız, en çok teknik elemanların istihdam edildiği alandır. Bayındırlık ve İskân Bakanlığımızın ve diğer yatırımcı bakanlıkların yaptıkları yatırımlarda en önemli sorumluluk, bu kurumlarda görevli teknik elemanlarca yüklenilmektedir. Bu kadar önemli görevleri yürüten teknik elemanlarımızın ücretleri, ne yazık ki, 1970 yılından itibaren yüksek enflasyon ortamında reel olarak gerileyerek bugünkü düzeye inmiştir. 1970'li yıllarda, on yıllık bir mühendis ortalama 1 100 dolar aylık alırken, bugün, ne yazık ki 500 doların bile altına düşmüştür.

Sayın Başkan, sayın üyeler; teknik elemanların bu durumuna Yüce Meclisimiz mutlaka bir çözüm bulmalıdır. Bu ana sorunların çözümünde Türkiye Büyük Millet Meclisinin birlikte hareket edeceğini düşünüyorum; çünkü, ülkemizin güzel geleceği, bunların çözümüne bağlıdır.

Bu duygularla, bütçenin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diler; hepinizi saygıyla selamlarım. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Refah Partisi Grubu adına konuşan, Kastamonu Milletvekili Sayın Fethi Acar'a teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, son grup olarak Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun sözcülerinin konuşmalarına sıra geldi. Ancak, öğlene kadarki çalışma süremiz, bu iki sözcünün konuşmalarını tamamlamaları için yeterli olmayabilir.

Sürenin, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu sözcülerinin konuşmalarını tamamlamalarına kadar uzatılması hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun ilk sözcüsü, Bursa Milletvekili Sayın Yahya Şimşek.

Buyurun Sayın Şimşek. (CHP sıralarından alkışlar)

Grubunuzun toplam süresi 30 dakikadır; iki sözcünüz bulunmaktadır.

CHP GRUBU ADINA YAHYA ŞİMŞEK (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1998 Malî Yılı Bütçe Yasa Tasarısının, İçişleri Bakanlığı bölümüyle ilgili, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüş ve düşüncelerini aktarmak için söz almış bulunuyorum; sizleri, şahsım ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, İçişleri Bakanlığının görevlerinin yasadaki tanımlamasıyla sözlerime başlamak istiyorum. Yasada, İçişleri Bakanlığının görevleri, suç işlenmesini engellemek, kamu düzenini sağlamak, Anayasada yer alan hak ve özgürlüklerin korunması ve de kullandırılmasını sağlamak diye tanımlanmış. Dolayısıyla, İçişleri Bakanlığına bağlı güvenlik güçlerimiz, görevlerini yaparken, ister güneydoğuda teröre karşı mücadele yapmış olsunlar isterse batıda üniversite öğrencilerinin yürüyüşlerine, toplantılarına müdahalede bulunacak olsunlar, bütün bu görevlerini, yasalarında tanımlanan şu çerçeve içerisinde yapmak zorundadırlar.

Güvenlik güçlerimiz, yıllardan beri, terörle mücadele etmektedir. Çok özverili, çok fedakâra ve de cansiparane bir şekilde bu mücadelelerini sürdürmüşlerdir; bundan böyle de sürdürmeye devam edeceklerdir. Bu çerçeve içerisinde yapılan mücadelede canlarını yitiren güvenlik güçlerimize Tanrı'dan rahmet diliyoruz. Bu mücadelede yaralanan güvenlik güçlerimize de acil şifalar diliyoruz.

İşin bu boyutunu, bu şekliyle, arkadaşlarımız da, benden önceki konuşmacılar da dile getirdiler; ancak, dile getirilmeyen bir başka bölümünü de, ben, burada dile getirmeye çalışacağım.

Ülkemizde, son zamanlarda, üniversiteye yönelik birçok eylemi yaşıyoruz. Bu eylemlere de güvenlik güçlerimizin müdahalelerini hep birlikte görüyor, izliyoruz. Kocaeli Üniversitesinde yaşanan olaylar, daha sonra Mimar Sinan Üniversitesinde yaşanan olaylar, Sivas Cumhuriyet Üniversitesinde, 19 Kasım'da İstanbul Üniversitesinde yaşanan olaylar ve en son da, 17 Aralıkta bir kısım üniversite öğrencilerinin Yargıtay önünde yaptığı eylemlere karşı yaşanan olaylar, bu çerçeve içerisinde değerlendirilmek durumundadır.

Güvenlik güçlerimiz, elbette, yasalara aykırı, izinsiz gösterileri önlemeli, yasalar hâkim kılınmalı; ama, yasaları hâkim kılmanın yolu, vicdanları yaralamaktan geçmemelidir. Polisin, o öğrencilere karşı, saldırgan tutumu, hoyratlığı, acımasızlığı, anlaşılabilir, kabul edilebilir, vicdanlara sığdırılabilir mi?! Kamu güvenliği, yasalar, toplumsal düzen, öğrenci kafası yararak, kol kırarak mı sağlanacak?! Devlet, gençlikle, polis kalkanıyla, copla, dipçikle, onları gözaltına alarak mı buluşabilecek?! O güvenlik güçleri mensupları ve onların amirleri, inip kalkan her copta, asıl yara alanın, kamu vicdanı, hukuk devleti ve polisin itibarı olduğunu kavramaktan bu kadar uzak olmamalıdır.

Camilerimizi örgüt evi niyetine kullananlar, orada eylem planlayıp, cami önlerini korsan gösteri mekânı belleyip, Kur'an'ı zincirleyip yeşil bayrak açarak, laik cumhuriyet aleyhine slogan atıp, zulme karşı direniş sloganları haykıranlara, hoşgörü, anlayış, şefkat; memur, işçi, öğrenci yürüdü mü, sanki işgal kuvvetlerine karşı yurt savunması yapmışçasına, cop, tekme, tokat... Olmaz böyle şey arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Polisler, bir dönem "kahrolsun insan hakları" diye yürürken önlem almayanlar, toplumsal eylemlerde, polisin, neredeyse hasmane biçimde saf tutar hale gelmesine, ne yazık ki, zemin hazırlamışlardır. Gençlerimize, acımasızca inip kalkan coplar, bilinmelidir ki, Türkiye'nin geleceğine indirilmektedir.

Polisin tarafsızlığını yitirdiği, açıkça görülüyor ve Polis Teşkilatının yeniden yapılandırılmasının, yeni bir polis yetiştirme anlayışına geçilmesinin gereği de böylece ortaya çıkıyor.

Elbette ki, bu eleştirileri yaparken güvenlik güçlerimizin tamamını, bu çerçeve içerisinde değerlendirebilmek de olanaklı değil; onların içerisinde oldukça çok sayıda güvenlik gücü mensuplarımız, yasaların, hukukun kendilerine verdiği yetkileri, objektif bir biçimde kullanmanın gayreti içindedirler; bunları da, takdiri karşılığımızı belirtmek istiyorum.

Biz, polis devletinin, solun her türüne karşı şartlandırılmış polisini değil, hukuk devletinin tarafsız polisini istiyoruz. O, herkesin tarafsızlığına güven duyduğu, yasaları herkese eşit uygulayan "polis amcaları" tekrar var etmek zorundayız. Ancak, ülkede, demokratik, hukuk devletinin gereği bu anlayışlarla sağlanabilir.

Polis, bir siyasî ideolojinin, bir siyasî partinin değil, Türkiye'nin, Türkiye'deki her yurttaşın polisi olmak durumundadır. "Ben ne öğrendiysem senden öğrendim" diye, bir siyasî parti genel başkanının cenazesinde taziyet yazan, gözleri yaşaran emniyet müdürlerini de gördük. Devletimiz, onlara, acaba bu eğitimi vermiyor da, onlar ne öğreniyorlarsa, ancak o siyasî partinin genel başkanlarından mı öğreniyorlar?! Çok dikkat çekici bir durum!..

Deniliyor ki "Polisin içinde gelişen bu olaylar, münferit olaylardır." Değerli arkadaşlarım, münferit olaylar olduğunu bir an için varsayarsak, bu münferit olayları önlemenin acaba olanağı yok mu? Silahlı Kuvvetlerimiz, sık sık, bazı sızmaları ordudan tasfiye ediyor. Peki, emniyetimiz, böylesine münferit olay kahramanı sızmaları, neden acaba tasfiye gereği veya onları yargı organı önüne çıkarma gereği duymuyor?! (CHP sıralarından alkışlar) Bütün bu olup bitenler varken, niçin polisimiz aynaya bakma gereği duymaz; bakınca da, niçin görüntüye değil de aynaya kızar. Devletin, elbette polisi olacaktır; ama, devlet, polis devleti olmayacaktır, hukuk devleti olacaktır. (CHP sıralarından alkışlar)

ASLAN POLAT (Erzurum) – Siyasî parti de kapatmasınlar.

YAHYA ŞİMŞEK (Devamla) – Siyasî parti de kapatmasınlar tabii; yani, siyasî partiler de, mevcut yasalar, sistemler içerisinde davranış belirlemek zorundadırlar.

Değerli arkadaşlarım, polisimiz, güvenlik güçlerimiz, elbette terörle mücadelelerini sürdürüyor, bundan sonra da sürdüreceklendir; ama, terörle mücadelede de hukuk devletinin sınırlarını aşmamak gerekir; çünkü, eğer hukuk devletinin sınırı aşılır, insan hakları ihlal edilirse, meşruiyet tartışılır hale gelir. Terör örgütünün de istediği budur; devleti meşruiyet çizgisi dışına çekmek. Oysa, Türkiye'nin bin yıllık devlet geleneği ve terörle mücadeleyi hukuk sınırları içinde kalarak yürütüp, başarabilecek dirayetli görevlileri vardır; bunun inancındayız, bilincindeyiz. Bu nedenle, kimse, devleti sahiplenmeye, kaynağını yasalardan almayan yetkiler edinmeye sıvanmasın; kimse, keyfî tehdit değerlendirmeleriyle, toplumun bir kesimini, bir ideolojiyi düşman belleyip de ona karşı örgütlenmeler içine girmesin. (CHP ve RP sıralarından alkışlar)

Polis, objektif olmalıdır, polis tarafsız olmalıdır; demokratik hukuk devletini sağlayabilmenin yolu ancak ve ancak budur. Bilinmelidir ki, polis, öğrenci olaylarında sağ ve sol ayırımı yaparsa, toplum vicdanını rencide eder.

Yine, bilinmelidir ki, o güvenlik güçlerimizin, o polislerimizin, devletten aldığı maaşlarda, o sağcı öğrencilerin babalarının verdiği vergilerde, solcu öğrencilerin babalarının verdiği vergiler de vardır; bunu, gözden uzak tutmamalıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, bütün bunlardan sonra, elbette ki, güvenlik güçlerimizin sorunları üzerinde durmakta yarar olduğunu düşünüyorum.

MEHMET BEDRİ İNCETAHTACI (Gaziantep) – Sadede gel...

YAHYA ŞİMŞEK (Devamla) – Hep sadetteyiz... lütfen...

ASLAN POLAT (Erzurum) – Çok taraflı sadettesiniz.

YAHYA ŞİMŞEK (Devamla) – Polislerimiz, insan hakları konusunda sistematik olarak eğitilmeli ve polisin insan hakları bilinci yükseltilmelidir. Polisin modern araç ve gereçle donatılması bir başka zorunluluktur. İnsana saygılı bir eğitim sistemi uygulanmalı, bu eğitim, mesleki eğitim olarak da sürdürülmelidir. Polis kolejleri ve akademisindeki eğitimin içeriği demokratikleştirilmelidir.

Polislerimizin özlük hakları yeterince korunmamaktadır. Maaşlar yetersiz, çalışma koşulları düzensiz, tayin ve atamalarda objektif kriterler esas olmamakta, siyasî değerlendirmeler, ne yazık ki, ağırlık kazanmaktadır. Haftada 90 saatlik görev, kaldırılması zor bir yükür ve polisin moralini de, verimliliğini de düşürmektedir. Bütün bunların bir an evvel düzeltilmesi gerekmektedir.

Bu arada, yaşadığım birkaç olayı da anlatarak sözlerimi bitirmek istiyorum. Özellikle polis alımlarında daha sağlıklı bir yöntem uygulanmalıdır. Polis Teşkilat Yasasındaki değişiklik Meclis gündemindeydi; yani kanun kuvvetindeki kararnemenin yasallaşması sürecinde... Orada, polisin altı aylık bir eğitimle polis olması sağlanmaktaydı. Bu, tabii, o, yasa tasarısı, burada tartışıldığında görüşler açıklanacaktır; ama, böylesine altı aylık bir eğitimle polis olma, bu görevi de, sıralamaya çalıştığım kurallar içerisinde yürütmeye olanaklı değildir.

Bir dönemde, birine sarkıntılık yapan bir güvenlik gücünün, avukatlığını üstlenmişim, ona şunu söylemişim, demişim ki 'sen, bu halkın namusunu, ırzını, malını korumakla yükümlüsün. Nasıl olur da böyle bir eylem içerisinde bulunabilirsin? Bana çok samimi olarak şunu söylemişti: "Abi, ben çok güç şartlarda okudum. Bir fırsatını buldum, güvenlik gücü oldum. Şimdi, birtakım yetkilerim var, belimde silahım da var, iki duble çektim mi, kendimi Fatih gibi görüyorum..." Şimdi, aslında, bu, önemli bir örnek. Polisimize, bu anlayışı ortadan kaldıracak bir eğitim vermemiz gerekiyor.

BAŞKAN – Sayın Şimşek, Grubunuza ayrılan sürenin ilk yarısının bitimine 1 dakika var.

YAHYA ŞİMŞEK (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Burada, yanlış bir şey oldu, yanlış bir misal verdi.

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayalım efendim.

YAHYA ŞİMŞEK (Devamla) – Diğer yandan, Metin Göktepe olayında davayı takip ediyoruz; orada koruma görevi yapan, yani, olay çıkmamasını sağlamaya çalışan güvenlik güçlerimiz içinde, öylesine tanık olduk ki, sorduğumuz sorulara bile, böyle, dişlerini sıkarak yanıt veriyorlar. Yani, onları o derece şartlanmış olarak gördüm. Bunu Sayın Bakanım da anlattım. Eksik olmasınlar, kendileri, bu konuyla ilgilendiklerini ve önümüzdeki günlerde, bu konuda, eğitime de alacaklarını ifade ettiler.

Bir başka olay: Manisa olayından; Manisa'da bazı gençlerimiz yargılandılar, ettiler; doğru; ama, o yargılamayı yapan birimin başında, bir başkomiser... Bingöl'den oraya gelmiş. Tabii, doğaldır; gelebilir; ama, bu insanın bir rehabiliteye ihtiyacı vardı diye düşünüyorum. Çünkü, orada, doğaldır ki, bazı çatışmaların içine girdi; doğaldır ki, yanı başında arkadaşını kaybetti... Bütün bu psikolojik durumdan sonra, getirip de, orada terörle mücadelenin başına koymadan evvel bir rehabilite yapılması gerekir. Bunu da Sayın Bakanım iletmıştim; o da, bu konuda, gereğinin yapılacağını söylemişti.

Sözümü tamamlıyorum. Bu bütçenin, ulusumuza hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuşan, Bursa Milletvekili Sayın Yahya Şimşek'e teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin ikinci sözcüsü, Ankara Milletvekili Sayın Eşref Erdem.

Buyurun Sayın Erdem (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EŞREF ERDEM (Ankara) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Bayındırlık ve İskân Bakanlığının bütçesi üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisinin görüş ve düşüncelerini ifade etmek üzere huzurunuzdayım; şahsım ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önce, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Türkiye'nin en köklü, en eski kurumlarından biridir. Uzun süre, tek başına, Türkiye'deki altyapı yatırımlarının tamamını gerçekleştirmiş, şimdi de altyapı yatırımlarının büyük bölümünü gerçekleştiren bir bakanlığımızdır. Bu Bakanlığın bütçesini, ilgili kuruluşlarıyla, bağlı kuruluşlarıyla, katma bütçeli kuruluşlarıyla, 15 dakika gibi bir sürede eleştirmek, değerlendirmek, ne yazık ki, mümkün değildir. Ben, Parlatmentonun, 1980 sonrasında, giderek bu görevini savsakladığı inancındayım.

Bütçeler, yılda bir, ülkenin genel muhasebesinin yapıldığı platformlardır; bu Genel Kurulda konuşulmalıdır, bu platformda her şey söylenmelidir, her şeyi söyleyebilecek kadar zamana sahip olmalıyız. Onun için, önce, Meclis Başkanlık Divanı, Sayın Başkanımız ve partilerimizin değerli grup başkanvekilleri, öyle umuyor ve diliyorum ki, önümüzdeki bütçe yılında daha uzun bir zaman ayırırlar; çünkü, bu, sadece, bütçe rakamlarını ifade etmekten ibaret bir iş değildir; her siyasi parti grubu, kendi siyasi düşüncesine uygun, ideolojisine uygun, dünyaya bakışına, Türkiye'ye bakışına uygun felsefesini de burada ortaya koyacak, görüş ve düşüncelerini de ortaya koyacak. Sadece rakamlardan ibaret bir iş değildir bütçe. Bu eleştirimi de, Başkanlık Divanımızın ve arkadaşlarımızın hoşgörüsüyle karşılayacaklarını umuyorum.

Değerli arkadaşlarım, bir ülkede altyapı yatırımları çok önemlidir. Dünya Bankasının 1996 yılı raporunda, altyapı yatırımlarında yüzde 1 oranındaki bir artışın, birebir -yüzde 1 biçiminde- millî gelire yansıdığı ifade ediliyor, "gayri safî millî hâsılaya yansır" deniliyor. O nedenle, Bayındırlık Bakanlığı, önemli bir bakanlıktır -elbette bütün bakanlıklarımız önemlidir- ama, bir ülkenin kalkınmışlığı değerlendirilirken, altyapısıyla değerlendirmek doğrudur ve bu açıdan bakıldığında da bu ilişkiyi gözardı etmemek gerekir.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığının görevlerini çok fazla ifade edecek değilim, arkadaşlarımızın büyük bölümü biliyor. Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, Afet İşleri Genel Müdürlüğü, Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü gibi üç genel müdürlüğü, İller Bankası gibi bir bağlı kuruluşu ve Karayolları Genel Müdürlüğü gibi, Türkiye'de hepimizin göztünün üzerinde olduğu, önemli bir katma bütçeli kuruluşu vardır. Bunun ötesinde, konuşulması gereken, İhale Yasasından tutun, bilmem nereye kadar çok çeşitli işleri de vardır; ama, ne yazık ki, önümüzdeki zaman, bütün bunları değerlendirmek için kâfi değildir. O nedenle, bazı şeyleri, sadece satırbaşları olarak ifade edip geçeceğim.

Önce, Bayındırlık Bakanlığının İskân Bakanlığıyla birleştirilmesi yanlış olmuştur. Altyapı yatırımlarını gerçekleştiren bir kuruluş ile işletmecilik yapan bir kuruluş veya üstyapıyla ilgili bir kuruluş -kentleşme, konut, imar, vesaire gibi konularla ilgili- apayrı bir uzmanlık alanıdır. Dolayısıyla, Bayındırlık ve İskân Bakanlığının, iki ayrı bakanlığa -ikincisinin adı ne olur bilmem- ayrılmasında yarar vardır.

Burada, bir ayağı daha eksiktir. Bayındırlık Bakanlığı, daha çok, ulaştırma altyapısıyla ilgili altyapı yatırımlarını yapmakla görevli bir kuruluştur. Burada -bugün güncel olan bir konu vesilesiyle de ifade etmek istiyorum- Boğaz Köprüsü ve tüptünel geçişi tartışmaları sırasında iki bakanlığımızın farklı değerlendirmeler içerisinde olduğunu, bu değerlendirmelerin reel gerekçelere dayanmalarının ötesinde, haklı olarak, iki bakanlığımızın başında buldukları kurumları da korumaya dönük bir anlayışla, daha afakî baktığımı gördüm. Biri tüp-tünel, biri Boğaz geçişi diyor. Belki, kendi anlayışları içerisinde haklıdırlar da; ama, bunun asıl nedeni, ulaştırma altyapısını gerçekleştirecek olan ilgili kuruluşların farklı bakanlıklarda oluşudur. Yıllardır bunu bu kürsüden söyleyeyelim, bugün bir kez daha söylüyorum: Bunu yapacak yer, Bayındırlık Bakanlığıdır ve Demiryolları İnşaatı Genel Müdürlüğü, Limanlar İnşaatı Genel Müdürlüğü, Hava Meydanları İnşaatı Genel Müdürlüğü gibi, daha önce var olan üç ayrı genel müdürlük, bugün tek genel müdürlük biçiminde olan kuruluşun ve ulaştırma politikalarının ana öğelerinden üçünü içeren bu kuruluşun, Bayındırlık Bakanlığına bağlanmasında sayılamayacak yararlar vardır. Bunu buradan daha fazla açıklamaya, ne yazık ki, zamanım elvermiyor.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, belki, Türkiye bütçesinin içerisinde hak ettiği yeri alamıyor. Türkiye bütçesi 14 küsur katrilyon lira; Bayındırlık ve İskân Bakanlığının bütçesi ise, diğer bakanlıklardan ve kuruluşlardan aktarılanlarla birlikte, Karayolları bütçesi dahil -yanlış hatırlamıyorsam- 610 trilyon lira civarındadır. Bunu, bir ülkenin kalkınmasında çok büyük bir rakam olarak da görmemek gerekir diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlarım, bence, Bayındırlık Bakanlığının aslî görevi, ulaştırma altyapısını gerçekleştirmektir. Bunu, yeni keşfediyor değiliz, yeni bulmuş da değiliz. Gelişmekte olan ve gelişmiş ülkelerin tümü, bir ulaştırma anaplanı hazırlar. Bu, bir mastır plandır. Bunun temel ilkeleri, hükümetlere göre değişmez, iktidarlara göre değişmez. Kim gelirse gelsin, bunu, o ilkelere uygun sürdürmek gerekir. Bunun belirli ilkeleri vardır -çeşitli defalar, bu kürsüden; bir vesileyle ifade ettim; tekrarına gerek görmüyorum- ama; herkesin bildiği gibi, ülkeler, ulaştırma altyapı yatırımlarını, öncelikle kendi kaynaklarıyla gerçekleştirmelidir, dışa en az bağımlı olmalıdır ve ulaştırma türleri birbirleriyle rekabet eden değil, birbirleriyle uyum içerisinde götürülmesi gereken bir anlayış içerisinde gerçekleştirmelidir. Yani, bugün geldiğimiz noktada -rakamları belki çok gerçek olarak vermek mümkün; Karayolları, kendisi de bir çalışma yapmış, o da vermiş-ne yazık ki, ülkemizde, aşağı yukarı, yük ve yolcu taşımacılığının yüzde 90'ı karayollarıyla gerçekleştirilmektedir. Bu, çok doğru bir yol değildir. Karayolları, sadece araç taşımak için yapılmaz; yollar, asıl, insan ve yük taşımak için yapılır. Dolayısıyla; bu çerçevede bakıldığında, bugün, ülkemizin bir ulaştırma anaplanından yoksun olduğunu görürüz. Hızla bu noktaya dönmeliyiz ve bu konuda, birlikte bir çalışma yapmalıyız diye düşünüyorum.

Türkiye'de, aşağı yukarı 1950'den itibaren, neredeyse hiç demiryolu yapılmamıştır. Belli varyant düzenlemeleri, değişiklikleri dahil, 500 kilometre civarında bir yenileme vardır. Onun ötesinde, Osmanlı İmparatorluğundan devraldığımız ve cumhuriyetin ilk otuz yılında gerçekleştirdiğimiz 8 bin kilometre civarındaki demiryoluna, ne yazık ki, 1950'den sonra bir tek kilometre demiryolu eklemiş değiliz ve artık, demiryolu da, bizim 10 uncu Yıl Marşında ifade ettiğimiz laftan öteye geçmemiştir.

Bu vesileyle, Ulaştırma Bakanlığımızı, bu sorunu ülke gündemine getirdiği için ve II. Demiryolu Ulusal Kongresini düzenlemiş olduğu için, buradan kutlamak istiyorum. Umarım, yavaş yavaş hepimiz bir noktaya geliriz; çünkü, bundan önceki yıllarda, buradan konuştuklarımızda, bunlar hep kulak ardı edilirdi. Buradan, sayın bakanların bir bölümü, bize, açıkça "artık, dünya demiryollarından vazgeçiyor" demişlerdi -bunlar, bu Parlamentonun zabıtlarında vardır- ama, bugün, dünya, yeniden, toplu taşıma ve demiryoluna, hızlı demiryoluna yönelmiştir. Bence, Türkiye, hızla, bu kaybını telafi edecek önlemleri almalıdır. Bizim için çok acıdır; yıllardır sürdürmekte olduğumuz bir İstanbul-Ankara arasındaki hızlı demiryolunu bile gerçekleştirebilmiş değiliz. Bakanlığımızın ve ilgililerin, buna yönelmesini istiyorum.

Ne yazık ki, boğaz geçişlerine çok vakit ayıramıyorum. Yıllardır Türkiye'de bir şey söyleniyordu ve bizim karşımızda da, hep "solcuların aklı bu işe ermez" derlerdi. Birinci Boğaz Köprüsünden itibaren, Türkiye'de boğaz geçişlerinin sadece transit trafiğe hizmet edeceği, bunun İstanbul trafiğine bir yarar getirmeyeceği, oysa, bütün bu projelerin İstanbul trafiğiyle birlikte ele alınması gerektiği ifade edilmiştir; ama, her seferinde, sadece "köprülere karşı çıkıyorsunuz" gerekçeyle bizim karşımıza dikilmiştir.

Bugün -iki köprü yapılmıştır- iki köprü de, öngörülen süreden çok daha önce kapasitelerini doldurmuşlardır; ama, ne yazık ki, zannedildiği gibi, biz, her iki köprüden de insan taşımıyoruz, toplu taşıma yapamıyoruz; araç geçirmekle meşgulüz. Şunu unutmayın: Köprülerden geçen her 100 araçtan 80'i özel arabadır. Her özel araba da, bir veya iki kişiyle geçmektedir. Bunu yapalım, ona bir şey demiyorum; ama, hızla tüp tünele yönelelim ve İstanbul trafiğiyle birlikte bunu değerlendirilmeye alalım diye düşünüyorum. Aksi takdirde, üçüncüsü de, dördüncüsü de, beşincisi de kurtarmaz.

Şimdi, tabii-başında da ifade ettim- Bayındırlık ve İskân Bakanlığı denilince, akla en çok karayolları geliyor. Karayollarımız, başındaki Genel Müdüründen, karda kışta, dağda bayırda kar mücadelesi yapan en aşağıdaki greyder operatörüne kadar büyük bir özveriyle çalışan, ülkemizin ör-

nek kuruluşlarından biridir. Bu vesileyle, bir kere daha şükranla ifade etmek istiyorum ki, Türkiye'de örnek kuruluşlardan biridir; ama, son on yıldır, ne yazık ki, âdeta Karayolları Genel Müdürlüğünü ortadan kaldırmaya dönük bir kampanya yürütülüyor ve bütün kaynaklarımız otoyollara transfer ediliyor. Otoyol yapmayalım mı; yapalım elbette; ama, özellikle teknik insanlara, ifade etmek istiyorum, mühendis arkadaşlarımıza ifade etmek istiyorum: Otoyolun belirli ölçütleri vardır. Belirli trafik sayımına ulaşılmayan yerlerde otoyol yapmak günahtır. Dünya Bankası "bu kapasiteyle çalışan altyapı yatırımını yaparsanız, bu, ekonomiyi olumsuz yönde etkiler" diyor; rapor burada.

Şimdi, bundan kaçınalım. Arkadaşlarımız, yıllarca, buradan dediler ki: "1 000 kilometre otoyol yaptığımız zaman, o otoyolun gelirleriyle her yıl 100 kilometre yeni otoyol yaparız." Şimdi, hesap öntümde...

SEBGETULLAH SEYDAOĞLU (Diyarbakır) – Doğrudur.

EŞREF ERDEM (Devamla) – Doğru mudur, değil midir, şimdi göreceğiz. Afakî konuşmanın bir anlamı yok; hesap, kitap, rakam burada.

SEBGETULLAH SEYDAOĞLU (Diyarbakır) – Ama, yaptı rahmetli Özal.

EŞREF ERDEM (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, iki boğaz köprüsünün geçişleri hariç, trafiğe açık otoyollarımızın 1996 yılındaki gelirleri 6,56 trilyon liradır.

REFİK ARAS (İstanbul) – Köprüler dahil mi?

EŞREF ERDEM (Devamla) – Hayır, köprüler hariç. Köprüler ayrı bir şeydir; onu, katmayın; otoyol diye söylüyorum. O ayrı bir iştir. Onu daha uzun bir zamanda -o mudur, değil midir- konuşuruz, tartışırız.

Ayrıca, bu hesapların içerisinde otoyolların bağlantı yolu olan 230 kilometrelik yol da yoktur; o, var diye, otoyol diye telakki edilmiştir. 1996 yılının altıncı ayında doların ortalaması 79-80 bin Türk Lirası. Buna böldüğünüz zaman değerli arkadaşlarım, 1996 yılında 1 498 kilometre otoyolumuzun geliriyle... Bu geliri hiçbir yere harcamadan, bakıma harcamadan, bir şey yapmadan

AHMET ALKAN (Konya) – Bölük pörçük olur.

EŞREF ERDEM (Devamla) – 75 bin dolar civarında...

AHMET ALKAN (Konya) – Yanlış.

EŞREF ERDEM (Devamla) – Yanlış. Yanlış 10 yıldır söylüyoruz ve yanlış olduğu da görüldü.

75 bin dolar gelir vardır -biraz sonra ifade edeceğim- gerçekleştirdiğimiz otoyolların kilometresinin maliyeti 6 trilyondur...

YILMAZ KARAKOYUNLU (İstanbul) – 75 milyon dolar.

EŞREF ERDEM (Devamla) – 80 bine bölündüğünde, 75 milyon dolardır. Milyon gayet tabii canım, milyon. Yani, ben bin dediysem, özür dilerim.

75 milyon dolarla, bugün, ancak 10 kilometre otoyol yaparsınız. Eğer, bakımına hiçbir şey harcamazsanız, bu gelirin tümünü alır buraya yatırırsanız, sadece ve sadece, 10-11 kilometre otoyol yaparsınız. Bu hesap yanlıştır. Yazık olmuştur Türkiye'ye. Türkiye'nin otoyollara harcadığı 10 milyar doların üzerindeki bölüm, çarçur edilmiştir.

Dışarıdan alınan 3 milyar dolar civarında kredi var. O kredinin yüzde 6 civarındaki faizi 180 milyon dolar eder. Bırakın yatırım yapmayı, siz, elde ettiğiniz gelirle, aldığınız kredinin bir bölümünün faizini bile...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erdem, konuşmanızı tamamlayın efendim.

EŞREF ERDEM (Devamla) – Peki Sayın Başkanım.

MEHMET KEÇECİLER (Konya) – Bolu Dağı geçişinden memnun musunuz?

EŞREF ERDEM (Devamla) – Bolu Dağı geçişini de birlikte konuşacağız. Maalesef, zaman yoktu, burada... Bolu Dağında, şu anda, gerçekleşme yüzde 40'tır; 270 milyon dolarlık keşiften 430 milyon dolarlık keşife gelinmiştir; 1 milyar dolara yapılması mümkün değildir. Bunu birlikte göreceğiz. Ne yazık ki, bunları... Göreceğiz yani.

Değerli arkadaşlarım, tablo budur. Bu tabloda çok ileri gitmemiz mümkün değildir.

Değerli arkadaşlarım, bence, Bayındırlık Bakanlığı gibi önemli bir bakanlığımızda nitelikli eleman çalıştırmamız lazım; bunun yollarını mutlaka bulmamız lazım.

Değerli arkadaşlarım, bu raporun 79 uncu sayfasında, Abdülaziz'in sadrazamlarından biri olan Ali Paşa'nın politik vasiyetnamesinden bir bölüm, bir örnek alınmış; izin verirseniz, onu kısaca okumak istiyorum. 1871'de, Ali Paşa şöyle diyor: "Devlet hizmetinde bulunanların çoğunluğu, az ücret almaktadır. Yetenekli ve işbilir adamlar, devlet memuriyetinden kaçmaktadır. Sultanımızın devleti, hedefi, sadece ve sadece, zayıf parasal konularını güçlendirme hevesinde olan vasat kişileri istihdam etmeye zorlanmaktadır. Oysa ki, imparatorluğun yönetimine, zeki, çalışkan, işinin ehli, işinden zevk alan kişilerin tayinleri gerekir. Eğer, Sultan, önceliği, yönetimin olmazsa olmaz koşulu olan sorumluluğa tanımazsa, ülkedeki gelişim süreci, ya çok geciktirilir ya tamamen yok olur."

Çok zaman yok. Rapor -baktığımızda- bunu da bir ülkenin kalkınma ölçütüyle birlikte değerlendiriyor, nitelikli insan gücünün kalkınmayla doğru orantılı olduğunu ifade ediyor. Bu açıdan da bakıldığında, bugün personelimize verilen yüzde 30 zammın yeterli olmadığını, buradan, kesinlikle ifade etmek istiyorum. Özellikle, teknik personel konusunda, kamu kuruluşları, büyük bir erozyon yaşıyor. Bu konuda da, acil önlemler alınmalıdır diye düşünüyorum ve herşeyi söyleyemediğim için de, maalesef, üzgünüm.

Saygılarımı ifade ediyorum. (CHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuşan, Ankara Milletvekili Sayın Eşref Erdem'e teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, böylece, bütçeler üzerindeki grup sözcülerinin konuşmaları tamamlanmıştır; bütçeyle ilgili soru önergelerinin kabulü süreci de bitmiştir.

Çalışmalarımıza, saat 14.00'te yeniden başlamak üzere, birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.20

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati :14.00

BAŞKAN : Başkanvekili Hasan KORKMAZCAN

KÂTİP ÜYELER : Levent MISTIKOĞLU (Hatay), Zeki ERGEZEN (Bitlis)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 33 üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

**II. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

1. – 1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarılarının (1/669; 1/670; 1/633, 3/1046; 1/634, 3/1047) (S.Sayıları : 390, 391, 401, 402) (Devam)

A) İÇİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1. – İçişleri Bakanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi (Devam)

2. – İçişleri Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı (Devam)

a) Emniyet Genel Müdürlüğü (Devam)

1. – Emniyet Genel Müdürlüğü 1998 Malî Yılı Bütçesi (Devam)

2. – Emniyet Genel Müdürlüğü 1996 Malî Yılı Kesinhesabı (Devam)

b) Jandarma Genel Komutanlığı (Devam)

1. – Jandarma Genel Komutanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi (Devam)

2. – Jandarma Genel Komutanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı (Devam)

c) Sahil Güvenlik Komutanlığı (Devam)

1. – Sahil Güvenlik Komutanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi (Devam)

2. – Sahil Güvenlik Komutanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı (Devam)

B) BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞI (Devam)

1. – Bayındırlık ve İskân Bakanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi (Devam)

2. – Bayındırlık ve İskân Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı (Devam)

a) Karayolları Genel Müdürlüğü (Devam)

1. – Karayolları Genel Müdürlüğü 1998 Malî Yılı Bütçesi (Devam)

2. – Karayolları Genel Müdürlüğü 1996 Malî Yılı Kesinhesabı (Devam)

BAŞKAN – Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon ve Hükümet yerlerini aldılar.

Bildiğiniz gibi, dokuzuncu turun, gruplar adına konuşmalar bölümünü tamamlamıştık.

Şimdi, sıra, kişisel sözlerde. Bütçeler üzerinde, lehinde, İstanbul Milletvekili Sayın Halit Dumankaya; aleyhinde, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat ve Trabzon Milletvekili Sayın İsmail İlhan Sungur söz almışlardır.

Şimdi, lehte söz alan, İstanbul Milletvekili Sayın Halit Dumankaya'yı kürsiye davet ediyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

Sayın Dumankaya, konuşma süreniz 10 dakikadır.

HALİT DUMANKAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri, bizleri televizyonları başında izleyen aziz vatandaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, burada görüştüğümüz, iki dev kuruluşun bütçesi; biri İçişleri Bakanlığı, biri Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bütçeleridir. Bunlar üzerinde, 10 dakikada çok şey anlatmam mümkün değildir; o nedenle, kısaca, satırbaşlarıyla, hem burada söylenilenleri hem söyleyeceklerimi izah edeceğim.

Değerli milletvekilleri, İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı, Türkiye'nin, bizim güvenliğimizi sağlayan kurumlardır; ama, gel gör ki, bu kurumlar, her zaman için, bazı siyasetçiler tarafından yıpratılmaktadır.

Bakınız, emniyet güçlerimiz, gece demeden gündüz demeden, bayramda yılbaşında çalışanlar; toplumsal olaylara müdahale ederler; fakat, bakarsınız, hemen suçlanmaya başlanır "faşist güçler" denir, "onun adamı" denir, "bunun adamı" denir. Esasında, bu emniyet güçlerimiz, her zaman, namusumuzu, malımızı, canımızı koruyan güçlerdir; bunların yıpratılmaması, siyasete de alet edilmesi gerekir.

Bakınız, bundan önceki dönemde, İçişleri Bakanlığına atanan hanımefendi bir bakanımız vardı; bu güçlere, bu emniyet güçlerine bunun yaptıklarını burada anlatmam zaman alacaktır. Yine, ben, burada, kürsüde söylemiştim; demişim ki: DYP'de, umur görmüş, Emniyet Genel Müdürlüğü yapmış, valilik yapmış insanlar vardır; bir saatlik devlet görevi olmayan kişiyi buraya atarsanız, işte o ne yapar; bu emniyet güçlerini siyasete alet eder; ne yapar; gece yarısında, İstanbul Emniyet Müdürlüğü görevden alır, kanunlar çerçevesinde mahkeme kararlarını uygulamaz; Ankara'da, bir gece baskınıya Genel Müdürü görevden alır ve bu emniyetimizi politize etmiş olur, emniyet güçlerinin moralini bozmuş olur.

Değerli arkadaşlarım, bununla kalmadı... "Susurluk olayı" deyip geçiyorlar... Anavatan Partisi, hiçbir emniyet gücümüze karşı olmamıştır, olmaz da; ama, Susurluk'ta bu olaylara karışan kişiler, elbette ki, çete olaylarına karışan kişi kimse, biz, ona karşı oluruz.

Bakınız, Susurluk olayı çıkıyor, o zamanın İçişleri Bakanı hemen görevden alınıyor veya istifa ettiriliyor. Başbakanın, eğer onun bir şeyi olmasa, o bakanına sahip çıkması ve gelip burada onu müdafaa etmesi lazımdır; ama, bu yapılmıyor. Ne yapılıyor; işte, milliyetçilere karşı...

Değerli arkadaşlarım, Anavatan Partisi, bu memleketi seven, bu milleti seven hiçbir milliyetçiye karşı olmaz. Anavatan Partisi, bu memleketin bölünmesini isteyen, bu memleketi seven hiçbir solcuya da karşı olmaz. Bizim parti felsefemizde, kurucumuz rahmetli Özal, bu iki grubu birleştirmiştir, bir barış getirmiştir. Anavatan Partisi, iyicilere, çetelere alet olanlara -sayıları yüzde 1 olsa, sayıları binde yarım olsa dahi- karşıdır, onlarla mücadele edecektir ve Susurluk'taki olayların ortaya çıkması için elinden ne geliyorsa onu yapacaktır. Bu, ne milliyetçilere ne şerefli polisimize ne şerefli askerimize karşı olmak değildir. Bunu, cümle âlemin böyle bilmesini diliyorum.

Değerli arkadaşlarım, zaman ilerliyor; o bakımdan, şunları belirtmek istiyorum:

Polisimizin zorlukları vardır. Mesai ücretleri tam verilmiyor; bu mesai ücretlerinin verilmesi lazım.

Yine, polisimize, bizim dönemimizde, yani 1991'den evvel bazısına 200, bazısına 400, bazısına 600 bin lira kira yardımı veriliyordu. Değerli arkadaşlarım, bu ne demektir biliyor musunuz; marka çevirdiğiniz zaman, 200, 400 ve 600 mark kira yardımı veriliyordu; şimdi yine 200 bin lira veriliyor. Değerli arkadaşlarım, bunun, günün koşullarına göre artırılması lazımdır; Sayın Bakanımızın, Hükümetimizin bu konuda çalışma yapması lazımdır. Yine, bugüne kadar artırılmadı; gelen hükümetler...

ASLAN POLAT (Erzurum) – Altı aydır iktidardasınız, artırmadınız.

HALİT DUMANKAYA (Devamla) – Onbir ay iktidarda kaldınız, siz de artırmadınız.

Değerli arkadaşlarım, yine, askerliğini yapmamış 30-35 bin polis vardır. Esasında, askerliğini yapmayan insanların polisliğe alınması, yanlış bir uygulamaydı; ama, bu yanlış yapılmış, şimdi bunun düzeltilmesi lazımdır. Kısa dönem askerlik uygulamasıyla, bu polislerin askerlik problemlerinin halledilmesi lazım; Sayın Hükümetimizin bunu da halletmesi lazımdır.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, Bayındırlık Bakanlığı bütçesine geliyorum. Üzelerek ifade etmek istiyorum ki, bizi destekleyen ortağımız da, diğer partiler de bu otoyollara karşı...

ŞİNASI YAVUZ (Erzurum) – Allah'tan kork!..

HALİT DUMANKAYA (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, bu otoyollara karşı olmak, medeniyete karşı olmaktır. Bir hesap veriliyor burada, deniliyor ki, işte şu otoyollardan alınan paraları, şuna böldüğün zaman, işte, 10 kilometre otoyol yapar; ama, köprülerin gelirlerini koymuyorlar; eğer, onları koysalar, rakamlar çok daha değişecektir. Bu otoyollara karşı olanlar, 1992 yılında iktidara geldiler, iki sene içerisinde her yirmi günde bir otoyol açılışı yaptılar; ama, ondan sonra, üç sene, dört sene geçti, bir tek açılış yapamadılar. Niye yapamadılar; çünkü, Anavatan Partisinin mirasını yiyorlardı; o otoyolları Anavatan Partisi yapmıştı; onlar, refüjlerini düzenlediler, temizliklerini yaptılar, açılışları o zaman yaptılar; yapsanız şimdi! Hangi yerde bir ihale yaptınız değerli arkadaşlarım; yapmadınız!

Değerli arkadaşlarım, biz geldik, Anavatan Partisi başkanlığındaki 55 inci Hükümet geldi; yine, otoyollar yapacaktır, otoyol ihalelerini yapacaktır ve bunlar sürülmede de kalmayacaktır.

Değerli arkadaşlarım, burada konuşan Doğru Yol Partisi Grubuna mensup bir milletvekili arkadaşım; biz, Karadenize şunları şunları yaptık, dedi. Bakın, bir de "53 üncü Hükümet Rize'ye hiçbir şey yapmadı" dedi; doğrudur, katılıyorum; ama, 53 üncü Hükümet sahil yolunu ihaleye çıkardı, 54 üncü Hükümet geldi durdurdu.

Bakınız, ben rakamlarla konuşuyorum; çünkü, bu kürsüde tutanaklara geçen hususların, gerçek rakamlarıyla geçmesi lazım. Doğru Yol'un başında olduğu Hükümet, bazı barınakların ihalesini yaptı; bunların, yolsuzluklarından da bahsedeceğim; ama, bakınız; 15 Kasım 1992 tarihinde ihale edilen Tirebolu Balıkçı Barınağının yüzde 14'ü yapılmış; İnebolu Özlüce Balıkçı Barınağının yüzde 21'i yapılmış; İnebolu Gemiciler Evrenye Balıkçı Barınağının yüzde 22'si yapılmış; Samsun Dereköy Balıkçı Barınağının yüzde 12'si yapılmış; Sinop Helaldı Balıkçı Barınağının yüzde 7'si yapılmış; Samsun Balıkçı Barınağının yüzde 20'si yapılmış; Samsun Terme Yenimahalle Balıkçı Barınağının yüzde 16'sı yapılmış.

Değerli arkadaşlarım, ihaleleri yapmışlar; ama, beş senede yüzde 10'u yüzde 20'si yapılmış. Bu balıkçı barınakları bizim sırtımıza kambur olacaktır, şu anda ihale bedelleri 10 kat artmıştır. Şimdi biz, hem ihaleyi yapacağız hem de bunu zamanında bitireceğiz.

Değerli arkadaşlarım, Karadeniz çiftyol ihalesinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dumankaya, ihaleler gibi, konuşmayı da zamanında bitirmek lazım; konuşmanızı tamamlayın efendim.

HALİT DUMANKAYA (Devamla) – Karadeniz çift yolu, duble yolu ihale edildi; cumhuriyet tarihinin en gerekçesiz gensorusuna muhatap olundu. Ama, ne yapıldı: Bakınız, biz, bu dönemde, Körfez köprüsü ihalesini yaptık; 1,8 milyar dolara ihale edildi; cumhuriyet tarihinin ilk defa bir kalemde Türkiye'ye gelen yabancı sermayesi... Daha ne yaptık; İstanbul'da 80 bin kişilik stat ihalesi

yaptık. Daha ne yaptık; Karadeniz otoyolunun ihalesini yaptık. Daha birçok ihaleleri sayma durumu var; ama, zaman ilerliyor.

Şimdi, bu ihaleler yapılırken, elbette ki, dış kredilerini bulanlar arasında yapıldı. Şimdi, bir kıskançlıktan, bir çekemelikten "niye bu yol ihalesi yapıldı; niye bu üç senede bitecek..." Değerli arkadaşlarım "ekmeği ekmeğe ver, bir ekmeğe de üstüne ver" demişler. Kursağından haram geçmedikten sonra, cesaretle, Bayındırlık Bakanı, 55 inci Hükümetin bakanları, buralara imzalarını atmışlardır; bundan sonra da bu işler devam edecektir; ama, kursağından haram lokma geçse, o zaman, şurayı gizleyeyim, şunu şey yapayım bunu şey yapayım derken, bu ihaleler sürtüncemede kalacaktır.

Biz, azınlık hükümeti olmamıza rağmen, koalisyon hükümeti olmamıza rağmen, göreceksiniz, 1998 senesinde de, yine çok büyük yatırımlara imza atacağız ve halkımızın beklediği yatırımları yapacağız.

Bu duygularla, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Halit Dumankaya'ya teşekkür ediyorum.

NİHAT MATKAP (Hatay) – Sayın Başkan, bir açıklamada bulunmak istiyorum.

BAŞKAN – Ne konuda efendim?

NİHAT MATKAP (Hatay) – Sayın Başkan, izin verirseniz açıklayacağım.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

NİHAT MATKAP (Hatay) – Sayın Başkan, Sayın Dumankaya biraz önceki ifadesinde, Grubumuz adına konuşma yapan Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili Sayın Erdem'le ilgili bir tenkitte bulundu; yanlış anlamış. Bakın, ben, kürsü özgürlüğünün sonuna kadar kullanılmasından yana olan bir insanım; ancak, doğru olmayan şeyleri konuşmak, takdir edersiniz ki, kabulleneceğimiz bir durum değil. Sayın Erdem, otoyollara karşı olduğumuzun söylenildiğini belirterek, sadece, otoyol projelendirme aşamasında, bu kürsüde yapılan birtakım konuşmaları, birtakım hesap hatalarını dile getirdi ve zaman zaman, Anavatan sözütleri "otoyollardan elde edeceğimiz gelirle, her yıl bu otoyollara 100 kilometre ilave ederiz" diye bir hesapta bulunmuşlar, bu hesabı ifade etmişler; bu hesabın tutmadığını söyledi; aynı Körfez krizinde olduğu gibi "bir koyup beş alacağız" hesabı var; bu hesabın tutmadığını söyledi sadece.

HALİT DUMANKAYA (İstanbul) – Köprüleri katmadı, köprüleri de katsa, hesap tutar.

NİHAT MATKAP (Hatay) – Bizim dönemimizde 1 000 kilometrelik otoyol yapıldı. Yani, bunları yanlış anlatmanın bir anlamı yok; bunu açıklamak istedim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Matkap, bu türlü bir müzakere usulümüz olmadığını, zatîliniz de takdir edersiniz. Şimdi, bir hatip konuşmasını yaptıktan sonra, başka bir hatip, onun konuşmasını kendi düşünceleri doğrultusunda değerlendirir. Eğer yanlış bir husus varsa, söz alabilme usulleri vardır; yani, Sayın Eşref Erdem, kendisi, geçen tutanak hakkında da söz isteyebilir, bunları düzeltme ihtiyacı duyar.

Şimdi, bu mahiyette, bir eski Bayındırlık ve İskân Bakanının önergesi var:

"Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı bütçesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili Sayın Eşref Erdem'in, konuşması esnasında, otoyol gelirleriyle ilgili kamuoyunu yanıltıcı mahiyette görüşler ifade edilmiştir. Özellikle, ifade ettikleri gibi, 1 000 kilometre otoyol geliriyle her yıl 100 kilometre otoyol yapılacağı gibi bir ifade, hiç kimse tarafından hiçbir yerde söylenilmemiştir. Kısa bir düzeltme imkânı sağlanmasını arz ederim" diyor Sayın Cengiz Altunkaya; ama, bu talebi de ye-

rine getirmem mümkün değil; çünkü, eğer bir itirazınız varsa, geçen oturumda bu talepte buluncaaktınız; şu anda, 33 üncü Birleşimin İkinci Oturumunu yapıyoruz; o nedenle, böyle bir düzeltme imkânı için size söz veremeyeceğim. Yani, tartışmaları, uygun zemininde ve usulüne uygun yapalım.

Bir uyarı daha var: Sayın Dumankaya, konuşması sırasında "memleketin bölünmesini isteyen solcular..."

HALİT DUMANKAYA (İstanbul) – Bölünmemesini isteyen...

BAŞKAN – O, bölünmesidir, tabii... Zaten anlaşıldı... Tabii, öyledir... Tutanaklardaki o hususu da düzeltmiş oluyoruz.

Şimdi, Hükümet söz istiyor mu efendim?..

İÇİŞLERİ BAKANI MURAT BAŞESGİOĞLU (Kastamonu) – Evet.

NİHAT MATKAP (Hatay) – Yalnız, Sayın Başkan, memleketin bölünmesini isteyen solcu da olamaz. Böyle bir ifade olmaz...

BAŞKAN – Bölünmesini istemeyen...

NİHAT MATKAP (Hatay) – Hayır, isteyen solcu da olmaz zaten; solcular, memleketin bölünmesini istemez.

BAŞKAN – Olabilir efendim; bölünmesini isteyen solcu da olabilir, sağcı da olabilir, olabilir yani... Önemli olan, vatansesver olan herkesle beraber olduğumuzun ifade edilmesidir.

Sayın İçişleri Bakanı, buyurun efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)

Hükümete ayrılan toplam süre 30 dakikadır; bu sürede, Hükümet adına iki bakanımız konuşacaktır.

İÇİŞLERİ BAKANI MURAT BAŞESGİOĞLU (Kastamonu) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri, Bakanlığım ve bağlı kuruluşlarının 1998 yılı bütçe görüşmeleri sırasında burada değerli siyasî parti gruplarımız adına görüşlerini ifade eden değerli sözcülere teşekkür ediyorum ve yapmış oldukları tenkitleri bundan sonraki çalışmalarımızda dikkate alacağımızı ifade ederek sözlerime başlıyorum.

Zamanımın kısalığı nedeniyle, Bakanlığım ve bağlı kuruluşlara ilişkin tüm konulara girmeden, bazı hususları Yüce Heyetinizin dikkatlerine sunmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, kırsal alanda ve polis teşkilatının olmadığı yörelerde, emniyet ve asayişin temini ve muhafazası ile suçluların takip ve yakalanarak adalete teslimini sağlamakla görevli olan jandarma teşkilatımız, İran, Irak ve Suriye ile olan kara sınırlarında her türlü kaçakçılıkla ve bu sınırların büyük bölümünün ayrılıkçı eşkıyanın da faaliyet alanı içerisinde bulunması hasebiyle, bölücü terör örgütüne karşı da büyük bir özveriyle mücadele etmektedir. Sınır faaliyetlerinin yanı sıra, iç güvenlik açısından da yoğun bir çalışma içerisinde bulunan bu teşkilatımızın buradaki birliklerinin, modern kara ve hava araç ve gereçleriyle donatılması, bütçe imkânları dahilinde hızla sürdürülmektedir.

Yine, Bakanlığımın bir diğer bağlı kuruluşu olan Sahil Güvenlik Komutanlığının hizmetleri konusunda da kısaca birkaç cümle ifade etmek istiyorum. Bütün sahillerimiz, karasularımız ile içsularımız olan Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale Boğazları, liman ve körfezlerimizin korunması, güvenliğinin sağlanması, ulusal ve uluslararası hukuk kuralları uyarınca hükümranlık haklarına sahip olduğumuz denizlerde, bu hak ve yetkilerin -Deniz Kuvvetleri Komutanlığının genel sorumluluğu dışında kalanların- kullanılması, denizyoluyla yapılan kaçakçılığın önlenmesi ve suçlular hakkında gerekli işlemlerin yapılmasıyla ilgili esas ve yöntemleri düzenlemekle yükümlü olan Sahil Güvenlik Komutanlığımız, 8 272 kilometrelik sahil şeridi ve Anadolu topraklarının yarısına

eşit 377 714 kilometrekarelik münhasır ekonomik bölge ile arama ve kurtarma sahasından oluşan sorumluluk sahasında görevlerini layıkıyla yerine getirmektedir.

Değerli milletvekilleri, afetlerde, savaşta, önemli kaza ve yangınlarda kurtarma ve yardım faaliyetleri yapmak üzere, ülkemizin coğrafi konumu, afete uğraması muhtemel bölgeleri dikkate alınarak, Ankara, Adana, Diyarbakır, Erzurum, İstanbul, İzmir ve Samsun olmak üzere 7 ilimizde, 110'ar kadrolu personelden oluşan, çağdaş araç ve gereçle donatılmış sivil savunma birliklerinin kurulması için, sivil savunma birlikleri kanun tasarısı hazırlanarak Başbakanlığa intikal ettirilmiştir.

Burada, değerli konuşmacılarının da değindiği gibi, Bakanlığın bünyesinde yürütülen MER-NIS Projesi büyük bir dikkatle takip edilmektedir. 1997 Mali Yılı Ekbütçe Kanunuyla Maliye Bakanlığı bütçesine konulan ödenekten, bu proje için 1 trilyon 870 milyar liralık ödenek ayrılmıştır. Bu parayla, 921 ilçe nüfus idaresinin otomasyona geçirilmesi için, 1 600 kişisel bilgisayar, 921 sunucu, 1 100 adet yazıcı ve diğer yan donanımlar satın alınmıştır. Umarım en kısa zamanda bu proje hayata geçirilerek, bu konuda toplumumuzun gereksinim duyduğu birçok eksiklik giderilecek ve sağlıklı bilgiler, devletin diğer bütün organları arasında mübadele edilecektir.

Değerli milletvekilleri, bir diğer konu, trafik konusu. Alınan bütün tedbirlere rağmen, maalesef, toplumumuzun gündeminde trafik kazaları devam etmektedir; bu kazalarda insanlarımız ölmekte, yaralanmakta ve trilyonlarca liralık millî servetimiz heba olmaktadır. Bakanlığa geldiğimiz ilk günden itibaren trafik kazalarının önlenmesi hususunda alınabilecek bütün tedbirleri alma konusunda büyük bir gayret sarf ettik. İlk defa, bugüne kadar toplanmamış olan bir kurul, Karayolu Güvenliği Trafik Yüksek Kurulu Sayın Başbakanın Başkanlığında toplanarak, bu kazaların asgarîye indirilmesi hususunda alınacak önlemler görüşülüp, uygulama planları yapılmıştır.

1998 yılında, özellikle Bakanlığımın görev alanına giren, trafiğin denetlenmesi ve düzenlenmesi konusu da, birinci önceliklerimizden birisidir. 1998 yılı içerisinde, teşkilatımızın ihtiyacı olan teknik donanımın yanı sıra personelimizin de eğitimini sağlayarak, karayollarımızda trafik kazalarının en aza indirilmesi için Bakanlık olarak büyük bir gayret içerisinde olacağımızı ifade etmek istiyorum.

Yine, değerli konuşmacılar, uyuşturucu konusunu dile getirdiler. Gerçekten Türkiye, hem doğudan batıya hem de batıdan doğuya olmak üzere, uyuşturucu trafiğinin geçtiği transit bir noktadadır. Güvenlik güçlerimiz, uyuşturucu trafiğinin önlenmesi konusunda büyük bir çalışma içerisinde. Özellikle son aylarda yapmış oldukları operasyonlar neticesi, büyük miktarda uyuşturucu maddesi ele geçirilmiştir. Yine, 1998 yılı içerisinde, hem bu uyuşturucu trafiğinin önlenmesi hem de okullarımıza musallat olmuş, madde bağımlılığı için uğraşan, çeteleşen insanlardan, gençlerimizi, yavrularımızı kurtarmak için, emniyet güçlerimiz büyük bir gayret içerisinde olacaklardır.

Değerli milletvekilleri, yine Bakanlığımın gündeminde olan bir konu, yerel yönetimler reformudur. Hepimizin de bildiği gibi, artık bugünkü merkezî yapı, bu haliyle, hizmet üretme konusunda âdeta durma noktasına gelmiştir. Bu nüfus itibarıyla, bu coğrafya genişliği itibarıyla, Türkiye'nin merkezden yönetilmesi artık mümkün değildir. Bu nedenle, merkezde bulunan yetkilileri, merkezde bulunan kaynakları mutlaka ve mutlaka taşraya, yerel yönetimlere devretmek zorundayız. Bunun bilincinde olan Bakanlığımız, hazırlamış olduğu yerel yönetimler reform tasarısını, ilgili kuruluşlara, tartışmak üzere dağıtmıştır, siyasî partilerimize göndermiştir. Bu reform tasarısını, inşallah, 1998 yılının ilk aylarında Bakanlar Kurulundan geçirip, Yüce Parlatmentonun hazuruna getireceğiz. İnancımız odur ki, bu tasarı, artık, ertelenmesi, zamana yayılması mümkün olmayan bir tasarıdır. Hem demokrasimizin gelişmesi hem de hizmet üretiminin daha etkin hale gelebilmesi için bu reformun mutlaka ve mutlaka hayata geçirilmesinde fayda vardır.

Bu reform taslağında bizim öngördüğümüz hususlar şunlardır :

Mahallî idarelerin genel bütçeden almış oldukları payı bir hayli artırıyoruz. Belediyelerin şu anda genel bütçeden almış oldukları pay yüzde 15'e çıkarılmaktadır, il özel idarelerinin almış oldukları pay da yüzde 20'ye çıkarılmaktadır.

Ayrıca, il meclisleri ve ilçe meclisleri kurularak, yerel yönetimin tam anlamıyla gerçekleştirilmesi düşünülmektedir. İl meclislerine, belediye başkanlarımız, sivil toplum örgütleri ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının temsilcileri dahil olacaklardır. Artık, genel bütçeden ayrılan paylarla, il meclisleri, o beldede, o mahalde yapılacak hizmetleri, bu hizmetlerin önceliklerini belirleyip, tam manasıyla bir yerel yönetim idare şeklini sergileyeceklerdir. Bu konuda da Yüce Meclisimizin desteğine ve yardımına ihtiyacımız olduğunu belirtmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, diğer önemli bir konumuz, terör konusudur. Bilindiği gibi Türkiye, uzun yıllardır, başta bölücü terör olmak üzere, teröre karşı büyük bir mücadele vermektedir. Şu anda memnuniyetle ifade edebilirim ki, terör konusunda, emniyet güçlerimizin, güvenlik güçlerimizin vermiş olduğu özverili çalışmalar neticesinde iyi bir noktadayız ve özellikle doğuda ve güneydoğuda bölücü terör örgütünün bütün hareketleri kontrol altındadır, insiyatif güvenlik güçlerimizdedir.

Artık, bölücü örgüt, Türkiye içinden militan temin etme noktasından uzaklaşmıştır. Hatta, bundan önceki yıllarda bölücü örgüt militanlarının yaş ortalaması 20 iken, bugün 13 yaş düzeyine düşmüştür. Bu da göstermektedir ki, bölücü örgüt, militan temin etme açısından büyük bir zorluk içerisinde.

Keza, lojistik desteği de büyük ölçüde kesilmiştir. 1996 yılına göre bu yılın ilk 11 ayı kıyaslandığında, terör olaylarında yüzde 36,5 nispetinde bir azalma söz konusudur. İnşallah, önümüzdeki dönem içerisinde, bu azalış daha da artarak devam edecektir.

Tabii, terörle yaptığımız mücadelenin, iç boyutu olduğu kadar, Türkiye dışındaki boyutu da çok önemlidir. Maalesef, bazı ülkeler, Türkiye ile aralarında olan husumetten dolayı bölücü örgüte çeşitli şekillerde destek vermektedirler ve bu desteklerini devam ettirmektedirler. Bence, Türkiye içinde yaptığımız mücadele kadar, yurt dışındaki teröre yönelik mücadelemizi de önümüzdeki dönem içerisinde yoğunlaştırmakta fayda var diye düşünüyorum; ki, Dışişlerimiz ve ilgili kuruluşlarımız, bu konudaki gayretlerini ve mücadelelerini sürdürmektedirler.

Diğer bir konu, son zamanlarda yüksekokullarımızda, üniversitelerimizde, özellikle yükseköğretim gençliğini tahrik etmeye yönelik faaliyetlerdir.

Değerli milletvekilleri, bugün itibarıyla, üniversitelerimizde, geçmişte olduğu gibi büyük boyutta hadiseler yoktur; ama, Yüce Meclisimizin ve kamuoyunun bilmesi gereken bir nokta var ki, onu ifade etmeden geçemeyeceğim. Bugün, üniversitelerimizde, tıpkı 12 Eylül 1980 öncesinde olduğu gibi, aynı oyun tezgâhlanmak istenmektedir. Yine, yasadışı örgütler, çeşitli masum gerekçelerle, çeşitli masum bahanelerle üniversite gençliğini kendilerine yandaş yapmak, kendilerine militan yapmak için büyük bir gayret içerisinde. Bu konuda, başta öğrencilerimiz olmak üzere, velilerimiz, üniversite yönetimleri, yurt yönetimleri, Hükümet ve emniyet güçleri olarak, uyanık olmak zorundayız; çünkü, biz, 12 Eylül 1980 öncesinde yaşanan bu olaylar neticesi, bu memleketin 5 bin evladını kaybettik. Belki, bugün, hepsi -görüştleri ne olursa olsun- bu topluma yararlı insanlar olacaklardı; bu devletin yükselmesi için, bu milletin refahı için gayret içinde olacaklardı. Artık, bu senaryoyu tekrar seyretmemek için, üniversitelerimizde kurtarılmış anfi, kurtarılmış fakülte, kurtarılmış yurt, kurtarılmış bölge yaratılmaması için. İçişleri Bakanlığı olarak, bu olayları çok dikkatli bir şekilde izlemekteyiz. Bu konuda da, Yüce Parlamentomuzun desteğine ihtiyaç var.

En son, güncel olması hasebiyle, Kızılay'da meydana gelen olaylarla ilgili bir hususu, kamuoyunun çok yanlış yönlendirildiği, âdeta aldatıldığı bir hususu ifade etmek istiyorum; değerli arkadaşlarımız hatırlayacaklar, öğrencilerin Mecliste bir pankart açma hadisesi vardı. Medyanın büyük bölümü ve konuyu bilen bilmeyen herkes, Yargıtayda görülmekte olan davanın, pankart açan öğrencilerin davası olduğunu ifade ettiler. Oysa, değerli milletvekilleri, o tarihte Mecliste pankart açan öğrencilerden hiçbirisi tek bir gün ceza almamıştır, hepsi beraat etmiştir. Yargıtayda görülen dava, yasadışı bir örgüte üye olmaktan, birden fazla yerde molotofkokteyli atmaktan ve işgal hareketlerinden dolayı ceza almış kişilerin davasıdır; ama, maalesef, kamuoyu, bu şekilde yanlış yönlendirilmiştir. Türkiye'nin çeşitli yerlerinden gelen öğrenciler, sanki, Meclisteki öğrencilerin davasını izlemek üzere gelmiş gibi bir takdimle sunulmuştur. Bu, son derece yanlış bir husustu; bu vesileyle, bunu düzeltmek istedim.

Toplumsal olaylarda, bizim de arzulamadığımız görüntüler -eskisi kadar sık olmasa bile- maalesef, münferit olarak kamuoyunun gündemine gelmektedir. Değerli milletvekilleri, toplumsal olaylarda görev yapan polis teşkilatına, biz, yasalarımızla, zor kullanma yetkisini ve görevini vermişiz. Bir gösteri izinsizse, 2911 sayılı Yasaya aykırıysa, polis teşkilatı, gerekli ihtarı yaptıktan sonra, prosedürü uyguladıktan sonra, o topluluğun dağılması için zor kullanma hakkına sahiptir. Bu, onun keyfinden kaynaklanan bir durum değildir. Belki, burada sorgulayacağımız veyahut da tartışacağımız konu, bu direnmeye karşı, polisimizin, emniyet güçlerimizin aynı şiddetle mukabele edip etmeyeceği noktasıdır. Biz de, Bakanlık olarak, bu konuda, arkadaşlarımıza gerekli hassasiyeti ve gerekli titizliği göstermelerini empoze ediyoruz.

İnsan hakları konusu, yine, önümüzdeki dönemde gündemimizde olan bir konudur. Türkiye'nin, Avrupa Birliği'nin gelişme sürecinden ayrı tutulması veyahut da uzun bir süre dışarıda tutulması, bizim, insan hakları mücadelesindeki çalışmalarımızı veyahut da insan haklarına gösterdiğimiz saygıyı hiçbir şekilde etkilemeyecektir. Biz, insan hakları konusunda almış olduğumuz tedbirleri, Avrupa veya dış mihraklar istedi diye yapmıyoruz ve bunu, inşallah, önümüzdeki dönem içerisinde, bundan ayrı olarak gerçekleştireceğimizi, bütün dünyaya, hep birlikte ispat edeceğiz.

BAŞKAN – Sayın Bakan, Hükümete ayrılan sürenin yarısı geçmiş bulunmaktadır.

İÇİŞLERİ BAKANI MURAT BAŞESGİOĞLU (Devamla) – 1-2 dakika daha istirham ediyorum Sayın Başkanım; toparlıyorum.

Evet, Susurluk konusunu dile getirdi değerli arkadaşlarım.

Sayın milletvekilleri, Susurluk'tan çeşitli kesimler, değişik fotoğraf almak isteyebilirler, herkes, kendi inancına göre, kendi düşüncesine göre, devlete bakış açısına göre, çeşitli neticeler çıkarmak isteyebilir. Bizim, Susurluk'tan algıladığımız fotoğraf şudur:

Türkiye Cumhuriyeti Devletinin, hukuk devleti niteliği üzerindeki gölgeleri kaldırmak istiyoruz. Bu konuda ciddi iddialar vardır. Bu iddiaların soruşturulmasını istiyoruz. Yoksa, ortaya çıkan resimlerle, isimlerle bizim hiçbir şekilde şahsî bir mücadeleimiz, şahsî bir kavgamız yoktur. Hele hele, bu Susurluk hadisesi nedeniyle bütün Türk emniyet teşkilatını, Türk güvenlik güçlerini yargılamak, onların mücadele azmini kırmak gibi bir düşüncemiz asla ve asla yoktur. Bu, tamamen ayrı bir konudur. Bizim, burada, Susurluk'a bakış açımız, hassasiyetle üzerinde durduğumuz, çeşitli şekillerle devlet gücünü kullananlar, bu arada, şahsî menfaatlarında bu devlet gücünü kullanan kişiler varsa, bu konudaki iddiaların ortaya çıkarılması konusudur. Yoksa, ne Susurluk'u bahane ederek, Türk polisini, Türk emniyetini, Türk güvenlik güçlerini yermek, dolayısıyla Türk Devletini bir yerde mahkûm etmek gibi bir düşüncüyü biz paylaşmıyoruz; ama, dediğim gibi, bu konuda çeşitli görüşler ileri sürenler olabilir, bizim bakış açımız, sadece ve sadece, devletin, hukuk devleti niteliğinin üzerine düşmüş gölgeleri devlet üzerinden kaldırmaya, daha doğrusu tüm teşkilat üzerinden kaldırmaya yöneliktir.

İnsan hakları konusunda yine bir cümleyle ifade etmek istediğim bir konu var. Hep birlikte hatırlayacağız. Geçtiğimiz günlerde İstanbul'da bir polis otosu tarandı ve orada bir memurumuz şehit oldu, üç arkadaşımız da yaralandı. Yine, uyuşturucuyla mücadele eden 25 yaşında bir başkomiserimiz, bir hain tarafından şehit edildi.

Değerli milletvekilleri, İstanbul polisi, bu iki caniyi de, kanunların kendine verdiği yetkiye dayanarak Türk adaletine teslim etti; yani, burada, insan haklarından bahsedenlerin, insan haklarını Türkiye içinde veya Türkiye dışında savunanların hiç sesi çıkmadı.

Mardin Dargeçit'te, yoldan geçen otobüs, bomba patlatılmak suretiyle infilak etti. 2 yaşında bir çocuk, kadımlar, 10 kişi orada şehit oldu; ama, insan hakları temsilcilerinden hiç kimseden bir ses çıkmadı. Bu şekilde bir çifte standart yok. Biz, Türkiye olarak, devlet olarak, Hükümet olarak, insan haklarına sonuna kadar saygılıyız; terörle mücadelemizi hukuk devleti kuralları içerisinde yürüteceğiz; ama, hiç kimse karşısında da komplekse düşmeyeceğiz. Biz, insanımıza verdiğimiz değerden dolayı, evrensel insan haklarına saygı gösteriyoruz, göstermeye de devam edeceğiz.

AHMET PİRİŞTİNA (İzmir) – Vakit kalmadı Sayın Başkan.

İÇİŞLERİ BAKANİ MURAT BAŞESGİOĞLU (Devamla) – Sayın Başkanım, izninizle, son bir konu var, onu da söyleyip sözlerimi bağlamak istiyorum.

Bakanlığa geldiğim günden bu tarafa, çeşitli personel tasarruflarında bulundum ve bu tasarruflar konusunda, geçmişte olduğu gibi, büyük denecek ölçüde hiçbir tepki gelmedi. Yalnız, birkaç arkadaşımız, özellikle bu yaptığımız tayinlerle ilgili olarak, çeşitli basın organlarına beyanlarda bulundular.

Değerli arkadaşlarım, ben, İçişleri Bakanı olarak, atadığım, görevlendirdiğim, kararnamesinin altına imza koyduğum bütün arkadaşlarımın her türlü icraatına kefilim. Onları hiçbir şekilde şahsi düşüncelere göre de değil, o makamlara, layık oldukları için, bu devlete, bu millete hizmet edeceklerine inancım tam olduğu için getirdim.

Karadenizde çeşitli tasarruflarda bulunduk. Med TV diyor ki "kirli savaşçılar Karadenize atandı." Ama, üzülerek görüyorum ki, Türkiye içinde de bazı kişiler, bu atadığım arkadaşlara aynı şekilde karşı çıkıyorlar. İnsanlarımızın görüşleri ayrı olabilir, inançları, düşünceleri ayrı olabilir; ama, hiçbir kamu yöneticisi, bu inançlarını, mesleğine sirayet ettirmez, ettirmeyecektir.

Bu duyularla, Bakanlığımın bütçesinin milletimize ve Bakanlığımıza hayırlı olmasını diliyor, hepimize saygılar sunuyorum. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İçişleri Bakanı Sayın Murat Başesgioğlu'na teşekkür ediyorum.

Şimdi, Hükümet adına ikinci konuşmayı, Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Yaşar Topçu yapacak.

Buyurun Sayın Topçu.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANİ YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şahsım, Bakanlığım ve Hükümetim adına, hepimizi, bu vesileyle, bir defa daha saygıyla selamlıyorum.

Geriye kalan süre içerisinde, bayındırlık hizmetleriyle ilgili fazla bir şey söylemek mümkün değil. Aslında, burada, birçok konuyu, huzurunuzda yanlış ifade edilen şeyleri düzeltmek istiyordum; ama, vakit buna müsait değil. İzninizle, çok ana bir iki konuya değinmek istiyorum.

Otoyol, karayolu faaliyetleri tartışmasından evvel, çok önemseydiğim bir hususu, değerli arkadaşlarımızın bilgisine ve kamuoyuna açıklamak istiyorum. Bu, Bakanlığımıza bağlı, Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğünün faaliyet alanı içerisindeki bir husustur, belediyelerin mücavir alanlarıdır. Burada, kimse, bunu dile getirmedi; ama, gensoru vesilesi yapıldı.

Değerli arkadaşlar, belediyelerin mücavir alanlarının, ne kadar ve hangi belediyeye nasıl tahsis edileceği, mutlak olarak, Bayındırlık Bakanının takdir yetkisindedir; bugüne kadar da Bayındırlık Bakanları, bu yetkiyi kullanmıştır.

Şimdi, biz, bir genelge hazırlığı yapıyoruz. Ben, arkadaşlarıma, buradan ifade etmek istiyorum ki, hangi belediye olursa olsun -tabîî, ayırım yapmak bizim işimiz değil, bizim kafamızda o tür şeyler de olmaz- bütün belediyelerimiz mücavir alanlarını, mücavir alan tahsisinin özündeki amaca uygun olarak, koyacağımız süre içerisinde kullanmadıkları takdirde, bütün mücavir alanları geri alacağım. Mücavir alanları, belediyelerin belirli bir şekilde rant kaynağı olmaktan çıkarmakta kararlıyım; yani, mücavir alanlar belediyelerin inkişaf alanlarıdır; bundan önce mücavir alan almış ve bundan sonra talep eden her belediye, mücavir alana imar planını taşıyacaktır. Ben, mevzii imar planıyla hiçbir belediye başkanına mücavir alan kullandırıp, Türkiye'yi kasabalar zinciri haline getirtmemeye kararlıyım. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar) Herkes bunu bilecek. Yani, alacaksınız siz, orada, senelerce uhdenizde duracak, ne bir hizmet götüreceksiniz ne imar planınızı oraya doğru götüreceksiniz; birileri gelecek, size mevzii imar planları verecek, siz onu tasdik edeceksiniz, oradan büyük bir gelir alacaksınız; sonra gelecek sizden ruhsat isteyecek, yine bir para tahsil edeceksiniz, gelir alacaksınız. O, size o amaçla tahsis edilmiş değil. Tabîî, onun için, bu takdir hakkım genel kural haline getireceğiz; bütün belediyelere bir süre vereceğiz; diyeceğiz ki, kardeşim, herkes, belediye imar sınırlarını buna göre inkişaf ettirecek, bunu tamamlayacak, öyle kullanacak. Yoksa, birtakım yerleri bu kavgadan çıkarmakta kesin kararlıyım; bunu, buradan ifade etmekte yarar gördüm.

Gelelim karayollarına. Diğer hususlara giremiyorum. Bayındırlık Bakanlığı -Nafia Vekâletiyüzelli yıllık; bu sene kuruluşunun yüzellinci yılını kutluyor. Bir ülkenin bayındırlık hizmetlerini yürütmeden, o ülkeyi çağa hazırlamak, çağdaşlaştırmak, o ülkeye çağ atlatmak mümkün değildir. Fevkalade önemli bir bakanlık; ama, bugüne kadar, hiçbir bütçede, görevinin gerektirdiği ödeneği alabilmiş değil. Bu, sadece bizde olan bir şey de değil, diğer ülkelerde de böyledir. Görevin gerektirdiği yıllık ihtiyaçlar hiçbir zaman tam olarak, en zengin ülkelerde de verilemiyor. Bizim imkânlarımız bu kadar, bu imkânlarımızı en iyi şekilde kullanmaya çalışacağız.

Teşkilatın dağınıklığından şikâyet eden arkadaşlarımız oldu; Sayın Erdem, haklıdır. Demiryolları, Limanlar, Hava Meydanları İşletmesi eskiden Bayındırlık Bakanlığına bağlıydı; bunlar da bir ulaştırma sektörüdür, ayrıldı, başka bir bakanlığa gitti. Başka birimler gitmiş, fonksiyonlarında değişiklikler olmuş; onlara girmiyorum, vaktimiz çok sınırlı.

Ben, karayollarında çok tartışma konusu olan bir hususu, burada, yeniden gündeme getirmek istiyorum. Evvela şunu söyleyeyim: Değerli arkadaşlar, dünyanın hiçbir parlamentosunda -demokratik ülkelerde- böyle bir tartışma metodu yok; yani, diğer demokratik ülke parlamentolarında, sizin, karayollarında şu projeniz var mı, bu şeyi şöyle mi yaptınız, bunun ihalesini böyle mi yaptınız, bunu Ahmet mi aldı, Mehmet mi aldı diye bir tartışma yapıldığını duymadım. Duyan varsa, gelsin, burada söylesin. Evvela, böyle bir metot yok. Bunlar, son derece teknik işler, teknik hizmetler; devletin, bunun için kurulmuş kurumları var -şimdiye kadar olduğu gibi, bundan sonra da böyle olacaktır- o kurumlar, bu işleri taşıyacaktır. Burada, bunların genel politikaları konuşulur.

Değerli arkadaşlar, Türkiye, otoyol yapalım mı, yapmayalım mı; bölünmüş yol, yapalım mı yapmayalım mı; krediyle yol yapalım mı, yapmayalım mı tartışmasından artık vazgeçmelidir. Bu tartışmaları, buraya getirmekte de, bence yarar yok.

Türkiye, 60 bin kilometre olan devlet ve il yollarını -1 514 kilometresi otoyoldur; onu ayırdım- yeniden gözden geçirmek ve bunlara yenilerini eklemek zorundadır. Bakınız, benim tespiti-me göre -yanlış olabilir, bir - iki noksanı olabilir; benim tespitim bu- Türkiye'de, şu anda, 36 ilçe-

nin iliyle bağlantısı yok, hiç bağlantısı yok. Bu sene bize verilen ödenek, 106 trilyon lira; özelleştirmeden de gelirse, aşağı yukarı 150 trilyon lira olacak. Bu, bizim elimizdeki 2 katrilyon liralık, 2,5 katrilyon liralık projenin yirmibeşte biri. Demek ki, hiç eskale etmeseniz, bu paraları sürekli istikrarlı verseniz, yirmibeş sene, bu insanların beklemesi gerekiyor. O halde, Türkiye, bir tercihini kullanacak. Nedir o tercih: Türkiye, altyapısı için -bakın, sadece karayolu demiyorum; altyapısı için- kredi kullanılmalı mı, kullanmamalı mı; bize göre kullanılmalı.

Ben, geçen defa bir belediye misali verdim -gazete burada, yanımda- denilmiş ki: "Bayındırlık ve İskân Bakanı, bizim krediyi iptal ettirmeye çalışıyor." Kimsenin kredisini iptal ettirmeye çalışmıyorum. Ben örnek verdim; bir belediye -Didim Belediyesi- 49 milyon doları artırma için kullanıyor. Piraziz - Giresun yolu 42 milyon dolar; niye karşı çıkıyorsunuz anlamında söyledim. Ben, altyapı için kredi kullanılmasından yana bir Bakanım; çünkü, Türkiye, başka türlü, altyapısını götürme imkânını haiz değil.

Şimdi, Türkiye'nin ihtiyacına göre bütçe ayıracaksanız, ben bu 106 trilyon lirayı Bursa otoyoluna ayırmalıyım, Antalya'ya ayırmalıyım, Karadenize ayırmalıyım, Ankara-Adana'ya ayırmalıyım, Gaziantep-Urfa'ya ayırmalıyım; bitti 106 trilyon. Peki, güneydoğuda, doğuda, Karadenizin içinde, Kütahya'da, Çanakkale'de, Muğla'da, Aydın'da, Denizli'de, Sinop'ta, Kastamonu'da, Muş'ta, Van'da, Sakarya'da bekleyen insanlara dönüp de, yetmiş yıllık cumhuriyet tarihinde halledemediğimiz bu işleri otuz sene daha bekleyin demeye bu Parlamentonun hakkı var mı; yok. Bu insanlara, otuz sene sonrasını gösteremeyiz. Bahçesaray'dan Van'a inemeyen insanlara, ben, otuz sene bekleyin diyemem, siz de diyemezsiniz, hiç kimse diyemez. O halde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Efendim, 5 dakikanızı rica edeceğim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, size, kürsüye gelirken geçen süre kadar süre tanıyabiliyorum; daha fazlası İçtüzüğe de uygun olmaz efendim. Benim, süre ilave etme yetkim yok; sadece, sözüntüzü tamamlamanız için, kürsüye gelinceye kadar geçen süreyi ilave ediyorum. Hiçbir zaman da, hiçbir arkadaşımıza ilave süre vermiyorum efendim.

Buyurun Sayın Bakan.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Şimdi, bunları yapmak durumundayız.

Otoyol meselesine gelince: Ben, önceki gün, millî geliri 500 dolar seviyesindeki Pakistan'da bir otoyol törenine katılarak geldim, 500 dolar seviyesindeki Pakistan... Biz, 3 500 dolar seviyesinde, bunu oturup tartışamayız, yapalım mı yapmayalım mı diye. Otoyollar için arkadaşımızın koyduğu hesap yanlıştır; kimse de zaten böyle bir sözü otoyollar için söylemedi. Köprüleri çıkararak hesap yapamazsınız; otoyol olmasa, o köprüden o kadar araç geçmez ki.

EŞREF ERDEM (Ankara) – O zaman 20 kilometre olur...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Hayır, geçmez.

Başka bir şey daha var; çevre yolları, otoyollara dahildir; Türkiye'de ilk yapılan otoyol, İstanbul çevre otoyoludur. Bu hesapları böyle yapmanız, bana göre yanlış.

Karadenizdeki meseleye gelince: Burada, birçok kişi çıktı, yanlış beyanda bulundu; "siz 210 kilometre yol ihale ettiniz, biz, Karadenizde 350 kilometre yol ihale ettik" dediler; bunu Doğru Yol Partisinin Sayın Genel Başkanı da söyledi, başkaları da... Karadenizde böyle bir yol ihalesi olmuştur, böyle bir yol ihalesi de yok. Karadenizde bugüne kadar yapılanlar, Anavatan Partisi döne-

minde (1987-1991) yapılan 50 kilometrelik ihaleden, Sayın Demirel zamanında yapılan 45 kilometrelik Samsun-Ünye ihalesinden, 50 kilometre de, ondan sonraki beş senelik dönemde, yani, DYP-SHP ve CHP döneminde yapılan ihaleden ibarettir; bunun dışında yapılan işler, mevcut yolun düzeltilmesinden ibarettir. Bana o zaman dediniz ki: "Fikslediniz dolara..." Karadenizde, bugün, yüzde 6'yla, yüzde 5'le çalışan müteahhitler, her ay, TEFE enflasyonunun yüzde 80'ini üstüne ilave alıyor; sizin dediğiniz şekilde ihale edilmiş olduğu halde, üstüne alıyor; niye; Dünya Bankası kredileri böyle kullanılır. Bunları iyice araştırmadan burada yapacağımız tartışmalar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, saygılarınızı sunup, tamamlayın efendim.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – ... vatandaşı yanlır, böyle bir şey söz konusu değil; bu tartışmaları çığından çıkarmanın anlamı yoktur. Yapılan işler doğrudur; Türkiye, bunlara devam etmelidir. Türkiye, altyapısını, siyaset meselesi olmaktan çıkarmalıdır; bunlar, yollar, otoyollar, altyapı, siyasetüstü işlerdir; basiret sahibi her hükümetin yapacağı işlerdir; bunları yapmıyorsa, o zaman, hükümetlerin yakasına yapışmak lazım.

Bakanlığımıza gösterdiğiniz ilgiden, burada yaptığınız eleştirilerden mutlaka yararlanılacaktır; bunlar, benim tarafımdan ayrıca not edilmiştir. Burada ifadede bulunan arkadaşlarımıza, eleştiren arkadaşlarımıza ayrı ayrı şükranlarımızı ifade ediyorum. Bizi dinleyen arkadaşlarımıza şükranlarımızı ifade ediyorum.

Bakanlığımız bütçesinin hayırlara ve uğurlara, iyi hizmetlere vesile olmasını Cenabı Hak'tan niyaz ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Bütçe üzerinde, Hükümet adına konuşan Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Yaşar Topçu'ya teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu turun son sözü, bütçe aleyhinde, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat'a ait.

Buyurun Sayın Polat. (RP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Karayolları Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde görüşlerimi açıklamadan önce, 1998 yılı bütçesine genel olarak baktığımızda, faizlerin 1997'ye göre yüzde 157 artmasına, bütçenin yüzde 27'sinin açık vereceği baştan kabul edilmesine rağmen, yatırım ve personel giderlerindeki artışın yüzde 66,7 olması, bu bütçenin genel bir bakışla faiz ve ranta prim veren, yatırım ve emeğe tali derecede önem veren bir bütçe olduğunu gösterir.

Bu Hükümetin yatırımları desteklemek için 400 trilyon liralık özelleştirme gelirini devreye sokacağına ise biraz kaygılı bakmaktayız. Kaygımız, şimdiye kadar özelleştirmelere olumlu bakmayan Demokratik Sol Partiden kaynaklanmaktadır. Ayrıca, Plan ve Bütçe Komisyonunda, ANAP kanadının, 400 trilyona ek olarak 100 trilyon liralık daha özelleştirme geliri getirip, bu listenin bizzat Maliye Bakanı tarafından ciddi bulunmayıp reddedilmesi ve enflasyon oranları için, ekonomiden sorumlu devlet bakanları ve Maliye Bakanı arasında görüş ayrılıkları, bu son derece kıt olan yatırım miktarlarına da güvenmememiz gerektiğini göstermektedir.

Bu bütçeyle Karayolları Genel Müdürlüğüne 103 trilyon 50 milyar lira ödenek konulmuş olup, 400 trilyonluk özelleştirmeden Karayollarına aktarılacağı kabul edilen miktarla 130 trilyonu bula-

caktır. Otoyolları gelirleriyle de, bunun biraz daha artacağı görülmüyor; fakat, şimdi, bu yıl yapılacak olan 5,9 katrilyonluk faiz ödemesiyle, bir yılda, takriben 5 045 kilometre otoyol yapabileceğimizi, yine, 1997 yılı sonu itibarıyla tüm otoyol uzunluğumuzun da 1 593 kilometre olduğunu düşünürsek, bu faizlerin bütçedeki önemini unutmamamız gerektiğini tekrar dikkat çekmek istiyorum.

1997 yılı sonu itibarıyla; asfalt yollarımız 51 658 kilometre, stabilize yol 6 342 kilometre, toprak yol 1 169 kilometre, geçit vermeyen yol 1 212 kilometre, toplam karayolları ağı -otoyollar hariç- 60 468 kilometredir. Bu, geçit vermeyen yolların üç tanesi de bizim Erzurum'dadır, bunlar Erzurum-İspir-Rize, Erzurum-Tekman, Erzurum-Tortum-İspir yollarıdır. Bunları da burada belirtmek isterim.

Şimdi, köy yollarında değil, karayollarında 1 169 kilometre toprak yol, 1 212 kilometre kışın hiç geçit vermeyen yol, 7 299 kilometre de kışın imkân buldukça açılan karayollarımız var ve bu karayollarımızda değil, karayollarından çok daha aşağı standartlardaki Köy Hizmetleri yol ağında bulunan yollarımızdan 8 yıllık taşımali eğitime çocukları taşıyacağız; kışın evlerinde, Köy Hizmetleri, Karayollarının kar mücadele ekiplerini, dalgın gözleriyle ve ümitle bekleyen çocuklarımızı taşıyıp, 8 yıl eğiteceğiz ve Avrupa Birliğine de yetiştereceğiz!.. Bugünkü gazeteleri okursanız, sadece Erzurum İlinde 305 köy yolu kapalıdır ve Köy Hizmetleri açmak için çalışmaktadır. Bu da, bir eğitim reformu müzakereleri, ilmi tartışmayla değil de, emir-komuta zinciri içinde verilince, neticenin ne olacağını belirtisidir.

Şimdiki durumda, otoyollarımız 1 593 kilometre, devlet yollarımız 31 412 kilometre, il yollarımız 28 813 kilometre olup, otoyollar dahil bütün karayolları ağıımız 61 810 kilometreyi bulmuştur.

Ayrıca, 1 kilometre yol maliyeti, arazi yapısına bağlı olarak bölünmüş yollarda 0,8-1,8 milyon dolar, otoyollarda 4,8-7 milyon dolar mertebesinde, Karadeniz sahil yolu gibi çok dağlık bir arazide ise 20 milyon dolar civarında olacağı tahmin edilmektedir. Şimdi, mevcut iki şeritli yolun yanına iki şerit daha koymanın maliyeti, ortalama 0,5-1 milyon dolar arasında olur ve o kısımda yeniden yapılacak otoyol maliyetinin ortalama yedide 1'ine çıkar. Bilhassa içborç faizlerinin bu kadar yüksek olduğu ülkemizde hedefleri ve planları, hissi değil, hesaba ve araştırmaya dayalı olarak yapmalıyız. Eğer, 2000'li yıllara çağdaş dünya ile entegre olarak girmek istiyorsak, mevcut bölünmüş yollarımızın ve birinci sınıf devlet yollarımızın bitümlü sıcak karışım, iki ve üçüncü sınıf devlet yollarımızın da sathı kaplamalı olması -bu, karayollarında yüzde 70 asfalt düşünülüyor ki, bunun yüzde 100 olması gerekir- ve yılda bin kilometre bölünmüş yol ve 500 kilometre de otoyol yapmalıyız. Bunu 5 yıllık bir programla yapmayı düşünürsek, yılda ortalama 7-7,5 milyar dolar bir paraya ihtiyacımız oluyor. Bütün Karayolları bütçesine konan ödeneğin 1,8 milyar dolar olduğunu düşünürsek, bir mütevazı hedefin bile ne kadar gerisinde olduğumuz buradan görülmektedir.

1997 yılı yolcu taşımalarına baktığımız zaman, tüm taşınan yolcuların 184 bin (milyon yolcu-kilometre) ile yüzde 95'i karayollarından yapılıyor. Yine, yük taşımalarının ise yüzde 88'i karayollarıyla yapılmaktadır.

Şimdi, bir konuyu da yorumsuz olarak dile getirmek istiyorum. Genellikle bir yolun yıllık ortalama günlük trafiği 8-10 bini geçince bölünmüş yol, 25-30 bini geçince otoyol yapılması planlanmakta, yolun bitiminden yirmi yıl sonra ulaşacağı trafik göz önüne alınarak yol projelendirmeleri yapılmakta, yollar standart olarak hangi yörede üst sınırdaki oluyorsa orada da gelişme ona paralel olarak artmaktadır.

Şimdi, bazı otoyollarımızdaki taşıt oranını vermek istiyorum: İzmir-Aydın arasında yıllık ortalama olarak günlük taşıt miktarı 9 550, İzmir-Çeşme arasında İzmir çıkışı 9 476, Çeşme tarafın-

da 1 454; Adana-Osmaniye arasında 5 953, Osmaniye-Gaziantep çıkışında 2 995 taşıt/gün, Osmaniye-Hatay istikametinde 2 246'dan 1 714'e düşüyor. İstanbul metropolünde ise, bu, 120 540'a çıkarıyor; İstanbul-Kocaeli arasında 25 670 oluyor, Bolu-Ankara arası 6 145, İstanbul-Edirne arası ise 40 867'den başlıyor, Silivri tarafında 2 175 Edirne girişinde oluyor.

Buradan, görülmektedir ki, İstanbul metropol dahilinde yollar kifayet etmiyor. Hatta -bugün gazetelerde var- 227 tane kara nokta olduğu da belirtiliyor. İstanbul-Adapazarı, İstanbul-Silivri arası hariç, şu anda, hiçbir yer otoyol taşıma standartlarına ulaşmamıştır; ama, inşallah, ileride ulaşacaktır.

Yine, yorumsuz olarak söylüyorum, Erzurum-Aşkale arasında günde 3 255 taşıt gidiyor, Erzurum-Köprükoy arasında günde 2 786 taşıt geçiyor; fakat, Erzurum çevresinde, bir ara Erzurum'a dahil edilen Ilıca-Erzurum arası hariç hiçbir yol, bırakın otoyolu, duble yol bile yoktur; fakat, bu yol, yani, Erzurum-Aşkale arası, otoyol olan İzmir-Çeşme'den de, İstanbul-Edirne arasının Trakya bölümünden de, Osmaniye-Gaziantep'ten de, Osmaniye-Hatay bölümünden daha fazla trafik taşımaktadır.

Şimdi, ben, oralara niye otoyol yapıldı demiyorum; ama, adaletli olarak yapın. Oralardan daha fazla taşıt taşıyan, siz, Erzurum ve doğuda, bırakın otoyolu -bizimki rüya- duble yolu da bırakın -o da rüya- siz, bitümlü sıcak karışımı bile yapmazsanız, sadece Erzurum hudutlarında, Erzurum-Aşkale arasında 30 kilometre kadar bitümlü sıcak karışımı yaparsanız, burada, bizim bölgemizde itirazlara sebep oluyor; bizi anlayın.

Bu kadar kıt imkânlarla yapılan yollarımız, maalesef yeterince de korunamıyor. İstatistiklere göre, iki dingilli araçlarda istiap haddinin yüzde 30'una varan fazla yük, beş dingilli araçlarda da istiap haddinin yüzde 34'üne varan oranda fazla yük taşınması yapılmaktadır. Aşırı yüklü bir aracın dingil yükünün yola verdiği zarar, pratik dingil yükünün standart dingil yüküne bölünmesiyle elde edilen sonucun dördüncü kuvvetidir; yani, üssel bir fonksiyondur.

Bir de, ülkemizde yol ağırları 8,2 tonluk standart dingil yüküne göre projelendirilmiştir ve 20 yıllık bir ömür farz edilmiştir. Şimdi, bir yolda dingil başına 8,2 ton değil de 12 tonluk bir pratik yük gelirse, bu yolun ömrü 20 yıldan 4,4 yıla, 13 tonluk bir dingil yükü gelirse, 20 yıldan 2,6 yıla kadar düşmektedir. Bu kadar zor yapılan yatırımları böylesine bonkörce harcamaya da hakkımız yok sanıyorum.

Bir de, dağlık bölgelerde yer alan ulaşım yollarının güvenli olması, işletilmesi, kaya düşmesi olaylarının kontrole alınması gerekmektedir. Bilhassa bizim bölgemizde, Erzurum-Yusufeli, Sukaşum-Hopa yolunda bu çalışmalara ciddi olarak önem vermek gerekir.

Bir de, karla mücadelede, bilhassa Doğu Anadolu'da, çevreyi korumak, doğayla barışık olmak için daha az tuz kullanmayı icap ettiren süpürgeli makinelerin kullanılması ve yine, bu son zamanlarda gürlütlü kirliliğine karşı, Silivri-Gebze arasından başlamak üzere, gürlütlü perdeleri koyarak, buradaki seslerin ve gürlülüğün biraz absorbe edilmesi şarttır. Bu konuda, Karayolları ile belediye aralarında pinpon oynamaktan vazgeçip, işe bir yerden başlamalıdır.

Şimdi, bir de, Erzurum İlimizdeki yatırımlara bakmak istiyorum. Çok mütevazı olarak, Erzurum İlinde, bu sene, Karayolları 1 trilyon 578 milyar lira ödenek ayırmış esas bütçeden; 695 milyar lira da, eğer gelirse özelleştirmeden gelecek. Bunlarla beraber, ikisini toplarsak, 2 trilyon 273 milyar civarında son derece mütevazı bir meblağ oluyor.

Şimdi, biz, hiçbir yerde otoyollara karşı değiliz. Hele bugünlerde çok dedikodu edilen Karadeniz otoyoluna bizim karşı olmamız, hem de Türkî cumhuriyetlere, ki, bizim rüyamız olan yerlere bağlanacak bir otoyola karşı çıkmamız mümkün değil; ama, lütfen, oransız yapmayın. Şimdi,

birtakım yerler otoyol sınırında değil, otoyol yapıyorsunuz. 170 trilyon lira verip duble yol yapıyorsunuz; ama, iş doğuya, Erzurum'a gelince "sen 2,2 trilyonla avun" diyorsunuz. İşte, halk da, bununla ayunmak istemiyor ve itiraz ediyor. İtirazımız da budur.

Bir de, bu yolları yapacak olan teknik personelin ücretinin adil olarak verilmesi gerekir. Hem yurt çapında hem de Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da teknik personele gerçek ücretleri ödenmesi gerekir. Trilyonluk otoyol yapacaksınız, bundan sonra bunun kontrolünü yapacak, kalitesini araştırarak teknik personele asgari ücret seviyesinde ücret ödeyeceksiniz. Bu, olmaz; bu, tasarruf değil en büyük hovardalıktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Polat, konuşmanızı tamamlayın efendim.

ASLAN POLAT (Devamla) – Tamam efendim.

Onun için, kaliteli teknik personel yetiştirip ona göre de ücret politikası tespit etmeli, tabiri caizse, amatör değil profesyonel teknik personel yetiştirmeli; bir başka ifadeyle, gerçek teknik kapasiteyle mücehhez elemanları Karayollarında istihdam etmeliyiz. Şu son günlerde gündemde olan can güvenliği bakımından ise, Karayolları başta olmak üzere, teknik personeller, Türkiye'de, can güvenliği bakımından en fazla tehlikede olan devlet memurlarıdır.

Ayrıca, şu konuya da değinmeden geçemeyeceğim: Dışarıda ücretinin azlığından greve giden ve yüzde 30 maaş artışını protesto eden işçi ve memurla halay çekip, bu kürsüden Hükümete en sert eleştiri yapıp, sonra da "rant bütçesi" dedikleri bu bütçeye güvenoyu verip, tüm emekçilerin sömürülmesine ve ezilmesine sebep olan sosyal demokratları, benim de, işçilerin de, teknik personelin de bir acı tebesümle seyrettiğini belirtmek isterim.

Netice olarak, bu kadar önemli ve büyük bir özveriyle çalışma isteyen bir bakanlık bütçesiyle, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak yapılan oylamada güvenoyu vermediğimiz bir Sayın Bakanımızdan, bu kadar çok şey veya hiçbir şey beklemeye hakkımız var mı diye de düşünmekteyim.

Bu duygu ve düşüncelerle, hepinize saygılar sunarım. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Bütçe aleyhinde son konuşmayı yapan Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat'a teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, şimdi, Başkanlığa ulaşan soru önergeleriyle ilgili işlemlere geçeceğiz.

Soru sahipleri, Genel Kurul salonundan ayrılmasınlar.

Önce, 9 uncu turda soruları yöneltilecek olan milletvekili arkadaşlarımızın listesini sizlere sunmak istiyorum:

Birinci ve ikinci sırada Adıyaman Milletvekili Ahmet Çelik, üçüncü sırada Adıyaman Milletvekili Celal Topkan, dördüncü sırada Bursa Milletvekili Yüksel Aksu, beşinci ve altıncı sırada Şanlıurfa Milletvekili Eyyüp Cenap Gülpınar, yedinci sırada Ordu Milletvekili Müjdat Koç, sekizinci ve dokuzuncu sırada Konya Milletvekili Ahmet Alkan, onuncu, onbirinci ve onüçüncü sıralarda Bursa Milletvekili Sayın Ertuğrul Yalçınbayır, onikinci sırada Tunceli Milletvekili Sayın Kamer Genç, ondördüncü sırada Niğde Milletvekili Sayın Salih Katurcıoğlu, onbeş ve onaltıncı sıralarda Antalya Milletvekili Sayın Osman Berberoğlu, onyedinci sırada İstanbul Milletvekili Sayın Algan Hacaloğlu, onsekizinci sırada Tunceli Milletvekili Sayın Kamer Genç, ondokuzuncu sırada Konya Milletvekili Sayın Mehmet Ali Yavuz, yirminci sırada Bursa Milletvekili Sayın Ertuğrul Yalçınbayır, yirmibir ve yirmiikinci sıralarda Artvin Milletvekili Sayın Metin Arifağaoğlu, yirmitüçüncü sırada Muğla Milletvekili Sayın İrfettin Akar, yirmidört ve yirmibeşinci sıralarda Erzincan Milletvekili Sayın Tevhit Karakaya, yirmialtıncı sırada Muğla Milletvekili Sayın İrfettin Akar, yirmiyedin-

ci sırada İçel Milletvekili Sayın Halil Cin, yirmisekizinci sırada Samsun Milletvekili Sayın Ayhan Gürel, yirmidokuzuncu sırada Manisa Milletvekili Sayın Ekrem Pakdemirli, otuzuncu sırada Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat, otuzbir ve otuzikinci sıralarda Kırşehir Milletvekili Sayın Cafer Güneş, otuzüçüncü sırada Mardin Milletvekili Sayın Mahmut Duyan.

Değerli arkadaşlarım, 58 arkadaşımız tarafından soru önergesi yöneltilmiştir; ama, sorular için ayrılan süre 20 dakika olduğu için, belki, şimdi okuduklarımdan dahi tamamını görüşme imkânımız bulunmayacak.

Soru yöneltme işlemi tamamlanıncaya kadar, Divan Üyemizin soruları oturarak okuması hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sorulara geçiyoruz.

Birinci sırada, Adıyaman Milletvekili Sayın Ahmet Çelik'in sorusunu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Deleatinizle, aşağıdaki sorularımın, ilgili bakan tarafından cevaplandırılmasını saygıyla arz ederim.

Ahmet Çelik

Adıyaman

1. Atatürk Barajı Gölü nedeniyle, halen, Adıyaman-Diyarbakır karayolu, köprü olmadığından trafiğe kapalıdır. Mevzubahis göl üzerindeki Fırat Köprüsü, NATO prestij yatırım projeleri içindedir. Bu köprünün, Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından mı, yoksa Millî Savunma Bakanlığı tarafından mı yapılacağı; köprünün yapılması düşünülüyorsa, ne zaman, gerekli fizibilite çalışmaları ve ihale çalışmaları yapılacaktır?

2. Adıyaman-Malatya karayolunun 34 kilometresinin halen ihalesi yapılmamıştır. Çelikhan üzerinden yapılmakta olan 34 kilometrelik Adıyaman-Malatya karayolunun ihalesi ne zaman yapılacaktır? Bu yol hangi tarihte trafiğe açılacaktır.

3. Adıyaman-Gerger İlçemizi Diyarbakır-Çüngüş İlçesine bağlayacak, yine Fırat üzerinde herhangi bir köprünün yapılması düşünülmekte midir? Şayet düşünülüyor ise, bu köprünün ihalesi hangi tarihte yapılacaktır?

BAŞKAN – Sayın Bayındırlık ve İskân Bakanı?..

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Yazılı cevap vereceğim efendim.

BAŞKAN – Soru, yazılı cevaplandırılacaktır.

İkinci sırada, Adıyaman Milletvekili Sayın Ahmet Çelik'in diğer bir sorusunu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Deleatinizle, aşağıdaki yazılı sorumun, İçişleri Bakanı tarafından cevaplandırılmasını saygıyla arz ederim.

Ahmet Çelik

Adıyaman

1. Diyarbakır'ın Bismil İlçesine bağlı bazı yerleşim yerlerinde binlerce dönümlük arazinin sürülüp ekilmesine üç dört yıldır ilgili makamlarca izin verilmemektedir. Bu binlerce dönüm arazinin sahipleri tarafından sürülüp ekilmesine ne zaman izin verilecektir?

BAŞKAN – Sayın İçişleri Bakanı...

İÇİŞLERİ BAKANI MURAT BAŞESGİOĞLU (Kastamonu) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilimizin soru önergesinde ifade ettiği, ekime izin verilmeme konusu; şu anda, ekime izin verilmemesi diye bir konu yok; izin veriliyor. Vatandaşlar arasındaki ihtilafli yerlerde kısmen sorunlar var. Bu konuda da, tarafların anlaşılmasına çalışılıyor.

Keza, ekim-dikimde de, güvenlik yönünden herhangi bir sorunumuz bulunmamaktadır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Soru cevaplandırılmıştır.

Üçüncü sırada yer alan Adıyaman Milletvekili Sayın Celal Topkan'ın sorusunu okutacağım.

Sayın Topkan?.. Burada.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın, Bayındırlık ve İskân Bakanı Yaşar Topçu tarafından cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Celal Topkan

Adıyaman

1. Adıyaman İlini İç Anadolu'ya bağlayacak, Adıyaman Yeşilyurt-Malatya yolu yapımına 1969 yılında başlanmış olmasına karşın, bugüne kadar bitirilememiştir. Çok az bir kısmı kalan bu yol için, bu yıl yeterli ödeneği ayırarak bitirmeyi düşünüyor musunuz?

2. Programda olup, yapımı devam eden Gölbaşı-Kapıdere yolu, yeterli ödenek ayrılmadığı için, yıllardan beri, bir türlü bitirilemiyor. Adıyaman'ı her bakımdan mağdur eden bu yolu da, yeterli ödenek göndererek hizmete sokmayı düşünüyor musunuz?

3. Dünyanın 8 inci harikası olarak da bilinen Nemrut Dağı, her yıl, onbinlerce yerli ve yabancı turist tarafından ziyaret edilmektedir; ancak, Nemrut Dağına giden yol henüz tamamlanmamış olduğundan, gelen turistleri olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle de, ülkemiz, turizm gelirlerinden yeterince istifade edememektedir. Önemi ve aciliyeti olan bu yolu, bir an önce bitirmeyi düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Bakan...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Efendim, birinci sorunun cevabı: Söz konusu yol, 1999 yılında bitecek.

İkinci sorunun cevabı: 2000 yılında bitecek.

Üçüncü sorunun cevabı: Bu, turizm yoludur; Turizm Bakanlığının kararına ve ödeneğine bağlıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Soru cevaplandırılmıştır.

Dördüncü sırada yer alan Bursa Milletvekili Sayın Yüksel Aksu'nun sorusunu okutacağım.

Sayın Aksu?.. Burada.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun, İçişleri Bakanlığının bütçe görüşmesi sırasında, Sayın Murat Başesgioğlu tarafından cevaplandırılması için, gereğini saygılarımla arz ederim.

Yüksel Aksu

Bursa

1. Bursa-Gemlik'te, hak aramak için basın açıklaması yapan eğitimcilere, Başbakanlık Genelgesine rağmen, soruşturma açılmasının nedeni nedir?

BAŞKAN – Sayın Bakan...

İÇİŞLERİ BAKANI MURAT BAŞESGİOĞLU (Kastamonu) – Sayın Başkanım, malum olduğu üzere, 657 sayılı Yasada, basın açıklamasının kimler tarafından yapılacağı açıkça belirtilmiştir. Bu konuda da, Başbakanlık genelgesi yoktur ayrıca, o başka konulara ilişkin bir Başbakanlık genelgesidir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Soru cevaplandırılmıştır.

5 inci sırada, Şanlıurfa Milletvekili Sayın Eyyüp Cenap Gülpınar'ın sorusu bulunuyor.

Sayın Gülpınar?.. Burada.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun, aracılığınızla Sayın İçişleri Bakanı tarafından cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Soru: Daha önce il olan Siverek'in, elinden alınmış olan hakkını tekrar iade etmeyi düşüntüyor musunuz? Şayet düşüntüyorsanız, Siverek ne zaman il olacak?

Saygılarımla.

Eyyüp Cenap Gülpınar

Şanlıurfa

BAŞKAN – Sayın Bakan...

İÇİŞLERİ BAKANI MURAT BAŞESGİOĞLU (Kastamonu) – Sayın Başkanım, Siverek gibi, bugün, belirli kıstaslara göre il olma konumunda bulunan birçok ilçemiz var; ancak, bugün itibariyle İçişleri Bakanlığımızda henüz bir tasarı söz konusu değildir. Bu konu gündeme geldiğinde, Bakanlığımızda objektif ölçülere ve adil kıstaslara göre Siverek, Elbistan, Tarsus, Bafra, İskenderun, Anamur ve Fethiye gibi ilçelerimiz de bu ölçüler içerisinde değerlendirilecektir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Bu soru da cevaplandırılmış bulunmaktadır.

Aynı mahiyette Sayın Yılmaz Karakoyunlu'nun da sorusu vardı, o da cevaplandırılmış oldu.

6 ncı sırada, Şanlıurfa Milletvekili Sayın Eyyüp Cenap Gülpınar'ın diğer bir sorusu bulunmaktadır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın, aracılığınızla Sayın Bayındırlık ve İskân Bakanı tarafından cevaplandırılmasını arz ederim.

Soru 1. Şanlıurfa-Gaziantep otoyolu projesi hangi safhadadır?

Soru 2. Şanlıurfa-Akçakale arasındaki duble yol projesi hangi safhadadır?

Soru 3. Şanlıurfa Şehir merkezi çevre yolu için Bakanlığımızın herhangi bir çalışması var mıdır?

Saygılarımla.

Cenap Gülpınar

Şanlıurfa

BAŞKAN – Sayın Bayındırlık ve İskân Bakanı; buyurun efendim.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Sayın Gülpınar'a teşekkür ediyorum.

Birinci sorunun cevabı: Gaziantep-Şanlıurfa otoyolu için ihaleye çıkmıştır, bu önümüzdeki günlerde firma seçimi yapılacaktır. Bu yol için, aynen Karadenizde olduğu gibi, dış krediyle ihale yapılacaktır; aynen Karadenizde olduğu gibi, 2 ocak tarihindeki Bayındırlık birim fiyatları, aynı usulle, dövizle eşitlenerek çıkarılacaktır. Aynı şekilde, yolun durumuna göre üç ve dört yıllık bitim süresi konulacaktır. Aynı şekilde, 131 kilometrelik yol üçe bölünüp çıkarılacaktır; dördüncü parçası, Gaziantep çevre yoludur; yani, dört parça halinde çıkarılacaktır. Aynı şekilde, bu parçalardan birisini alana diğer bir parça verilmeyecektir; çünkü, böylece, Türkiye'deki bütün olabilecek, olası, eldeki makine imkânları seferber edilmek istenmektedir. Bunun amaçlarından bir tanesi, kısa sürede bitirmektir; ama, öbür amacı da, yeniden makine ithalatına lüzum kalmayacak şekilde, büyük müteahhitlerin ellerindeki bu makine parklarının seferber edilerek, altyapı hizmetlerine sokulması olayıdır. Bu sistem aynen böyle olacaktır.

Yine, burada kredi şartları Hazine tarafından tayin edilecektir. O kısmı bizimle ilgili değildir, Hazineye aittir. Yani, Karadenizin aynı sistemiyle çıkarılacaktır; bunu gensoruda söyledim. Diğer yapacağımız buna benzer başka ihaleler var; bu sistem uygulanacaktır.

Urfa çevre yolu için çalışmalara başlıyoruz. Gaziantep'te uyguladığımız metodu aynen burada da uygulayacağız. Gaziantep çevre yolu için Yüksek Planlama Kurulu kararını aldık. Şimdi Bakanlar Kurulu kararı dolaşımdadır. Benzeri bir kararı ve projelendirmeyi, 1998 yılında Şanlıurfa çevre yolu için de yapacağız. Bunun sebebi şudur: Gaziantep-Urfa yolu, oradan doğuya, İran'a devam eden bir yolun, GAP'ın bağlanmasıyla başlangıcıdır, bir transit merkezidir. O bakımdan, bu çevre yolunun da, bu proje içerisinde aynı şekilde krediyle yapılması düşünülmektedir ve hazırlığımız buna göre yapılmaktadır.

Diğer soruda "Şanlıurfa-Akçakale arasındaki duble yol projesi hangi safhadadır" denilmektedir.

Değerli kardeşim, bunun da ihalesi 1998'de yapılacaktır, hazırlıkları son aşamadır.

Saygıyla arz ederim.

BAŞKAN – Soru cevaplandırılmıştır.

7 nci sırada, Ordu Milletvekili Sayın Müjdat Koç'un, sorusu bulunmaktadır.

Sayın Koç burada mı?.. Burada.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Yaşar Topçu tarafından yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Müjdat Koç

Ordu

Soru 1. Gensoru konusu yapılmasına rağmen geç de olsa Karadeniz Sahil Yolu Projesinin Fatsa-Bolaman-Perşembe arası bölümünün ihalesinin yapılması yöre insanı ve yöre milletvekili olarak bizleri sevindirmiştir. İç kısımdan geçmesi planlanan otoyolun içerisinde uzun tüneller bulunduğundan bu bölümün yapımı zaman alacaktır. Bu nedenle yoğun araç trafiğini rahatlatmak için ihale yoluna gidilmeden karayolları bölge müdürlüğünün imkânlarıyla sahil yolunda uygun olan

bölgelerde üç şerit uygulamasına mutlaka gidilmelidir. Sahil yolu trafiği için büyük kolaylık sağlayacağına inandığımız bu konuda başlatılmış bir çalışma var mıdır? Yoksa çalışma başlatacak mısınız?

2. Karadeniz'i İç Anadolu'ya birden fazla bağlayacak olan Fatsa-Korgan, Niksar ve Fatsa-Kumru-Niksar yollarını Karayolları yapım programı içine almak için Bakanlığımızca başlatılmış bir çalışma var mıdır?

Mevcut Fatsa-Aybastı-Reşadiye yolunun yanında, Ordu-Ulubey, Gürgentepe-Gölköy-Mesudiye-Koyulhisar yolunun da yetersiz olan kısımlarında iyileştirme çalışmaları başlatacak mısınız?

BAŞKAN – Sayın Bakan...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Efendim, Sayın Koç'a da teşekkür ediyorum.

Bu yolda, bu kısımda on tünel açılacak; bu yolun en önemli ve zor bölümlerinden biridir. Diğer bölümleri üç yıllık bitim süresine tabi olmasına rağmen, bu yolda on tünel olduğu için, dört yıllık bir tamamlama süresi öngörülmüştür ve burada bir hususu Yüce Meclisin bilgisine sunmak istiyorum. İşte, "Karadeniz'in geri kalan bölümünü biz ihale ettik" gibi laflar edildi; edilmediğinin örneklerinden biri budur. Bugüne kadar, bu yolda, bu kısımda iyileştirme dahi yapılmamıştır. Arkadaşımızın şikâyeti doğru, global bir ödeneğimiz var, bu global ödeneğimiz içerisinde, belli bölümlerini, üç, dört bölümünü düzeltmek suretiyle... Bugün, gerçekten, burası, aynı zamanda, Karadenizdeki kara noktalardan biridir; çok fazla kaza olmaktadır. Buralarda, bütün araçlar tek sıra halinde gitmektedir. Bu bölümün de, dört yıl bitimi beklemeden, iyileştirme çalışmalarına 1998 yılında başlayacağız ve yılı içerisinde bu iyileştirmeleri bitirip, biraz rahatlatmak istiyoruz. Bu yol, aynı zamanda rampalıdır; bu rampaların şeritlendirilmesi ve rahatlatılması kaçınılmazdır. Bunu açılama fırsatı verdiği için teşekkür ediyorum.

İkinci sorusunun cevabı: Korgan-Kumru-Niksar yolu, Karayolları ağında değil idi; bu, bendenizin Bakanlığı zamanında, iki ay önce Karayolları ağına alınmıştır. Bu ağa alma işleminden sonra, bu yol üzerinde gerekli çalışmalar yapılabilecektir. Bu önümüzdeki yılbaşından itibaren, bu yolda da, Karayolları gerekli çalışmaları yapacak, hazırlayacak ve kamuoyunun bilgisine sunacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Soru cevaplandırılmıştır; teşekkür ederim Sayın Bakan.

8 inci sırada, Konya Milletvekili Sayın Ahmet Alkan'ın sorusu bulunmaktadır.

Sayın Alkan?.. Genel Kurul salonunda.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aracılığımızla, Sayın Bayındırlık ve İskân Bakanına aşağıdaki soruların tevcihini saygıyla arz ederim.

Ahmet Alkan

Konya

1. Sadece kuzey-güney bağlantısı değil, aynı zamanda, doğu bölgelerimizi de Alanya-Antalya turizm bölgesine bağlayacak Bozkır-Kuruçay-Akseki yolu 1998 programına alındı mı? Temeli ne zaman atılacak?

2. Bir eski başbakan, Karadeniz sahil yolunun 347 kilometresini Doğru Yol Partisinin ihale ettiğini iddia etti; doğru mudur? Bu ihalelerde iskonto oranı kaçtır? Bu ihalelerin akıbeti ne olmuştur?

3. Mühendislik Mimarlık Meslek Yasası ve Mühendis Mimarlar Odaları Birliği Yasası hakkında herhangi bir hazırlığınız var mıdır?

4. Konya-Antalya yolunun açılmasıyla daha da yüklenen, trafik kazalarının çok arttığı Ankara-Konya, Konya-Karaman ve Konya-Afyon yollarının bölünmüş yola dönüştürülmesi konusunda bir çalışmanız var mıdır?

BAŞKAN – Sayın Bakan?...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Efendim, değerli kardeşi-me teşekkür ediyorum.

Birinci sorusunun cevabı, evet; 1998 yılında programdadır. 1998 yılında hazırlıkları sürdürüyor; bu, ihale edilip, işlemi tamamlanacaktır.

İkinci sorunun cevabını, sanıyorum, konuşurken, büyük çapta kürsüde söyledim. Bizim, 30 Eylül, 1-2 Ekim tarihlerinde yapmış olduğumuz bölünmüş yol ihaleleri 6 adet, 210 kilometredir. Sarp - Samsun arası 555 kilometredir, o rakam da sık sık yanlış veriliyor, bunun 210'u çıktığı zaman, geriye kalan 345 kilometrelik yol, ihale edilmiş değildir; bu, çok büyük bir yanlış. Arkadaşlarımız, Karadeniz yoluna karşı olmadıklarını ifade için "biz yaptık bunu" diyorlar. Keşke yap-salardı; ben, şahsen Bayındırlık Bakanı olarak müteşekkiri kalırdım. Böyle bir ihale yok, olan ihaleyi kürsüde söyledim. Bunun 50 kilometresi 1987'de ve 1991'deki hükümetler zamanında, Anava-tan Partisi zamanında ihale edilmiştir; bunun da 19 kilometresi bölünmüş yoldur, tümü bölünmüş yol değildir. 45 kilometrelik kısmı Sayın Demirel zamanında ihale edilmiştir; bunun da 19 kilometrelik kısmı bölünmüş yoldur ve biten kısmı da zaten bu kağıddır. Bir de, DYP-SHP ve Cumhuriyet Halk Partisi hükümetleri zamanında ihale edilmiş 50 kilometrelik kısmı vardır. Bunun içerisinde, Samsun çevre yolu vardır; buranın da, şu anda sadece 13 kilometresi gerçekleşmiştir. Bunun dışın-dakiler, mevcut yolu düzeltme ihaleleridir. Önümüzdeki iş -şimdi mukayese verirsem sizi sıkış olurum- binder seviyesi denilen seviyededir -karayolu tekniğidir bu- gerçekleşmesi sadece yüzde 3'tür. Yani, bu yollar yapıldı da Karadenizli ayağıyla denize mi itti canım! İşte, yollar ortada duru-yor; yapılan, edilen bir şey yok.

Ben, kimseyi suçlamak için söylemiyorum; benim iddiam bu, hangi parti olursa olsun, sözüm de bu, ricam da bu. Gelin, bu yol meselesi gibi meselelerde, A partisi, B partisi, C partisi gibi lafları bırakalım. Bu, ülkenin altyapısıdır, bunu siyasetin üzerinde tutalım. Bunun için, hangi iktidar olursa olsun, herkes elinden geleni yapsın, kullanabildiği bütün imkânları kullansın. Bugün, Ana-vatan Partisi-Demokratik Sol Parti-Demokrat Türkiye Partisi ve Cumhuriyet Halk Partisi destekli koalisyon vardır, yarın bir başkası olur, kim gelirse gelsin, bu devam etmelidir; bizim söylediğimiz budur. Bu, sen yaptın, ben yaptım kavgası şeklinde olmamalıdır. Bizim söylediğimiz, yapının önüne çıkmayınız, bizim söylediğimiz budur; çünkü, bunun önüne çıkarsanız işler kalır. Ben, şimdi Antalya-Alanya yolunu ihaleye çıkaracağım, benim üzerime bu şekilde gelerseniz, bırakın beni, bü-rokratların üzerine bu şekilde giderseniz, bunlar yarın onu yapmak istemezler; korkarlar çekerler...

TURİZM BAKANI İBRAHİM GÜRDAL (Antalya) – Olmaz öyle şey.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Ama yapacağız.

Şimdi, Ankara-Acıku-yu-Pozantı-Adana yolunu ihaleye çıkaracağız; ama, böyle olursa yapmak istemezler; yani, ben diyorum ki, heveslerini kırmayın, bu iş devam etsin. Söylemek istediğimiz budur, yapılan da budur. (ANAP sıralarından alkışlar)

Efendim, diğer sorunun cevabı...

BAŞKAN – Sayın Bakan, sorulara ayrılan süre tamamlanmıştır; kalan soruları yazılı olarak cevaplandırırız.

Teşekkür ederim.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Peki efendim, yazılı olarak cevaplandırırım.

ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan "Demirel dönemi" dediniz; hangi yılı kastediyorsunuz, 1980 mi?..

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Efendim?..

AHMET PİRİŞTİNA (İzmir) – "Demirel dönemi demekle hangi yılı kastediyorsunuz" diyor?

ALGAN HACALOĞLU (İstanbul) – Yani, koalisyon dönemi mi o zaman?..

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sırasıyla, dokuzuncu turda yer alan bütçelerin bölümlerine geçilmesi hususunu ve bölümlerini ayrı ayrı okutup, oylarınıza sunacağım:

İçişleri Bakanlığı 1998 malî yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

1.- İçişleri Bakanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi

A - CETVELİ

Program		
Kodu	Açıklama	Lira
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	51 743 300 000 000
111	Mahallî İdareler Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	12 490 970 000 000
112	Nüfus ve Vatandaşlık Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	8 136 080 000 000
113	Sivil Savunma ve Seferberlik Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	1 664 650 000 000
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	10 348 700 000 000
999	Dış Proje Kredileri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	80 000 000 000
T O P L A M		84 463 700 000 000
İçişleri Bakanlığı 1998 malî yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.		

2.- İçişleri Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN- İçişleri Bakanlığı 1996 mali yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

İçişleri Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

	<u>L i r a</u>
- Genel Ödenek Toplamı	26 013 926 220 000
- Toplam Harcama	25 164 674 751 000
- İptal Edilen Ödenek	2 090 216 252 000
- Ödenek Dışı Harcama	1 240 964 783 000
- Akreditif, taahhüt, art.ve dış proje kred. saklı tut. ödenek	209 893 609 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İçişleri Bakanlığı 1996 malî yılı kesinhesabı kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, İçişleri Bakanlığı 1998 malî yılı bütçesi ile 1996 malî yılı kesinhesabı kabul edilmiştir; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ederim.

Emniyet Genel Müdürlüğü 1998 malî yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

a) Emniyet Genel Müdürlüğü

1.- Emniyet Genel Müdürlüğü 1998 Malî Yılı Bütçesi

A - CETVELİ

Program		<u>L i r a</u>
Kodu	A ç ı k l a m a	
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	93 989 435 000 000
111	Güvenliği Sağlama ve Düzenleme Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	240 277 565 000 000
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	2 026 250 000 000
999	Dış Proje Kredileri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	2 400 000 000 000
T O P L A M		338 693 250 000 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		

Emniyet Genel Müdürlüğü 1998 malî yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2.- Emniyet Genel Müdürlüğü 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN- Emniyet Genel Müdürlüğü 1996 malî yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Emniyet Genel Müdürlüğü 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

	<u>L i r a</u>
- Genel Ödenek Toplamı	: 105 613 788 579 000
- Toplam Harcama	: 102 188 672 390 000
- İptal Edilen Ödenek	: 4 269 495 176 000
- Ödenek Dışı Harcama	: 1 332 690 022 000
- Ertesi Yıla Devreden Ödenek	: 488 311 035 000
- Akreditif, taahhüt, art.ve dış proje kred. saklı tut. ödenek	: 2 069 143 429 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğü 1996 malî yılı kesinhesabı kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Emniyet Genel Müdürlüğü 1998 malî yılı bütçesi ile 1996 malî yılı kesinhesabı kabul edilmiştir; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ederim.

Jandarma Genel Komutanlığı 1998 malî yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

b) Jandarma Genel Komutanlığı

1.- Jandarma Genel Komutanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi

A - CETVELİ

Program

Kodu A ç ı k l a m a

L i r a

101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	51 743 300 000 000
111	Güvenlik Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	193 109 800 000 000
T O P L A M		226 239 800 000 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		

Jandarma Genel Komutanlığı 1998 malî yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2.- Jandarma Genel Komutanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN- Jandarma Genel Komutanlığı 1996 malî yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Jandarma Genel Komutanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

L i r a

- Genel Ödenek Toplamı	:	70 356 167 728 000
- Toplam Harcama	:	64 712 328 779 000
- İptal Edilen Ödenek	:	6 457 709 977 000
- Ödenek Dışı Harcama	:	838 217 939 000
- Ertesi Yıla Devreden Ödenek	:	24 346 911 000
- Akreditif, taahhüt, art.ve dış proje kred. saklı tut. ödenek	:	4 949 270 415 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığı 1996 malî yılı kesinhesabı kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Jandarma Genel Komutanlığı 1998 malî yılı bütçesi ile 1996 malî yılı kesinhesabı kabul edilmiştir; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ederim.

Sahil Güvenlik Komutanlığı 1998 malî yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

c) Sahil Güvenlik Komutanlığı

1.- Sahil Güvenlik Komutanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi

A - CETVELİ

Program

Kodu	A  ı k l a m a	L i r a
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri	618 950 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
111	Sahil Güvenlik Hizmetleri	7 782 550 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
999	Dış Proje Kredileri	500 000 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
T O P L A M		8 901 500 000 000

BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sahil Güvenlik Komutanlığı 1998 malî yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2.- Sahil Güvenlik Komutanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN- Sahil Güvenlik Komutanlığı 1996 malî yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Sahil Güvenlik Komutanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

	<u>L i r a</u>
- Genel Ödenek Toplamı	2 912 462 110 000
- Toplam Harcama	2 332 847 929 000
- İptal Edilen Ödenek	580 292 078 000
- Ödenek Dışı Harcama	677 897 000
- Akreditif, taahhüt, art.ve dış proje kred. saklı tut. ödenek	229 530 526 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sahil Güvenlik Komutanlığı 1996 malî yılı kesinhesabı kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Sahil Güvenlik Komutanlığı 1998 malî yılı bütçesi ile 1996 malî yılı kesinhesabı kabul edilmiştir; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ederim.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı 1998 malî yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölmeleri okutuyorum:

B) BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞI

1.- Bayındırlık ve İskân Bakanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi

A - C E T V E L İ

Program

Kodu	A ç ı k l a m a	<u>L i r a</u>
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	20 338 830 000 000
111	Devlet Yapı İşleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	11 881 530 000 000
113	Doğal Afetlerin Zararlarını Önleme ve Giderme Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	913 460 000 000
114	Teknik Araştırma ve Uygulama Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	917 180 000 000
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	26 659 006 000 000
999	Dış Proje Kredileri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	278 000 000 000
T O P L A M		<u>60 988 006 000 000</u>
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı 1998 malî yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2.- Bayındırlık ve İskân Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN- Bayındırlık ve İskân Bakanlığı 1996 malî yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

	<u>L i r a</u>
- Genel Ödenek Toplamı	48 221 946 765 000
- Toplam Harcama	44 856 311 236 000
- İptal Edilen Ödenek	3 214 949 928 000
- Ertesi Yıla Devreden Ödenek	150 685 601 000
- Akreditif, taahhüt, art.ve dış proje kred. saklı tut. ödenek	81 960 245 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı 1996 malî yılı kesinhesabı kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı 1998 malî yılı bütçesi ile 1996 malî yılı kesinhesabı kabul edilmiştir; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ederim.

Karayolları Genel Müdürlüğü 1998 malî yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

a) Karayolları Genel Müdürlüğü

1.- Karayolları Genel Müdürlüğü 1998 Malî Yılı Bütçesi

A - C E T V E L İ

Program Kodu	A  ı k l a m a	<u>L i r a</u>
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	79 332 000 000 000
111	Karayolları Planlama, Proje ve Keşif Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	3 280 000 000 000
112	Karayolları Yatırım Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	93 234 000 000 000
113	Bakım ve İşletme Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	29 296 000 000 000
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	500 525 000 000
999	Dış Proje Kredileri ile Gerçekleştirilen Hizmetler BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	7 867 000 000 000
T O P L A M		<u>213 509 525 000 000</u>
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		

(B) cetvelini okutuyorum:

B - CETVELİ

Gelir Türü	A  ı k l a m a	Lira
2	Vergi Dışı Normal Gelirler BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	1 359 010 000 000
3	Özel Gelirler, Hazine Yardımı ve Devlet Katkısı BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	212 150 515 000 000
	T O P L A M	213 509 525 000 000

BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Karayolları Genel Müdürlüğü 1998 malî yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2.- Karayolları Genel Müdürlüğü 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN- Karayolları Genel Müdürlüğü 1996 malî yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Karayolları Genel Müdürlüğü 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

	Lira
- Genel Ödenek Toplamı	: 84 554 633 770 000
- Toplam Harcama	: 82 104 368 314 000
- İptal edilen Ödenek	: 1 736 916 609 000
- Ödenek Dışı Harcama	: 249 791 000
- Ertesi Yıla Devreden Ödenek	: 713 598 638 000
- Akreditif, taahhüt, art.ve dış proje kred. saklı tut. ödenek	: 93 843 780 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

B - CETVELİ

	Lira
- Tahmin	: 58 348 000 000 000
- Tahsilat	: 79 261 953 734 000

BAŞKAN- (B) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Karayolları Genel Müdürlüğü 1996 malî yılı kesinhesabı kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Karayolları Genel Müdürlüğü 1998 malî yılı bütçesi ile 1996 malî yılı kesinhesabı kabul edilmiştir; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ederim.

Böylece, İçişleri Bakanlığı ve Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile bu bakanlıklara bağlı kuruluşların 1998 mali yılı bütçeleri ile 1996 mali yılı kesinhesapları kabul edilmiştir; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Sayın milletvekilleri, dokuzuncu tur görüşmeler tamamlanmıştır; onuncu tur görüşmelere başlıyoruz.

C) TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI

1. – Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 1998 Mali Yılı Bütçesi

2. – Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 1996 Mali Yılı Kesinhesabı

a) Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

1. – Tarım Reformu Genel Müdürlüğü 1998 Mali Yılı Bütçesi

2. – Tarım Reformu Genel Müdürlüğü 1996 Mali Yılı Kesinhesabı

D) TURİZM BAKANLIĞI

1. – Turizm Bakanlığı 1998 Mali Yılı Bütçesi

2. – Turizm Bakanlığı 1996 Mali Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN – Değerli arkadaşlarım, onuncu turda, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Turizm Bakanlığı bütçeleri yer almaktadır.

Komisyon ve Hükümet yerlerini aldılar.

Sayın milletvekilleri, onuncu turda grupları ve şahısları adına söz alan milletvekili arkadaşlarımızın isimlerini sunuyorum:

Gruplar adına, ilk sırada Demokratik Sol Parti bulunmaktadır; Demokratik Sol Parti Grubu adına, Burdur Milletvekili Sayın Kâzım Üstüner, Karabük Milletvekili Sayın Erol Karan; Demokrat Türkiye Partisi Grubu adına, Hakkâri Milletvekili Sayın Mustafa Zeydan, Manisa Milletvekili Sayın Ayseli Göksoy; Anavatan Partisi Grubu adına, Edirne Milletvekili Sayın Evren Bulut, Erzurum Milletvekili Sayın Necati Güllülü; Refah Partisi Grubu adına, Samsun Milletvekili Sayın Latif Özbek, Konya Milletvekili Sayın Hasan Hüseyin Öz, Antalya Milletvekili Sayın Ahmet Denizolgun; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Konya Milletvekili Sayın Nezir Büyükcengiz, Kırklareli Milletvekili Sayın İrfan Gürpınar; Doğru Yol Partisi Grubu adına, Erzurum Milletvekili Sayın Zeki Ertugay ve Muğla Milletvekili Sayın Mustafa Dedeoğlu söz istemiş bulunmaktadırlar.

Kişisel söz talepleri meyanında, Konya Milletvekili Sayın Ahmet Alkan, bütçe lehinde; Ağrı Milletvekili Sayın Sıddık Altay ve Siirt Milletvekili Sayın Ahmet Aydın bütçe aleyhinde söz istemişlerdir.

Değerli arkadaşlarım, grup sözcülerinin konuşmaları tamamlanmaya kadar, Hükümete soru yöneltmek isteyen milletvekillerinin, soru önergelerini Başkanlığa ulaştırmaları gerekmektedir. Soruların, gereksiz, açık ve kısa olmasını rica ediyorum.

Şimdi, grup sözcülerinin konuşmalarına geçiyoruz.

İlk sırada, Demokratik Sol Parti Grubu adına Burdur Milletvekili Sayın Kâzım Üstüner; buyurun. (DSP sıralarından alkışlar)

Sayın Üstüner, konuşma süreniz 30 dakikadır; grubunuzu ait iki sözcü bulunmaktadır; siz, ona göre ayarlayacaksınız.

Buyurun.

DSP GRUBU ADINA KÂZIM ÜSTÜNER (Burdur) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bütçesi hakkında Demokratik Sol Parti Grubu adına söz almış

bulunmaktayım. Görüşlerimizi arz etmeden önce, Grubum ve şahsım adına Yüce Meclisimizi ve televizyonları başında bütçe görüşmelerini izleyen halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Her yıl 85 milyon artan dünya nüfusunun 800 milyonluk bölümünün, açlık sınırında yaşadığı ve her yıl, dünyada 40 milyon insanın açlıktan öldüğü acı gerçeği dikkate alındığında, tarım ve hayvancılığın önemi en yalın haliyle ortaya çıkacaktır. Ülke nüfusumuzun yaklaşık yarısının geçimini, tamamının ise beslenmesini direkt ilgilendiren tarım ve hayvancılık sektörü, bölgesel ve sektörlerarası dengeli kalkınma ile, özellikle, kalkınma finansmanının, özkaynaklara dayandırılması bakımından çok önemli bir sektördür. Bunun yanı sıra, kırsal alanda gizli işsizliğin önlenmesi, yeni istihdam olanaklarının yaratılması, sanayie hammadde sağlanması ve dışsatımın artırılması ile kalkınmanın istikrar içinde başarılması bakımından da çok önemlidir.

Sayın milletvekilleri, tarım ve hayvancılık sektöründeki yılların birikimi olan sorunların çözümünü, henüz beş-altı aylık Hükümetten beklemek ya da birtakım olumsuzluklardan Sayın Bakanı sorumlu tutmak, sanıyorum, büyük haksızlık olur. Ancak, Hükümetimizin, üreticimize vereceği destek ve teşviklerle, akaryakıt fiyatları ve Ziraat Bankası kredi faizlerindeki artışın yarattığı olumsuzlukları gidereceğini ümit etmekteyiz. Hükümetimizin, henüz başlangıç aşamasında, üreticimizi korumak amacıyla buğdaydan alınan Gümrük Vergisini yüzde 40-45'lere çıkarması, hayvan ve hayvansal ürün ithalatını sınırlandırması, gübre sübvansiyonundaki yeni uygulama ve üreticimizin ürün bedelleri ile sübvansiyon alacağındaki göstermiş olduğu hassasiyeti takdirle karşılıyoruz.

Yakın bir zaman önce gerçekleştirilen Birinci Tarım Şûrası, ulusal tarım politikamızın tartışılması bakımından, son derece isabetli bir başlangıç olmuştur; Sayın Bakanı ve emeği geçen herkesi kutluyoruz.

Sayın milletvekilleri, toprak olmadan, ne tarım ne de hayvancılık olur. Toprak ile vatan, Türkiye'de eşanlamlı olarak kullanılmasına karşın, üzümlere belirtmek isterim ki, vatan için seve seve can veren bir millet olmamıza rağmen, toprak için aynı duyarlılığı göstermiyoruz. Her yıl, Kıbrıs Adası kadar büyüklükte bir toprak kaybına göz yumduğumuz içindir ki, Türkiye'de tarım topraklarının yüzde 75'i erozyona uğramıştır. Kalan topraklarımızdan, özellikle birinci sınıf tarım arazilerini yerleşim birimlerine açarak, hiç de akılcı değerlendirmedeğimiz de ortadadır.

Demokratik Sol Parti Grubu olarak, erozyona karşı mücadeleyi yıllardan beri sebatla sürdüren TEMA Vakfını yürekte kutlarken, otuzsekiz yıldan beri kadük olmaktan kurtulamayan ve Yüce Meclisimizin gündeminde bekleyen Mera Yasa Tasarısının, bir an önce yasalaşması konusunda gerekli desteği ivedilikle vereceğimizi ifade etmek isterim.

1937 yılında 41 milyon hektar olan meralarımız, özellikle 1950 yılından itibaren, giderek işleme tarıma açılması sonucu, 12 milyon hektara gerilemiştir. Böylelikle, bir yandan erozyon hızlanırken, diğer yandan, ülke hayvancılığının en önemli altyapısı yok edilmiştir.

Son yıllarda, Türkiye'nin tarım ve hayvancılık sektörlerine gerek yeterince önem verilmemesi gerekse uygulanan yanlış politikalar nedeniyle, tam bir çıkmazın içine sürüklenmiştir. İktidardan iktidara, bakandan bakana değişen tarım, hayvancılık politikaları, daha doğrusu, politikasızlığı sonucu, seçim yatırımı olarak taban fiyatları artırmak ve kimin cebine girdiği belli olmayan kredi yağmasıyla, sözüm ona, köylü kurtarılmaya çalışılmış, verilen sözlerin pekçoğu da tutulmamıştır. Halbuki, Büyük Önder, eşsiz devlet adamı Atatürk, yüzyıllar boyu birikmiş bir borcu Türk köylüsüne ödemek için, köye dönük bir tarım politikasını düşünüyordu. Kurtuluş Savaşında, canını ve malını Türk ordusunun emrine veren, dünyada eşi görülmemiş bir özveriyle, vatan savunmasına koşan böyle bir köylü, Atatürk'ün deyimiyle, efendimiz olmalıydı. Cumhuriyetin öncü kadrosu, bu politikayı, toprak sahibi olan ve üretimden, hakkı olan payı alan örgütlenmiş bir çiftçi topluluğu temel ilkesine dayandırmayı düşündü.

Sayın milletvekilleri, tarım politikaları, uzun vadeli ve tutarlı olması gerekirken, Türkiye'nin, tarım ve hayvancılıkta yaptığı hataların da ötesinde en önemli sorunu, tarımı gözardı etmesidir. Gelişmiş ülkelerde, sanayi ve tarım atbaşı giden işlerdir. Gelişen; ama, tarımını geri bırakan bizden başka örnek ülke yoktur. Yakın bir geçmişte kendi kendine yetebilen, karnını doyurabilen 7 ülkeden biri olmakla övündüğümüz, hatta, önemli bir gıda fazlasına sahip olan Türkiye, önlem alınması halinde 2000'li yılların başlarında en az 10 milyar dolar tutarında sadece hayvansal ürün ithalatı yapmak zorunda kalacaktır. Oysa Türkiye, coğrafi yapısı ve iklim olanaklarıyla tarım ve özellikle hayvancılık açısından önemli avantajlara sahip dünya ülkelerinden biridir. Türkiye'nin 19'da 1'i kadar toprağa sahip; yani, Konya İlimiz kadar olan Hollanda'nın tarımsal ürün ihracatının yıllık 33 milyar dolar olduğunu göz önünde bulundurursak, bu potansiyelimizin farkına daha iyi varırız. Eğer, kendi kendimize yeterliliği sağlayamayacak olursak, 14 milyar dolar ithalat, 32 milyar dolarlık yapamayacağımız ihracatla beraber dış ticaretimizde 2005 yılında yılda toplam 46 milyar dolarlık ekonomik kaybin olacağı ortadadır.

Türkiye'nin tarımsal politikaları ve üretim planlaması yapılırken, kendi kendine yeterlilik olgusunu bir yana bırakıp, önemli ölçüde ihracat da hedeflenmelidir.

Sayın milletvekilleri, 46 milyar dolarlık yıllık gelirin ekonomiye kazandırılması, tarım ve hayvancılık politikalarımızın ilk ve ana hedefi olmalıdır.

Üretim fazlası şeker stoklarımızın, bir an önce, dış satımı gerçekleştirilmeli, pancar ekicilerinin ekim alanlarının daraltılması önlenmelidir.

Ülkemizde, tarım işletmeleri modern teknoloji ve işletmecilik yöntemlerinin uygulanmasını engelleyecek ölçüde küçük ve çok parçalıdır. 1991 tarım sayımına göre, tarımsal işletme sayısı 1980'e göre yüzde 15 oranında artarak, 4 milyon 100 bine ulaşmıştır. Bunun sonucunda, ortalama işletme genişliği 6,4 hektardan 5,3 hektara düşmüştür. Bu işletmelerin yarısından fazlasının dört veya dörtten fazla parçadan oluştuğu düşünülecek olursa, modern tarım işletmeciliğinin uygulanma zorunluluğu gözler önüne daha açık serilmektedir.

Küçük ve orta ölçekli işletmelerin yoğunlukta olduğu bu yapıda, sorunların giderilmesinde etkili olabilecek çiftçi örgütleri yeterli ölçüde kurulamamıştır. Tarımsal amaçlı kooperatifler ve yetiştirici birlikleri başta olmak üzere, tüm üretici örgütlerine yeterli destek ve önem verilmeli, yasal boşluklar doldurulmalıdır; çünkü, örgütlü üretimde, tarım ve hayvancılıkta alınacak kararlar daha güvenli olacaktır.

Sayın milletvekilleri, Türkiye'de birçok farklı bakanlık ve kuruluş, tarım politikalarının geliştirilmesi, üretim, pazar organizasyonu ile ticari faaliyetlerin ithalatı, ihracatı, yönetimi ve uygulamasından sorumlu bulunmaktadır. Ülkemizde, halen, tarım ve hayvancılıkta söz sahibi 15 kamu kuruluşu vardır. Bu kuruluşların her biri, ya birbirine danışmadan ya da Tarım Bakanlığı veya diğer kuruluşların muhalefetine rağmen, kendi kuruluşunun programı doğrultusunda bağımsız olarak hareket etmektedir.

Ülkemizde, Tarım Bakanlığı, tarım politikalarında yeterli düzeyde etkili olamamaktadır; sektörel koordinasyon ve hedef yoktur. 1984 yılında çıkarılan bir kanun hükmünde kararnameyle, Tarım Bakanlığı reorganizasyonu, bakanlığın meslekî ve teknik hizmet ağırlıklı yapısını önemli ölçüde zedelemiştir. Örneğin, polikültür tarımının ağırlıklı olduğu bir ilin tarım il müdürü veteriner olurken, hayvancılık hizmetlerinin ağırlıklı olduğu bir ilin, örneğin Burdur İlinin tarım il müdürü ve müdür yardımcısı ziraat mühendisi olabilmektedir.

Ayrıca, Tarım Bakanlığına yıllardan beri ziraat mühendisi ve veteriner alınmaması, bir yandan, işsiz yetişkin insanlar ordusunu artırırken, diğer yandan, bakanlık hizmetlerinin sağlıklı yapı-

labilmesini tehlikeye sokmaktadır. Sayın Bakanın, gerek ziraat mühendisi gerekse veteriner istihdamı konusundaki çalışmalarını yakından biliyorum; önümüzdeki günlerde veteriner ve ziraat mühendisi alımını sağlayacağı için, kendisine teşekkür ediyorum.

Bakanlık, önemine uygun bir şekilde yeni bir organizasyona kavuşturulmalı, üst düzey görevlendirmelerde, mutlaka meslekî liyakat ve kariyere önem verilmelidir. Bakanlığın, bu konudaki endişeleri gidereceğini umuyoruz.

Sayın milletvekilleri, 1980 sonrası uygulanan tarım politikalarının yanlışlığı sonucunda en ağır faturayı ülke hayvancılığımız ödemiştir. Halbuki, tüm dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de tarımsal ekonomik kalkınmanın lokomotif hayvancılık sektörüdür; çünkü, dünyanın hiçbir gelişmiş ülkesinde, hayvancılık geliştirilmeden köylünün ekonomik kalkınmasını başarmak mümkün değildir.

Kısa dönemde ve ekonominin yaşadığı istihdam sorununun çözümü için elde mevcut tek alternatif çözüm, hayvancılık sektörüdür. Hayvancılık, tarım içerisinde katma değeri en fazla olan üretim dalı olup, toplumumuzun yetersiz olduğu hayvansal protein açığını kapatmanın da tek yoludur.

Hayvan sayısı bakımından, Avrupa'da birinci, dünyada yedinci olan ülkemizin, 1980 yılı küçük ve büyükbaş hayvan varlığı toplam 87 milyon baş iken, bugün, 52 milyon civarına geriliyerek, yaklaşık yüzde 40 oranında sayısal olarak azalmıştır. 1984 yılında ülkemiz, yaklaşık 55 bin ton et dışsatımı yapabilirken, 1985 yılında sıfır gümrükle hayvan ve hayvansal ürün ithalatının serbest bırakılması temel sorunların dönüm noktası olmuştur.

Hayvan sayısındaki ilk büyük düşüş, 1986- 1987 yılları arasında olmuştur. Sadece, son birkaç yılda ithal edilen damızlık gebe dive sayısı 300 bini aşmasına rağmen, hâlâ, inek başına süt verimi ortalamamız 1 506 litre olup, 2 034 litre olan dünya ortalamasının çok gerisindedir. İnek başına süt verimi ortalaması, Almanya'da 5 320, Amerika Birleşik Devletlerinde 7 277, İsrail'de ise 9 389 litredir. İsrail'in bu süt veriminde başarıya ulaşırken, yerli ırkımız Güney Anadolu kırmızısından genetik olarak yararlandığını hatırlatmak isterim.

Hayvancılık sektörünün kırsal gelirler içindeki payı, 1980 yılında yüzde 36,5 iken, bugün yüzde 24'lere gerilemiştir; oysa, gümrük birliğine girdiğimiz ülkelerde bu oran, yüzde 60 ilâ 80 arasında değişmektedir. 1980 yılında hayvansal üretiminin yüzde 15'ini dışarıya satabilen Türkiye, uygulanan yanlış hayvancılık politikalarıyla, hayvansal ürün dışalımını yapmak zorunda bırakılmıştır.

Sayın milletvekilleri, tüm verilere bakıldığında gerilediği görülen hayvancılık, hâlâ, ülkenin, turizm gibi, tekstil gibi en büyük sektörüdür. Halen, yaklaşık 3,5 katrilyon katma değeri olan hayvancılıkla, sanayide istihdam etmek için gereken paranın yüzde 5'i, yani, yirmide biri ile 21 milyon insanımızın istihdamı sağlanabilir. Her yıl bir, birbuçuk milyon insanını kentlere göç veren kırsal alanda, tarımda çalışan insanımızı, yerinden göçürmeden, çiftinden çubuğundan koparmadan, doğduğu topraklarda doyan mutlu insanlar haline getirebiliriz.

Gelişen ülkeler gibi, tarımı ihmal etmeden sanayileşirsek, ancak, ulusal kalkınma o zaman gerçekleşebilir. Yapılan bir araştırmaya göre, her yıl 500 bin adet kadar ıslah edilmiş hayvan varlığı artışı halinde, yem bitkileri üretimi, süt ve et üretimi pazarlamasının yaratacağı zincirleme etki, yuvarak bir hespla 250 bin kişilik istihdam yaratabilmektedir. Ülkemizde sanayide yılda, ancak 100 bin kişi istihdam edilebilmekte olduğu dikkate alınırsa, bunun önemi daha iyi anlaşılır.

Avrupa'nın hayvansal ürünler ithalatçısı olmamızın sebeplerinden biri de dışticaret rejimindeki korumasızlıktır. Avrupa Birliğinde taze karkas et, yüzde 270 ile korunurken, ülkemizde yüzde 30'luk bir koruma vardır. Avrupa Birliğinde ham çiğ süt yüzde 150 ile korunurken, bu oran ülke-

mizde yüzde 3'tür. Gümrük Birliği ile hayvancılığımız, feda edilen sektör olmuştur. Dönemin iktidarı tarafından, Şubat 1995'te, üreticinin kalan son teşviki ve yatırım imkânı olan Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu kaldırılmıştır. Mayıs 1995'te et ve süt teşvikleri kaldırılmıştır. Ağustos 1995'te kemiksiz lop et ithalatına müsaade edilmiştir. Eylül 1995'te kesimlik ve besilik ithalatından alınan fonlar, 800 dolardan, 100 dolara ve sıfır dolara düşürülerek, sonuçta 1995 yılının eylül, ekim, kasım aylarında, ülkemizde, tüm üretim miktarına eşit et ithal müsaadesi verilmiştir.

Türkiye, 1995 yılında 349 bin baş kasaplık hayvan ithalatı yapmıştır. Gene, Türkiye, 1995 yılında 44 bin ton et ve 6 500 ton süttozu ithalatı yaparak, yüz milyonlarca dolarını kaybetmiştir. 1996 yılının ilk yarısında ise, 100 milyon doları aşan tutarda kasaplık ve besi hayvanı ile et ithalatı yapılmıştır.

OECD verilerine göre, fert başına düşen ortalama tarım geliri, Türkiye'de, 1 027 dolar iken, Avrupa Birliğinde 9 432 dolardır. Türkiye'de kişi başına üretici desteği 134 dolar, kişi başına tarım ürünleri tüketicisi desteği de 109 dolar olmak üzere, toplam destek 243 dolardır. Avrupa Birliğinde kişi başına üretici desteği 4 021 dolar, kişi başına tarım ürünleri tüketicisi desteği 1 675 dolar olmak üzere, toplam 5 696 dolardır. Yani, Türkiye'deki 243 dolarlık desteğin karşısında, Avrupa Birliğinde 5 700 dolarlık bir destek vardır.

Türkiye'deki kişi başına düşen tarımsal gelir artı destek toplamı 1 270 doların karşısında, Avrupa Birliğinde 15 128, dolarlık kişi başına tarımsal gelir vardır. Hal böyleyken, üreticimiz, 1995-1996 yıllarında olduğu gibi, yıllarca, haksız rekabetle boğdurulmuştur. Bugün, binlerce üreticimizin, Ziraat Bankasına olan kredi borçlarını ödeyemeyip, icralık olmasında, 1995-1996 yıllarında ithal edilen kasaplık hayvan ve binlerce ton et, süttozunun rolü büyüktür.

Sayın milletvekilleri, hayvancılıkta fiyat istikrarı ve pazar güvencesi yeniden sağlanmalıdır. Üretimi artırmak, fiyat istikrarını gerçekleştirmek, dengeli et ve süte kavuşmak için, ithalat değil, üretim demenin zamanı gelmiştir. Süt ürünleri, et, et ürünleri ve kasaplık hayvan ithalatı tamamen durdurulmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Üstüner, Grubunuza ayrılan sürenin yarısı tamamlanmış bulunuyor.

KÂZIM ÜSTÜNER (Devamla) – Sayın Başkan, arkadaşımın süresinden 4 dakika daha kullanacağım.

BAŞKAN – Buyurun.

KÂZIM ÜSTÜNER (Devamla) – İthalat baskısı kaldırılırsa üreticilerimiz önlerini görebilecekler ve hayvansal üretimimiz en çok üç yıl içinde toparlanabilecektir.

Dünyada delidana hastalığı riski azalmamış, bilakis artmıştır. Uluslararası ticarete kısıtlamalar sürmektedir. Avrupa Birliğiyle yapılmış olan Gümrük Birliği anlaşmaları da hayvancılığımızı risk altına sokmuştur. Özellikle, 1998 yılından itibaren, gümrük statüsü, hayvan yetiştiricilerimizi yeniden çok ağır bir bunalıma sürükleyecek niteliktedir. Avrupa Birliğine dahil ülkelerden herhangi birindeki bir hayvan yetiştiricisine sağlanan destek seviyesinde bir desteğin kendi yetiştiricilerine sağlanamaması halinde, bu anlaşmanın yürürlüğe konulmaması gereklidir.

Canlı hayvan ve hayvansal ürün ihracatı desteklenmeli, ancak, dışı materyali ihracatı kısıtlanmalıdır. Özellikle, kırmızı ve beyaz et ve yumurta ihracatında, ihracatçılarımızın dışpazarlarda rekabet gücü kazanabilmeleri için, ihracat destekleri Avrupa Birliğinde uygulanan düzeye çıkarılmalıdır. Hayvansal ürünler için ödenmekte olan destekler, günümüz şartlarına göre fevkalade düşüktür. Özellikle, süt sübvansiyonu çok önemlidir. Bir an önce, süte uygulanan 3 000 Türk lirası olan teşvik primi artırılmalıdır.

Kaba yem açığı başta olmak üzere, ülkemizde yem açığı had safhadadır. Türkiye'de, ekilebilir tarım alanları içinde yem bitkilerine ayrılan miktar, yüzde 2-3 oranındadır. Bu oran, Avrupa Birliğinde yüzde 60'lara ulaşmaktadır.

Her yıl yaktığımız binlerce ton tütünün yerine, sadece mısır ekimini özendirip, teşvik etsek, hem üreticimiz daha çok kazanır hem de büyük sıkıntı içinde olan yem sanayimizin hammadde sorununu büyük ölçüde gidermiş oluruz. Kaba yem sorununu halledemediğimiz sürece, ucuz et ve süt üretimi yapılamaz. Hayvancılıkla ilgili teşviklerde, mutlaka, işletmenin kaba yem üretimi göz önüne alınmalıdır.

Sunî tohumlama bedeli sübvansede edilmeli, hayvan ıslahı, damızlık süt sığırı işletmeleri, mera ıslahı, yem bitkileri üretimi özendirilmeli ve teşvik edilmelidir. Türkiye'de, hayvan aşıları ve veteriner ilaçları konusunda yapılacak her yatırım desteklenmelidir.

Sayın milletvekilleri, bütün olumsuzluklara rağmen, tarım ve hayvancılık, Türkiye için hâlâ bir şans ve çıkış kapısıdır. Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgelerimizi kalkındırmak için yapılacak projelerin başında, hayvancılık gelmelidir; çünkü, taşıdığı potansiyel bakımından, GAP'la birlikte toprak yapısı, güneş ve su gibi, üç temel öge yönünden dünyada bir numara olmaya adaydır. Eğer, yıllar önce sanayi kesimine verilen desteğin onda biri tarım ve hayvancılığımıza verilmiş olsaydı, Türkiye, bugün, Avrupa Birliğinin kapısından rica ile değil, kırmızı halılar üzerinden girerdi.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; adına ister "köykent" ister "merkez köy" denilsin, eğer, yıllar önce, Sayın Genel Başkanımız Ecevit'in köykent projesi hayata geçirilebilmiş olsaydı, bugün yaşanan işsizlik, göç ve terör, bu ölçüde sorun olmazdı. Demokratik Sol Parti "kalkınma köylüden başlamalıdır" derken, sadece, köylümüzün ekonomik kalkınmasını değil, Orta Çağın karanlığı olan feodalizmin de yıkılmasını amaçlamaktadır.

Biz, 1970'li yıllarda, afyon ekimi konusunda "çiftçimizin tarlasına ne ekeceğini, Amerika değil, kendisi bilir" diyerek, birtakım telkin ve müdahalelere net tepkimizi koyarak, ulusal bilincimizi dile getirmiştik. Türk tarımını yıllarca desteksiz bırakıp, üretim stratejilerini, rakip yabancı ülke uzmanlarına bırakmanın cezasını, artık, ülkemize, köylümüze ödetemeyiz. Bir an önce, ulusal tarım politikasını oluşturmalıyız. Bunu yaparken, partilerüstü bir yaklaşım göstermek, sadece Demokratik Sol Partinin değil, tüm siyasî partilerimizin görevi olmalıdır.

Bu duygularla, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bütçesinin, ülkemize, ulusumuza hayırlı olmasını diler; hepinize ve bütçe görüşmelerini izleyen yüce halkımıza saygılarımı sunarım. (DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Demokratik Sol Parti Grubu adına konuşan Burdur Milletvekili Sayın Kâzım Üstüner'e teşekkür ediyorum.

Demokratik Sol Partinin ikinci sözcüsü, Karabük Milletvekili Sayın Erol Karan.

Buyurun Sayın Karan. (DSP sıralarından alkışlar)

DSP GRUBU ADINA EROL KARAN (Karabük) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Turizm Bakanlığı bütçesi üzerindeki görüşlerimizi sunmak üzere, Demokratik Sol Parti adına söz almış bulunuyorum; şahsım ve Demokratik Sol Parti adına, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Turizm, o ülkeye döviz girdisi sağlayan, istihdamı artıran, uluslararası kültür ve ticaret alanlarında etkili olan, dünya barışının korunmasında büyük payı olan bir sektördür. Ekonomik, sosyal, kültürel ve doğal çevreyle sürekli etkileşim içerisinde çok yönlü bir faaliyet alanı olan ve bünyesinde ulaşım, konaklama, yeme-içme, eğlence, alışveriş ve seyahat organizasyonu gibi hizmetlerin tümünü içeren turizm sektörü, ülkemizde ve dünyada ilk sıralarda yer almaktadır.

Ülkemiz, doğal güzellikler, tarihsel ve arkeolojik değerler açısından oldukça zengin olup, çok çeşitli uygarlıkların yerleşim yeridir. Aynı zamanda, sosyal, kültürel, tarihsel ve yapısal değerlerini içerisinde barındıran ender ülkelerden biri olup, dünyadaki çoğu insanın ilgi odağı konumundadır. Böylesi zengin bir tarihsel ve kültürel mirasa sahip olan ülkemizde, bu değerlere ne kadar önem verildiği ve korunması için ne kadar çaba harcandığı da ayrıca tartışma konusudur.

Bilindiği gibi, Türkiye'nin, geç girdiği uluslararası turizm pazarında dünya turizm gelirlerinden azamî payı alabilmesi, diğer ülkelere göre daha avantajlı olarak sahip olduğu doğal, kültürel ve tarihî zenginliklerin etkin bir şekilde korunmasına ve tanıtılmasına bağlıdır. Yine, turizm sektöründe sağlıklı bir gelişim izlenebilmesi ve uluslararası rekabet ortamında başarılı ve kalıcı bir mücadelenin sürdürülebilmesi için, turiste, kaliteli hizmet sunulması, öncelikle ele alınması gereken konuların başında gelmektedir. İstenilen kalitede hizmet verilmesinde en belirleyici faktör ise, sektörde çalışan personelin niteliğidir.

Turizmin en önemli faktörlerinden biri de çevrenin korunmasıdır. Bilindiği gibi, hızla artan dünya nüfusu, plansız sanayileşme, çarpık kentleşme ve bunların sonucunda büyük oranda kirlenen hava, su ve toprak, canlılar için zararlı olabilecek boyutlara ulaşmıştır. Doğa dengesinin ve çevrenin korunması, ülkemizin ve tüm insanlığın geleceğinin korunmasıyla eşanlamlıdır; ancak, var olan yasal ve kurumsal düzenlemeler, istenilenin ve beklenilenin çok gerisinde olup, ülkemiz turizmi açısından olumsuz etki yapmaktadır.

Yine, ülkemiz turizminin en önemli faktörlerinden birisi de ormanlarımızdır. Ülkemizin en önemli doğal varlığı, tüm ortak geleceği ormanlarımız hızla tüketiliyor. Her yıl, bilinçli veya bilinçsiz çıkarılan yangınlar, tarla açma, kaçak kesim gibi nedenlerin yanı sıra, özellikle yasal düzenlemelerle yok edilen ormanlarımız, her türlü yatırımcının gözüne diktiği çekim merkezine dönüşmüştür.

Ülkemizde başlıbaşına bir sorun olan trafik kazaları da, ülkemiz turizmini olumsuz etkilemektedir. Özellikle turizm yörelerimizde, güvenli bir seyir konusunda tedbir alınması gerektiğini düşünüyoruz.

Ülkemiz turizminin gelişmesi için, Turizm Bakanlığı, Çevre Bakanlığı, Orman Bakanlığı, Kültür Bakanlığı, yerel yönetimlerle koordineli çalışmalıdır. Turizm yörelerindeki yerel yönetimlerin, İller Bankasından aldıkları pay artırılmalıdır; çünkü, hepimizin bildiği gibi, bu yörelerimizde kış ve yaz aylarındaki nüfus oranları arasında büyük bir fark vardır. Kaldı ki, yapılan nüfus sayımları da, genellikle kış aylarına rastladığından, o yörelerin gerçek nüfusunu yansıtmamaktadır. Bunun sonucunda, bu turistik yörelerin yerel yönetimlerine haksızlık yapıldığına inanıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mavinin, yeşilin, tarihi ve kültürel değerlerin bir arada bulunduğu Batı Karadeniz Bölgemizde, Safranbolu ve Amasra, önemli turizm merkezleridir. Amasra, eski Ceneviz kültürünü, Safranbolu ise Osmanlı kültürünü temsil etmektedir. Batı Karadeniz gezilerinde bir cennet harikası olan Yedigöller, Amasra ve Safranbolu, bir bütünlük arz eder.

Batı Karadeniz Bölgesi, değişik turizm aktiviteleri açısından son derece elverişlidir. Örneğin, son yıllarda cazip hale gelen yayla turizmi konusunda, Turizm Bakanlığı ve Orman Bakanlığının işbirliğiyle yayla turizminin gelişeceğine inanıyoruz.

Yine, Karadenizdeki balıkçı barınaklarının yat limanı olarak kullanılması, o yöreye, turizm açısından önemli katkı sağlayacaktır. Bu konuda da, Ulaştırma Bakanlığının, üzerine düşen katkıyı yapması gerektiğini düşünüyoruz.

Mavinin, yeşilin, tarihî ve kültürel değerlerin bir arada bulunduğu bu yörenin altyapı sorunları da vardır. Örneğin, bir doğa harikası olan Yedigöller, yolu olmamasından dolayı yeterli ilgiyi görememektedir. Yine, Amasra'nın çevre düzeni ve tarihî eserlerinin yeterli korunması yoktur.

Batu Karadeniz Bölgesindeki turizmin gelişmesi konusunda, Zonguldak Karaelmas Üniversitesiyle işbirliği yapılarak, görüşleri alınarak yatırımların yapılmasının yararlı olacağı kanısındayız.

Ülkemizin, hatta dünyanın en önemli turizm merkezlerinden biri olmaya aday olan Safranbolu, ülkemizde ve dünyada, güntümüz öncesi insan yerleşimlerinin, çevresel dokusu içerisinde korunabilmiş en üstün örneklerinden biridir. Korumanın, kent ölçeğinde başarılmış olması; Safranbolu'yu, korumanın başkenti unvanına kavuşturmuştur. Safranbolu, bugünkü haliyle geleneksel Türk toplum yaşantısının tüm özelliklerini taşıyan, onun tarihi ve kültürel ürünlerini orijinal çevresi içerisinde dünya insanına sunan ender bir kent özelliği taşımaktadır.

Sahip olduğu zengin kültürel miras ve bu mirası korumadaki başarısı, Safranbolu'yu, Türkiye'de ve dünyada üne kavuşturmuş olup, 1994 yılında UNESCO tarafından Dünya Miras Listesine alınmıştır.

Safranbolu'da, 1 008'i koruma altında olan sayısız kültürel eser bulunmaktadır. Orijinal haliyle korunmakta olan bu eserler, Safranbolu'yu bir açık hava müzesi, bir müzekent haline getirmiştir. Başlangıçta, geleneksel Türk evleriyle dikkatleri üzerine çeken Safranbolu, tarihî boyutuyla, doğal güzellikleri ve kent ölçeğinde korumacılıkta örnek olması açısından, gün geçtikçe yerli ve yabancı turistlerden, daha fazla ilgi görmekte olup, kültür turizminin en önemli odaklarından birini oluşturmaktadır.

Sonuç olarak, devletin katkısı, yöre halkının özverisiyle, Safranbolu ve çevresinin, ülkemizin, hatta dünyanın en önemli turizm merkezlerinden biri olacağına inanıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Safranbolu'yu dünya miras listesine alan UNESCO'nun, 2000 yılının sonbaharında, Safranbolu'da "Dünya Miraskentleri" adı altında uluslararası bir toplantı yapacağını öğrenmiş bulunuyoruz. Dünyanın her tarafından 500-600 civarında insanın gelmesi beklenen bu toplantı için, ne yazık ki, Safranbolu'da, bu talebi karşılayabilecek bir toplantı ve konferans salonu yoktur. Gerek ülkemiz gerekse Safranbolumuz için gurur verici bir gelişme olan bu toplantı, Safranbolu'yu, dünya gündemine getirecektir. 55 inci Cumhuriyet Hükümetinin ilgili bakanlarının, bu konuya duyarlılık göstereceğine, gerek ülkemizin gerekse Safranbolumuzun mahcup olmaması ve bu toplantıdan yüzümüzün akıyla çıkmamız için çaba göstereceklerine, çalışmalarına şimdiden başlayacaklarına inanıyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle, Turizm Bakanlığının 1998 yılı bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını diler, şahsım ve Grubum adına, Yüce Meclisi saygıyla selamlarım. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Demokratik Sol Parti Grubu adına ikinci konuşmayı yapan Karabük Milletvekili Sayın Erol Karan'a teşekkür ediyorum.

Şimdi, sıra Demokrat Türkiye Partisi Grubu adına, Hakkâri Milletvekili Sayın Mustafa Zeydan'da (DTP sıralarından alkışlar)

Sayın Zeydan, Grubunuza ayrılan süre 30 dakikadır ve Grubunuzun 2 sözcüsü bulunmaktadır.

Buyurun.

DTP GRUBU ADINA MUSTAFA ZEYDAN (Hakkâri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Demokrat Türkiye Partisi Grubu adına, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin tarım ülkesi olduğunu, öteden beri, hep söyleriz. Ülkemizde tarımla uğraşanların çoğunlukta olduğu biliyoruz. Geçmişte -yani, yaklaşık 8-10 yıl öncesine kadar- Türkiye, gıda üretiminde kendisine yeten bir ülkeydi; ancak, belirttiğim bu tarihten bu yana, tarım politikalarındaki hatalı uygulamalar, plansızlık, partizanca tercihler sonucunda, dış ülkelere tarım ürünleri alır olduk. Bu noktaya nasıl gelindi, iyi araştırmak gerekmektedir.

Bizim dışımızda, tüm gelişmiş ülkelerde tarıma çok önem verilmekte, tarımla uğraşanlara, devlet yardım etmektedir. Yeterli sübvansiyon sağlayarak, ciddi plan ve programlarla, kaynaklarını yerinde kullanmak suretiyle, kalkınmalarını sağlamışlardır.

Oysa, biz, yıllardan bu yana, tarım ve hayvancılığı ihmal ettik. Nüfusumuzun 30-35 milyonu, geçimini tarımla sağlamakla beraber, gayri safi millî hâsıladan yüzde 13,9 pay alan tarım kesiminde, devlet, bugüne kadar hiçbir ciddi plan ve program yapmamış, yeterli sübvansiyon sağlamamıştır. Sağlanan yardımlar da yanlış yerlere, yanlış kaynaklarla ve yanlış merkezlerce yönetilmiştir; tamamen politik amaçlar doğrultusunda, siyasi oy toplama gayesiyle kullanılmıştır.

Öncelikle, tarımda kalkınmayı kolaylaştırmanın yolu, iyi bir altyapı, iyi bir fiyat politikası, üreticilere sağlanacak kolaylıklar olabilir. Özellikle, taban fiyatlarının, ekim yapılmadan önce açıklanması, çiftçinin üretim planlaması açısından çok yararlı olacaktır.

Türkiye'de birçok farklı bakanlık ve kuruluş, tarım politikalarının geliştirilmesi, üretimi, pazar organizasyonu ile yönetimden ve uygulamasından sorumlu bulunmaktadır. Bütün yetkilerin, çoğu ülkelerde olduğu gibi Tarım Bakanlığında toplanması ve tek elden yürütülmesi şarttır. Koordinasyonsuzluk, üreticiyi teşviğinden, devleti de 5 kat gelirinden yoksun bırakmıştır.

Ülkemizde hayvancılık yok olmuş diyebiliriz. Büyük çoğunluğu hayvancılıkla uğraşan Doğu Anadolu halkımız perişandır. Dünya geneli içerisinde, 12 milyon baş sığira, 40 milyon baş koyuna sahip olmasına rağmen, çeşitli nedenlerle külliyetli miktarda sığır eti, yapağı ve deri ithal etmeye mecbur kalan tek ülke Türkiye'dir. Eğer dışarıya verdiğimiz bu paralar, yine yıllardır sanayi kesimine verilen desteğin onda biri tarıma ve hayvancılığa verilmiş olsaydı, bugün, işsizlik ve çarpık şehirleşme gibi problemler bu kadar olmayacaktı. Yurt dışından getirilen hayvan ve hayvan ürünlerine karşıyız. Bunun yerine, yerli kaynaklarımızı kullanıp, onların ıslahı üzerinde çalışmamız, üretici açısından çok daha iyi olacaktır.

Hayvancılığı, Türkiye'nin genel yapısı ve problemlerine bir çözüm olarak görmek ve değerlendirmek gerekir. Tutarlı politikalar üretip, acilen uygulamamız gerekir. Bu bağlamda, Hükümetimizin, 24 trilyon lirayı bulan üretici alacaklarını, başa geçer geçmez ödemesi sevindiricidir; ancak yeterli değildir. Gerekirse, hayvancılıkla ilgili ayrı bir bakanlık da kurulabilir. Mera ve otlakları ıslah etmemiz gerekmektedir. Hayvancılığa, daha düşük faizli kredi verilmelidir.

Burada, antrparantez, Ziraat Bankasından bahsetmek istiyorum. Bu banka, iştiğal alanının, sadece üreticiye vereceği kredilerle sınırlı olması gerekirken, bugün, onunla ilgisi olmayan diğer işlerle uğraşmaktadır. Bu yüzden de, üretici yeterli desteği alamamaktadır.

Ziraat Bankası dışında, yine, tarım ve hayvancılıkla ilgili diğer kurum ve kuruluşların da, çalışma yöntemleri ve sistemleri yeniden gözden geçirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, yedi - sekiz yıldan bu yana, ziraat mühendisi, veteriner hekim, gıda mühendisi, su ürünleri mühendisi gibi teknik eleman ve tekniker almamıştır. Bugün, Kars İlimizde, 1 milyon hayvan olmasına karşın, 6 veteriner hekim bulunmaktadır. Doğunun diğer illerinde de, durum, fazla farklı değildir. Veteriner hekimlerin, hayvancılığın gelişmesi ve ıslahı konusunda çalışmalarını özendirici kararların da alınması gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, biraz da, bölgeye bakarak konuyu sizlere arz etmek istiyorum. Hakkâri İlimizde, ben, 1980 yılında Belediye Başkanı iken, 1 milyon civarında küçükbaş hayvan, 250 bin de büyükbaş hayvan mevcuttu. Şu anda, sanıyorum ki, 20 bin civarında küçükbaş hayvanımız vardır ve böylelikle, artık, bizim oralarda hayvan kaçakçılığı başlamıştır. Bildiğiniz gibi, daha evvel, İran ve Irak'a hayvan verirken, bu sefer, İran ve Irak'tan hayvan ithali başlamıştır. Bunun temelinde de, terör yatmaktadır. Gelen hayvanlardan elde edilen menfaatin yüzde 25'i, terör örgütüne gitmektedir.

Sayın Bakanlığımız, daha evvel, hastalık nedeniyle, hayvan kaçakçılığının önlenmesi bakımından bir tedbir almıştı; aslında, bu sevindiricidir. Belki, yörede, birkaç kişi, kaçakçılık konusyla ilgili birkaç vatandaşımız sıkıntıya girmiştir; ama, genel olarak, vatandaşlarımız, bu konudan memnun olmuştur. Bu tedbirlerin alınması, içeride, hayvancılıkla uğraşan vatandaşlarımızın teşvi ki bakımından da çok faydalıdır.

Yaylalarımız perişan vaziyettedir; yayla yolları yoktur; hayvancılık bitmiş vaziyettedir. Şu an, bizdeki, yüzde 20 civarında işsizlik, vatandaşımızın, hayvancılıktan yoksun olmasından doğmaktadır; çünkü, yöremizde, geçmişte, her vatandaşın evinde, 100 civarında hayvanı vardı. Eğer, o evde 10 nüfus varsa, 5 nüfusu hayvancılıkla uğraşıyordu ve geçimini temin edebiliyordu. Bugün, hayvancılık bittiği için, herkes şehirlerde, büyük bir sıkıntı içindedir. Devletimiz ve Hükümetimiz, inşallah, bu konuda tedbirlerini alacaktır.

Ben, bu konuda fazla vaktinizi almak istemiyorum.

Bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum. (DTP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Demokrat Türkiye Partisi Grubu adına konuşan Hakkâri Milletvekili Sayın Mustafa Zeydan'a teşekkür ediyorum.

Demokrat Türkiye Partisi Grubunun ikinci sözcüsü, Manisa Milletvekili Sayın Aysel Göksoy; buyurun efendim.

DTP GRUBU ADINA AYSELİ GÖKSOY (Manisa) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri ve sayın bürokratlarımız; Grubumuz adına, Turizm Bakanlığı bütçesi hakkında konuşmak üzere söz almış bulunuyorum.

Toplumda bir söz vardır: Ölenin arkasından konuşulmaz. Aslında, ölmüş kişilerin arkasından, yaptıkları iyi ve müspet şeyleri yâd etmek hepimizin aslı görevi olmalıdır. Müsaade ederseniz, bugün, Hakk'ın rahmetine kavuşmuş olan rahmetli Turgut Özal'ı, Türk turizminin bugün geldiği noktadaki büyük organizasyonundan dolayı, bir kere daha minnetle anmak istiyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

1983-1993 döneminde, on yıl gibi çok kısa bir sürede, yüz milyon dolarlarla ifade edilen turizm gelirlerini, milyar dolarlarla ifade edilir hale Sayın Turgut Özal getirmiştir. Bu arada, tesislerimiz, dünyadaki en iyi turizm tesisleriyle yarışır hale gelmiştir. İstanbul başta olmak üzere, bütün metropollerimiz, beş yıldızlı otellerle doldurulmuştur. Turizm sektörü, imalat sektörüyle beraber, âdeta, patlamıştır.

Turizm, beraberinde, hava taşımacılığı sektörünü de hızla, dünyada önemli bir noktaya getirmeye başlamıştır. Ülkemiz, turizmde yatak, hava taşımacılığı sektöründe koltuk sayısı açısından dünyada parmakla gösterilir hale gelmiştir.

Burada şunu da ifade etmek isterim ki, bugün, turizmin başında, çok isabetle seçilen, atak bir Sayın Bakan vardır. Başta Sayın Bakan olmak üzere, tüm turizm çalışanlarını, İstanbul'da çok başarılı bir şekilde yapılan uluslararası kongreden dolayı tekrar kutluyor ve tebrik ediyorum.

Turizm olayı, yatak pazarlama ve tanımla bitmiyor. Sahip olduğumuz tüm kaynakları değerlendirmek, belli bölgelerde yoğunlaşan turizm potansiyelinin bölgelerarası dengeli dağılımını sağlamak için de tedbirler gerekiyor. Bakanlığın, bu sosyal dağılımı gerçekleştirebilmek için, turizmi, oniki aya ve bütün bölgelerimize, alternatif turizm şeklinde, geliştirerek yaygınlaştırmasını olumlu bir davranış olarak görüyorum.

Bunlardan, kış turizmi, termal turizmi, inanç turizmi, arkeoloji turizmi ve Karadeniz yeşil tur gibi, önemli projelerin, bu hedefin gerçekleştirilmesinde büyük yararlar sağlayacağı inancındayız.

Ayrıca, ulusal ve uluslararası tanıtımda önemli rol oynayan kongre, konferans, reklam ürünleri geliştirme ve pazarlama projeleri, Turizm Bakanlığınca anahedefler içerisine alınmalıdır; çünkü, turizm, ülkemizin ekonomisinin itici gücüdür ve kalkınmamızda daima önemli bir yer işgal etmektedir; ancak, her sektörde olduğu gibi, turizm sektöründeki gelişmenin de, bir plan ve disiplinli bir mantığın içinde uygulanması gerekmektedir. Sektöre yönelik, yenilik getiren her gelişmenin, yeni ihtiyaçların tedbirleri, yapılacak planlarla yönlendirilmelidir. Bu ihtiyaçların ve tedbirlerin somut gerekçelere göre tespit edilmesi, doğru ve olumlu sonuçlar doğurur. Bu doğrular, turizm için mükemmel kaynaklara sahip olduğumuzu ve bu yüzden rekabet gücümüzün çok yüksek olduğunu bilmemiz ve turizmin, özellikle hizmet sektörü olduğunu bilerek, sunacağımız hizmette profesyonel olmamız ve turizmi yaratan olayın, sahip olduğu doğal çevre, tarih ve kültür mirası olduğunu kavrayıp, bu değerlere sahip çıkacağımız şeklinde sıralanabilir.

Sayın Başkan ve sayın milletvekilleri; şu anda, dünyada, enerji sektörünün yanında hızla gelişen sektör ise, turizmin de içinde olduğu hizmet sektörüdür. Hızlı elektronik gelişmeler, haberleşme teknolojileri, özellikle uluslararası ticareti hızla tepe noktalara getirmektedir. Enerji sektörüyle birlikte turizm sektöründe de, ülkemizin, avantajlarını çok iyi kullanarak, milletimizin beklediği büyük Türkiye özlemini hızla yakalamamız ve hayata geçirmemiz gerekmektedir ve buna Türk Halkı kadar, ben, bir milletvekili olarak bütün kalbimle inanıyorum.

"Turizm ve enerji" bu iki kelimeyi bilerek yan yana ifade ettim; fakat, kesinlikle ayrı olmaları şarttır. Ülkemiz turizm bölgelerinde, kaynağı doğal olmayan enerji tesisleri kesinlikle kurulmamalıdır. Termik santraller, nükleer santraller kesinlikle turizm bölgelerinin dışına taşınmalıdır. Ülkemiz, mutlaka bir turizm adası olmalıdır ve mutlaka da olacaktır; bütün kalbimle buna inanıyorum. Ülkemiz, pekala bir enerji adası da olabilir. Tüm dünya, ülkemizi, geleceğin turizm ve enerji adası olarak görmektedir. Ülkemizin en önemli turizm merkezlerinden birinde kurulu Gökova'nın üreteceği enerjiye muhtaç kalmamız hepimizin büyük ayıbıdır; ama, bu ayıp, özellikle son dönemlerde enerji yatırımlarını gözardı eden iktidarlarındır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Turizm Bakanlığı ülke çapında teşkilatı olan birkaç bakanlığımızdan biridir. Hemen hemen her ilçemizde turizm müdürlüğü veya temsilcilikleri mevcuttur. Sayın Bakan başta olmak üzere, Turizm Bakanlığı yetkililerinden, bu kürsüden bir ricada bulunuyorum; ilçelere kadar uzanan bu teşkilatlarına, turizmde kontrol mekanizmaları kabiliyetini mutlaka kazandırmalıdır. Böylece, turizm sektörü içinde yapılan çarpıklıklar, kendiliğinden, bir kontrol altında düzeltilmiş olacaktır.

Turizm Bakanlığı ile ilgili olarak önemli konulardan biri de casinolar, yani -benim tabirimle- kumarhaneler konusudur. Bir süre sonra, Turizm Bakanlığına kayıtlı tüm kumarhanelerin faaliyetleri, hepimizin bildiği gibi sona erecektir; ancak, kumarhanelerin batakhane tipinde olanları faaliyetlerine, belki eskiye oranla çok daha hızla devam edeceklerdir ve hiçbir resmî kaydı olmayan bu batakhanelerden hiçbir vergi tahsilatı da yapılamayacaktır; çünkü, bunlar kaydı belli olmayan, yeraltı faaliyetini sürdüren yerlerdir ve halkımızı, bilhassa gençlerimizi yanlış yola iteleyip, onları, zorla, ellerinden paraları alınarak, borçlandırarak, bu şekilde yozlaştırılan bir gençlik ordusu yapmaktadır.

Turistik casinolarda ise asıl hedef kitle, yaşlı veya emekli turistler kesimidir. Vatandaşlarımızın buralara girmelerine biz de kesinlikle karşıyız; fakat, ülkemizin önemli döviz girdilerinden olan bu sektörde de gözardı etmemek gerektiği kanaatindeyim.

Demokrat Türkiye Partisi Grubu olarak, turizm gelirlerinde önemli bir payı olan Turizm Bakanlığı sertifikalı kumarhanelerin, ülkemizde deniz ulaşımı olan belli bölgelerde faaliyet göstermesinden yanayız. Bu, yavru vatan Kıbrıs'a yakın seçilmiş bir bölge veya Karadenizde seçilmiş bir

bölgede olabilir. Böylece, yaygınlaşma önlenip, kontrollerin de kolaylaştırılmış olacağı kanaatini ifade etmek isterim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 2000'li yıllara doğru, uluslararası turizm talebi karşısında, sosyal-demografik, mali-ekonomik, teknolojik, turist güvenliği ve çevre faktörleriyle birlikte bir takım değişiklikler beklenmektedir. 2000 yılında, 20 milyon turist, 15 milyar dolar döviz girdisi ve 2010 yılında 25 milyar dolar turizm girdisine ulaşmak, Türkiye Cumhuriyetinin hedefi olmalıdır.

55 inci Hükümetin Programında belirttiği gibi, şu anda, hızlı bir şekilde uygulanan yatırımlar, yarım kalmış projelerin tamamlanması kararı yoğun bir şekilde devam etmektedir. Bu bağlamda, turizmin en önemli ayağı olan ulaşımda, kara ulaşımı ve havalimanlarında çok hızlı yapılanmaya gidilmektedir.

En çok turizm girdisi olan Antalyamızın yıllardır sıkıntı çektiği Antalya-Alanya karayolu, Karadeniz sahil yolu sistemiyle, hızlı ve çabuk bitecek şekilde ihale edilmelidir; çünkü, bugün, Antalya'da aynı evsafda bir otelin fiyatıyla Alanya'daki otelin fiyatı hemen hemen yarı yarıya ulaşmaktadır. Bunun nedeni, işte, bu ulaşımın verdiği zorluktan kaynaklanmaktadır ve pek çok trafik kazaları da, yine, bu yolda can almaktadır.

Yine, Antalya-Mersin arası proje çalışmaları süren tren yolunun, hızlı tren olarak en kısa sürede devreye sokulması da, bizce, şarttır.

Ayrıca, Ulaştırma Bakanlığımız, her ile bir havaalanı projesini çok hızlı bir şekilde gerçekleştirerek, turizmin altyapısına yardımcı olmaktadır. Bizim düşüncemiz, yüksek kaliteye çıkardığımız yatak kapasitesini ulaşım ile paralel götürmezsek turizmden beklediğimiz döviz girdisine ulaşamayacağımızdır.

Sağlıklı bir turizm gelişmesinin sürdürülebilmesi için, aşağıdaki şartları yerine getirmek şarttır düşüncesindeyim:

Toplumun her kesiminde çevre bilincinin yaratılması, turizm planlamasında ekolojik ve kültürel değerlerin ön plana çıkarılması, hava ulaşımı ve tur operatörlüğü kurumlarının çok daha geliştirilmesi, tanıtma ve pazarlama faaliyetlerine ağırlık verilmesi, bu hususta yatırımlar yapılması, nitelikli turizm personeli sayısının artırılması, yıl boyu turizme yönelik kültür, macera, termal, golf, kışyat gibi türlerin geliştirilmesi için yeniden teşvik ve kredi sistemi kurulması ve mevcut turizm tesislerinin de yenilenmesi; çünkü, bu arada pek çok turizm tesisleri, üzerinden on-onbeş yıl geçtiği için, eski teknolojiyle yapıp hâlâ öyle hizmet vermeye çalışmaktadırlar.

Değerli arkadaşlarım, burada memnuniyet verici bir tespiti de dikkatinize sunmak istiyorum: On yıllık dönemde, Turizm Bakanlığında, 10 bakan görev yapmıştır. Büyük bir memnuniyetle gördüm ki, son on yılda, üç ayrı partiye mensup, 10 ayrı Turizm Bakanı tarafından benimsenmiş olan gelişme stratejileri kelimesi kelimesine birbirinin aynıdır. Farklılık, sadece, hedeflere varmak için uygulanmış olan projelerde ve bunların hangi suretle hayata geçirilmiş olduğundadır. Hatta projelerin bile önemli bir bölümü, süreklilik arz eden büyük proje niteliğinde olduklarından, birbirinin aynısı veya devamıdır. Doğa Turizmi Projeleri, Atak Projesi ve Mavi Bayrak Projesi bunların somut örnekleridir. Bu da gösteriyor ki, turizm partilerüstü millî bir hedef haline gelmiştir.

Bu uğurda hizmet veren tüm bakanlara teşekkür ediyor, Turizm Bakanlığı bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Sözlerimi bağlarken, her ne kadar konuyla ilgili olmasa da beni bağışlamanızı rica ederek, iki gün önce aynı kürsüden yaptığım çağırımı tekrarlamak istiyorum bütün Türkiye ve Büyük Parlamen-toya: 1998 yılını, hukuk yılı ilan edelim. Hukukî konulara tartışmasız öncelik verelim; çünkü, ülkemizde her şeyin tedavisi ancak ve ancak adalettir.

Yüce Meclisi, en içten duygularla selamlarım efendim. (DTP, ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Demokrat Türkiye Partisi Grubu adına konuşan Manisa Milletvekili Sayın Ayse-li Göksoy'a teşekkür ediyorum.

Şimdi, Anavatan Partisi Grubunun sözcülerine sıra gelmiş bulunuyor; ilk sözcüsü, Edirne Milletvekili Sayın Evren Bulut; buyurun efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)

Sayın Bulut, Grubunuzun konuşma süresi 30 dakikadır ve Grubunuza ait iki sözcü konuşma yapacaktır.

ANAP GRUBU ADINA EVREN BULUT (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım ve Köyişleri Bakanlığımızın bütçesi üzerinde Anavatan Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi, en derin saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Türkiye, açık bir şemsiye altında tarım yapan bir ülkedir ve cumhuriyetten bu tarafa devletimizin bu alanda büyük katkıları olmuştur; ama, 14 katrilyonluk bir bütçeden, Tarım Bakanlığına ayrılan 84 trilyonla ve 14 katrilyonda, tarımda yatırıma ayrılan 14 trilyonla, Türk çiftçisinin, ülkemizin meselelerinde sağlıklı etkisinin olmayacağı hepinizin malumudur. Buna rağmen, 1 Temmuzdan bu tarafa, beşbuçuk aylık zamanın da, Tarım Bakanlığımızın, Hükümetimizin Türk çiftçisine... Çünkü, her sene, çiftçinin meseleleri, gerek yasalar bazın da gerekse Türk çiftçisine bir hedef verilmediği ve dünyada değişimi takip etmediğimiz için, ancak, bakanların ve hükümetlerin başarıları konuşuluyor, başarısızlıkları konuşuluyor; ama, bunlar geçici. Bu sene, ben, Sayın Tarım Bakanımıza ve Hükümetimize, hububat alımları, çeltik alımları, gübré meselesi ve bir de hayvancılıkta ilgili olarak hazırlanmış yasalar bakımından teşekkür etmek istiyorum.

1995 senesinde 212 bin ton buğday, 1996'da 1,5 milyon ton buğday alımı yapılmış. Toprak Mahsulleri Ofisi, cumhuriyet tarihinde, ilk defa 1997 yılında, yirmi senenin en hızlı alımını ve en hızlı ödemesini yapmış; 6 milyon ton hububatı alarak Türk çiftçisinin mağduriyetini önlemiştir. Onun için, bütün çalışanlara ve bize bu imkânı sağlayanlara teşekkür ediyorum.

Bunu yaparken, dünya piyasalarında buğday 24 bin liraydı, 45 dolar fon konularak bu da önlenmiş, tüketiciyi de koruyarak, eylül ayında 42 600 liradan fiyatları dondurarak, hem buğday üreticisini hem bundan mağdur olmayan fakir fukara insanlarımızı bir nebze de, bu politikalar korumuştur.

Bugün, buğday fiyatları açıklanırken, çok sesler duyarız, işte "taban fiyatları yüksek tutuluyor, ekmek pahalı olacak" diye. Hayır, bugün, ekmekte buğdayın katkısı yüzde 30, yüzde 33'tür; yani, 20 liralık ekmekte buğdayın katkısı 6,5 lira olur; bu olay, diğer yan girdilerden dolayı olmaktadır.

Türkiye'deki çeltik üreticisinin yüzde 44'ü benim ilim olan Edirne'dedir. Samsun, Çorum, Balıkesir ve Türkiye'nin genelinde -Ankara dahil- çeltik üreticileri daima unutulur, dışlanır; ama, bizim temel gıda maddemizdir. Bu temel gıda maddesi, aynı zamanda, ülkemizin en önemli besin kaynağıdır. Bunu, şunun için söylüyorum; dünya, tarım ürünlerinin serbest dolaşımı için GATT anlaşmalarını imzalarken, Japonya ve Güney Kore buna senelerce dayatmıştır; çünkü, millî bir gıdadır, savaşlarını dahi yaparken bu pirinçle ülkesini beslemiştir. Bugüne kadar, ülkemizde tüketilen 400 bin ton pirincin ancak 100 bin tonunu üretebiliyorduk; ama, bu sene, pirinç üretiminde bu rakam, yüzde 50... Türkiye'de yetişen pirinç, dünyanın en kaliteli pirincidir, en mükemmel pirincidir.

Tabii, Tarım ve Köyişleri Bakanlığını, yalnızca hayvancılık ve birkaç tane mahsulümüz ilgilendiriyor. Oysa, ülkemizde, Sanayi ve Ticaret Bakanlığımızı da ilgilendiren çok çeşitli ürünler vardır. Tarım satış birliklerine -ki, ülkemizde 16 tane olan, fındık, pamuk, ayçiçeği, üzüm, incir gibi- bunların ürün bedelleri, 11 Aralık'ta tarihiyle maksimum olarak ödenmiştir. Türk çiftçisi, bir yıl, şunun için bekler: Havaalar iyi olsun, mahsul iyi olsun, fiyat iyi olsun; en önemlisi, paramı peşin

alayım... Bu sene -Allah'ın yardımıyla- mahsul iyiydi, fiyatlar iyiydi, parası da bu enflasyon karşısında peşin ödendiği için, üreticimiz, 1997 senesini, tahmin ediyorum, öntümüzdeki yıllarda arar duruma gelecektir. Bunun için de, Sanayi ve Ticaret Bakanlığımıza ve Hükümetimize, yedi sene bu birliklerde başkanlık yapmış bir kişi olarak, tarım satış kooperatifleri ve birlikleri adına teşekkür ediyorum.

Biz, Gümrük Birliği Antlaşmasını 1995 senesinde imzaladık. Tarım ürünleriyle ilgili altyapının beş senede buna hazırlanması için vaadimiz var; ama, maalesef, dünyada, artık, tarım ürünleri, GATT anlaşmaları gereği olarak, bütün ülkelerde serbest dolaştırılıyor. Bu Gümrük Birliği Antlaşmasını imzalamakla, 2000 yılında tarım ürünlerimiz büyük zarar görecekler. Şunun için görecekler: Çünkü, Avrupa Birliğinin, altyapısını hazırlamamız için, bize, bu fondan vermesi gereken aşağı yukarı 3,5 milyar dolar, Yunanistan'ın vetosu nedeniyle verilmemiştir.

Avrupa Birliğine girerken neler yapmalıyız? Dünya, artık, devlet desteklemeleriyle, ülkesini, çiftçisini korumuyor. Dünyanın yaptığı yeni iş, borsaları kurmak oluyor. Oysa, biz, dünya fındık üretiminin yüzde 70'ini gerçekleştiren bir ülkeyiz. 1984 senesinde, Almanya'ya gittiğim zaman çok üzülüm; Almanya'da Hamburg Şehrinde fındık borsası!.. Yine, dünyada, ayçiçeğinde dördüncü sırada olan bir ülkeyiz; yağ borsası Rotterdam'da!.. Böyle iş olmaz...

Bunların hazırlıkları oluyor. Bunların, Tarım ve Köyişleri Bakanlığımızdaki hayvancılıkla ilgili hazırlıkları hakkında şu bilgiyi vermek istiyorum: Senelerdir hayvan ithalatı yapılır, hayvanlar kesilir; şirketler getirir, kaçak et getirilir; ama, bunun tedbirleri alınmamıştır. İlk defa, hayvan yetiştirici çiftçi birlikleri kanunu çıkmıştır. Bunun yanında da, hayvan soykütüğü yasası çıkmıştır; yani, yerli ırkımızdan sonra, hayvancılığı, bir kanuna, bir hedefe ulaştırmamıştık. Hayvan yetiştirici çiftçi birliklerinin 6 tanesi, Edirne, Kırklareli, Tekirdağ, Adapazarı, Sakarya, Bursa ve Burdur'da kuruldu. Bugün, bunlar 48 ilimize yayılmıştır. Tarım ve Köyişleri Bakanlığımızın hızlı çalışmasıyla 80 ilimize ulaştırdığımız zaman, hayvanlarımızın, kendi şartlarımızda, kendi iklimimize göre, diğer çiftçilerimize, o çiftçi birliklerinden iletişimi yapılacaktır. Bu birliklerin körelmemesi için, Tarım ve Köyişleri Bakanlığımız ve Hükümetimiz, mutlaka, bunların maksimum kredilerini korumalı ve veteriner bazında da bunları takip etmelidir. İşte, Türkiye'de, ilk defa, hayvanlara küpe taktık!.. Şimdi, inşallah, insanlarımızın da kulağına küpe olacak çok işler vardır!.. (ANAP sıralarından "Bravo" sesleri)

Bununla beraber, sunî tohumculuğu getirdik. Alman firmasıyla ortaklık yapılarak, 7 ilimizde sunî tohumculuk yapıyor. Yine, Bakanlığımızın, bir İtalyan firmasıyla yaptığı 14 ilde de... Bunlar arasında Konya, Eskişehir gibi iller vardır. 80 ilimizde de, hem sunî tohumlamayı hem hayvan yetiştirici birliklerini kurmalıyız.

Tarım Bakanlığı, bugün bir KİT halindedir. Tarım Bakanlığı, Ziraat Donatım Kurumu, on senedir çiftçiye hiçbir... Tabii, serbest piyasa ekonomisinden dolayı o kuruluşun çalışmadığını söylemiyorum. Tarım Bakanlığı, Ziraat Donatım Kurumunun 2,5 milyon ton kapalı deposu olan ve bugün bazı il ve ilçelerde hiçbir işe yaramayan binalarını satarak, maaş ödeyerek kendi kendini kemiren bir kuruluştur.

Özelleştirme İdaresine bağlı olacak bu özelleştirmenin, Tarım Bakanlığımıza verilerek, Tarım Bakanlığımızın bu imkânları, 38 devlet üretme çiftliğinin -bugün bunun bir tanesi 5 trilyon zarar ediyor- Ziraat Araştırma Kurumunu ve Türk çiftçisine tohum yetiştirecek 54 ziraat araştırma enstitüsünün, bugün, üç beş tanesinin dışında, bir işe yaradığını sanmıyorum.

Biz, çiftçiyi neyle geliştireceğiz?.. Sayın Bakanımızın, bunları, anonim şirketler yaparak; Tİ-GEM'i öyle yaparak, Ziraat Araştırma Kurumunu öyle yaparak, iç ve dış sermayeli firmalarla bunları özdeşleştirerek; tarım satış kooperatifleriyle, birliklerle ortak ederek... Çünkü, bunlar, fevkalade

de tohum yetiştiren yerlerimizdir. Edirne Ziraat Araştırma Enstitüsü, ayçiçek hibrit tohumu yetiştirmektedir. Yine, Türkiye'de "pehlivan" ismini koyduğumuz yerli bir buğday türü, bugün, Trakya çiftçisinin iltifat ettiği tohum olup 600 kilo civarında ürün alınmaktadır. Demek ki, biz, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, bunların önüne açmamız lazım.

Dünya ülkelerini ve ülkemizi besleyen dört ana madde var: Bunlardan birincisi buğday, ikincisi ayçiçeği, üçüncüsü pancar, dördüncüsü de pirinçtir; dünya ülkeleri bunlardan vazgeçemez. Bunları geliştirmek bizim elimizdedir.

Bugün Türkiye'de, insan başına 13 kilo yağ tüketilir. 830 bin ton yağa ihtiyacımız var, 900 bin ton ayçiçeği yetiştiriyoruz ve Türkiye'de, ne yazık ki, 2,5 milyon ton ayçiçeği işleyecek fabrika kurulmuş. Ortadoğu, Balkanlar ve Kafkaslarda bu fabrikalarla rekabet edecek hiçbir tesis yoktur. Bizim, ayçiçeğin ve çeltiğin ithalatına, harman zamanında izin vermememiz lazım; ama, işte, bu GATT anlaşmaları, gümrük birliği anlaşmaları bizim bakanlarımızı ve Hükümetimizi zor duruma sokuyor.

Bu dört mahsulü gayet iyi yetiştirmemiz lazım. İki sene evvel pancar çiftçisi çöktü; fiyat 4 400 liraydı; dışarıdan şeker geldi. Şimdi, niye şeker 400 bin ton fazla verdi; çünkü, pancar tohumları iyi takip edildi. Samsun'un Ladik İlçesinde fideleri ekildi, Bolu'da tohumu yetiştirildi ve ondan sonra pancar üreticisine verildi. Yani, pancar ovada ekilir; ama, tohumu hastaliksız yerlerde üretildiği için, bunu bazı arkadaşlar bilsin... Edirne'yi gezerken bir milletvekili arkadaşım "ne kadar çok marul ekmişler" dedi; esasında onlar pancardı. Bunu bilinmesi için söylüyorum; 400 bin ton şeker fazlası var. Türkiye, ancak iç tüketimi kadar şeker pancarı yetiştirmeli; çünkü, kamıştan olan şeker dünya piyasalarında çok rantabl; kamış bir kere ekilir, yedi sene biçilir. Pancarı böyle tutmamız lazım. Bu sene verilen 11 bin lira artı prim; yani 12 bin lira çok iyi bir fiyattır. Pancar çiftçisinin bu sene 177 trilyon lira alacağı vardır. Bakanımızla bu işleri konuştuğumuz zaman, ofisin 7 trilyon lirası varken, Türk köylüsüne, yalnız buğdaya 189 trilyon lira ödemiştir.

Çeltiğe gelince; cumhuriyet tarihinde ilk defa 55 bin ton çeltik alınmıştır, alımlar devam etmektedir; 100 bin lira fiyat verilmektedir. Bu, cumhuriyet tarihinde çiftçiye yapılan en büyük destektir. Çeltik ve ayçiçeği birliklerinin başkanlığını yapmış bir kişi olarak, bu Hükümete ve bakanlarına da ayrıca teşekkür ediyorum.

Eğer, Türk çiftçisiyle ilgili yasalar çıkmazsa, biz, bu sorunları halledemeyiz. Bugün yapılan hazırlıklar; buğday borsası; Trakya'da, ayçiçeği ve buğday borsası; Eskişehir'de, Konya'da... Karadeniz'de çay ve fındık borsası; Erzurum, Kars, Ankara, İstanbul'da, canlı hayvan borsaları; Ege'de incir, üzüm; Antalya ve Adana'da pamuk borsaları olmak üzere; altı adedi kurulmuş, beş adedinin kuruluş hazırlığı yapılan toplam onbir borsa. Bu borsalar kurulunca "artık, devlete desteklemede bulun... Az verdin, o hükümet çok verdi" demek yerine, o sistemi kurmak mecburiyetindeyiz. Bunun için Tarım Bakanlığı Sayın Müsteşarının başkanlığında desteklemelerin yeniden gündeme alınması gerekmektedir. Nedir bunlar; bütün tarım ürünleri... Dört senedir, gübrede desteklemeleri için 4 milyon çiftçiyi Ziraat Bankası kapılarında bekletiyoruz. O verdiğimiz desteğin de onlara hiçbir zaman faydası olmadı; çünkü çiftçiler, paralarını altı ay sonra, bir sene sonra aldılar; bu sene, bununla ilgili kararnameyi çıkardıkları için hem Hükümete hem de Sayın Bakana teşekkür ediyorum. Bununla ilgili olarak, hayalî faturalarla, bir ilde on sene gübre alacak şekilde faturalar vermişler. Yani, hırsızlığın ve yolsuzluğun da olduğu bir sistemdi, bu kaosu kaldırdığı için Sayın Bakana teşekkür ederim.

Bahsettiğim ihtisas borsaları, Erzurum'da, şurada burada kurulduktan sonra, devletin çalışması, Hükümetimizin liberal ekonomi politikalarına uygun şekilde devlet, çiftçiyi, tabanda destekleyecek, gübrede, mazotta, ilaçta; satarken de, primini verecek; kime satarsan sat... İşte, benden çift-

çilerin dört senedir beş senedir istediği şey- iki dakika süre verilirse, söyleyeceğim- hazırlanmış teklif veya tasarıların çıkması...

1. Çiftçi, vergi yasasıyla beyannameden kurtarılıyor.

Biz, ölümlerin üzerine mal satıyorduk. Neden satıyorduk; 800 bin lirayı geçerse defter tutacak. Çiftçi nasıl defter tutsun?.. Martta beyanname sistemi kalkıyor. Çiftçi, yalnız ürün bedeli üzerinden stopaj vergisi ödeyecek. İsteddiği kadar satsın; kayıtdışı ekonomiyi tutacağız; birincisi bu çıkıyor.

2. Çiftçilerimiz Bağ-Kur sağlık hizmetinden faydalanıyor. O Bakanımıza da teşekkür ediyorum.

3. Tarım satış kooperatifleri ve ziraat odalarıyla ilgili kanun tasarısı Meclistedir; kaç senedir bunu çıkaracağız... Türk çiftçisi demokratik olacak.

Ziraat Odaları Başkanı, öyle, faizleri şikâyet etmek için yolda yürümesin!.. Memurların sendikası ne diyor "ben, maaş için yürümüyorum, sendika istiyorum" diyor. Ziraat Odaları, baştan, hakkını alsın. Ziraat Odaları, Tarım Bakanlığının bütçesinden para alan bir kuruluş!.. Çiftçisinden, jandarmayla aidat toplayan.. Gelin bunları yapalım. Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu çıkmıştır; bunlar, çıkacak... En önemlisi de -1992 senesindeki Hükümetin Başbakanı ya da Başbakan Yardımcısı, çıkaramadım- Kıbrıs'ta uygulanan tarım sigortası; bu, bizim Türk çiftçisini ve ülkemizi kurtaracak şeydir.

40 senedir -zabıtlara bakın- nerede felaket olursa, çıkar o bölgenin milletvekilleri, yağmur yağdı, dolu vurdu, kurak oldu; ama, böyle bir kaynak yok... İşte, yüzde 40 malını mülkünü götürecek, borçları ertelenecek... Bunun için, Sayın Bakanım vereceğim; bu, Kıbrıs'ta uygulanmaktadır; bunu eğer biz yapabilirsek, Türk çiftçisine bu dünyada değil, öbür dünyada da yapacağımız en büyük sevaptır.

Bu duygularla, Yüce Meclisimizi ve Bakanlığımızın personelini tebrik ediyorum; komisyonlardaki bu kanun tekliflerine de tüm partilerin sahip çıkmasını diler, hepinize saygılar sunarım. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Anavatan Partisi Grubu adına konuşan, Edirne Milletvekili Sayın Evren Bulut'a teşekkür ediyorum.

Anavatan Partisinin ikinci sözcüsü, Erzurum Milletvekili Sayın Necati Güllülü. (ANAP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Güllülü.

ANAP GRUBU ADINA NECATİ GÜLLÜLÜ (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Turizm Bakanlığı bütçesi üzerinde, Anavatan Partisi Grubunun görüşlerini belirtmek üzere söz almış bulunuyorum. Konuşmama başlamadan önce, Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Turizm Bakanlığı bütçesi görüşmeleri vesilesiyle, Türk turizmiyle ilgili reel ve ciddi boyutta değerlendirmelerin yapılacağı inancındayım. Turizm faaliyetleri, geçtiğimiz yüzyılın ikinci yarısından itibaren, sanayi devrimiyle birlikte önemi anlaşılan sosyal olaylar bütünü olarak algılanmaktadır.

Yaşadığımız yüzyılda, turizmin, ağırlıklı olarak ekonomik yönü başta olmak üzere, sosyal ve kültürel önemini kavrayan ülkeler, ekonomik politikaları çerçevesinde turizm sektörünü teşvik etmek suretiyle, bütçe açıklarını kapatmayı ve kültür alışverişi sebebiyle de, siyasal yaklaşımda bulunmayı temel amaç edinmişlerdir.

21 inci Yüzyıl, turizm sektörünün bütün dünyada ağırlığını hissettireceği bir çağ olacaktır. Nitekim, dünyanın sosyopolitik ve sosyoekonomik geleceği üzerinde çalışan fütüristler, kullan at ça-

ğı, tüketim çağı ve bilgi çağı olarak isimlendirilen 21 inci Yüzyılda, hizmet sektörünün etkili olacağı ve bütün dünya ülkelerinin ekonomik geleceklerinin de buna bağılı olarak değerlendirileceğine inanmaktadırlar. Fütürist Alvin Toffler "dünyada globalleşen ekonominin ayakta durmasını, hizmet sektörünün fonksiyonel hale gelmesiyle mümkün görmekte ve kültürel alışverişin, ekonomileri dinamik hale getireceğini" söylemektedir.

Turizm olgusunu yalnız döviz girdisi açısından ele almak yanlıştır. Turizmde temel amaç, kültürel iletişim ve tanıtım olmalıdır. Bu, beraberinde ekonomik girdileri de sağlayacaktır.

Turizm, öncelikle, tanıtım, kültür ve tarih iletişimi demektir. Bütün bunlara öncelik tanımadan yapılan faaliyetler tam olamaz. Mesela, Geceyarısı Ekspresi, Hamam filmleriyle, Lahey Adalet Divanında biriken şikâyet dilekçeleriyle, İnsan Hakları Divanına yapılan çoğu haksız başvurularla, Türkiye'nin dışarıdan nasıl gösterilmeye çalışıldığı ve tanıtıldığı hepimizin malumudur. Nitekim, tanıtım organizasyonlarında nitelik ve nicelik açısından yapılan yanlışlar, Avrupa Birliği sürecinde, ülkemizin aleyhine olmuştur. Bunu haksızlık olarak değerlendiriyoruz.

Öncelikli amacın tanıtıma dayalı olacağı bu sektörde tanıtıma özel önem verilmesiyle, bu tip yanlış algılamaların olamayacağı kanaatindeyiz.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz, insanlığın var oluşundan beri çeşitli uygarlıkların yaşadığı bir yerleşim alanı olması, olağanüstü tabiat güzelliği ve zenginliklerine sahip bulunması, kültürel çeşitlilikleri ve coğrafi konumu itibariyle, bütün dünya ülkeleri arasında ayrıcalıklı bir durumda bulunmaktadır. Bütün bu özellikleri sebebiyle, turizm alanında ortaya çıkacak bütün ihtiyaç ve talepleri karşılayacak potansiyele sahibiz.

Turizm tanıtımında, çok sayıda ülke, uluslararası rekabet ortamında, biri diğerine yakın hedefler doğrultusunda faaliyet göstermektedir. Türkiye'nin sahip olduğu turizm potansiyelinin en iyi şekilde değerlendirilmesi, dünya pazarlarından ülkemize yönelik turizm talebinin artırılması, ülkemizin, her zaman aranan bir destination haline getirilmesi, sürekli bir olumlu imaj temini için tanıtım organizasyonlarına özel bir önem vermemiz gerekmektedir. Bu da, gelen geçen iktidarlar tarafından sürekli değiştirilen turizm politikalarıyla hayata geçirilememektedir. Öncelikle, turizm bilincinin etkin bir şekilde toplumumuza yerleştirilmesi ve değişmez bir turizm politikası oluşturulması kaçınılmazdır.

Bu sektör, turizm eğitimi, turizm pazarlaması ve tanıtımla bir bütün teşkil eder. Sektörün alt yapısını oluşturan bu unsurların hepsini birbirine bağılı olarak değerlendirmek durumundayız. Bunlar, sektörün, fizikî tesis ve kapasiteleri kadar önemli ve onların durumuyla ilgilidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütün mevcut eksikliklere rağmen, turizm olgusunun ülkemizde yer tutmasını sevinçle karşılıyoruz. Düşünün, Antalya'da mutlu bir Hollandalı anlayışının yanı sıra, herkes için turizm, dört mevsim turizm idrakine varışımız, memnuniyet verici bir sonuçtur. Artık, dışarıda, Türkiye denilince, rakı, şiş kebab ve dansöz gelmiyor insanların akıllarına; yalnız, deniz, kumsal ve eğlence ülkesi olarak değerlendirilmiyor Türkiyemiz. 1980'li dönemlerde kendisini rahmetle yad ediyorum- Özal Hükümetleriyle başlayan turizm bilinciyle turistik tesislere yapılan yatırımların, bugün meyvesini vermekte olduğunu, gururla müşahade ediyoruz.

Günümüzde, Türkiye, coğrafi ve tabii konumu ve zenginlikleri yanında, görkemli tarihiyle, kültürel çeşitliliği ve zenginliğiyle bilinen bir ülke olarak ele alınmaktadır. Bacasız sanayi kavramıyla tarif edilen, ülkelerin, siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel yapılarında köklü değişiklikler yaratan turizm sektörü, ülkemizde, son on yılda yapılan çalışmalarla önemli bir aşama katetmiştir.

1980 öncesinde Türkiye'ye gelen yıllık turist sayısı yaklaşık 1 milyon iken, bu rakam 1990'da 5,3 milyon, 1996 yılında 8,5 milyon, 1997 yılının ilk altı ayında da 6 milyon 488 bin olmuştur.

Turizm gelirleri ise, 1980 yılında 326 milyon dolar iken, 1991 yılında 3,3 milyar dolar, 1996 yılında 6 milyar dolara yükselmiş, 1997 yılının ilk altı ayında da, geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre, yüzde 53'lük bir artış göstermiştir.

Turizm tesisleri ve yatak sayısı bakımından da sergilenen gelişme sevindiricidir. 1960 ilâ 1983 sürecinde 54 bin olan mevcut işletme belgeli yatak sayısı, 1990 yılında 173 227'ye, 1996 yılında 301 524'e ulaşmıştır. Bunlardan 202 631 yatak ise, yatırım belgelidir.

1980'e kadar turizm gelirlerinin ihracat gelirleri içindeki payı yüzde 12,4 iken, 1996 yılında bu oran yüzde 25,8'e varmıştır. Turizm gelirlerinin ithalat giderleri içindeki payı, 1996 yılında yüzde 3 oranındadır.

Turizm gelirlerinin gayri safi millî hâsıla içindeki payı, cari alıcı fiyatlarıyla, 1960 ilâ 1980 yılları döneminde yüzde 0,8'den, 1990 yılında yüzde 2,1'e; 1996 yılında 3,2'ye yükselmiştir.

Görüldüğü üzere, turizm sektörü, toplam ülke gelirinin yarısına yakınına karşılıkta. Sektör, bu açıdan da özel bir önemi haizdir. Turizm gelirlerinin yakın bir gelecekte çok daha üst seviyelere geleceği aşîkârdır. Turizm gelirleri, son yıllarda artan turist sayısına göre sürekli bir artış içerisinde. Bu yıl başlatılan çalışmalar sonucunda, görülmüyor ki, turizm gelirleri, dışîicaret açığını kapatacak düzeye tırmanmaktadır.

Gerek Bakanlıkça izlenen tutarlı politika ve ciddi çalışmalar ve gerekse özel sektörün kendisine düşen görevi yerine getirmesiyle, Avrupa Birliğince desteklenen küçük ve orta ölçekli işletmelerin işbirliği yapma süreci de başlamıştır. Dünya Turizm Örgütünün yaptığı "Turizmde Başlıklarla 1996 Araştırması" na göre, Türkiye, dünyanın en çok turist gelen 19 uncu ülkesi konumundadır. Türkiye, turist sayısı ölçü alındığında, 1995 yılına göre yüzde 12,47'lik bir artış sağlamıştır; gelirdeki artış ise yüzde 20,7'dir.

Bütün bu veriler itibariyle mevcut turizm faaliyetlerini yeterli görmek doğru değildir. Potansiyel kaynakları iyi kullanıp kullanmadığımıza dikkat edilmelidir. Turizm sektörü gelirlerimizin millî gelirdeki payı ortalama yüzde 3'tür. Buna karşılık, turizmde gelişmiş Akdeniz ülkelerinde bu rakam ortalama yüzde 5'lere varmaktadır. Ülkemizde aynı seviye yakalandığında, turizmden elde edilecek 4 milyar dolar ilave gelire kavuşmuş olacağız.

Değerli milletvekilleri, her zaman yöneldiğimiz Avrupa, bugün, modern teknolojinin bireyi yalnızlığa iten çevre ve ürünleriyle uğraşmaktadır. Kendisinde göremediği tarihî çevre ve kültürel değerleri, ruhunda bulamadığı huzuru, Doğu kültürlerinin nostaljik ortamı içerisinde aramaktadır. Türkiye, bu açıdan, Avrupalılar için özel bir cazibe merkezidir. Turizm sektörünün ülkemiz için arz ettiği önem, biraz da bu durumdan kaynaklanmaktadır. Mevcut durumda, Turizm Bakanlığının 1998 yılı için başlattığı çalışmaları, sektörün geleceği için olumlu bulduğumuzu ve sevindirici olarak değerlendirdiğimizi vurgulamak istiyorum. Klasik pazarların yanı sıra, harcama gücü yüksek turizm piyasalarına da ağırlık verilmesini temenni ediyorum; ama, böyle bir yöneliş, toplumumuzun genel ahlakî, örfî telakkileriyle çatışmamalıdır.

Pop ve arabesk arasına yerleştirilen eğlence olayı geniş bir perspektifle ele alınmalı, eğlence organizasyonlarında, turizm çeşitlendirmesi açısından Türk müziği ve folkloruna ağırlık verilmeli, ilk ve ortaöğretim müfredatına millî folklor dersi konulmalıdır.

Bugün, müzelerimiz, yokluk içerisinde, sorunun üstesinden gelmeye çalışan bir görünüm arz etmektedir. Ülke kalkınması ve toplum eğitimi açısından çok büyük önemi olan müzelerden birçoğunun yetersiz kadrolarla çalışmak zorunda bulunması, müzelerimizin gelişimini engellemekle kalmamakta, geriye doğru gitmesine yol açmaktadır. Müzeler, birer kültür ünitesi olarak düşünülmemelidir. Bu makamlar, sadece eserlerin seyredildiği yerler olmaktan kurtarılmalı, birer tarih ve kültür

tefekkürgâhı haline getirilmelidir. Müzecilik, malumunuz olduğu üzere, bir eğitim ve kültür işidir; ancak, bu eğitim, sadece üniversitelere bağlı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Güllülü, konuşmanızı tamamlayın efendim.

NECATİ GÜLLÜLÜ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kış turizmi, doğuda yalnız turizm olgusu bakımından değil, istihdamı geliştirme açısından da olumlu bir atılım olarak değerlendirilmelidir; göçlerin önüne set çekebilecek ekonomik cazibesi vardır; fakat, bu turizm çeşidinin gerçekleştirildiği yerleşim alanlarında ulaşım problemlerinin mutlaka halledilmesi gerekmektedir.

Tabii, vaktin darlığından dolayı, Doğu Anadolu Bölgesindeki kış turizminin özellikleri hakkında geniş ve tafsilatlı bilgi verme imkânı bulamıyorum.

TURİZM BAKANİ İBRAHİM GÜRDAL (Antalya) – Erzurum'u söyle, Erzurum'u...

NECATİ GÜLLÜLÜ (Devamla) – Yalnız, Sayın Başkanımın himmetlerine sığınarak, Turizm Bakanlığı 1998 yılı bütçesinin, turizm bilinci ve tanıtımımıza ve ekonomimize ciddi manada yatırımlarda bulunacağına inanıyor, bütçenin hayırlı olması dileğiyle, bilvesile, Sayın Başkan da dahil olmak üzere, Yüce Meclisimizin milletvekillerini, kış turizmi olgusunu yaşatmak ve yerinde göstermek için, doğunun, kültürel ve tarihî dokusu ile misafirperverliğini sunmak için Erzurum'a davet ediyorum. (Alkışlar)

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Anavatan Partisi Grubu adına konuşan Erzurum Milletvekili Sayın Necati Güllülü'ye teşekkür ediyorum. Sayın Güllülü'ye, aynı zamanda, Erzurum'a yapmış olduğu davet için de teşekkür ediyorum; herhalde, arkadaşlarımız icabet edeceklerdir.

ASLAN POLAT (Erzurum) – İnşallah... Sizi de bekleriz...

BAŞKAN – Şimdi, Refah Partisi Grubu sözcülerine sıra geldi değerli arkadaşlarım. Refah Partisi Grubunda bir sözcü değişikliği oldu bu arada. Üçüncü sözcü olarak, Antalya Milletvekili Sayın Arif Ahmet Denizolgun yerine Aydın Milletvekili Sayın Muhammet Polat konuşacak.

Refah Partisinin ilk sözcüsü, Samsun Milletvekili Dr. Latif Öztek; buyurun. (RP sıralarından alkışlar)

Grubunuzun konuşma süresi 30 dakikadır.

RP GRUBU ADINA LATİF ÖZTEK (Samsun) – Biraz geçebilir Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 1998 malî yılı bütçesi üzerinde Refah Partisi Grubu görüşlerimizi arz etmek üzere huzurlarımızda bulunuyorum. Grubum adına, Yüce Heyetinizi ve televizyonları başında bizleri izlemekte olan aziz yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Tarım sektörü, 21 inci Yüzyılın stratejik maddeleri arasında en önemli sırayı alacak olan gıdanın üretimini sağlaması bakımından tüm insanları ilgilendirmektedir. Bu özelliği nedeniyle, ülkemizde de, tarım, sadece bu sektörde çalışan ve nüfusumuzun yüzde 40'ını, yani, yaklaşık 25 milyonunu değil, 63 milyonun tamamını ilgilendiren bir sektördür.

Evet, üretici, tüketici, imalatçı, ithalatçı, ihracatçı ve pazarlamacı olarak tüm insanlarımızı ilgilendiren Tarım ve Köyişleri Bakanlığımızın 1998 yılı bütçesi, 84,4 trilyon Türk Lirasıdır. 1997 yılı bütçesi ise, 42,7 trilyon Türk Lirasıydı. Yani, 1997 yılına göre, bütçede, yüzde 97,8'lik bir artış sağlanmıştır. 1998 yılı bütçesinde öngörülen enflasyon oranı yüzde 50 olduğuna göre, bütçede,

enflasyonun üzerinde bir artış vardır diyebiliriz; ancak, 1998 yılı bütçesinin 70 trilyon 249 milyarlık bölümü cari harcamalara ayrılmıştır. Cari harcamalardaki artış, 1997 yılına göre yüzde 103'tür. Yatırım harcamalarına ayrılan miktar ise, 11 trilyon 743 milyar Türk Lirasıdır. Yatırım harcamalarındaki artış, bir önceki yıla göre yüzde 47'dir. Bunun anlamı, 1998 yılı bütçesinde öngörülen enflasyon oranı tutturulsa bile, yatırımlar, bir önceki yıla göre reel olarak azalacaktır.

1997 yılında konsolide bütçenin binde 6,8'ini oluşturan Tarım ve Köyişleri Bakanlığının bütçesi, 1998 yılında binde 5,5'e düşürülmüştür. 1997 yılına göre ayrılan para azaldığından, bu yıl, Türk köylüsüne, Türk çiftçisine daha az hizmet götürülecektir. Tarım Bakanlığı, tüm vatandaşlarımıza hizmet ettiğine göre, bütçeden bu Bakanlığa ayrılan payın azaltılması değil, artırılması gerekirdi. Yani, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, 1998 yılını, daha başlangıçta kaybetmiştir.

Tarım Bakanlığı, bu bütçeyle, 1997 yılındaki kadar hizmet götüremeyecektir. Nasıl hizmet götürsün ki; Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca, 1998 yılında, tüm yatırımlara ayrılan para, iki kartel medyasına verilen 16,4 trilyonluk paranın yüzde 71'i kadardır.

HASAN GÜLAY (Manisa) – Ezberlediniz, ezberlediniz!..

LATİF ÖZTEK (Devamla) – Teşekkür ederiz, ezberledik; size de ezberletiyoruz. (RP sıralarından alkışlar)

HASAN GÜLAY (Manisa) – Biz ezbere iş yapmıyoruz.

LATİF ÖZTEK (Devamla) – On yıl öncesine kadar, dünyanın kendi kendine yeten 7-8 ülkeden biri olan ve et, canlı hayvan, peynir, buğday ve şeker ihraç eden Türkiye gibi tarım ve hayvancılığa müsait bir ülke, bugün, sayılan malları ithal ediyorsa, bunun sebebini aramak ve çözümünü bulmak gerekir. Bize göre, bunun sebebi, o dönemde uygulanan hatalı politikalarıdır; yoksa, Türkiye'nin kaynakları kaybolmamıştır.

1985-1986 yıllarından itibaren başlatılan ve daha sonraki yıllarda sürdürülen yanlış politikalarından dolayı, Türk tarımı, bu duruma düşürülmüştür. O yıllarda, Türkiye'nin sanayi ürünleri ihracatı artmaya başlayınca, tarım ihmal edilmeye başlandı, taban fiyatlar düşük tutuldu, sübvansiyonlar kaldırıldı, gıda maddelerinin fiyatlarındaki yükselmeyi önlemek için de, sonucu hiç hesap edilmeden dışalım yapıldı. Böylece, Türk köylüsüne verilmeyen para, yabancı ülkelerin köylüsüne verildi. 1990'lı yıllarda hata anlaşıldı; ama, 54 üncü Hükümet görevine gelinceye kadar da, bu konuda, fazla bir ilerleme sağlanamadı. 54 üncü Hükümet, bu konuda, etkin önlemleri alarak, tarımdaki kötü gidişi durdurmuş ve gerek bitkisel üretimde gerekse hayvansal üretimde gelişme sürecini başlatmıştır.

Şunu unutmamız gerekir: Ekonomik faaliyetlerin amacı, verilen emeğe karşılık en yüksek kârı sağlamaktır. Tarımda, bunun temini için iki yol vardır; birincisi, üretime iştirak eden girdi fiyatlarını düşük tutmak; ikincisi de, üretilen ürünlere yüksek taban fiyatı vermek. Her iki husus da, üreticinin kontrolü dışında gerçekleşmektedir. Bunları, devletler, millî politikaları gereği kontrol ederler. Amerika Birleşik Devletleri de, Avrupa ülkeleri de, üreticilerini; yani, tarım sektörünü sübvansiyonla desteklerler; bu yüzden, üretimlerinde kararlılık vardır. Bizim ülkemizde ise, on onbeş yıldan beri, hükümetler, maalesef, belli bir politika izlemediklerinden, üretimimizde bir kararlılık bulunmamaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu bütçeyle, ne milletimizin sorunlarını, sıkıntılarını bertaraf etmek ne de tarım sektörünün sorunları çözmek ve Türk tarımını kalkındırmak mümkündür. Belki, 55 inci Hükümet tarafından yapılan 1998 yılı bütçesinde, Tarım ve Köyişleri Bakanlığına ayrılan paranın azlığından tek başına Tarım Bakanını sorumlu tutmak haksızlık olur. Yine, henüz altıncı ayını doldurmamış, CHP destekli Anadol-D Hükümetinin Tarım Bakanını, 1980'li yılların ortalarındaki

ANAP Hükümetlerinin hatalı politikalarından sorumlu tutmak da belki haksızlık olur. 55 inci Hükümetin Tarım Bakanının beyanlarından, 1980'li yılların ortalarında başlayan ve 54 üncü Hükümetin göreve geldiği 1996 yılının ikinci yarısına kadar süren hatalı tarım politikalarına geri döneceği intibamı edindim. Diliyorum, Sayın Bakan, 54 üncü Hükümetin başarılı tarım politikalarını geliştirerek devam ettirir ve Türk üreticisini mağdur etmez. Bu arada, kendinden önce yapılan yararlı çalışmaları da takdir etmek olgunluğunu gösterir; her yapılan yararlı faaliyeti "ben yaptım" yanlışlığından kurtulur.

Değerli arkadaşlarım, zamanım kısıtlı olduğundan, Sayın Bakanın bazı icraatlarına değinerek konuşmamı sürdürmek istiyorum.

Tarım Şurası konusu: Sayın Bakan, göreve gelir gelmez Birinci Tarım Şurasını yaptıklarını, her vesileyle söylemektedir. Evet, 53 üncü Hükümetin Tarım Bakanı Sayın İsmet Atilla tarafından -tarih veriyorum- 27.5.1996 tarihli yazıyla başlatılan, 54 üncü Hükümetin Tarım Bakanı Sayın Musa Demirci Beyin döneminde, komisyonları kurularak, üzerinde çalışılan ve altyapısı hazırlanan Birinci Tarım Şurası, 55 inci Hükümetin Tarım Bakanı Sayın Mustafa Taşar'ın bakanlığı döneminde, 25-27 Kasım 1997 tarihlerinde yapılmıştır. Sayın Bakanın "Birinci Tarım Şurasını ben yaptım" şeklindeki hatalı beyanı, Birinci Tarım Şurasının açılış merasiminde, Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı tarafından da düzeltilmiş ve yukarıda açıkladığım gerçekler dile getirilmiştir. Zaten, altyapısı hazırlanmadan, 4,5-5 ay gibi kısa bir zamanda bir şûra toplantısı yapılamayacağı, herkesçe bilinmektedir.

Toprak Mahsulleri Ofisinin hububat alımları konusu: Sayın Bakan, icraatları bölümünde, iftiharla, Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından alınan hububat miktarı 1996 yılında 1,4 milyon ton iken, Kasım 1997 itibarıyla bu miktarın 5,5 milyon tona -ki bugün, 5,8 milyon tona çıkmış olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz- ulaştığını ifade ediyorlar. Bu, 54 üncü Hükümetin uyguladığı tarım politikasının doğruluğunun bir göstergesidir; yoksa, 28 Haziran 1997'de göreve gelen 55 inci Hükümetin başarısı değildir. Zira, 55 inci Hükümet döneminde alınan tahıl ürünleri, bir yıl önce, yani 54 üncü Hükümet döneminde ekilmişti; taban fiyatları da, yine, 54 üncü Hükümet döneminde belirlenmişti; bunu herkes biliyor. 55 inci Hükümetin başarısı, 1998 yılı tahıl alımlarındaki artışla ölçülecektir.

Sayın Bakan, lütfen, ekmediğiniz ürünleri hasat etme kolaylığına kaçmayınız.

Bakınız, 1995 yılında Toprak Mahsulleri Ofisinin aldığı hububat miktarı 221 bin tondur; 54 üncü Hükümet göreve geldikten sonra, 1996 yılında bu miktar 1,5 milyon tona çıkmıştır.

A.TURAN BİLGE (Konya) – O alınan buğdayın 650 bin tonu makarnalık buğdaydı.

LATİF ÖZTEK (Devamla) – 53 üncü Hükümetin, yani Mesut Yılmaz Hükümetinin kötü yönetiminden dolayı, 54 üncü Hükümetin göreve geldiği 30 Haziran 1996 tarihinden itibaren, ödemelerde bir birbuçuk aylık bir gecikme olmuştur, doğrudur; ama, 1997 Haziranında görevi devrederken tüm ödemeler peşin olarak yapılmaktaydı ve daha sonraki dönemler için de paralar hazırды.

A.TURAN BİLGE (Konya) – Hocam, Orta Anadolu'da üç ay gecikti.

LATİF ÖZTEK (Devamla) – Seneye sizin de boyunuzu göreceğiz! (RP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bakınız, bu Hükümet, memuru, işçiyi, emekliyi sokağa döktüğü gibi, çiftçileri de isyan ettirip yollara dökmüştür. 55 inci Hükümeti, çiftçilerimize karşı biraz daha müşfik davranmaya davet ediyorum.

Taban fiyatları konusu: Temel girdilerde, özellikle mazot fiyatlarındaki artış, çiftçimizi çok mağdur etmiştir. Evet, tarım ürünlerine, 54 üncü Hükümetin, yüzde 78 enflasyon şartlarında vermiş olduğu taban fiyatlar çiftçimizin yüzünü güldürmüştür. 54 üncü Hükümet tarafından, 1997 yı-

linda, bir önceki yıla göre, buğdayda, arpada, mısırdaki yüzde 85, şekerpancarında yüzde 150 oranında yüksek taban fiyatı verilmiştir. Bu fiyatlar çiftçimizi memnun etmiştir. Tarımsal üretimin artması, 54 üncü Hükümet döneminde olduğu gibi, 55 inci Hükümet döneminde de taban fiyatlarının yüksek tutulmasına bağlıdır. Hele, akaryakıt ve diğer girdi fiyatlarına yapılan zamlardan sonra enflasyon oranının yüzde 95'e yükseldiği dikkate alınrsa, taban fiyatlarının daha da yüksek tutulması gerektiğini, Hükümete, şimdiden işaret etmek istiyorum.

"Dünya fiyatları düşük, ne yapalım, devletin imkânları bu kadar, bundan fazla vermemiz mümkün değil" gibi mazeretler ileri sürerek taban fiyatlarını düşük tutmak, çiftçimizi mağdur eder. Daha önceki dönemlerde yapılan bu gibi yanlışlıkların tekrarlanmamasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Öztekin, Grubunuza ayrılan birinci 10 dakikalık süre tamamlandı.

LATİF ÖZTEK (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan, zamanı bütün olarak ele alırım.

Kredi faizleri konusu: Sayın Bakanımız, 55 inci Hükümet göreve geldikten sonra, Ziraat Bankasının ikraz birimlerini artırdığını beyan etmektedirler; ancak, bundan daha önemli olan, faiz oranlarının yükseltildiğini hiç söylememektedirler.

Bu Hükümet, 8 Eylül 1997 tarihinden itibaren, hayvancılık kredi faizlerini yüzde 43'ten yüzde 59'a, bitkisel kredi faizlerini yüzde 50'den yüzde 70'e, traktör kredilerindeki faiz oranlarını da yüzde 55'ten yüzde 76'ya çıkarmıştır. Bu durum, üreticiyi mağdur etmiştir. Tarımsal sanayi kredileri ve tohumculuk sektörü de, artan faiz oranlarından nasibini almıştır. Daha önce, tohum üretiminde yatırım ve işletme kredilerine uygulanan faiz oranı yüzde 50 iken, 55 inci Hükümet, bunu yüzde 110'a çıkarmıştır. Bu yüksek faiz oranı, özel sektörün tohumculuk alanında yatırım yapmasını güçleştirecektir; buna bağlı olarak, tohumluk üretimi azalacaktır. Yani, sektör, yine, dışa bağımlı olacaktır ve ülkemiz, tohumluk için döviz ödemeye devam edecektir. Üreticimiz de, 1 gram tohum için milyonlarca lirayı ödemek mecburiyetinde kalacaktır.

Canlı hayvan ve et ithali konusu: 54 üncü Hükümet, göreve geldikten sonra, yurt dışından damızlık ve kasaplık hayvan ile et ithalatını durdurmuştu. Bu suretle hayvancılık kârlı hale geldi ve yetiştiricilerimizin yüzü güldü. 55 inci Hükümet, bugüne kadar, aynı uygulamayı devam ettirmiştir. Üreticilerimizin lehinde olan, 54 üncü Hükümetin başlattığı ve 55 inci Hükümetin sürdürdüğü bu uygulamaların doğru olduğunu belirtiyorum ve bazı çıkar çevrelerinin isteklerine boyun eğerek, canlı hayvan ve et ithalatına 55 inci Hükümetin izin vermemesini diliyorum.

54 üncü Hükümet döneminde, Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca 2 500 civarında teknik eleman (ziraat mühendisi, veteriner hekim, su ürünleri mühendisi ve gıda mühendisi olmak üzere) alınmaya ilişkin çalışmalar başlatılmış ve belli bir aşamaya gelmişti. 55 inci Hükümetin de, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı olarak, aynı yönde çalışarak, personel alımını bir an önce gerçekleştireceklerini umuyorum.

GAP, yakın bir gelecekte devreye girecektir. Sulu tarımın başlaması, bölgede tarla ziraatının gelişimini teşvik edeceği gibi, hayvancılığın gelişmesine de yardımcı olacaktır. Bu durum, diğer bölgelerimizdeki ürün çeşitlerini de etkileyecektir. Bu husus alınarak, ülke genelinde, bölgeler, hatta iller bazında alternatif ürünlerin yetiştirilmesi çalışmaları başlatılmalı ve bir an önce uygulamaya konulmalıdır.

Sözlerimi tamamlarken, 1998 yılı bütçesinin tüm milletimize, özellikle köylümüze, çiftçimize, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı çalışanlarına hayırlı olmasını Yüce Allah'tan diliyorum, hepinize saygılarımı sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Refah Partisi Grubu adına konuşan Samsun Milletvekili Sayın Latif Öztekin teşekkür ediyorum.

Refah Partisinin ikinci sözcüsü, Konya Milletvekili Sayın Hasan Hüseyin Öz; buyurun.(RP sıralarından alkışlar)

RP GRUBU ADINA HASAN HÜSEYİN ÖZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 1998 malî yılı bütçesi üzerinde Refah Partisi Grubu adına görüşlerimizi arz etmek üzere huzurlarınızda bulunuyorum. Grubum adına, hepimizi saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Ben de, konuşmamda Sayın Tarım ve Köyişleri Bakanının bazı açıklamalarına ve icraatlarına değinmek istiyorum.

Hepinizin malumu olduğu üzere, 54 üncü Hükümet, kurulunca, çizilmemiş haşhaş kapsülü için taban fiyatı 25 bin liradan, 75 bin liraya yükselterek, haşhaş üreticisine sahip çıkmıştır. Ayrıca, bir yandan TMO'da ilgili personele hizmetiçi eğitim verilerek, diğer taraftan, köylüye avans verilerek üretim teşvik edilmiş ve yeni ekim alanları devreye sokularak, 1996 yılında 4 500 ton olan üretim, 1997 yılında 11 000 tona yükseltilmiştir. 54 üncü Hükümet, 29 Ocak 1997 tarihinde ilk haşhaş kararnameyi çıkarmış; ikinci olarak, yine, 30 Nisan 1997'de, 1 Temmuz 1997'den geçerli olmak üzere haşhaş kapsülü ve tohum alımı kararnamesi taslağını hazırlamış ve Bakanlar Kuruluna sevk etmiştir. Ancak, 55 inci Hükümet göreve gelince bu kararnameyi çıkarmış ve yürürlüğe koymuştur. Yani, haşhaş ekim alanlarının genişletilmesi, Refahiyol döneminin bir başarısıdır, 55 inci Hükümetin başarısı değildir. İşte, Refahiyol döneminde çıkarılmış olan birinci kararnamenin aslı elimizdedir.

Değerli milletvekilleri, hepinizin malumu olduğu üzere, çiftçilerimizin gelir düzeyi düşüktür; bu nedenle, birçok tarımsal girdiyi almakta zorlukla karşılaşmaktadırlar. Özellikle, gübre alımında, çiftçilerimizin sıkıntıları vardır; gübre alımını artırmak suretiyle, tarım üretimini, artışı sağlamak üzere, cumhuriyet hükümetleri gübrede sübvansiyon uygulamışlardır. Ancak, sübvansiyonlar, çiftçiye ödenmesi gereken tarihlerde ödenmemiş, gecikmeler olmuştur; 54 üncü Hükümetin Tarım Bakanlığınca, bu gecikmelerin ortadan kaldırılması amacıyla hazırlanan kararname, Cumhurbaşkanlığına imzalanmamıştır. İşte, 54 üncü Hükümetin hazırlamış olduğu ve Cumhurbaşkanı tarafından imzalanmamış olan kararnamedir; eğer, bu kararname imzalanmış olsa idi, bugün, çiftçilerimiz, yüzde 50 daha ucuz gübreyi almış olacaklar idi. 55 inci Hükümet de, yine, bu hususta bir kararname hazırlamış ve Cumhurbaşkanlığı tarafından imzalanarak yürürlüğe girmiştir; ancak, bu kararnamenin 12 nci maddesine dikkatlerinizi çekiyorum. Bu 12 nci maddede, gübre cinslerine göre kilogram başına ödenecek destekleme miktarı, maktu olarak belirlenmiştir. Enflasyonun yüzde 100'lere ulaştığı Türkiye'de, çok değil, bir yıl sonra, gübre fiyatları iki katına çıkacak; ama, kilogram başına destekleme miktarı artmayacağı için, çiftçi, ancak ödediği paranın yüzde 25'ini alabilecektir, ki, bu durumda sübvansiyonun fazla bir esprisi kalmamaktadır; çünkü, işte, çıkardığımız kararname bu; gübre fiyatlarına vereceğiniz destekleme miktarı sabittir; ama, gübre fiyatları sabit değildir; yani, aradan bir yıl geçtiği zaman, bunun hiçbir hükmü kalmayacak, gübre fiyatlarının tamamını çiftçi ödemiş olacaktır.

Değerli milletvekilleri, 54 üncü Hükümetin görevde olduğu 1996 yılı sonbaharında, 5254 sayılı Kanun gereğince, borç senediyle, üretiminin yüzde 40 ve daha fazlası zarar gören çiftçilere, TİGEM vasıtasıyla bir yıl faizsiz, 28 bin ton buğday ve arpa tohumu dağıtılmıştır. 1997 yılı için ise, kanun gereğince, 9 trilyon kaynak ayrılmıştır yine aynı kalem için. 55 inci Hükümetin Sayın Bakanının "afetten zarar gören çiftçilerimize bir yıl faizsiz kredi bulduk, tohumluk dağıtıyoruz" dediği para, 54 üncü Hükümetin ayırmış olduğu bu 9 trilyonluk paradır; ancak, Ekim 1997 sonu itibarıyla dağıtılan tohumluk, niçin 1996 yılındaki rakamlara henüz ulaşmamıştır; bunun sebebi, 55 inci Hükümetin aldığı çiftçi lehinde olmayan kararlardır. Daha önce, nakliye ve dağıtıcı kuruluş pri-

mi devlet tarafından karşılanmasına rağmen, ilk defa 55 inci Hükümet tarafından alınan bir kararla, kilogram başına yaklaşık 20 bin TL ödeme çiftçiye yüklenmiştir. Tohumluk dağıtımını konusu, basınımızda "Taşar'ın tohumluk kıyağı" başlığı ile yer almıştır; "tohum taşıma işini bile yandaşlarımızımıza veriyoruz" işte, basında yer alan kupür, işte burada. (RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

CENGİZ ALTINKAYA (Aydın) – Hangi basın; gazetenin adını söyle?

HASAN HÜSEYİN ÖZ (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Bakanım, Tarım Kredi Kooperatiflerinin yönetiminde yaptığı haksız tasarruflardan da bahsetmeden geçemeyeceğim. Sayın Bakan, 28 Haziran 1995 tarih ve 22327 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 553 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesini dikkate almayarak, seçimle gelen yönetim ve denetim kurullarını görevden alarak, kendi partililerini ve arkadaşlarını atamıştır. Bu konu hakkında verilen gensoru önergesi Yüce Meclis tarafından reddedilmiştir; ancak, çiftçilerimizden gelen tepkiler, Sayın Bakanın uygulamasının kabul görmediği gerçeğini ortaya koymaktadır. Kurum daha fazla tahrir edilmeden, seçimlerin yapılarak, tarım kredi kooperatiflerinin yönetiminin gerçek sahiplerine; yani, çiftçilerimize bir an evvel devredilmesini istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, hepinizin malumu olduğu üzere, bir müessesede işlerin başarıyla yürütülmesi, o müessesede çalışan, dürüst, çalışkan, bilgili, tecrübeli, ehliyetli ve liyakatli elemanların varlığına bağlıdır. Sayın Bakan, göreve gelince, Tarım Bakanlığının merkez teşkilatında görevli, bilgili, tecrübeli, ehliyetli ve liyakatli bürokratların birçoğunu görevden aldığı gibi, taşra teşkilatlarındaki görevli elemanların da birçoğunu görevden almıştır.

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Daha hiç kimseye dokunmadı.

HASAN HÜSEYİN ÖZ (Devamla) – ... Yerlerine, birçoğu daha önce başka bakanlıklarda görev yapan, uzmanlık sahası tarımla ilgili olmayan kadroları getirmiştir. Her bakanın, konusunda uzman olması kaydıyla kendine yakın bulduğu kadrolarla çalışması en tabii hakkıdır; ancak, Tarım Bakanlığındaki atamalarda bu şart aranmamış, sadece dostluk ilişkisi önplana çıkarılmış ve partizanlık güdülmüştür. Örneğin, disiplin cezası almış bir eleman, Disiplin Kurulu Başkanı yapılmıştır. Kadrolaşmada rahat hareket edebilmek için de, teşkilat yapısında değişiklikler yapılmış; bu arada, yeni kadrolar ihdas edilmiş. Örneğin, 133 personelin görev yaptığı Tarımsal Araştırma Genel Müdürlüğünde 35 yönetici bulunmaktadır. Endişemiz odur ki, bütün bu hatalı atamalardan Tarım ve Köyüşleri Bakanlığı zarar görecektir; yoksa, bizim, kişilerle hiçbir meselemiz yoktur.

Değerli milletvekilleri, 55 inci Hükümet, 8 yıllık kesintisiz eğitime katkı payı adı altında, çiftçiye bir başka masraf kapısı daha açmıştır. 8 yıllık kesintisiz eğitime katkı payı için her tapudan ayrı ayrı alınan 5 milyon liranın, ipotek işleminde bir defaya mahsus olmak üzere, sadece 5 milyon lira alınmak suretiyle çiftçi lehine düzeltildiği yetkililerce ifade edilmektedir. Sayın Bakan, 8 yıllık kesintisiz eğitimi, millete rağmen sizin Hükümetiniz çıkardı; faturasını da, fakir fukaraya, çiftçilere ödetiyorsunuz. İhtiyacından dolayı kredi alan çiftçilerimizden 5 milyon lira alınması da yanlıştır; bu hatalı uygulamanın tümünden kaldırılmasını bekliyoruz.

54 üncü Hükümet döneminde 40 trilyon liralık bir proje olarak hazırlanan Türkiye Hayvancılığını Geliştirme Projesini Sayın Bakanın ele alacağını gördük ve duyduk; bundan dolayı da fevkalade büyük memnuniyet duyuyoruz. Ülkemiz için yararlı olacağına inandığımız bu projenin, bir an önce uygulamaya konulmasını arzu ediyoruz.

54 üncü Hükümet tarafından, 20 Aralık 1996'da, hayvancılığın geliştirilmesine ilişkin kararda değişiklik yapılmış ve 2 trilyon liralık bir projeye 36 ilimizde koyunculüğün geliştirilmesi projesi yayınlanmıştır; ancak, 55 inci Hükümet döneminde bu karar uygulamaya konulmamıştır. Köylüle-

rimizin gelir düzeyini yükseltecek bu projenin en kısa zamanda uygulamaya konulmasını bekliyoruz.

Bakanın, bürosunun tefrişi için 40 milyar TL harcadığını duyduk. Bütçeden yatırımlara ayrılan paranın az olduğu, taşradaki görevlilerin araçlarına koyacak benzin parası bulamadığı dikkate alınırsa, bu harcamanın israfa yönelik olduğunu ifade ediyorum.

Aslında, bu Hükümetin hangi icraatına bakarsanız bakınız, deve misali, her tarafı eğrilerle doludur; kuruluşundan tutun da, yaptığı tüm icraatlarıyla doğru bir tarafı yoktur.

REFİK ARAS (İstanbul) – Hepsi doğru!..

HASAN HÜSEYİN ÖZ (Devamla) – Bu Hükümet bir sipariş hükümetidir, rantiyeciler söylüyor, bunlar da yapıyorlar. (RP sıralarından alkışlar)

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Şimdi, bunları karıştırma!..

HASAN HÜSEYİN ÖZ (Devamla) – Öyle kapı aşındırıp, gayret sarf edip, emek çekmelerine de gerek kalmadan, istediklerini bir kâğıda yazıp, faks çekmek suretiyle Hükümete bildiriyorlar ve "bize, 16,4 trilyonluk bir teşvik kredisi ver" diyorlar, Hükümet de, bu fakı alır almaz, ne hikmetse aynı gün cevabını veriyor ve 16,4 trilyonluk teşvik kredisi verilmiş oluyor.

Ben, zaman daraldığı ve benden sonraki konuşmacıya da süre tanımak için sözlerimi burada bitiriyorum.

Memur sokağa dökülmüş, işçi sokağa dökülmüş, çiftçiler sokağa dökülmüş, emekli sokağa dökülmüş, umurunda bile değil bu Hükümetin.

Bakın, bu Hükümet "biz, çözüm Hükümetiyiz" diyor; ama, tarihe "çiftçisine dayak atan Hükümet" olarak geçecektir diyor, hepimize saygılar sunuyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Refah Partisi Grubu adına konuşan Konya Milletvekili Sayın Hasan Hüseyin Öz'e teşekkür ediyorum.

Refah Partisinin son sözcüsü, Aydın Milletvekili Sayın Muhammet Polat. (RP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Sayın Başkan, herhalde bu hakkımı sizden alacağım.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

RP GRUBU ADINA MUHAMMET POLAT (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Turizm Bakanlığının 1998 Malî Yılı Bütçesi üzerinde Grubum adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Ekonomik, sosyal, kültürel ve doğal çevreyle sürekli etkileşim içerisinde, çok yönlü bir faaliyet alanı olan ve bünyesinde ulaşım, konaklama, yeme içme, eğlence, alışveriş ve seyahat organizasyonu gibi hizmetlerin tümünü içermekte olan turizm, dünyada hızla gelişen bir sektördür. Ülkemizde de millî gelirin artmasında, istihdam kapasitesinin genişlemesinde, yatırım alanlarının genişlemesinde ve devlet açısından da vergi gelirlerinin artmasında önemli bir yer tutan turizm, döviz gelirleri sağlama, dış açıkların, cari işlemler açıklarının kapatılması bakımından da önem arz etmektedir. Bu bakımdan, bacasız sanayi olarak adlandırdığımız turizm, sadece, ilgili Bakanlığın meselesi olarak düşünülmemelidir; bu konuda, Millî Eğitim, Kültür ve İşleri Bakanlıklarına da büyük görevler düşmektedir. Ülke sathında sunulan altyapı, üstyapı, hizmet ve çevre kalitesi sağlanmadan, sadece, Turizm Bakanlığının faaliyetleriyle turizmin geliştirilmesi konusunda yeterli adımlar atmamız mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, bugün dünya turizminden aldığımız yüzde 1.5'luk pay, geçmiş yıllara göre önemli bir gelişme olarak değerlendirilebilir; ancak, diğer ülkelerin paylarıyla kıyaslamak istediğimizde bu rakamın pek iç açıcı olmadığını da bilmek durumundayız. 1996 yılı itibariyle, ülkemize gelen turist sayısı 8,6 milyona, turizm geliri de 5,7 milyar dolara ulaşmıştır. Yine aynı için 1,2 milyar dolar turizm gideri olmuştur. 1997 yılı için ise, yıl sonu itibariyle 10 milyon civarında turist girişi olacağı tahmin edilmektedir.

Ülkemizin konumuna baktığımızda, dünya ülkeleri içinde 19 uncu sırada, Avrupa ülkeleri arasında 14 üncü sırada olduğumuz bir gerçektir. Dünya turizminden elde edilen 1996 yılı gelirinin 425 milyar dolar olduğu, bunun yarısına yakın kısmını da, Fransa, İspanya, İtalya ve İngiltere gibi Avrupa ülkelerinin aldığı bir gerçektir. Fransa'nın yıllık turist sayısının Türkiye'nin nüfusuna eşdeğer olduğunu düşünersek, bu konuda ne kadar geri kaldığımız ortaya çıkmaktadır.

O bakımdan, Türkiye'nin mevcut potansiyelinin en iyi şekilde değerlendirilmesi açısından, ortaya çıkan pek çok engelin ortadan kaldırılması gerekir. Aksi takdirde, 1997 yılı için, 450 milyar dolar gibi yüksek bir paydan, tatmin edici bir pay almamız mümkün olmayacaktır.

Turizm politikası belirlenirken, siyasetüstü bir çizgi yakalanmalı, ülkemiz için çok önemli bir gelir kaynağı olan bu sektörle ilgili -içpolitika malzemesi yapılmadan- net projeler ortaya konulmalı, bunlar tatbik edilmelidir.

İçturizmin de en az dışturizm kadar önemli olduğu bir gerçektir; istihdama olan katkısı, ticarete, ekonomiye, sosyal bütünleşmeye olan katkısı ve insanımızın kendi ülkesini tanıma fırsatını bulması açısından önemlidir.

Doğa, tarih ve kültür boyutlarıyla yüksek bir turizm potansiyeline sahip olmamız, hem iç hem de dışturizmin gelişmesi için bir avantajdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Polat, konuşmanızı tamamlayın efendim.

MUHAMMET POLAT (Devamla) – O bakımdan, yayla turizminin, kültür turizminin ve kış turizminin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Turizm sezonunun uzatılması, hatta yılın oniki ayına yayılmasına, tarihî ve kültürel varlıklarımız kullanılarak, var olan potansiyelimize işlerlik kazandırılarak mümkündür.

Üç tarafı denizlerle çevrili olan ülkemizin pek çok avantajları vardır. Bunlardan başlıcası yat turizmidir. Akdeniz'de her yıl yaklaşık 700 bin yat dolaşırken, ülkemizde ise bu rakam sadece 7 bin civarındadır. Yat turizmi açısından gerçekten çok büyük bir avantaja sahip olan ülkemiz, ne yazık ki, bu konuda yüzde 1 gibi çok düşük bir rakamla ifade edilmektedir. Bu kapasitenin artırılması ve bu turizm kolunda hamleler yapılması, buradan aldığımız 1,5 milyar dolarlık payın artmasına sebep olacaktır. Bunun için de, kayak kanunuyla ile yat turizmini düzenleme durumundan kurtulmak için, hukukî düzenlemelerin bir an evvel yapılması gerekmektedir.

Söz buraya gelmişken, ilimiz Aydın'ın Didim İlçesinde yapılması planlanan ve yap-işlet-devret modeliyle gerçekleştirilecek olan 500 yat kapasiteli yat limanının yapımı desteklenerek, yat sayımızın artması sağlanmalıdır.

Yine, marincılık -ki, yat turizmiyle birbirini tamamlayan iki alan olmakla önem arz etmektedir- alanında da gerekli çalışmaların yapılması, hatta özelleştirme ile özel sektörün teşvik edilmesi lazımdır.

Daha önceki Hükümet programında da yer alan inanç turizmi, mutlaka ciddi olarak ele alınmalı, Antalya, Urfa, İstanbul, Konya, Adıyaman, Kayseri, Nevşehir, Isparta ve daha birçok il bu proje dahilinde tüm dünyaya tanıtılmalıdır.

Turizm açısından ülkemizin çok önemli bir kaynağı da termal kaynaklarıdır; ama, termal turizmine yönelik yeterli altyapının sağlandığını söylemek mümkün değildir. Pekçok yerde termal kaynaklar belediyeler ve il özel idareleri tarafından yapılmaktadır. İç turizme bile cevap verebilecek seviyede olmayan bu tesislerin, dış turizme cevap verebilecek şekilde termal altyapılarının düzenlenmesi konusunda desteklenmeleri gerekmektedir. Mevcutlarının da standartlarının yükseltilmesi gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Polat, teşekkür ediyorum.

MUHAMMET POLAT (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakika izin verir misiniz?

BAŞKAN – Mümkün değil efendim; İhtüzüğe göre, Genel Kurul kararına göre benim süre uzatma hakkım yok.

MUHAMMET POLAT (Devamla) – Sayın Turizm Bakanının konuşma süresinden alacağım Sayın Başkan.

TURİZM BAKANİ İBRAHİM GÜRDAL (Antalya) – Benim süremden alabilir; böyle bir usul varsa Sayın Başkan.

BAŞKAN – Refah Partisi Grubu adına konuşan Aydın Milletvekili Sayın Muhammet Polat'a teşekkür ediyorum. (RP sıralarından alkışlar)

Şimdi, söz sırası, Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna geldi.

Cumhuriyet Halk Partisinin ilk sözcüsü, Konya Milletvekili Sayın Nezir Büyükcengiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun efendim.

Sayın Cengiz, Grubunuzun konuşma süresi 30 dakikadır, iki sözcünüz bulunmaktadır.

NEZİR BÜYÜKCENGİZ (Konya) – Yarısını kullanacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

CHP GRUBU ADINA NEZİR BÜYÜKCENGİZ (Konya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1998 Malî Yılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Bütçesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüş ve düşüncelerini sizlerle paylaşmak üzere huzurlarınızdayım; bu vesileyle, Sayın Başkan, Yüce Meclisin siz değerli üyelerini ve sizlerin şahsında bütün milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, bilindiği gibi, insanlık tarihinde iki büyük ekonomik devrim vardır: Bunlardan ilki, tarım devrimidir. İnsanoğlu, yaratılışıyla birlikte, karşı karşıya geldiği beslenme sorununa çözüm bulabilmek amacıyla, toprağı kazıp içine attığı bitki tohumlarıyla bitkisel üretimi, etini tatmasıyla birlikte de av hayvanlarını evcilleştirerek hayvancılığı keşfetmiştir. Zamanla, üretim artışının yollarını bulmuş; aileye yeterli üretim, fazla üretime dönüşmüştür. Böylelikle, dünya nüfusunun artışına paralel olarak, üretime doğrudan katkıda bulunmayan kesimlerin pay alması sağlanmış, uygarlıklar gelişmiş, devlet olgusu ve ulus olma bilinci de ortaya çıkmıştır.

İkinci önemli ekonomik devrim ise, sanayi devrimidir. Sanayi devrimi dikkatle incelendiğinde, temelinde, tarımın ağırlığını ve izlerini görmemek mümkün değildir. Sanayi sektörü için, tarım, her zaman hammadde kaynağı ve çok önemli bir pazardır. O nedenle, tarım, sanayiden daha önemli bir sektör olarak varlığını günümüze kadar sürdürülmüştür.

Sayın milletvekilleri, Türk tarımının devasa sorunları vardır; uzun yıllardır ihmal edilmiştir; bunda, hepimizin payı vardır. Ülkemiz, 78 milyon hektar toprak ve çok az ülkeye kısımet olan çoğ-

rafya ve iklim yapısıyla, önemli bir tarım potansiyeline sahiptir; ama, ne acıdır ki, plansızlık, iç siyasal karmaşa ve partizanca tercihler yüzünden yapılan yanlışlıklar dolayısıyla, toplumumuz, kendi tarım ürünleriyle kendi ihtiyaçlarını karşılayamaz duruma düşürülmüştür. 1960'lı yıllarda tarım kesiminin ulusal gelirden aldığı pay yüzde 40'lar düzeyindeyken, bugün yüzde 13'ler düzeyine inmiştir. Tarımsal altyapı, büyük eksikliklerle dolu bir biçimde karışıklık manzarası oluştururken, tarımla ilgili sayısını doğru dürtüst kimsenin bilemediği çeşitli kurum ve kuruluşlar, 6 ayrı bakanlığa bağlı olarak, çalışmalarını tam bir karmaşa içerisinde yürütmeye çalışmaktadırlar. Planlamadan vazgeçilmiştir; bu nedenle, çiftçimiz, ne ekeceğini, ne zaman ekeceğini, hangi ürünü ne kadar üreteceğini bilememekte, istikrarlı bir büyümeyi de, maalesef yakalayamamaktadır. Tarım Bakanlığı, içi boşaltılmış, iş göremez duruma düşürülmüştür.

55 inci Hükümetin Sayın Tarım Bakanı, göreve başladığından beri, gayretli bir çalışma içerisinde. Tarım Şurasını toplaması, geçmiş hükümetin üreticilere olan borçlarının ödenmesi, Bakanlıkta sivil toplum örgütleriyle ilişkili bir birim oluşturulması gibi, bu ve buna benzer olumlu çalışmalarını görülmüştür; en azından, tarıma ağırlık ve önem verdiği konusunda iradesini göstermiştir; ancak, Sayın Tarım Bakanının bu iradesini, bu anlayışını, hükümet politikalarında görmek çok güç.

Bu Bakanlığımızın payına, bütçeden 84 trilyon lira düşmesi, geçtiğimiz yıllara göre fazla bir değişiklik olmadığını ifade eder ki, bu da, Türk çiftçisinin, yine, gözardı edildiğini gösteren düşündürücü bir olgudur. Gerçi, bütçe ödeneklerinde, geçen yıla göre yüzde 90'lar düzeyinde bir artış görülmektedir; ama, bu oranın, enflasyonla eşdeğer bir oran olması nedeniyle, reel bir artış söz konusu değildir. Üzülerek söylüyorum ki, Tarım ve Köyişleri Bakanlığına ayrılan bu ödenekle, Bakanlık, ne kendisinden beklenen hizmetleri gerçekleştirebilecek ne de Türk çiftçisinin beklentilerini karşılayabilecektir.

Tarım desteklerini kaldırılma anlayışı, bu bütçeye de yansımıştır. 1997 bütçesinde, Türk tarımının desteklenmesi için 287 trilyon lira ayrıldığı halde, bu bütçede, 200 trilyon lirayla harcamalar sınırlandırılmıştır. Ülkede, yüzde 90'nın üzerinde enflasyon yaşanacak, paranın değeri gün geçtikçe azalacak, yıllardır ihmal ettiğimiz tarım sektörü, geçen yıla göre 87 trilyon lira daha eksik bir meblağla desteklenecek; böyle bir tarım politikası kimin yararınadır anlamak mümkün değil. 1998 bütçesi, bu haliyle, Türk tarımına ve Türk çiftçisine yeni bir çözüm perspektifi getiremeyecektir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türkiye, güç koşullarda, tarımını derli toplu hale getirmek için, geçmiş dönemlerde büyük gayretler gösterdi. Bu gayretlerin kurumsal şekillenmesini hepimiz biliyoruz. Toprak Mahsulleri Ofisi, Türkiye Ziraat Donatım Kurumu, Et ve Balık Kurumu, Yem Sanayii, Gübre Sanayii, Şeker Şirketi gibi birtakım kuruluşlar yaratıldı. Yine, hepimiz biliyoruz ki, bir süredir, ülkemizde özelleştirme uygulamaları yapılıyor ve bu kuruluşların tümünün özelleştirileceği dile getiriliyor. Şimdi, özelleştirme uğruna, bu kurumlar ne yapacağını bilemiyorlar; geleceğe yönelik, uzun vadeli plan ve programlar yapamamaktadırlar. Hükümetin bu konudaki tavrı netleşmelidir. Bu kurumlar ne olacaktır? Özelleştirme kapsamında ise, derhal gereği yapılmalı, hizmetin yürütmesi aksatılmamalıdır; değilse, yeni düzenlemeler yapılarak bu kurumların öntü derhal açılmalıdır.

Türkiye, sanayii, turizm ve diğer hizmetleriyle yapabileceği ihracat ve turizm gelirinin dönüm noktasına gelmiştir. Bundan sonra, bu alanlarda atılım yapabilmemiz için, çok büyük yatırımlara ihtiyaç vardır; ama, tarım gelirlerinin artırılması, çok büyük yatırımlara gerek kalmadan, bilgi ve teknolojinin yerinde kullanılmasıyla kısa sürede gerçekleştirilebilir. Zaten, Türk sanayii bugüne kadar yeterli istihdamı sağlayamamış, tarımdaki işgücünü yüzde 40'lardan aşağıya çekememiştir. Nasıl ki, Türkiye'nin sanayide ileri ülkeler düzeyini yakalayabilmesi mutlaka çok önemlidir ve hep-

mizin içtenlikli dileğidir, sanayi uğruna ihmal edilen ve bugünkü içler acısı duruma düşürülen tarımımıza sahip çıkmak da hepimizin en içtenlikli isteğimiz olmalıdır. Bu anlayış hâkim olmadığı sürece, ne kadar uğraşsak, tarımın sorunlarına köklü çözümler getirileceği inancında değilim.

Değerli arkadaşlarım, her üretimde kullanılan madde, hammadde olarak nitelenir. Tarımsal üretimde kullanılan girdilerin de her biri, ayrı ayrı birer hammaddedir; tohum, gübre, su ve akaryakıt gibi. Tohumlarımız eskimiştir, en az bire onbeş verim almamız gerekirken, mevcut tohumların en iyileri ancak bire on verebilmektedir.

En önemli girdi, su. Ülkemizde ekili, dikili alanın yüzde 79'unda kuru, yüzde 21'inde sulu tarım yapılmakta; halbuki, ekilebilir alanlarımızın tamamını sulayabilecek rezervlerimiz vardır. Türkiye'nin su kaynakları ile sulanabilir topraklarını birbirine kavuşturamadığımız sürece, tarımın sorunlarına köklü çözüm bulunabileceğini kabul etmemiz mümkün değildir. GAP'ta olduğu gibi, tüm sulama projelerinin, zaman yitirilmeksizin hayata geçirilmesi, bu arada, sulamada kullanılan enerji ücretlerinin fiyatlarının da düşürülmesi zorunluluğu vardır.

Tarım üretimindeki diğer iki önemli girdi olan gübre ve akaryakıt fiyatları çok yüksektir. İleri ülkelerde olduğu gibi, tarımda kullanılan akaryakıt da sübvansiyon edilmelidir.

Gübre konusunda alınan destekleme uygulamasındaki değişiklik kararı, üreticilerimiz tarafından memnurlukla karşılanmıştır; ancak, karar yanlıştır ve çiftçi aleyhine tehlikeli bir durum yaratılmıştır. Benden önce konuşan bir değerli arkadaşımın da belirttiği gibi, sübvansiyon ödemeleri, bugünkü fiyatlar üzerinden kararname haline getirilmiştir. İleride, olası bir gübre zammında, sübvansiyon oranı aşağıya düşmüş olacaktır. Bu yanlışlık hemen düzeltilerek, fiyatlar ne olursa olsun, desteklemenin yüzde 50 oranında olacağı hususu karar altına alınıp, uygulanır hale getirilmelidir.

Değerli arkadaşlarım, yıllardır, gelmiş geçmiş tüm hükümetler, tarımı ve tarım üreticisini daha fazla destekledikleri iddiasıyla böbürlenirler. Bizde destekleme, taban fiyatların yüksek tespiti olarak algılanmakta. Halbuki, bu yöntemle, desteği, devlet, kendisinden değil, tüketicinin sırtından yapmaktadır. Sadece, gübre, mücadele ilaçları ve bazı hayvansal ürünlerde -o da çok az miktarda- sübvansiyon var.

Bakınız, tarımsal kalkınmasını gerçekleştirmiş ülkelerde destekleme oranları ne kadar: Üretici başına, Amerika Birleşik Devletlerinde 20 bin dolar, Japonya'da 15 bin dolar, Kanada'da 13 bin dolar, Avrupa Topluluğu ülkelerinde 8 bin dolar; Türkiye'de 230 dolardır. İşte, tarıma verdiğimiz destek bu. Artık bu destekleme yöntemimizi de gözden geçirerek -tüketiciye yansımayacak biçimde- ürünün, miktar, evsaf, yetiştirme koşulları ve niteliğine göre, doğrudan destekleme ödemesi yapmalıyız diye düşünüyorum. Böylelikle, tarım sektöründeki çok önemli bir eksikliği, illegaliteyi -yani, kayıt dışılığı da- önleyip, sektörün tüm faaliyetlerini, sağlıklı bir şekilde kayıt altına almış oluruz.

Değerli milletvekilleri, sektördeki sorunlarımızdan birisi de sermaye yetersizliğidir; hatta, sermaye yokluğudur. O bakımdan "çiftçi bankası" diye bilinen Ziraat Bankasının önemi büyüktür; ama, bu bankamız, yıllardır, çiftçilerimizin hizmetinden çıkmıştır. Ziraat Bankasının kredi sistemi, üretime yönelik değildir. Kredilerin büyük bir bölümü, kısa vadeli ve günü kurtarmaya matuftur. Çiftçiler, bu kredileri alırlar, borçlarını kapatırlar, yeniden borçla yaşamaya başlarlar, hasat mevsimi gelince kapatırlar, tekrar alırlar; yani, krediler, işletmeye, üretime ve kâra yönelik değildir. Kredilerin büyük bir bölümü kısa vadeli dedim; bu sistem değiştirilerek, orta ve uzun vadeli, üretime dönük kredilendirmeye ağırlık verilmelidir.

Ziraat Bankasının bu kadar yetersizliğine rağmen, bu Hükümet, kredi faizlerini yüzde 22'lere varan oranlarda yükselterek, Ziraat Bankasını, çiftçi bankası olmaktan tamamen çıkarmıştır. Ge-

rekece ne; bankanın zararı. Ne kadar; 60 trilyon. 60 trilyon lira için, 25 milyon insanımızı taciz etmeye hiç kimsenin, hiçbir hükümetin hakkı olmamak gerekir. (CHP sıralarından alkışlar) Bu kadar para, zaman zaman bir kişiye, bir holdinge veriliyor ve maalesef, geri de dönmüyor. Faiz oranları, derhal, aşağıya çekilerek, bu krediler, ehil olan gerçek ihtiyaç sahipleri üreticilere verilmeye başlanmazsa, ne kadar uğraşsanız uğraşınız, Türk çiftçisi sizlerle barışmayacaktır.

Sayın milletvekilleri, tarımımız, her alanda olduğu gibi, koruma ve kontrol alanında da çok yetersiz durumdadır. Son yedi-sekiz yıldır, özellikle Orta Anadolu'da, hububat üreticisi, süne ve kırmıldan, sürekli darbe yemektedir. Süne tahribatına uğrayan buğday, alıcı bulamamakta ve büyük oranda millî gelir kaybı ortaya çıkmaktadır. Geçtiğimiz yıllarda, bu konu, bu sorun, tarımla ilgili değerli milletvekili arkadaşlarımız tarafından sık sık dile getirildi; cevap veren sayın bakanlarımız tarafından "işte, efendim, bu süne ve kırmıl mücadele için, bütçeye şu kadar trilyon, şu kadar milyar ödenek konuldu; mücadele edilecektir" gibi sözlerle geçiştirildi. Bu ilaçları üreten firmalarla, fabrikalarla görüşerek çok daha etkili ilaç üretilir mi diye düşünüyorum. Bugüne kadar, Türkiye'de, kullanılan bu ilaçlardan gerekli biçimde yararlanılamamıştır; yapılan mücadeleler de, maalesef, sonuçsuz kalmıştır.

Değerli arkadaşlarım, bugün, çiftçilerimizin, haklarını arayıp koruyacak etkin bir meslek örgütleri yoktur, sosyal güvenceleri eksiktir. Bu boşluğu doldurmak için, ziraat odalarını demokratik bir yönetim yapısına kavuşturacak ve etkinliğini artıracak Ziraat Odaları Yasasıyla ilgili değişikliğin, zaman yitirilmeksizin Meclisimizden çıkarılması zorunludur. Ayrıca, kooperatifler ve çiftçi birlikleri, üretici birlikleri her hususta takviye edilerek, çiftçilerimizin örgütlenmeleri kolaylaştırılmalıdır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün, ülkemizde, toplam tarımsal üretimdeki bitkisel üretimin payı yüzde 67'dir; hayvansal üretimin payı ise, sadece yüzde 25'dir. Gelişmiş ülkelerde bu oran tam tersidir. Ülkemizde, bu dengeyi hızla tersine çevirmeliyiz. Hayvancılığımızın gerilemesinin ana nedeni olan hayvan ve hayvansal ürün ithalinden tamamen vazgeçilmelidir. Damızlıkları kendimiz üretip, hayvancılara düşük faizli ödeme koşullarıyla vermeliyiz. Gerçi, damızlık üretimi başlatılmıştır; ama, yetersizdir. Geçmişte en önemli sektörlerimizden biri olan hayvancılık, son yıllarda -kanatlı hayvancılık hariç- maalesef, kan ağlıyor, kârlı bir uğraş olmaktan çıktı; kârlı bir uğraş haline getirmenin temel standartlarını acilen yerine getirmek gerekiyor. Bugün, gelişmiş ülkeler, hayvancılığa yüzde 100'ü aşan destekleme yapmaktadırlar.

BAŞKAN – Sayın Büyükcengiz, Grubunuza ayrılan sürenin yarısı doldu.

NEZİR BÜYÜKCENGİZ (Devamla) – Toparlıyorum.

Eğer gerekli önlemler alınmazsa, ülkemiz hayvancılığı, bugünleri aratır hale gelecektir.

Sayın milletvekilleri, devletimizin ve cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Atatürk'ün "milletin efendisidir" diye tanımladığı, imkânlar tanıdığı, moral verdiği köylümüz, çiftçimiz, hak ettiği yerde değildir; ilgiye ihtiyacı vardır, morale ihtiyacı vardır, zenginlemeye ihtiyacı vardır.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak, tarım ve hayvancılığa özel önem vermek suretiyle, Türk çiftçisini, hızlı kalkınma ve büyümenin öncüsü yapmayı, ulusal amaçlarımızdan biri olarak ele almaktayız. Dileğimiz, tarım ve hayvancılığımızın, bir an önce, gelişmiş ülkeler düzeyine ulaşmasıdır.

O günlerin umut ve özlemiyle, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bütçesinin, ülkemize, ulusumuz, Türk çiftçisine ve Bakanlık personeline hayırlı olmasını diliyor, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuşan, Konya Milletvekili Sayın Nezir Büyükcengiz'e teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin ikinci sözcüsü, Kırklareli Milletvekili Sayın İrfan Gürpınar.

Buyurun Sayın Gürpınar. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İRFAN GÜRPINAR (Kırklareli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilere; bugün bütçesi görüşülen, Tarım ve Köyşleri Bakanlığımızın Değerli Bakanı ve bürokratlarını ve şu anda üzerinde konuşacağım Bakanlığın Değerli Bakanı ve bürokratlarını saygıyla, sevgiyle selamlıyorum; bütçemizin, ulusumuza hayırlar getirmesini diliyorum.

Değerli arkadaşlarım, bütçelerle ilgili konuşmalar, genelde, teknik rakamlar üzerinde olur, o sektörün politikaları üzerinde olur. Ben, bu konuşmada, Turizm Bakanlığı bütçesiyle ilgili pek fazla rakam kullanmak istemiyorum. Turizm Bakanlığının, geçmişi, geleceği ve sorunlarıyla ilgili bazı şeyleri söylemek durumundayım; ama, az önce konuşan arkadaşlarıma dile getirdiği bir gerçeği de, burada, vurgulamaktan kaçınmamak durumundayım.

Değerli arkadaşlarım, Turizm Bakanlığının bu seneki bütçesi 13 trilyon 541 milyar lira -küsuru da var- geçen seneki bütçesi 8 trilyon 623 milyar lira, Turizm Bakanlığının bütçesi, geçen yıla göre yüzde 57 oranında büyümüştü. Az önce, Tarım Bakanlığının bütçesinin yetersizliğinden bahseden arkadaşlarım, Tarım Bakanlığı bütçesindeki büyümenin yüzde 90 olduğunu söylediler. El insaf, Maliye yetkilileri; el insaf, Maliye Bakanlığı!

Konuşmacıların da belirttiği gibi, senede 6 milyar dolar gelir getiriyor bir bakanlık ve bu şekilde gelir getiren tek bakanlık; ama, siz, onun bütçesini yüzde 57 artırıyorsunuz. Enflasyon yüzde 95, bütçenin genelinde yüzde 83 büyüme var ve Turizm Bakanlığının bütçesinde yüzde 57, yüzde 60 gibi bir büyümeyi uygun görüyorsunuz.

CEMİL ERHAN (Ağrı) – Dolar bazında.

İRFAN GÜRPINAR (Devamlı) – Dolar bazında veya Türk Lirası bazında.

Değerli arkadaşlarım, bunu anlamak, bunu kabul etmek mümkün değil. Özellikle, Turizm Bakanlığının en önemli birimi olan Tanıtma Genel Müdürlüğünün bütçesini de incelediğimizde, bu rakam farklılığı çok acayip ortaya çıkıyor.

Değerli arkadaşlarım, Tanıtma Genel Müdürlüğünün bu seneki bütçesi 7,3 trilyon lira. Ortalama döviz kurunun 275 bin Türk Lirası olarak hesap edilmesi halinde, Tanıtma Genel Müdürlüğünün bu seneki bütçesi 20-22 milyon dolar değerli arkadaşlarım; oysa, bir önceki sene 30 milyon dolar, 1995 yılında 31 milyon dolar ayrılmış.

Turizmle uğraşan, turizm geleneklerini iyi kollayan bu tip ülkelerde, turizmde başarılı olan ülkelerde bir kaide vardır, bir gelenek vardır; turizm gelirinin yüzde 2'si düzeyindeki bir rakam, bütçeye, tanıtma geliri olarak kaydedilir. Geçen dönem 6 milyar dolar getiren turizmin genel bütçeye katkısını yüzde 2 olarak hesap edersek, değerli arkadaşlarım, Turizm Bakanlığının tanıtma bütçesinin 100 milyon dolar civarında olması gerekir; ama, yine, bu Hükümet ve bu Maliye Bakanlığı, Turizm Bakanlığına, 20 milyon dolar gibi bir ödeneği uygun görmüştür. Devamlı rekabet ettiğimiz söylenen, mukayesede kullanılan bir ülke vardır; Yunanistan. Yunanistan'da, Tanıtma Genel Müdürlüğünün bütçesine 130 milyon dolar ayrılıyor ve değerli arkadaşlarım, eğer, önümüzdeki günlerde, talih oyunları salonlarının kapatılması yasal olarak gündeme gelirse, tanıtma bütçesinin talih oyunları salonlarından gelen büyük katkıdan da yoksun kaldığını düşünürsek, Turizm Bakanlığının, dünyada turizmimizi tanıtma açısından büyük bir sıkıntıya düşeceğini düşünüyorum.

Yatırım bütçesi, 2 trilyon 778 milyar lira. Değerli arkadaşlarım, 2 trilyon lira parayla, Turizm Bakanlığının, yatırım yapmakta büyük sıkıntıya düşeceğini bildiriyorum.

Değerli arkadaşlarım, turizmimiz bugünlere kolay gelmedi. Az önce, bütün konuşmacılar, Sayın Özal'ın ruhunu yâd ettiler; doğrudur; ama, bir konuda da insafsızlık etmeyelim. Turizmi Teş-

vik Kanununu 1983'te çıkaran Sayın Bülent Ulusu'yu da burada yâd etmemiz gerekir. Gerçekten de, turizmin gelişmesinde en önemli unsurlardan biri, Turizmi Teşvik Kanununun çıkarılmasıdır.

Değerli arkadaşlarım, 300 bin kişiden 10 milyon kişiye ulaşan turizmimiz, bugünlere kolay gelmedi. Sıkıntılı günler yaşadık. Son on yılın beş yılı krizler içinde geçti. Körfez krizi, PKK terörü, özellikle turizmi seçen PKK terörü, Gazi Mahallesi olayları, Kuzey Irak operasyonları gibi olaylar, turizmimizi baltaladı.

Değerli arkadaşlarım, iyi neticeler elde ettik; ama, buna rağmen, bazı rakamları da çok iyi değerlendirmemiz gerekir. Genelde, rakamlar verilirken, bir önceki seneye göre artıştan bahsedilir; doğrudur. 1994 krizinden sonra, 1995'te, Türkiye'de turist sayısında ve turizm gelirinde yüzde 16'lar, yüzde 17'ler civarında bir artış oldu. Bu artış hızı, 1996'da bu hız yüzde 11,5'e, 1997 yılında ise yüzde 12 seviyelerine düştü. Kuşkusuz, bu artış hızındaki gerilemenin en dikkat çekici yanı, Türkiye'nin potansiyelini teşkil eden OECD ülkelerinden gelen turist sayısındaki artış hızının gösterdiği gerilemede, yavaşlamada yatar. Almanya'dan, 1995 yılında, bir önceki seneye göre gelen turist sayısında yüzde 65 artış varken, 1996 yılında bu artış oranı yüzde 28'e, 1997 yılında da yüzde 9'a düştü. OECD ülkelerinden gelen turist sayısındaki artış, 1995 yılında yüzde 36 iken, 1996 yılında yüzde 19'a, 1997 yılında ise yüzde 16'ya doğru yavaşladı. Buna rağmen, Doğu Avrupa ülkelerinden gelen turist sayısında önemli artışlar var.

Değerli arkadaşlarım, bu rakamları turizmimizin geleceği açısından çok iyi değerlendirmemiz gerekir. Elimizde güzel rakamlar var. Dünya Turizm Örgütü, 1996 yılında yaptığı bir araştırmada, önümüzdeki on sene içinde 20 Avrupa ülkesi arasında Türk turizmi yüzde 230 büyüyecektir diye bir rakam çıkarıyor. Almanya'da bu büyüme oranı yüzde 80, Fransa'da yüzde 79, İspanya'da yüzde 93. Tabii, bu büyüme, sadece turizmde değil, yan sektörlerle de yansımaktır. Örnek vermek gerekirse, önümüzdeki on yıl içinde, Türk Hava Yolları yüzde 8,9 büyüyecek; bu büyüme de Avrupa ülkeleri içinde en önemli büyüme, birinci sıradaki bir büyüme olacaktır.

Değerli arkadaşlarım, Türk turizmi böyle güzel bir gelişme içindeyken, biz, artık, 2000'li, 2010'lu yılların programını yapmak durumundayız.

Bu konuda, Türk turizminin en önemli sorunlarından biri, kapasite kullanma sorunudur. Türk turizmi, bu günlerde, yüzde 50-55 civarında kapasite kullanıyor. Bunu, yüzde 60'lara, yüzde 70'lere, yüzde 80'lere, yüzde 90'lara çıkarmak durumundayız. Bunun için alınması gereken tedbirler var. Bütün konuşmacı arkadaşlarımdan da belirttiği gibi, Turizm Bakanlığının şimdiye kadar görev yapan bütün bakanları, bu politikaya uygun hareket etmişlerdir. Bunun için en önemli sorunlardan biri, turizmimizin çeşitlendirilmesidir.

Değerli arkadaşlarım, 1995 yılında "4 mevsim 12 ay bütün Türkiye" sloganıyla başlattığımız turizm politikamızı bugünler'e ve geleceğe adapte etmek durumundayız.

1995 yılında Turizm Bakanırken, Antalya sahillerindeki otellerin kış turizmine açılması yönünde bir toplantı yapmıştım. Otel sahipleri de inanmıyorlardı. O zaman, kış turizmine açılan otel sayısı yüzde 20 civarındaydı. Değerli arkadaşlarım, bu günlerde gazetelere bakın, Antalya sahillerindeki bütün oteller, kış turizmine iki sene gibi kısa bir zamanda geçmişler, hepsi kış turizmi politikalarını uygulamaya başlamışlardır; çünkü, iyi bir değerlendirme yaptık.

Avrupa, Christmas tatiline giriyor; Türkiye, yılbaşı tatiline giriyor; Türkiye Ramazan Bayramı tatilini yaşayacak, Türkiye Kurban Bayramı tatilini yaşayacak ve Türkiye sömestr tatilini yaşayacak. Bütün bunlar, kış turizmimiz açısından, Antalya, Akdeniz sahillerimiz açısından çok önemli olaylardır.

Değerli arkadaşlarım, bir başka turizm çeşidini de burada belirtmek istiyorum. Değerli Erzurum Milletvekilimiz bahsetti; doğu ve güneydoğuya... Doğu ve güneydoğuya turizm gitti, gidiyor. Daha önce Palandöken'de başlayan turizm hareketinin, 1995 yılında Sarıkamış'ta attığımız, dünyaca kabul edilebilen telesiyej tesislerinin kabulünden sonra, orada, altı veya yedi tane tahsis verdik.

Sayın Erhan, eğer, o tahsislerin verildiği işletmeciler oraya otelleri yaparlarsa, Sarıkamış, öntümüzdeki beş sene içinde dünyanın sayılı kış turizm merkezlerinden olacaktır.

Uludağ ikinci bölgenin altyapısının bir an önce yapılarak inşaatlarının başlatılması ve Antalya'da oniki ay turizmin yayılmasıyla ilgili politikamızın en önemli ayağı olan Antalya sırtlarındaki Toros Dağlarında günübürlük kış merkezlerinin tespitinden sonra, Türkiye'de kış turizminin önemli gelişmelere ulaşacağına inanıyorum.

İnanç turizmiyle ilgili bir şey söylemek istiyorum. Sayın Bakan, size teşekkür ediyorum; inanç turizmini, gerçekten, sahiplendiniz. Bu konuda Papa'yı Türkiye'ye davet etme söyleminiz oldu; ama, Sayın Bakanım, Avrupa Birliğinde, geçenlerde, inanç turizmi kapsamında olan 2000 yılında İsa'nın doğumunun 2 000 inci yılının kutlamalarıyla ilgili tespit edilen şehirlerin arasında Çekoslovakya, Polonya, İngiltere, Norveç şehirleri var; ama, Türkiye'den bir şehir yok. Bu konuda gereken hassasiyeti göstermenizi diliyorum.

Değerli arkadaşlarım, kongre turizminde önemli gelişmeler kaydettik. Kongre turizminde, 1996'da İstanbul'da açılan Lütfi Kırdar Kongre Merkezi, Antalya'da piramit şeklinde yapılan kongre merkezi, İstanbul ve Antalya turizmine yeni bir boyut getirecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gürpınar, konuşmanızı tamamlayın efendim.

İRFAN GÜRPINAR (Devamla) – Peki, teşekkür ederim.

Bu arada, Bodrum Havaalanının açılmasından sonra gündemden düşmeye başlayan Ege sahillerinin turizmini geliştirmek açısından, İzmir kongre, sergi ve çağdaş fuar merkezinin bir an önce projelendirilip, hayata geçirilmesini diliyorum.

Değerli arkadaşlar, çok önemli gördüğüm bir hususu da belirtmek istiyorum. Havaalanları... İstanbul, Antalya havaalanlarının bir an önce yapılması gerekir. İstanbul havaalanlarındaki sıkışıklık sebebiyle, turizm sektöründe, Budapeşte havaalanı devreye girmiştir.

Karayolları bakımından çok önemli bir konu da şu: Antalya-Alanya, Dalaman-Marmaris ölüm yolu olarak zikredilmektedir. 1996 yılında 34 turist vefat etti. Sayın Bakan, 1997 yılında -söylemeye çekiniyorum- 111 turist vefat etti Türkiye'de. Dünya Tur Operatörleri Federasyonu (IFTO) Türkiye'nin bu konumunu değerlendirmek durumundadır. İnsanlar tatil yapmak için bir ülkeye giderse, geriye canlı dönmek isterler. Onların tabutlarını karşılayan ülkelerdeki turizm hareketi önemli reaksiyonlar verebilir. O bakımdan, Dünya Tur Operatörleri Federasyonunun, bu konuda, Türkiye'yle ilgili ciddi kararlar alması söz konusu olabilir.

Sayın Bakanım, sözlerime son verirken, sizden bir şey rica ediyorum: Bu Hükümetin en önemli vaatlerinden biri, yargı kararlarının uygulanmasıydı. Çok doğal olarak, Bakanlığınızda bazı tasarruflar yaptınız. Bu tasarruflar yargıdan döndü. Uyguladınız, tekrar geriye aldınız.

Sayın Bakanım, bu konuyu, Hükümet protokolündeki vaatleriniz doğrultusunda uygulamanızı diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İRFAN GÜRPINAR (Devamla) – Zannediyorum sürem bitti.

Turizm Bakanlığı bütçesinin ulusumuza, Bakanlığımıza başarılı sonuçlar getirmesini diliyor, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuşan, Kırklareli Milletvekili Sayın İrfan Gürpınar'a teşekkür ediyorum.

Gruplar sırasında, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Erzurum Milletvekili Sayın Zeki Ertugay; buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

Sayın Ertugay, Grubunuzun da iki sözcüsü bulunmaktadır; toplam süreniz 30 dakika.

DYP GRUBU ADINA ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 1998 yılı bütçesi üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına, görüşlerimi arz etmek üzere huzurlarımızdayım. Sözlerime başlamadan önce, Yüce Heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığının 1998 yılı bütçesine baktığımızda, 70,2 trilyonu cari, 9,7 trilyonu yatırım, 2,4 trilyonu transfer harcamalarına olmak üzere, toplam, 82,4 trilyonluk bir bütçe öngörülmektedir. 1997 yılı bütçesiyle mukayese edildiğinde, toplam bütçe rakamında yüzde 90'lık, yatırım bütçesinde sadece yüzde 14'lük, cari bütçede ise yüzde 110'luk bir artış olduğu gözlenmektedir. İlk defa, yatırım harcamalarının, bu kadar düşük olduğu bir bütçeyle karşı karşıyayız. Âdetâ cari harcamalardan ibaret bir bütçeyle, Türk tarımının, nüfusun yüzde 41'inin, iktisaden faal nüfusun yüzde 50'den fazlasının istihdam edildiği bir sektörün problemlerini çözmek asla mümkün değildir. Geçen yıla göre hemen hemen hiç artırılmamış, yerinde saymış bir yatırım bütçesi, özellikle, enflasyonun yüzde 100'lere vurduğu bir dönemde, 55 inci Hükümetin tarıma olan olumsuz bakişının çok önemli bir göstergesidir.

Cumhuriyetten günümüze kadar, tarımımızda, elbette ki, yerinde sayma olmamıştır. Tarımımız, pek çok kesiminde önemli gelişmelere de sahne olmuştur. Bununla birlikte, Türk tarımının yerli gelişmişlik düzeyini yakaladığı ve meselelerini çözdüğü asla söylenemez.

Gelişmiş ve gelişmekte olan bütün dünya ülkeleri tarımlarını koruyup kollarken, özellikle 80'li yılların Türkiyesinde, tarım, maalesef, büyük ölçüde serbest piyasanın acımasız şartlarına teslim edilmiş, darbe üzerine darbe yemiştir. Tarımımızın bugünkü perişanlığının temel sebeplerini, o günün acımasız politikalarında aramak isabetli olacaktır. Daha sonra kurulan Doğru Yol Partisi Hükümetleri zamanında, uygulanan sübvansiyonlar ve düşük faizli kredilerle gücü tükenen Türk çiftçisine soluk aldirmaya çalışılmış ise de, yapılan tahribatin büyüklüğü nedeniyle, Türk tarımı, arzu edilen noktaya taşınmamıştır.

Sektörün nüfus yoğunluğu devam ederken ve Türk toplumunun yarısına yakını hâlâ bu sektörde çalışırken, millî gelirden sektörün aldığı pay, yüzde 30'lardan yüzde 12'ye düşmüştür. Halen, istihdamın yüzde 45'ini, ihracatın direkt olarak yüzde 10,5'ini, işlenmiş tarım ürünleriyle birlikte yüzde 20'sini, hammaddesi tarıma dayılı ürünlerle birlikte yüzde 60'ını oluşturan ve ülkemizin geleceği bakımından son derece önemli olan bir sektörün durumu, elbette ki, bu halde olmamalıdır.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz tarımı için önemli olan hayvancılıktan, kısaca bahsetmek istiyorum. Bilindiği gibi tarım -daha önceki sözcülerimizin bahsettiği gibi- bitkisel ve hayvansal üretim olarak, birbirini tamamlayan iki unsurdan meydana gelmektedir. Gelişmiş ülkelerde, hayvancılığın tarım içindeki payı yüzde 70'lerde, bitkisel üretimin payı yüzde 30'larda iken, bu oran, ülkemizde, maalesef, terstir. Yani, bitkisel üretimin payının düşürülerek, hayvansal üretimin payının yükseltilmesi gerekmektedir.

Bunun için, ülkemizde hayvan sayısının ve hayvanlardan alınan verimin yükseltilmesi, hayvan materyalinin ıslah edilmesi, kültür ırkı sığır üretim bölgelerinin kurulması, kaba yem üretiminin acilen artırılması, çayır-mera alanlarının kontrol edilmesi, hayvan sağlığının önemle takip edilmesi ve bunlarla ilgili olarak yetiştirici birliklerinin faaliyete geçirilmesi çok büyük önem arz etmektedir.

Değerli milletvekilleri, tarımla ilgili olarak alınacak bütün tedbirlerin ve yaratılacak bütün senaryoların tek başına bir anlamı olmayacaktır. Zira, tarımımızın meselelerini, ülke ekonomisi ve toplumumuzun sorunlarından ayrı ve bağımsız düşünmek mümkün değildir. Bir başka ifadeyle, tarımın sorunlarının olduğu doğrudur; ancak, bu sorunların tamamı, kendisinden kaynaklanmamaktadır. O halde, tarımın sorunlarını sadece tarım politikalarıyla çözmeyi düşünmek, aşmayı düşünmek yanlış olur kanaatindeyim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkelerin büyük problemleri olabilir; ancak, çözülemeyecek problemleri yoktur. Tarım ve hayvancılık konusu da, bizim ülkemiz için bunlardan birisidir. Dünyada pek çok ülkenin tamamen olmasa da büyük ölçüde hallettiği tarım meselesi, Türkiye gibi, her konuda olduğu kadar tarımda da iddialı olması gereken bir büyük devletin altından kolayca kalkabileceği bir husustur. Bunun için, Türkiye'yi bilen, Türk tarımının ve Türk ekonomisinin önceliklerini bilen, Türk çiftçisinin gücüne ve üretkenliğine inanmış siyasî kadrolara, siyasî iradeye ihtiyaç bulunmaktadır. Bu açıdan baktığımızda, bugün, ülkemiz ve Türk tarımı şanssız görünmektedir.

55 inci Hükümet, tarıma bakışı ve uygulamaya çalıştığı politikalarıyla, bu ülkenin nüfusunun yüzde 45'i temsil eden tarım kesimini, bugüne kadar, maalesef, yok saymıştır. Bu Hükümet kurulur kurulmaz, ıcratına, mazot, gübre gibi önemli tarım girdilerine yaptığı yüksek zamlarla başlamış ve yüksek tarımsal kredi faizleriyle, âdeta, Türk çiftçisinin çanına tıkmıştır. Cumhuriyet tarihimizde ilk defa, Türk çiftçisi, 55 inci Hükümetin marifetiyle, kendini yok sayan bir siyasî anlayışla tanışmıştır. Bakın, Hükümetin ekonomiden sorumlu bir sayın Devlet Bakanı, Türk çiftçisinin temsilcisi Ziraat Odaları Birliğini ziyaretinde, odaların yöneticilerine karşı "ben, bu ülkeyi tarımsız da idare ederim" diyerek, bu konudaki Hükümet politikasını ve kendi görüşünü, tarıma bakışımı, ne kadar veciz bir ifadeyle ortaya koyuyor.

54 üncü Hükümetin, birçok tarımsal ürüne olduğu gibi, buğday ve şekerpancarına verdiği, üreticinin de memnuniyetle karşıladığı tarımsal gelirini daha cebine koymadan, bu Hükümet, yüksek girdi zamlarıyla, çiftçimizin üzerine bir kâbus gibi çökerek, köylünün alınterini çalmıştır.

Şimdi, çok açık olarak ifade ediyorum: Günümüzde, elbette, Türk tarımına ve Türk çiftçisine çok ciddi problemler atfetmek, bu problemleri ortaya koymak mümkündür. Hele, yaşadığımız şu günlerde ciddi problemlerle karşı karşıyayız; ancak, tarımımıza ve çiftçimize yönelik hizmetlerin, hep Doğru Yol Partisi Hükümetleri zamanında gerçekleştiği de hafızalarınızdadır. Çiftçimizin, Türk Milletinin onurlu ve cefakâr fertleri olarak hak ettikleri demokrasinin nimetlerinden istifade ettirilmesi, adam yerine konulmasından tutun da, tutun da, bugün sahip olduğu maddî varlığının, kısaca, köy ve köylüye götürülen hizmetlerin ve bu sektördeki gelişmelerin altında, Doğru Yol Partisinin ve onun temsilcisi olduğu misyonun imzası bulunmaktadır.

Şimdi, size, bu iki zihniyeti, çiftçimize bakışı açısından, farklarıyla, çarpıcı örnekleriyle sunmak istiyorum: 1993'ten sonra kurulan Doğru Yol Partisi Hükümetleri zamanında, yüzde 20 faizli ve 2 yılı ödemesiz, 7 yıl vadeli kredilerin uygulandığı, gerek Türk çiftçisine gerekse esnafımıza verilen kredi faizlerinin özellikle çok düşük tutularak uygulandığı, hepinizin malumudur. Hem de, Doğru Yol Partisi Hükümetleri, çiftçi lehine olan bu fedakârlıkları, teröre oluk gibi paraların aktıldığı dönemlerde, 5 Nisan kararlarının uygulamaya konulmasından sonra, Türk ekonomisinde uygulanan acı reçetelere rağmen yapmıştır.

O günkü DYP Hükümetlerinin hizmet anlayışını, bir tek cümleyle özetlemek mümkündür: Gücünü halktan alan, kendini sadece halka karşı sorumlu hisseden DYP misyonu, tercihini, holdinglerden ve medya kartellerinden yana değil, halktan yana, çiftçiden, üreticiden yana koymuştur. (DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Türk tarımı ve Türk çiftçisi, her zaman, en büyük darbeyi, ANAP İktidarlarından görmüştür. Örnek mi arıyorsunuz; 1983-1991 yılları arasında uygulanan politikalar sonucu, sektörün üretim dinamiği körlenmiş, yatırım, üretim, fizikî büyüme dışlanmış, her şeyi ticaret sayan sorumsuz politikalar, Türk tarımını bugünkü çıkmaza sürüklemiştir. Biraz önce de söylediğim gibi, bugünkü Hükümetin ve onun bakanlarının "ben, bu ülkeyi tarımsız da idare ederim" diyerek tarımı ve çiftçiyi dışlayan sözleri, aynı politikanın devam edeceğinin göstergesi olmuştur.

AHMET ALKAN (Konya) – Kim söylemiş?

ZEKİ ERTUGAY (Devamla) – Nitekim, bu Hükümetin, işbaşına gelir gelmez, en fazla Türk çiftçisini vuran yüksek ve insafsız zamlarla işe başlaması, devamında, tarım kredi faizlerini yüzde 25 ilâ yüzde 62 oranında artırması, ilk başarılı uygulamaları olmuştur!

1 katrilyonun üzerinde görev zararı olan Ziraat Bankasına kredi faizlerinin yükseltilmesinin getireceği katkı, sadece 30 trilyon civarındadır. Açıkça, bir çırpıda, iki medya kuruluşuna, 16,5 trilyonu diyet olarak ödeyen Hükümet, 30 trilyonu Türk çiftçisinden esirgemiştir. Bundan en fazla zarar gören de küçük çiftçilerimiz olmuştur; zira, iki milyona yakın küçük çiftçimiz, tarım kredi kooperatiflerinden kredi kullanmaktadırlar. Ziraat Bankasından direkt kredi kullanan büyük çiftçiler, aldıkları borçlarını yüzde 70 basit faizle öderken, tarım kredi kooperatiflerinden kredi kullanan küçük çiftçiler, aldıkları küçük kredilere bileşik faiz uygulanmasıyla ve yükselen hadlerle, yüzde 120'lere varan faiz ödemek zorunda bırakılmışlardır. Ayrıca, çiftçilerden istenen asgarî ipotek oranlarının yüzde 100'den yüzde 200'lere, teminat ve kefalet mektupları karşılığında açılan kredilerin asgarî limit ve kıymet oranlarının yüzde 50'den yüzde 75'e yükseltilmesi ve cabası, eğitime katkı payı uygulamaları da, çiftçilerimizi daha fazla mağdur etmiştir.

Değerli milletvekilleri, bir diğer konuya daha dikkatlerinizi çekmek istiyorum. Son günlerde, Toprak Mahsulleri Ofisi, özellikle ekim ve kasım 1997 tarihlerinde, dış ülkelere 500 bin ton civarında arpa ihraç etmiştir. Bu uygulamayla, Hükümetin ve onun Sayın Tarım Bakanının, ihracat yapıyoruz diye övünebildiklerini, bunu ortaya koyduklarını söyleyebilirim -bu şekilde birtakım ifadelerle karşılaştık- ancak, bakınız, bu uygulamanın, Türk tarımına etkisi nasıl olmuştur: Yaptıkları arpa ihracatı, liman teslimi olarak 117-124 dolar/ton arasında gerçekleşmiştir. Bu tarihlerde, yurt içindeki arpa fiyatı dolar üzerinden, 170 dolar/tondur. Yine, aynı tarihlerde ihracat yapan diğer ülkelerin, diğer başka dış ülkelere ihracat fiyatı, 140 dolar civarındadır. Şimdi soruyorum: Ülkemiz hayvancılığının bir numaralı problemi kaba ve karma yem açığı olduğu bilinirken, iç piyasada hayvan üreticisine daha yüksek fiyatla yem satarken, çok kısa bir süre sonra Türkiye daha yüksek fiyattan arpa veya onun ikame maddesi tahılları ithal edeceği açıkça gözükürken, bu uygulamanın mantığını ve ülkeye faydasını, Sayın Bakan nasıl açıklayacaktır?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anasol-D Hükümeti marifetiyle üreticimizin düştüğü durumu ve satınalma gücündeki azalmayı, mukayeseli olarak, kısaca, bazı rakamlarla sunmak istiyorum.

Bakin, çiftçilerimiz, 1996 yılında ve 1997 yılının başlarında, yani bu son uygulamaların önceki günlerinde, 1,6 kilogram buğdayla 1 kilogram kompoze gübre alırken, bugün, eylül ayı itibariyle, 2,8 kilogram buğdayla 1 kilogram kompoze gübre alabilir duruma düşürülmüştür ve alım gücündeki azalma yüzde 39,4'tür. Yine, 3,2 kilogram buğdayla 1 litre mazot alırken, bu uygulama sonucu, 5,3 kilogram buğdayla 1 litre mazot alabilir duruma düşürülmüştür. Bu örnekleri her türlü girdi için, çeltik, tütün, ayçiçeği, pamuk, fındık gibi diğer ürünlerle mukayeseli olarak çoğaltmak mümkündür.

Şimdi, 1996 ve 1997 Eylül ayları itibariyle, eski ve yeni uygulamalara göre, çiftçimizin satınalma gücünü, bu konudaki azalmayı gösteren birkaç rakam daha vermek istiyorum. Bu rakamlar-

la, özellikle tarımsal girdilerdeki fiyat artışları yüzde 200'lerin üzerinde seyrederken, tarımsal ürünlerdeki fiyat artışları bunun yarısı kadar kalmıştır. 20-20 kompoze gübredeki fiyat artış oranı, 1996 yılıyla mukayese edildiği zaman yüzde 220; mazotta yüzde 220,5; tohumluk buğdayda yüzde 207; traktörde yüzde 176'dır.

Şimdi soruyorum: Eğer 55 inci Hükümet bu uygulamalarıyla -Allah korusun- devam ettiği takdirde, çiftçimiz nereye kadar tahammül edebilecektir?!

Sayın Başbakanı kutluyorum, "bu kış zor geçecek" buyurmuşlardı; aynen tespitine katılıyorum; yalnız, müsaadenizle, bir ekşiğini tamamlamak istiyorum. Sadece bu kış zor geçmeyecek; çiftçilerimiz, üreticilerimiz için, 1998 yazı da kış gibi ağır ve zor geçecektir. Temenni etmiyorum; ama, bu gidişle, önümüzdeki yıl tarlasını ekecek çiftçi bulamayacağız. (DYP ve RP sıralarından alkışlar)

Bir diğer uygulamaya dikkatinizi çekmek istiyorum: 54 üncü Refahiyol Hükümeti döneminde, gübre sübvansiyonu, net yüzde 50 olarak uygulanmaktaydı. Bakınız, bugünkü uygulamayla, Sayın Bakan, ve diğer Hükümet yetkilileri, gübreye yapılan sübvansiyonun şu anda da yüzde 50 olarak devam ettiğini ifade etmektedirler; ancak, burada Türk Milleti, Türk çiftçisi, büyük bir aldatmacayla karşı karşıyadır; çünkü, yapılan gübre desteklemeleri, maktu olarak gübre fiyatı üzerinden yapıldığı için, artan fiyatlar karşısında, herhangi bir değişime olmadığı için, halihazırdaki gübre desteklemeleri, yüzde 50 değil, yüzde 41 ilâ yüzde 37 arasında değişmektedir; yani, yüzde 50'nin altına düşürülmüştür. Enflasyon ve fiyat artışları böyle gittiği takdirde, gübreye yapılan destekleme de maktu olarak yapıldığı için, yıl sonuna kadar, gübrede destekleme diye, tarımsal destekleme diye bir şey kalmayacaktır; zannediyorum Hükümetin de düşündüğü budur!..

Bütün bu uygulamalar korkarım ki, sadece çiftçimizi, üreticimizi mağdur etmekle kalmayacak; verimi, tarımsal üretimi de dibe vurdurarak, Türk ekonomisini felce uğratacaktır.

Bütün bu olumsuzluklara rağmen, Türkiye'nin bütün meselelerinde olduğu gibi, elbette ki, tarımımızın meseleleri de, iktidarıyla muhalefetiyle hepimizi aynı şekilde ilgilendirmektedir. Bu noktada yapılan doğru politikaları, doğru uygulamaları alkışlayacağımızı, destek olacağımızı ifade ediyorum; ancak, eksiklikler, yanlışlıklar, özellikle bu ülkenin sıkıntısını en çok çeken en mağdur kesimini canevinden vuran uygulamalar, bu şekilde devam ettiği takdirde, Hükümetle ve tarım politikasıyla ilgili eleştirilerimiz daha ağır olarak devam edecektir.

Bütün bunlara rağmen, 1998 yılı bütçesinin ülkemiz, için, milletimiz için, memleketimiz için, Türk tarımı için hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Doğru Yol Partisi Grubu adına konuşan Erzurum Milletvekili Sayın Zeki Ertugay'a teşekkür ediyorum.

Doğru Yol Partisinin ikinci sözcüsü, Muğla Milletvekili Sayın Mustafa Dedeoğlu. (DYP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Dedeoğlu.

DYP GRUBU ADINA MUSTAFA DEDEOĞLU (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Turizm Bakanlığının 1998 yılı bütçesi üzerinde Doğru Yol Partisi Grubunun görüşlerini açıklamak üzere huzurunuzdayım. Sözlerime başlamadan, Yüce Meclisi ve bizleri izleyen vatandaşlarımızı en içten saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ulaşım ve haberleşmedeki hızlı gelişmeler, dünyamızı küçültmüş, insanlara, sadece doğdukları, yaşamlarını sürdürdükleri yerlerin değil, tüm dünyanın vatandaşları olmaları imkânını sağlamıştır.

İnsanlar, yalnız buldukları yerlerin değil, dünyanın dört bir yanındaki tarihî ve doğal güzelliklerden yararlanmak ihtiyacını duymaktadırlar. Günümüz hayat şartlarının doğurduğu yorgunluk ve stresten bir nebze olsun uzaklaşmak, değişik yerlerdeki doğal güzellikleri, tarihî mekânları görmek, değişik kültürleri tanımak, kendi inançlarına kutsal sayılan yerleri ziyaret etmek ihtiyacı, turizm olgusunu yaratmıştır. Bu nedenle, turizm, artık günümüzde, insanların yaşamında büyük önem arz eden bir sektör halini almıştır ve ülkeler için döviz kazandırıcı, istihdam yaratıcı etkisiyle, uluslararası ticareti, kültür alışverişini artırıcı, insanların ülkelerini ve birbirlerini tanımalarına yardımcı olan, kültür etkileşimine imkân sağlayan ve bu vesileyle dünya barışına büyük katkıları olan, önemi günden güne artan bir sektördür; bunun yanında, sosyal, ekonomik, kültürel ve doğal çevreyle tam bir etkileşim içinde; ulaşım, haberleşme, enformasyon, konaklama, hizmet, eğlenme, yeme içme, alışveriş ve seyahat organizasyonu gibi sektörlerle yakından ilgilidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özette, turizmi etkileyen faktörleri sıralayacak olursak; tarihî ve doğal zenginlikler, güvenli, kolay ulaşım ve düzenli haberleşme, temiz çevre ve düzenli altyapı ve iyi eğitilmiş hizmet sektörüdür.

Ülkemizin her karış toprağı, tüm dünyayı kışkındıracak kadar doğal güzelliğe, tarihî ve kültürel zenginliklere sahiptir. Ülkemiz, iklimi ve doğasıyla, âdeta bir yeryüzü cennetidir; bu, ulusumuz için, Allah'ın en büyük lütfudur. Yurdumuzun hangi köşesine gidersek gidelim, yılın her mevsiminde, turizm ihtiyacına cevap verecek sayısız özelliklerle karşılaşırız ve bu kadar önemli zenginlikleri, dünyanın hiçbir yerinde bulmak mümkün değildir. Bize düşen, bu zenginlikleri en iyi şekilde değerlendirerek, turizmin hizmetine sunmak, bu güzelliklerden daha çok insanın faydalanmasını, dolayısıyla, ülkemizin daha çok döviz kazanmasını sağlamaktır.

Turist için, sadece konaklama tesisleri yeterli değildir. Ne kadar lüks binalar yaparsak yapalım, turiste hizmet verecek ne kadar fiziksel ortamlar yaratarsak yaratalım, turiste hizmet verecek insanların nitelikleri, nicelikleri yeterli değilse, hizmet verenler eğitilmiş değilse, turisti çekmekten ziyade, onları kaçırmış oluruz. Kısacası, turizm sektöründe hizmet verenlerin nitelikleri çok önemlidir. Bakanlıkça, bu konu üzerinde ayrı bir hassasiyetle ve özenle durulmalıdır.

Diğer taraftan, yine, özellikle güney ve batı sahillerimizde turistik tesis yapmak amacıyla bahçeler, seralar sökülüp, yerine beton bloklar oluşturulmaktadır; bu da, stresten kurtulmak ve kalabalıktan kendini soyutlayarak dinlenmek için ülkemize gelen birçok turisti sıkıntıya sokmaktadır, doğal güzelliklerimizi, tarım alanlarımızı yok etmektedir.

Ülkemize gelen turistlerin büyük çoğunluğu havayoluyla yani uçakla gelmektedir. Havaalanlarımızın ve özellikle de turizm bölgelerindeki havaalanlarının durumu, turizm açısından çok önemlidir. Havaalanlarımızın girişlerinde, özellikle turizm sezonunda, büyük sıkıntılar yaşanmaktadır. Personel sayısının ve fizikî koşulların yetersizliği, buralarda yığılmalara neden olmakta, turist için bezdirici hale gelmektedir. Özellikle, Dalaman, Milas-Bodrum ve Antalya Havalimanlarında bu sıkıntılar yoğun bir biçimde yaşanmaktadır. Bu konuya da öncelikle çözüm getirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, havalimanlarımızın çevre bağlantılarını sağlayacak yolların durumu da çok önemlidir. Özellikle, Milas-Bodrum Havalimanını Muğla'ya ve Bodrum'a bağlayan yolların iyileştirme çalışmaları ile Dalaman-Fethiye arasındaki Göcek Tünelinin ivedilikle tamamlanması için gerekli girişimlerin acilen yapılması ve sonuçlandırılması çok önemlidir. Turizmin yoğun olduğu bölgelerimizdeki havalimanlarımızda gerekli tedbirlerin alınması için de Bakanlıkça girişimler yapılmalı ve sonuçlandırılmalıdır.

Dalaman'dan Marmaris'e giden yolun Gökova kavşağına kadar olan kısmı oldukça yetersiz olup, geçtiğimiz yıllarda, bu yolda, çok sayıda trafik kazası meydana gelmiştir. Bu kazalarda, vatandaşlarımızın yanı sıra, çok sayıda turist hayatını kaybetmiş veya yaralanmıştır. Diğer ülkelerde, bu

konuda, aleyhimize yayınlar yapılmış ve yapılmaktadır. Bu yayınlar, ülkemiz turizmini baltalamaktadır. Oldukça hassas bir konu olduğuna ve ivedilikle çözülmesi gerektiğine inanıyorum.

Ülkemize gelen turistlerin ikinci tercihi, denizyolunu kullanmaktır; genellikle, yatlarla, kıyı şehirlerimizden giriş yapmaktadırlar. Turizm Bakanlığından belge alarak yat ve tekne çalıştıranlar ile belgesiz yat ve tekne çalıştıranlar arasında, belgesizlerin yararına büyük ayrıcalıklar mevcuttur. Turizm hizmeti veren tüm tekne ve yatların belgelendirilmeleri sağlanmalıdır.

Ayrıca, mega yatların ülkemize gelmeleri yolundaki çalışmalar hızlandırılmalı ve "mega" tabir edilen büyük yatlara servis verilmesi, kışlamalarının sağlanması için marina ve yat çekek yerlerinin inşası hızla gerçekleştirilmelidir.

Yabancı tur operatörü temsilcisi olarak Türkiye'de çalışanların özlük ve ekonomik haklarının nerede ve nasıl sağlandığı tam bir belirsizlik içindedir. Bu konuyla ilgili yasada gerekli değişikliklerin bir an evvel yapılması zorunludur.

Deniz hudut kapılarında uygulanmakta olan liman hizmet tarifeleri konusunda gerekli çalışmalar yapılmalı, deniz hudut kapılarındaki sorunların çözülmesi sağlanmalıdır.

Yine, turizmimizi yakından ilgilendiren ve Doğru Yol Partisinin hükümet ortığı bulunduğu dönemlerde hazırlanmış bulunan birçok yasa tasarısı halen komisyonlarda beklemektedir: Türkiye Otelciler Birliği Yasa Tasarısı, Türkiye Pansiyoncular, İşletmeciler Birliği Yasa Tasarısı, Deniz Turizm İşletmecileri Birliği Yasa Tasarısı ve Rehberler Birliği Yasa Tasarısı halen komisyonlardadır. Turizm için hayati önem taşıyan bu yasa tasarılarının bir an önce çıkarılması gerekmektedir. Doğrusu, Hükümetin bu kadar ehemmiyeti ve aciliyeti olan bir konuda hiçbir çaba göstermemesi de düşündürüctür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; seçim bölgem olan Muğla ve çevresi, turizmin en yoğun olduğu yörelerimizden birisidir. Bu yöremizin turizmi yakından ilgilendiren en büyük sorunlarından biri de, Özel Çevre Koruma Kurulu Başkanlığıyla ilgili sorunlardır. Bilindiği gibi, Muğla İlinin büyük bir bölümü, özel çevre koruma bölgesi içerisindedir; ancak, bölgenin özel çevre imar planları bir türlü tamamlanamamıştır. Bu bölgemizde, tabiat varlıklarını koruma bölge kurulu da yoktur; kurulun, Muğla İlinde bir an önce teşkil edilmesi ve hatta bu kurul içinde Turizm Bakanlığının temsilcisinin de bulunması bir zarurettir.

Ayrıca, turizm bölgelerimizdeki hızlı yapılaşma ve nüfus artışı, bu bölgelerdeki altyapı sorunlarını dev boyutlara ulaştırmıştır. Bu bölgelerimizde, birçok işletmeci, gerçekten zor durumdadır; çünkü, büyük paralar harcayarak yaptığı tesislerine telefon bağlattırmakta, hatta, hazır telefonunu naklettirmekte bile sıkıntı çekmektedir. Bunun yanında, yine bu bölgelerdeki su ve elektrik sıkıntıları da dikkat çekmektedir, ayrıca sorun olarak durmaktadır. Bunların bir an önce çözülmesi, turizmimiz açısından oldukça önem taşımaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1996 yılında, ülkemizi, yaklaşık 8,6 milyon turist ziyaret etmiştir. Ülkemizin 1996 yılında turizmden elde ettiği gelir 5,7 milyar dolar civarındadır. Bu rakamlardan elde ettiğimiz netice, ülkemizin dünya turizminden aldığı payın yüzde 1,5 civarında olduğudur; bu da, dünya sıralamasında 19 uncu, Avrupa ülkeleri arasında 14 üncü sırada olduğumuzu göstermektedir. Ülkemiz, cazip imkânlarla sahip olmasına rağmen, turizm geliri açısından dünya ortalamasının çok altında bir paya sahiptir. Bu payın artırılması en büyük temennimizdir; ancak, bunu gerçekleştirebilmek için, Turizm Bakanlığının, esaslı bir çalışmayla, ülkemizin tanıtımını en iyi şekilde yapması gerekmektedir. Bunun yanında, gerekli turizm yatırımlarının da eksiksiz ve gecikmesiz olarak yapılması şarttır.

1996 yılında ülkemizi ziyaret eden yaklaşık 8,6 milyon turistin yaklaşık 4 milyonu Avrupa ülkelerinden gelmektedir. Avrupa ülkelerinden gelen turistlerin ülkemizi tercih etmelerinin birinci nedeni, geçmiş hükümetlerin Avrupa ülkeleriyle olan ilişkilerin sıcak tutulması yönünde harcadığı

çabalıdır; ancak, Anadol-D Hükümetinin son günlerdeki olumsuz ve anlaşılmaz tutumu nedeniyle, Avrupa ülkeleriyle ilişkilerimiz olumsuz yönde etkilenmiştir; bu da, Avrupa'dan gelecek turist sayısında azalmaya neden olacaktır. Ülkemizin turizm gelirlerinde gerileme olması son derece üzücü olacaktır. Tabii ki, turizm, tamamen dışilişkilere dayalı bir olgudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA DEDEOĞLU (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Dedeoğlu, konuşmanızı tamamlayın efendim.

MUSTAFA DEDEOĞLU (Devamla) – Bu Hükümet, bu kadar beceriksizliği son zamanlarda nasıl becerebildi; onu da merak ediyoruz tabii. (ANAP sıralarından "Bravo" sesleri [!])

Bu arada, tabii, şunu da söylemek lazım...

"Bravo" diyorsunuz; tabii, bravo; çünkü; bizim Parlamento içerisindeki turizm trafiğimiz de yoğunlaştı; 1995 yılında yapılan seçimlere girmemiş bir parti, grup kurdu, oluştu ve hükümet ortağı oldu; o turist olan arkadaşlarımız da, inşallah, yavaş yavaş o seyahatlerinden döneceklerdir!..

ABBAS İNCEAYAN (Bolu) – Sayenizde....

MUSTAFA DEDEOĞLU (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, bu bütçenin, milletimize ve turizmcilerimize hayırlı olmasını diliyorum; inşallah, hayırlı olacaktır.

Benim konuşmam, genelde, eleştirmek yerine, tavsiye niteliğinde devam etmiştir.

Yüce Meclise ve yüce halkımıza saygılarımı sunuyorum. (DYP ve RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Doğru Yol Partisi Grubu adına konuşan Muğla Milletvekili Sayın Mustafa Dedeoğlu'na teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, böylece, gruplar adına yapılan konuşmalar ve soru önergesi kabulü işlemi de tamamlanmıştır.

Şimdi, kişisel konuşmalara geçiyoruz.

Bütçelerin lehinde, Konya Milletvekili Sayın Ahmet Alkan; buyurun efendim. (ANAP, sıralarından alkışlar)

Sayın Alkan, konuşma süreniz 10 dakikadır.

AHMET ALKAN (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bütçesi üzerindeki şahsi görüşlerimi, lehte açıklamak üzere huzurlarımdayım; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama, öncelikle, bir ikazı -hoşgörünüze sığınarak- yaparak başlamak istiyorum: Bakanlığımızın ismi, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı; ama, Bakanlığımız, sadece tarımdan sorumlu, köyişlerinden sorumlu ayrıca bir Devlet Bakanlığı var. 55 inci Hükümetten ricamız, ya "Köyişleri" sözcüğünü Bakanlığın adından kaldırsınlar ya da Köyişlerini buraya bağlasınlar.

Bir tarım ülkesi niteliğimiz hâlâ devam ediyor. Çalışan nüfusumuzun yüzde 45'e yakını tarım sektöründe çalışıyor; en azından, şu andaki Devlet İstatistik Enstitüsü verileri böyle. Umuyorum ki, yapılan son nüfus tespitinden sonra, daha gerçekçi ve daha olumlu, yani tarımda çalışan nüfusumuza daha az gösteren rakamlara erişiriz; ama, ben bu rakamlar üzerinden bir değerlendirme yapmak ihtiyacımdayım.

Bu yüzde 45, millî gelirimizin yüzde 13'ü civarında bir bölümünü alıyor. Öyleyse, tarım sektörünün, tarımda çalışanlarımızın, oradan geçinenlerimizin durumunun iyi olmadığını söylemek bir kehanet olmasa gerek. Peki, tarımsal kesimin daha iyi yaşama şartlarını sağlayabilmek için neler yapmak zorundayız. Birincisi, tarımda çalışan nüfusu azaltmak ve işletme büyüklüğünü artırmak zorundayız; tarımdan kopan nüfusu, sanayi ve hizmetler sektöründe istihdam etmeye de mecburuz. İkincisi, ürün kalitesini ve miktarını artırarak, tarım kesimini daha çok sübvansede edebilecek imkânlarla kavuşmaya mecburuz; yani, daha çok kalkınmaya ve daha çok üretmeye ihtiyacımız var.

Bu noktada her iki ana hedefe varabilmenin yolunun, hizmetler ve sanayi sektöründen geçtiği gerçeğiyle karşı karşıya kalıyoruz. Öyleyse, tarım sektörünün problemleri, sadece Tarım Bakanlı-

ği bünyesinde alınacak tedbirlerle çözülemez; Türkiye kalkındıkça, şehirleşmesini tamamladıkça, bu problemler de tedricî olarak çözülecektir.

Bakınız, 1980'li yılların başında yüzde 60'a yakın olan tarımda çalışan nüfus, 1991'e kadar yine rakamları ihtiyatla sunuyorum; ama, elimizdeki resmî bilgileri veriyorum- yüzde 43'e düşmüştür; yani, tarımda çalışan nüfusumuzda yıllık yaklaşık 1,5 puan civarında azalma vardır. 1991-1995 arasında ise aynı oran yüzde 44,5'e çıkmış; yani, düşen eğri kırılmış, yukarıya doğru çıkmaya başlamıştır. Bunun sebepleri üzerinde ciddi olarak düşünmek ihtiyacındayız ve mutlaka, tarımsal nüfusumuzu, daha aza, yüzde 10'ların altına indirmek mecburiyetindeyiz. İşletme ortalama büyüklüğü 30 dönüm olan bir üretimin, bir ekonominin, ortalama işletme büyüklüğü 2 bin dönüm olan bir başka üretimle rekabet etme şansı, asla olamaz. İşletme büyüklüklerimizi artırmaya mecburuz; bunları, partileriüstü, ortak ilmi hedefler olarak tespit etmeye, belirlemeye mecburuz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; tarım politikalarımızın ikinci hedefi, üretim miktarını ve kalitesini artırmak olmalıdır. Bunun da birinci ayağı, tarımda mekanizasyondur. Tarımda mekanizasyonla, insangücüyle yaptığımız birtakım işleri makineyle yaparak, hem tarımda çalışan insangücünütü minimize edersiniz hem de verimliliği artırırsınız, işletme alanlarını büyütürsünüz; ancak, bu noktada, 1950'den itibaren, yani tarımda mekanizasyonun başlangıcından itibaren gözden kaçırdığımız bir gerçeğe dikkat çekmek istiyorum. Tarımda mekanizasyon, hızla tarımdan kopmayı sağlayan en önemli operasyondur. Tarımdan kopan bu nüfusun, şehirlerde çalışacağı sanayi ve hizmet alanlarını, barınacakları konut ve sosyal hizmet alanlarını, tarımdan kopmaya paralel olarak hazırlayamadığımız için, şehirlerimizi büyük göçlere hazır hale getiremediğimiz için, Türkiye'nin toplumsal dengesi bozulmuş ve hâlâ bu balanssızlık devam edip gitmektedir. Gecekondu problemi, sosyal patlamalar, sosyal bunalımlar ve bunların sonucunda düştüğümüz siyasi, sosyal ve ekonomik istikrarsızlık, temelde, bu dengesiz başlangıca dayanmaktadır.

Bu bakımdan, merhum Özal'ın hızla geliştirmeye çalıştığı sanayi ve hizmet sektörünün teşvikini, aynı zamanda, tarım politikalarımızın da uygulanabilirliğini sağlayacak önemli adımdır; bunu, devam ettirmeye mecburuz. Mutlaka, bu sektörel denge içerisinde, tarımda mekanizasyon, ölçülü ve programlı olarak yürütülmelidir diye düşünüyorum.

Tarımsal ürünü artırmanın ikinci ayağı, tarımı bilgiye dayandırmaktır; yani, tohum ıslahı ve araziye uygun tohum ve tür ekiminden başlayarak, üretim-pazar, arz-talep dengesi içinde üretim tercihi yapmaya, bilinçli gübre ve ilaç kullanımına, etkili tarımsal mücadeleyle varan bir çizgide, köylümüzü bilgiyle tanıştırmaktır. Bu konuda da, Anavatan Partisinin, 1983-1991 döneminde, tarımsal alanda yaptığı büyük atılımlar, bizi, 1998'den ve daha uzak gelecekten ümitli kılmaktadır.

Tarımsal üretimi artırmanın üçüncü ayağı da finansmandır. Ekimden, yani hazırlıktan, tarımsal ürünün pazarlanmasına kadar olan her süreçte, tarımın desteğe ihtiyacı vardır; bunların detayları üzerinde çok konuşuldu. Aynı ayrıntıları tekrardan kaçınarak, sadece bir temel ilkeyi belirtmek istiyorum. Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, hızla, hemen, acilen, çiftçinin bankası haline dönüştürülmelidir. Ne maaş ödemelerinde ne kamu açıklarının kapatılmasında ne de hileli yollarla bazı kişi ve kurumların örtülü finans kaynağı olarak, Ziraat Bankası kullanılmamalıdır. Bugün, Ziraat Bankası kredilerinin sadece yüzde 15 civarındaki bir bölümünün çiftçimize verildiğini düşünürseniz, bu kurumumuzun, amacı dışında ne kadar kullanıldığını daha iyi anlarsınız. Bu kurumumuz, sadece, ekim ve üretim aşamasında kredi veren ve tarımı sübvansane eden bir kurum olmamalı, aynı zamanda, tarım ürünlerinin, özellikle un ve unlu mamüllerin ihracında, Türk müteşebbisini, yabancı rakipleriyle rekabet edebilecek tarzda desteklemelidir. Bu finans modeli yerleşirse, tarım kesiminin daha rahat bir nefes alması sağlanacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarımsal üretimi büyütmenin dördüncü ayağı, taban fiyat politikalarıdır. Bugün, üzerinde kıyametler koparılan ve siyasi malzeme yapılan konu da galiba budur. 55 inci Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin bu konudaki tutumunu ve 1997 politikalarını tak-

dirle karşılıyor ve bir tarım merkezinin -Konya'nın- milletvekili olarak teşekkür ediyorum; 1998 yılında da bu tutumun devamını diliyorum.

Bu noktaya gelmişken, kamuoyunda çok speküle edilen bir hususu da açıklamak dileğindedim. Bugün, burada da çok söylenildi, çok tekrar edildi; hemen hemen her konuşmacı, ziraat faizlerindeki 20 puanlık artış üzerinde konuştu. Biz de, çiftçimizden gelen tepkileri, kendi Grubumuzda, Hükümete ve bakanlarımıza, Sayın Başbakana ilettik; ama, bu politikalar bir bütündür; bu bütünlük içinde değerlendirildiği zaman, anlamlı ve doğru sonuçlar verir. Ben de, oturup, kendi bölgedeki hububat çiftçimizin durumunu değerlendirdim. Siz, şimdi vereceğim bu rakamları 4,5 veya 5 ile çarparsanız, Türkiye genelini bulmuş olursunuz.

Bakınız, 1997 yılında, Konya bölgesi rekoltesi yaklaşık 4 milyon ton civarında; bunun 1,150 milyon tonunu, Ofis, bu yıl aldı; buna karşılık da, 33 trilyon lira civarında bir parayı Konya bölgesine peşin ödedi. Bu sayede, 1996'da yaşanan olayın tersine, taban fiyatlar ile piyasa fiyatları kontrol edilmiş, piyasa fiyatlarının düşmesi önlenmiştir. 1996'daki piyasa fiyatı ile Toprak Mahsulleri Ofisi fiyatı arasındaki fark ve bu politikanın Konya çiftçisine sağladığı ilave gelir ya da 1996 yılında Konya bölgesindeki çiftçinin kaybettiği miktar 20 trilyon liradır. Bunu, enflasyon nispetinde -enflasyonu yüzde 80 kabul ederek alıyorum- bugüne irca ederseniz, 36 trilyon liradır.

Yine, 1996'da yapılan ortalama üç aylık gecikme bu yıl da olsa idi, çiftçimizin kaybı yaklaşık 10 trilyon olacaktı ya da 1996'da, bugünün -1997'nin- rakamlarıyla, geç ödemedi dolayısıyla, Konya bölgesi çiftçisi 10 trilyon lira zarara uğratıldı. Yani, 33 trilyonun peşin ödenmesiyle de, Konya çiftçisinin kazancı, 1997'de 10 trilyondur.

Böylece, bu yıl uygulanan taban fiyat politikası sayesinde, 1996'da Konya çiftçisinin kazancı yaklaşık 46 trilyon liradır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Alkan, konuşmanızı tamamlayın efendim.

AHMET ALKAN (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Buna karşılık, her gün tekrar edilen faizlerin 20 puan artmasının, yükselmesinin maliyetine bakalım. Konya bölgesinde, Ziraat Bankası 8,4 trilyon lira kredi vermiştir. Bu kredilerin büyük çoğunluğunun, 100-150 aile arasında paylaşılıp ticari kredi olarak kullanıldığını bir yana bırakıyorum, hepsinin küçük çiftçiye gittiğini kabul ediyorum; bunun, çiftçiye getirdiği yük 1,7 trilyon liradır; varsayınız ki 2 trilyon lira; böylece, bu yıl uygulanan taban fiyat politikalarının ve ödeme politikalarının, Konya bölgesinde, 1997'de çiftçimize kazandırdığı para 44 trilyon liradır; bir başka deyişle, 1996 yılında çiftçimize kaybettirdiğiniz para 44 trilyon liradır. Bu rakamları, her zeminde, her zaman tartışmaya hazırım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir hususu daha ifade edip huzurlarınızdan ayrılacağım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Süreniz bitti; saygılarınızı sunarak konuşmanızı tamamlayınız efendim.

AHMET ALKAN (Devamla) – Sayın Başkan, Avrupa Birliği gündemde. Bu konuda tarım ayağını eksik bıraktık; tarım konusunu, mutlaka, Gümrük Birliği Anlaşmasına dahil edip, Avrupa'ya, özellikle Yunanistan'a verilen imkânların Türkiye'ye de verilmesi lazımdır diyorum.

Bu düşüncelerle hepinize saygılar sunuyorum. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar.

BAŞKAN – Bütçe üzerinde, kişisel görüşlerini, lehte olmak üzere anlatan Konya Milletvekili Sayın Ahmet Alkan'a teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, Başkanlık Divanının değişimi için, saat 19.10'da toplanmak üzere, birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.05

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 19.10

BAŞKAN : Başkanvekili Yasin HATİBOĞLU**KÂTİP ÜYELER : Ünal YAŞAR (Gaziantep), Haluk YILDIZ (Kastamonu)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 33 üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Sayın milletvekilleri, bütçe çalışmalarına kaldığımız yerden devam ediyoruz.

**II. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

1.- 1998 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarıları ile 1996 Malî Yılı Genel ve Katma Bütçeli İdareler ve Kuruluşlar Kesinhesap Kanunu Tasarılarının (1/669; 1/670; 1/633, 3/1046; 1/634, 3/1047) (S.Sayıları: 390, 391, 401, 402) (Devam)

C) TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI (Devam)

1. – Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi (Devam)

2. – Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı (Devam)

a) Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (Devam)

1. – Tarım Reformu Genel Müdürlüğü 1998 Malî Yılı Bütçesi (Devam)

2. – Tarım Reformu Genel Müdürlüğü 1996 Malî Yılı Kesinhesabı (Devam)

D) TURİZM BAKANLIĞI (Devam)

1. – Turizm Bakanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi (Devam)

2. – Turizm Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı (Devam)

BAŞKAN – Sayın Hükümet ve Sayın Komisyon yerinde.

Kişisel söz talebinde bulunan arkadaşımız, bütçenin lehinde konuştu; şu anda, söz sırası Hükümetin.

Hükümet adına, Tarım Bakanı Sayın Taşar; buyurun. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

Sayın Taşar, 30 dakikayı zatâliniz yalnız mı kullanacak?

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) – Turizm Bakanımızla paylaşacağız.

BAŞKAN – Peki, ben 30 dakikalık süreyi veriyorum; siz buyurun.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1998 yılı bütçesi görüşmeleri münasebetiyle, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının gerçekleştirdiği hizmetler ve çalışmalar hakkında sizlere özet bilgiler sunmak üzere, söz almış bulunuyorum. Sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen bütün vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum. Öncelikle, tarım kesimine hizmetlerinden dolayı, bugüne kadar Tarım ve Köyişleri Bakanlığında yapmış, Tarım ve Köyişleri Komisyonlarında başkan ve üye olarak görev almış bütün arkadaşlarıma teşekkür etmek istiyorum. Bakanlığımızın çiftçilerimize ve üreticilerimize yönelik hizmetlerinde bizi her zaman destekleyen ve cesaretlendiren 55 inci Türkiye Cumhuriyeti Hükümetimin Başbakanı Sayın Mesut Yılmaz'a ve desteklerini esirgemeyen değerli Başbakan Yardımcılarıma, bakan arkadaşlarıma ve milletvekili arkadaşlarıma teşekkürü bir borç bildiğimi ayrıca ifade etmek isterim.

Malumunuz olduğu üzere, hızla artan dünya nüfusuna karşılık, doğal ve üretime dayalı kaynakların sınırlı oluşu, dünya genelinde yetersiz beslenme ve yer yer açlığın yaşanmasına yol açmaktadır.

İşte, dünyanın karşılaştığı bu tablo, sanayileşme devrimiyle birlikte geri planda kalan ve bir anlamda dünya genelinde ana sektör özelliğini yitiren tarım sektörünü yeniden önplana çıkarmış, birçok ülkede büyük oranlarda desteklenen bir sektör konumuna getirmiştir.

Tarım sektörü dünya genelinde böyle bir seyir izlerken, ülkemizdeki gelişme tam aksi bir seyir izlemiştir. Bu seyir, tarım sektörünün gün geçtikçe ihmal edilmesi ve geri plana itilmesi gerçeğidir.

Türkiye, bu tabloyu aşmak zorundadır. Hem üretimiyle hem de tarım kesiminde istihdam edilen kişi sayısı ile ülkemiz, gelişmiş ülkelerin seviyesini ve dünya standartlarını yakalamak zorundadır.

55 inci Hükümetin Tarım ve Köyişleri Bakanı olarak, bu tabloyu, dünya standartlarına uygun hale getirmek ve tarımdaki geri kalmışlık zincirini kırmak üzere çalışmalarımızı aralıksız sürdürürken, Türkiye'nin, kalıcı ve 2000'li yıllara yaraşır bir tarım politikası oluşturmasının da altyapısını oluşturuyoruz.

Popülist olmayan, tarım kesiminin problemlerine gerçekçi reçeteler üreten ve ekonomik gereklerle paralel bir tarım politikası sürdürmek temel yaklaşımımızdır.

Özellikle son yıllarda tarım kesimini oksijen çadırına terk edenler ve tarım sektörünü çökme aşamasına getirenlerin, bugün sırf muhalefet olsun diyerek, popülizme sarılması ve tarım kesiminde altı ay gibi kısa bir sürede gerçekleştirdiğimiz önemli hizmetleri görmezden gelmeleri karşısında, el-insaf demekten başka bir söz bulamıyorum.

Altı aya yaklaşan bir sürede görüldüğü gibi, 55 inci Hükümet olarak, tarıma büyük önem verilmektedir. Hükümet programında belirtildiği üzere, tarım sektörünün kaynak yutan değil, kaynak yaratan bir sektör haline getirilmesi hedeflenmektedir.

Hükümet olarak tarım sektörünü, bölgesel gelişmişlik farklarını gideren, işsizlik ve kırsal alandan göçü önleyen, istihdam yaratan, vatandaşlarımızın sağlıklı beslenmesini sağlayan bir sektör olarak görüyoruz.

Hükümet olarak tarım kesimindeki kontrol ve destekleme hizmetlerini eksiksiz yürütmek ve sektörü bir bütün olarak kalkındırmak amaç ve kararlılığımızdır.

Hükümetimizce, tarımsal ürün işleme sanayiinin geliştirilmesi teşvik edilerek, kırsal alanda tarımda istihdam artırılacak, sözleşmeli çiftçilik modeliyle, tarımda daha da ileriye gidilmesi sağlanacaktır.

Böylece, devlet birçok kuruluşunun yanı sıra, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı da tüccarlık konumundan uzaklaşacak ve aslı görevlerine eğilmek imkânını bulacaktır.

Tarımsal üretim planlamasına önem verilerek, tarım ürün sigortası sistemine geçilmesi için mevzuat çalışmaları sürdürülmektedir.

Su ürünlerinin tarım sektörü içerisindeki önemi nedeniyle, doğal kaynakların korunmasına ve kullanımına özen gösterilerek, üretimi artırıcı tedbirler alınacaktır.

Bakanlık olarak, çiftçilerimizin alacaklarını enflasyon karşısında erimeden ödemenin yanı sıra, çiftçilerimizin ihtiyaç duyduğu yasal düzenlemeleri de hızla uygulamaya sokmanın hazırlıklarını sürdürmekteyiz.

Bakanlığımızın bütçe imkânlarının sınırlı oluşu, yıllardan beridir biriken sorunları ve son yılların popülist politikalarının bıraktığı tahribatı birdenbire ortadan kaldırmayı imkânsız kılmaktadır; fakat, Bakanlık olarak belirlediğimiz orta ve uzun vadeli plan ve programlarla, 2000'li yıllarda kendi ayakları üzerinde durabilecek bir tarım sektörünün temellerini kurmaya gayret ediyoruz. Bunun sağlanabilmesi için, öncelikle, tarım sektörü için de bir devlet politikası oluşturmak ve bunu sürekli kılmak kaçınılmazdır. Bakanlık olarak, en önemli hedeflerimizden birisi de, bunun öncülüğünü yapmaktır. Bu konuda da herkesin desteğini beklediğimi ifade etmek istiyorum.

Devletin gittikçe küçülmeye başladığı ve birçok hizmet sektöründe gözlemci ve denetleyici bir işleve sahip olduğu günümüz dünyasında, tarım sektörü de bu sisteme ayak uyduracak bir yeterliğe kavuşturulmalıdır.

Bütün bunların halledilebilmesi için, önce, çiftçimizin ve üreticimizin kısa vadeli problemlerine neşter vurulması ve üretkenliklerinin devamının sağlanması gerekmektedir.

Bu çerçevede, çiftçimizin alınteri kurumadan, bu ilkellerimiz doğrultusunda Bakanlığımızın ilk icraatı, 30 Haziran 1997 tarihinde göreve gelir gelmez, çiftçilerimize ve üreticilerimize ikibuçuk yıldır ödenmeyen gübre sübvansiyonu, tohum, tarımsal ilaç, süt, projeli hayvan, ithal damızlık ve asma fidanı konularındaki 24 trilyon liralık teşvik ve destekleme borçlarını ödemek olmuştur.

Böylece, üreticimizin ve çiftçimizin, 1995 yılından beri devam eden mağduriyetlerine son verilmiştir.

55 inci Hükümetin işbaşına gelmesinden bugüne kadar oluşan 20 trilyon TL'lik teşvik ve destekleme bedellerinin de tamamı ödenmiştir.

Haşhaş üreticisine yüzde 80'lere varan ürün ve taban fiyatı vermekle kalmayıp, haşhaş ekimi yapılan yerlere ilaveten, Eskişehir ve Manisa İllerinin bütün ilçelerinde haşhaş ekimi serbest bırakılmıştır.

Hububat alımları sırasında TMO'da fazla mesai uygulaması başlatılmıştır. Malımı Ofisi getiren çiftçimiz, parasını peşin almanın mutluluğunu yaşamıştır. Son yıllarda çile kapısı haline gelen Ofis, yeniden çiftçinin kara gün dostu haline gelmiştir.

Bakanlığımıza bağlı TMO tarafından yapılan hububat alımında, geçen yıla göre tam bir rekor kırılmıştır. 1996'da 1 milyon 560 bin ton olarak gerçekleşen hububat alımı, bu yıl, 5 milyon 800 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

Yine, Toprak Mahsulleri Ofisi aracılığıyla, 395 bin ton mısır, 53 bin ton çeltik alımı gerçekleştirilmiştir ve bütün bu ürünlerin bedelleri peşin ödenmiştir, bütün ödenen ürünlerin bedeli de bugüne kadar 187 trilyon TL'dir. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

Bunun dışında, bütün tarım ürünlerinde Hükümetimizin ödediği ürün bedelleri de 500 trilyon liraya balığ olmuştur.

Şimdi, sorulara cevap verirken de konuşmama devam edeceğim, yalnız, burada iddiada bulunan arkadaşlarımda da, zaman ölçüsü içerisinde iddialarını cevaplandırmam gerekiyor.

DYP sözcüsü Sayın Zeki Ertugay hocam, burada "1993'ten sonra kurulan DYP hükümetleri tarımı dışladılar" dedi. DYP hükümeti bildiğim kadarıyla 1991'de kuruldu, siz, 1991'i neden dışladınız onu anlayamadım; ama, o, sizin probleminiz, beni ilgilendirmiyor.

1983 ile 1991 yılları arasında tarıma Anavatan Partisi döneminde darbe vurulduğunu söylediler; bu, külliyen yanlış bir ifadedir. Anavatan Partisinin kurucusu ve 8 inci Cumhurbaşkanı rahmetli Turgut Özal'ı, tarıma verdiği destek ve teşvikten dolayı buraya bir daha, minnetle, şükranla anıyorum. (ANAP sıralarından alkışlar) O dönemin Tarım ve Köyişleri Bakanlarını da, yine, şükran-

la anıyorum; eğer, tohumculukta bir gelişme olmuşsa; eğer, tarımda bir gelişme olmuşsa; eğer, hibrit tohumda bir gelişme olmuşsa, 1983-1991 yılları arasında olmuştur; bunları da inkâr etmek, hiç kimseye bir fayda getirmez; hizmette haset olmaz değerli arkadaşlarım. (ANAP sıralarından alkışlar)

Sayın Ertugay "arpa ihraç edilmiştir" buyurdular. Evet, Türkiye'nin, 8 milyon ton arpa üretimine karşılık, 7 milyon ton tüketimi vardır; fazla arpa ihraç edilmektedir. Şu anda, dünya arpa fiyatları 121 dolar seviyesindedir; TMO ise, arpayı 132 dolardan satmaktadır. Bu fiyat da, TMO'nun stok maliyetinin üzerinde bir fiyattır. TMO'nun elinde, stok fazlası, ihtiyaç fazlası arpa olup, herhangi bir ithalat söz konusu değildir. Bugüne kadar, yem sanayii temsilcilerinin de, bizden, farklı bir talepleri olmamıştır; talepleri olduğu takdirde de, elbette ki, bu da, karşılanacaktır.

Yine, bunun yanı sıra, arkadaşlarımız, herhalde bir yanlış anlamayla karşı karşıyalar; gerek Doğru Yol Partisi sözcüsü gerek Refah Partisi sözcüsü gerekse Cumhuriyet Halk Partisi sözcüsü şöyle bir ifade kullandılar: "Bu çıkan gübre kararnamesiyle -12 nci maddesine göre- maktu olarak fiyatlar belirlenmiştir. Gübre fiyatları arttığı zaman, yüzde 50 sübvansiyon uygulanmayacaktır." Bu, tamamen yanlıştır.

ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) – Burada...

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANİ MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Devamla) – Efendim, müsaade buyurun.

Eğer, bu 12 nci maddeyi okudukları gibi, lütfedip, bir de 5 inci maddeyi okusalardı ve 5 nci maddenin (c) fıkrasındaki "kimyevî gübre üreten fabrikalara destekleme faaliyetlerinden dolayı üç ayda bir avans verilir. 12 nci maddede yer alan, kimyevî gübre cinslerine göre yapılacak destekleme miktarlarının tespitine ait düzenlemeler, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından yapılır" hükümünü görselerdi, bu ifadeyi, burada kullanmazlardı; bunu da, burada hatırlatmak istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan, 11 inci dakikayı kullandınız efendim.

Buyurun.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANİ MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Devamla) – Evet efendim.

LATİF ÖZTEK (Samsun) – Cevap vereyim mi Sayın Bakan?

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANİ MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Devamla) – Cevabı sonra verirsiniz.

Kompoze gübrede, 1996 yılında "1,6 kilogram buğdayla 1 kilogram kompoze gübre alındığını" söyledi Zeki Hocamız. Doğrudur; 1996'da 1,6 kilogram buğday ile 1 kilo kompoze gübre alınmıştır; ama, şimdi, 1 kilo buğdayın 40 bin lira olduğunu, 1 kilo kompozenin de 20 bin lira olduğunu düşünürsek; efendim, 1 kilogram kompozeyi alabilmek için, yarım kilo buğday kâfi gelmektedir. (ANAP sıralarından alkışlar)

ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) – Yanlış Sayın Bakanım!..

TARIM ve KÖYİŞLERİ BAKANİ MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Devamla) – Dolayısıyla, sizler, bu konuda, eğer, öğrencileri de böyle yetiştirdiyse, vay bizim ziraatçıların başına...

ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) – Yanlış bilgi Sayın Bakanım!..

TARIM ve KÖYİŞLERİ BAKANİ MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Devamla) – Şimdi, gübre fiyatları konusunda bazı arkadaşlarımız fikir beyanında bulundular "Ocak 1994 ile 1995 arasında gübreye yüzde 222 zam geldi" diyorlar; bu da doğrudur. Bizim, 30 Haziran 1997'de Hükümeti devraldığımızı düşünürseniz ve hesap ederseniz -ki, doğrusu da odur- kompoze gübrenin zammından dolayı bize düşen pay, sadece yüzde 23'tür, geriye kalan bütün zamlar, yüzde 222'den geri kalan bütün zamların tamamı Doğru Yol Partisi ve Refah Partisine aittir. (ANAP sıralarından alkışlar)

Şimdi, dolayısıyla, devam ediyorum, burada, ziraî kredilerden bahsediyorsunuz. 13 Ocak 1995'te, daha doğrusu, 5 Mayıs 1995'te "çiftçilerimize bayram öncesi müjdemizi verebilmiş olmanın dolayı rahatım; çiftçi hakları gündemdedir. Çok önemli bir diğer atılımı da gündeme getiriyorsunuz. Hayvancılık konusunda ülkemizin, yörenin önemli merkezlerinden birisi olmak için önemli kaynakları seferber ediyoruz" buyurmuşlar Tansu Çiller Hanımefendi. O günden bugüne, Türk çiftçisine ve sizlere soruyorum, Türk çiftçisinin kredileri, faizleri ertelenmiş midir, silinmiş midir, hayvancılık konusunda bir aşama getirilmiş midir; bunu da, burada, huzurlarınızda ifade etmek istiyorum.

Refah Partisine ve Doğru Yol Partisine mensup arkadaşlarımız İktidardayken, çiftçilerimize ve üreticilerimize göstermedikleri ilgiyi şimdi gösteriyorlar; keşke o gün gösterselerdi; ama, bu da bir aşamadır, bu ilgiyi muhalefette gösterdiklerinden dolayı kendilerine teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan, 15 inci dakikaya giriyorsunuz.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Devamla) – Evet, efendim, toparlıyorum.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Devamla) – Sübvansiyon ödemelerini ifade ettim. Şimdi, tarımsal desteklemeye ayrılan kaynak konusunda bir yanlış bilgilendirme var, Cumhuriyet Halk Partisi sözcüsü değerli arkadaşımın ifadesidir. Tarımsal desteklemeye 1997 yılında 247 trilyon 580 milyar ayrılmışken, 1998 yılında 360 trilyon ayrılmıştır, hiçbir eksilme yoktur, hiçbir azalma yoktur, aksine, artış vardır. Bilgi aldıkları o yeri tekrar kontrol etmeleri gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Refah Partisi sayın sözcüleri "tabii afetlerde kullanılmak üzere tohumluk için 9 trilyon para ayırmıştık" buyurdular; bir 9 trilyon var, doğru; ama, takdim tehir var, yerini karıştırmışsınız sayın milletvekilim. 9 trilyon kaynak Toprak Mahsulleri Ofisi için ayrılmış, ondan sonra 9 trilyonun üzerine 178 trilyon da biz ilave etmişiz ve bunu 187 trilyon olarak ödemişiz. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar) Tohumluk için 9 trilyon para bir yerde olmadığı gibi, 1 Ocaktan 30 Hazirana kadar oluşan 55 il, 463 ilçe ve 60 bin küsur çiftçi ailesini ilgilendiren konudaki tabii afetlerle ilgili hiçbir düzenlemeyi de Refahyol Hükümeti yapmamıştır, Anavatan Partisi, DSP, DTP ve Cumhuriyet Halk Partisinin ve bağımsız arkadaşların desteğiyle kurulan 55 inci Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, 1 Ocaktan 31 Aralık 1997'ye kadar olmuş ve olacak bütün tabii afetlerle ilgili tedbirleri almış, hepsini bitirmiş, 9 trilyon liralık tohum desteğini bu arada sağlamış, arkasından, 1997 vadeli, 1998'e de sarkan bütün borçları bir yıl süreyle faizsiz olarak ertelemiş; ayrıca, TİGEM vasıtasıyla 200 bin ton buğday, 25 bin ton arpa sertifikalı tohumlukları, Türkiye genelinde, ucuz fiyatla Türk çiftçisinin hizmetine sunmuştur.

Burada, çiftçilerimizin sokaklara döküldüğünü söyleyenler yanılıyorlar; o sokağa dökülenler, Tarım Kredi Kooperatiflerinde haksızlık yaparak, görevden ayrılan kimselerdir. Burada daha evvel de anlatmıştım, tekrar söylüyorum; 190 milyon dolara alınan gübreyi, bu yıl geçici yönetim kurulu 140 milyon dolara almıştır, geçen yılla bu yıl arasındaki fark 50 milyon dolardır. Bugün sokaklarda gezenler, o 50 milyon doların hesabını vermek durumunda olanlardır. Aksi takdirde, çiftçilerimiz bizi teşekkürle, minnetle, şükranla karşılamaktadırlar. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Taşar, diğer arkadaşınız konuşmayacak mı? Bakıyorum, sürenin üzerine bir de su içiyorsunuz.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Devamla) – Sayın Başkanım, süremi bir de siz kesiyorsunuz. Ben Sayın Bakanla anlaştım; ne kadar konuşacağımı biliyorum efendim.

BAŞKAN – Peki efendim; Sayın Bakanlar biliyorsa mesele yok.

Buyurun.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Devamla) – Burada şunu ifade etmek istiyorum; hayvancılık konusunda da, Türkiye Hayvancılığını Geliştirme Projesini hazırlamış durumdayız ve bu projeyle, senelerin ihmaline uğramış Türkiye hayvancılığı büyük bir aşama katedecektir. Kararname, Bakanlar Kurulu gündeminin birinci sırasında beklemektedir, Sayın Başbakan yurtdışından döntünce, toplanacak Bakanlar Kurulunda bu kararname görüşülerek Meclise sunulacaktır.

Ayrıca, geçmiş Hükümet döneminde, 1996 yılında mezun olmuş 720 ziraat teknisyeni, veteriner teknisyeni ve ev ekonomisti Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bünyesine kazandırılmışlardır. Maliye Bakanlığından, Devlet Personel Dairesi Başkanlığından ve Başbakanlıktan gerekli izin çıkarılarak, dün; yani, cumartesi günü kuraları çekilmiş ve bu 720 vatan evladı bütün Anadolu sathına gönderilmiştir. 1997 mezunları için de, gerekli izinler alındığı takdirde, onların da kurası çekilerek, bu teknisyenlerimiz de vatan sathında görevlendirileceklerdir.

Ayrıca, Plan ve Bütçe Komisyonunda arkadaşlarımın sordukları bazı hususlar vardı; onlardan bir tanesi, veteriner hekim ve ziraat mühendisi açığının nasıl giderileceği konusuydu, onu, Latif Hocamız da anlattı. Bizden önceki Hükümet döneminde Devlet Personel Dairesinden ve Maliye Bakanlığından gerekli izinler alınmıştı; biz de, Başbakanlıktan gerekli izni aldık. Bu konudaki kanun tasarısı, Bakanlar Kurulunda, Meclise gelmek üzere hazırlanmıştır. 1 700 ziraat mühendisi ve 738 veteriner hekim olmak üzere 2 438 kişiye kadro ihdası için konu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna gelecektir. Bu konuda da bütün partilerin desteğini bekliyorum.

Bunun kadar önemli olan ve bütün partilerin ittifakla üzerinde durduğu mera kanununun da mutlaka çıkması gerekmektedir. Yeni yıldan sonra bu kanun tasarısının çıkarılması için, yine, bütün partilerin desteğini beklediğimi ifade etmek istiyorum.

Tabii, bu kısıtlı süre içerisinde altı ayda yaptığımız bütün hizmetleri anlatabilmeme imkân yok. Sayın Turizm Bakanımıza da söz hakkı vermem lazım. Yalnız, Tarım Bakanlığı açısından bir şey ifade edeceğim: Tarım Bakanlığı, gerçekten, bu altı aylık dönemde, beş yıldızlık hizmet vermiştir.

Bu vesileyle, on gün sonra idrak edeceğimiz Ramazan-ı Şerifinizi ve yeni yılınızı kutluyorum, sözlerimi bitirirken 1998 yılı bütçesinin ülkemize, çiftçilerimize ve üreticilerimize hayırlı olmasını diliyorum, başta bütün milletvekillerimize, Plan ve Bütçe Komisyonumuza, Bakanlık personeline, Grubumuz değerli personeline ve özellikle Türkiye Büyük Millet Meclisi personeline huzurlarınızda teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, ben davet etmedim sizi efendim. Lütfen... Lütfen Sayın Bakan...

TURİZM BAKANI İBRAHİM GÜRDAL (Antalya) – Sayın Başkan, zaman kaybetmemek için...

BAŞKAN – Bir usulü var diye ifade ettim.

Zayi olmasın diye sürenizi durdurdum.

Buyurun.

TURİZM BAKANI İBRAHİM GÜRDAL (Antalya) – Sayın Başkanım, kısıtlı bir zamanı da bana verdiğiniz için teşekkür ediyorum. Davetinize icabet etmek için de burada bekledim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

TURİZM BAKANİ İBRAHİM GÜRDAL (Devamla) – Efendim, bana, teşekkür süresi kaldı. (Gülüşmeler) Hizmetin haseti olmaz, olmamalı da, inançlarımıza göre de olmamalı; bu bakımdan, Turizm Bakanlığı kurulduğu günden bugüne kadar Turizm Bakanlığı yapmış, hizmet etmiş bütün Bakan ağabeylerime, arkadaşlarıma, çok teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

Turizm, hiçbir fikir farkı... (ANAP sıralarından "Abla da var; onu unuttun!" sesleri)

Evet; hanımefendilere de... Türkiye'de hanımefendi ve beyefendi eşit olduğu için, beyefendilere söylenenler hanımefendilere, hanımefendilere söylenenler de beyefendilere geçerlidir. (ANAP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Evet, turizm, hakikaten, dünyada, Türkiye'nin gülyüzü, Allah'ın da hikmeti ilahîsi; hem ırmaklarımız hem göllerimiz hem dağlarımız hem ovalarımız hem yaylalarımız hem de iyi niyetli insanlarımız var; yani, her bakımdan, Dünya Turizm Örgütünden pay alabilecek her türlü hakka sahibiz. Evet, ben, burada, "kültürümüz eksik, yatak sayımız eksik, altyapımız eksik; biz, bu kadar eksikliklerle turist bekliyoruz" diyemem, dememem de lazım. Her şeyden önce, iyi niyetli insanlarımız var. Türk Milleti misafirperverdir; bizler, azığını bile paylaşabilen bir milletin temsilcileriyiz; binlerce sene önce dinler tarihine, binlerce sene önce ülkeler tarihine beşiklik etmiş Anadolu insanlarıyız. Bu kültür hazinemiz, bize, deniz, doğa, güneş, kumsal olmaktan öte; yani, 500 metrede turizm yapmanın dışında, kültürel, tarihî, doğa güzelliklerimizle de "dört mevsimin ülkesi Türkiye'ye, kıtaların ülkesi Türkiye'ye hoş geldiniz" diyebilecek kadar imkânlarımız var.

Biz, turizme, eskiden doğa, güneş, kum diye başlamıştık; sonra baktık ki, Hıristiyanlığın, Müseviliğin ve Müslümanlığın vazgeçilmez ülkesinin, Türkiye'nin, dağlarımız, ırmaklarımız, kültürel varlıklarımız gibi her türlü imkânını bugüne kadar sakladığını ve muhafaza ettiğini gördük. Saklayanlardan ve muhafaza edenlerden Allah razı olsun. Şimdi, bunları sunacak olan bizleriz; bizlerden sonraki nesiller, bu bakımdan...

Dünya Turizm Örgütünün, ekim ayında, 12 nci Genel Kurulunu yaptık. Ben de o Komitenin İcra Komitesi Üyesiyim. Ne kadar, Avrupa Birliğinde bizi görmek istemeseler de, ne kadar, bizim müracaat ettiğimiz yerde biz olmasak da, 133 ülkenin Turizm Bakanları arasından İcra Komitesi Üyeliğine seçildim. Demek ki, biz, Avrupa Birliğine de girmişiz, Avrupa Konseyine de girmişiz; hiçbir yerden dışlanamayacağımızı gördüm. Buradaki konuşmacılar dediler ki, "almış olduğumuz karar, acaba, tesir eder mi?" Etmez; çünkü, bizim vazgeçilmezlerimiz, bizi ettirmez hale getirmiş.

Bu bakımdan, bu sektörde, Turizm Yatırımcılar Derneğinin, turizm seyahat acentelerinin, Turizm Otelciler Birliğinin, Rehberler Birliğinin, Yatçılar Kulübünün ve Birliğinin, bugüne kadar yaptığı hizmetler var. Yaptığı hizmetlerden dolayı, onlara da çok teşekkür ediyorum.

Arkadaşlarımın sözlerine katılıyorum. Otelcilerin, seyahat acentelerinin, yatırımcıların, rehberlerin, yatçıların dernekleriyle ilgili, burada, çıkarılması gereken yasalar var. Bu yasaların da, Meclisimizden, bütün partilerin -hiçbir parti farkı gözetmeksizin- verecekleri oylarla geçmesini, onların da, birlikte, yönetimlerini oluşturmasını ve bu yönetimle de, kendilerinin, örgütlenmiş derneklerinde görev almalarını, kalbî duygularla, ben de istiyorum.

Evet, Türkiye'nin, hedefleri itibariyle, binlerce sene önce geçmiş İpekyolu turizminin, "Anadolu 2000" adı altındaki inanç turizminin, 2000'li yıllarda kutlanacak olan Hıristiyan âleminin de şenliklerinden, elbette, dinî turizm bakımından, dünya turizminden payını almak için varları var. Biz, hayali, hakikat yapma peşinde değiliz; biz, hakikatleri sunma peşindeyiz. Finlandiya'ya yapmış olduğum seyahatte gördüm ki, Helsinki'de, Noel Baba'yı -Noel Baba hiç kar yüzü görmemesine rağmen- kızağa bindirmişler ve onu bir sektör haline getirmişler. Halbuki, Noel Baba Demre'de yaşamış, Demre'de ölmüş, hiç kar yüzü görmemiş. Şimdi, biz, bu hakikatleri sunma peşindeyiz; yani,

Türkiye'yi tanıtmaya peşindeyiz. (ANAP, DSP ve CHP sıralarından alkışlar) Bu varlıkları da tanıtmaya ve bu Müslüman camianın nasıl çağdaş olduğunu, tek Allah'a inanan çok dinli bu dünya ekseninde de nerede yerimiz olduğunu; sakladıklarımızı sunma açısından, Turizm Bakanlığının bu yatırımları, altyapı hizmetleriyle de yapabileceği ve sunabilme imkânı konusunda, bizim müşterek çalışacağımız kuruluşların -Çevre Bakanlığının, Ulaştırma Bakanlığının, Bayındırlık Bakanlığının, Enerji Bakanlığının, velhasılkelam bütün bakanlıkların da- bizimle müşterek çalışmalarında hiç olmazsa güçlük çıkarmayacağı inancını da taşıyorum.

Türkiye'de, -varlıkları o kadar fazla olduğu için- dört mevsime yayabileceğimiz, 12 aya yayabileceğimiz her türlü turizm var. Burada, Palandöken'den bahsetmemek, Uludağ'dan bahsetmemek, Sarıkamış'tan bahsetmemek, Isparta'nın Davras'ından bahsetmemek; yani Toroslardan bahsetmemek; yayla turizmi bakımından, -yeşil tur- Karadenizden bahsetmemek mümkün değil; Doğu Anadolu'nun, Güneydoğu Anadolu'nun güzelliklerini turizm olarak sunmamamız mümkün değil.

MUSTAFA YÜNLÜOĞLU (Bolu) – Bolu'dan...

TURİZM BAKANI İBRAHİM GÜRDAL (Devamla) – Her bakımdan.

Burada 80 vilayeti öncelikleri itibarıyla sayıyorum.

Her yerimizin turizme açık olması, dünya turizminden pay almamızı gerektiren sebeplerdendir. Türkiye, tanıtılması ve anlatılması değil, gelip, görülerek, gezilerek tanımlanacak bir ülke; inşallah, dünya, ne olursa olsun Türkiye'deki bu vazgeçilmezleri önünde sonunda keşfedecektir. 21 inci yüzyılın yıldız ülkesi Türkiye olacaktır ve Türkler de olacaktır; bu inancı da taşıyorum. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

TURİZM BAKANI İBRAHİM GÜRDAL (Devamla) – İnsaf ölçülerinizi de bitirmemek için bakıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aman efendim... Buyurun efendim. Sayın Bakan, siz buyurun efendim.

TURİZM BAKANI İBRAHİM GÜRDAL (Devamla) – Turizm, doğal, kültürel, tarihi, ekolojik dengesi itibarıyla Türkiye'nin kullanabileceği her türlü imkânın bulunduğu bir sektörün adı.

DSP adına Erol Karan, Demokrat Türkiye Partisi adına Aysel Göksoy, ANAP adına Necati Güllülü, Refah Partisi adına Muhammet Polat, Cumhuriyet Halk Partisi adına İrfan Gürpınar, Doğru Yol Partisi adına Mustafa Dedeoğlu'nun ikazlarını, tespitlerini ve tenkitlerini yerinde bularak, bu konulardan da Turizm Bakanlığı olarak üzerimize düşen her türlü tespiti ve tenkiti yerine getireceğimizi de buradan beyan ediyorum.

Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan, süreniz var efendim.

TURİZM BAKANI İBRAHİM GÜRDAL (Devamla) – Turizm Bakanlığı bütçesinin, hem Turizm Bakanlığımıza hem Türkiye'ye hem de turizm adına dünyaya yayılacağımız için dünyamıza hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum.

Turizm Bakanlığında bugüne kadar emeği geçmiş bütün Turizm Bakanlığı personelinin ebediyete intikal edenlerine Allah rahmet eylesin, hayatta olan bütün personeline de teşekkür ediyorum.

Geri kalan vaktimi, sorular bölümünde Tarım Bakanının kullanması için çok teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

ZEKİ ERTÜĞAY (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) – Sataşma gerekçesiyle söz istiyorum.

BAŞKAN – Ne diye efendim? Efendim, lütfen, hangi cümlelerle...

ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) – Sayın Bakan ismimi vererek bir sataşmada bulundu.

BAŞKAN – Ne dediler efendim?

ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) – Hocalığımla ilgili olarak, öğrencileri yanlış yetiştirdiğim tarzında bir ifadede bulundu.

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – O bir espri idi.

TARIM BAKANİ MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) – Sataşma falan yok.

BAŞKAN – Müsaade edin efendim...

ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) – Meclise sunduğum bilgiler, tamamen doğru, objektif, ciddi rakamlara dayanır. (ANAP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Rica ediyorum...

ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) – Müsaadenizle kürsüyü kullanmak istiyorum.

BAŞKAN – Efendim, oradan iki cümleyle ifade buyuracaksınız buyurun; yoksa, tutanakları getirtip incelemek zorundayım.

ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) – Benim size sunduğum bilgiler, tamamen ciddi olarak hesaplanmış doğru bilgilerdir. Şimdiye kadar meslek hayatımda da hep doğruları anlattım; ama, benim anlattıklarımı yanlış anlıyorlarsa, doğru anlamıyorlarsa, o benim sorunun değil, onların sorundur; bir.

İkincisi, gübre cinsleriyle destekleme oranı çok net. Bakın, şu anda amonyum sülfatın KDV'li kilogram fiyatı 27 500 lira...

BAŞKAN – Lütfen, oradan iki cümleyle size vaki sataşmayı cevaplayın.

ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) – Efendim, Sayın Bakan...

BAŞKAN – Efendim, Bakanın konuşmasına karşı cevap imkânımız yok, böyle bir usulümüz yok. Bir cümleyle toparlayın efendim.

Buyurun.

ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) – Bir cümleyle ifade ediyorum: Bugün, burada, Yüce Meclise, gerek gübre desteklemeleriyle ilgili gerek mukayeseli parametrelerle ilgili söylediğim sözler doğrudur.

BAŞKAN. – Doğrudur.

ZEKİ ERTUGAY (Erzurum) – Ben, bugüne kadar meslek hayatımda hep doğruları anlattım; ama, öğrencilerim yanlış anlamışsa veya burada Sayın Bakan yanlış tefsir etmişse, o benim sorunun değil.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ertugay; zabıtlara geçti efendim.

Sayın milletvekilleri, programımıza göre, şimdi, kişisel görüşlerini ifade etmek üzere ve bütçenin aleyhinde olmak kaydıyla Sayın Sıddık Altay. (RP sıralarından alkışlar)

Buyurun efendim.

Süreniz 10 dakikadır.

MEHMET SİDDİK ALTAY (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım ve Köyüşleri Bakanlığı bütçesi üzerinde söz almış bulunuyorum; Yüce Meclisi ve bizleri izlemekte olan değerli vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, tüm faaliyetlerimizin temel hareket noktası, toplumumuzun daha iyi, daha müreffeh, daha mutlu bir hayat sürdürebilmesidir. İnsanların en temel ihtiyaçları ise yiyecek, giyecek ve barınmadır; bunlardan en önemlisi ise, yiyecektir.

Bu nedenle, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, çok önemli bir konumu haizdir. İnsanların en temel ihtiyacı olan gıdayı karşılamak, onların sağlıklı beslenmelerini sağlamak gibi önemli bir görevi olan bu Bakanlığımızın, enflasyonun yüzde 100'lere ulaştığı günümüz şartlarında, yeterli bütçeye sahip olmadığını kabul etmek durumundayız.

Nitekim, genel bütçeden, Tarım ve Köyişleri Bakanlığına ayrılan payın yüzde 2'lerle sınırlandırılmış olması, temel ihtiyaçlarla bütçe dağılımı arasındaki dengesizliği göstermesi bakımından dikkat çekicidir.

İster kabul edelim ister etmeyelim, Türkiye, bir tarım ülkesidir. Son sayımlarda, nüfusun bir kısmının daha kentlere göç etmiş olduğu ortaya çıksa bile, hâlâ, toplumumuzun yüzde 35'lik kesimi kırsal alanda yaşamaktadır. Tarımla uğraşan kesimin çokluğuna rağmen, tarımsal üretim, istenilen düzeyde değildir.

Türkiye, yakın bir geçmişe kadar, gıda üretimi bakımından, dünyanın kendi kendine yetebilen ender ülkeleri arasındaydı; biz de, her yerde bunu övünerek söylüyorduk. Bugün, et, canlı hayvan, buğday ithal eden bir ülke durumuna geldiysek, bunun sebebini kendimizde aramamız ve hızla çözüm üretmemiz gerekmektedir. Dünden bugüne ne değişti; ülkemizin kaynakları kurumadı, hepsi yerli yerinde duruyor. Öyleyse, kabahati, yöneticilerin beceriksizliğinde aramak durumundayız.

Sayın milletvekilleri, Anavatan Partisinin 1986 yılında başlattığı politikalarla, Türkiye'de, tarım ihmal edilmeye başlanmış, taban fiyatları düşük tutulmuş, sübvansiyonlar kaldırılmıştı.

CENGİZ ALTINKAYA (Aydın) – Olmadı, olmadı!...

MEHMET SİDDİK ALTAY (Devamla) – Geçen süre içerisinde, Türkiye'de, tarım ve hayvancılık çok büyük yaralar almıştır; çünkü, uygulanan bu politikalar, hayvancılığı ve bitkisel ürün yetiştiriciliğini kârlı olmaktan çıkarmıştır. Bunun sonucu olarak, hayvan varlığı azalmış ve Türkiye, dışarıdan canlı hayvan ve et ithal etmek mecburiyetinde bırakılmıştır. 1996 yılında, Refahyol Hükümetinin gelmesiyle et ve canlı hayvan ithalatı durdurulmuştur ve üreticimiz nefes almaya başlamıştır.

Değerli milletvekilleri, özellikle Doğu ve Güneydoğu'nun yegâne gelir kaynağı olan hayvancılık can çekişirken, sanayiye dayalı tarım başta olmak üzere, tarım sektörü çökme noktasına gelmiştir. Bütçe ödeneklerinin katrilyonlarla ifade edildiği 1998 yılı bütçesinde, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bütçesinin 84 trilyon lira ile sınırlı tutulması, Hükümetin, köylüye, çiftçiye verdiği önemi ve bakış açısından önemli bir göstergedir.

Tarım kesiminin, millî gelirden aldığı pay, yüzde 40'lardan yüzde 10'lara inmiştir. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, sürekli değiştirilen teşkilat yapısıyla bürokrasiye boğulmuş, tarımla ilgili politikalar üretmez hale gelmiş; tarım, plansızlığa teslim edilmiş; bu sebepten ki, 78 milyon hektarlık toprağa ve Allah'ın birçok ülkeye nasip etmediği iklim ve coğrafya nimetlerine sahip olmasına rağmen, Türkiye, tarımda, dışarıya muhtaç bir hale getirilmiştir. Bu nedenle, öncelikle, Bakanlığın teşkilat yapısının, tarım ve hayvancılıkla ilgili tüm birimleri bünyesinde toplayacak, arada koordinasyonu sağlayacak, etkin ve modern bir şekilde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de, tarımsal alanın büyüklüğü, tarımla uğraşan kesimin çokluğu, su bolluğu gibi pozitif göstergelere rağmen, tarımda verimlilikte istenilen düzeye bir türlü ulaşamamaktadır. Ortalama işletme genişliğinin 51 dekar ve bu işletmelerin üçte ikisinin genişliğinin bu rakamın altında olduğu Türkiye'de, 5 - 6 parçalı işletmelerden ibaret olan bu yapıda, maale-

sef, tarımın ileriye gitmesi, ancak hükümetlerin, ciddi politikalar üretmesiyle mümkün olabilecektir. Mevcut Hükümetin, böyle bir kaygısının olmadığı, önümüze konulan bütçeden ve diğer uygulamalardan görülmektedir.

Bir örnek vermek istiyorum; bugün, ülkemizde, ziraat mühendisi ve veteriner gibi, tarım sektörünün en önemli kamu görevlileri, asıl görev yapmaları gereken illerde değil, merkez vilayetlerde görev yapmakta; İstanbul, İzmir, Aydın gibi illerde, toplam 1 500 civarında ziraat mühendisi fazlası bulunmaktadır. Buna karşılık, tarım ve hayvancılığın en önemli merkezi olan Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerimiz de, teknik personel bakımından, âdeta boşaltılmıştır. Doğunun en önemli gelir kaynağı olan hayvancılık sektöründe, bölgede, hayvancılık, hastalıklara teslim edilmişken, bu izlenen personel politikası, Hükümetin, konuya gayri ciddi yaklaşığının en bariz göstergesidir.

Değerli milletvekilleri, tarım, dünyanın bütün ülkelerinde, değişik şekillerde desteklenmektedir. Bugün, serbest piyasa ekonomisinin en acımasızca uygulandığı Amerika Birleşik Devletlerinde bile, tarımla uğraşan aileler fert başına 5 bin dolarla desteklenirken, Türkiye'de ise, maalesef, bu destek, yerini kösteğe bırakmıştır.

Bilindiği gibi, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından, büyük kısmı Dünya Bankası kaynaklı kredilerle desteklenen birçok proje uygulanmaktadır; fakat, ne hikmetse, bu projeler, başta doğu ve güneydoğu illerimiz olmak üzere, ihtiyacı olan illerimize değil de, diğer yörelere kaydırılmaktadır. Dünya Bankası kaynaklı projelere bakın, yıllardır, tarım bakanları nereliyse, o vilayetlere uygulanmıştır. Doğu illeri başta olmak üzere, birçok yöreyle ilgili tarım ve hayvancılık projelerinin, sadece sözü edilmekte; kaynaklar ise, bakanların memleketlerine aktarılmaktadır. Son ondört yılın sonucu budur; takip edilip bakılabilir.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye, yoğun bir iç göçle karşı karşıyadır. Geçtiğimiz günlerde yapılan nüfus sayımı sonuçlarında, köyden kente ve bölgelerarası göçün, umulandan daha hızlı geliştiği ortaya çıkmıştır. Göç olgusu, hem terk edilen hem de yeni gelinen yöreler için büyük sorunlar oluşturmaktadır. Şunu hemen belirtelim ki, Hükümetin tarım ve hayvancılık alanındaki mevcut tutumu devam ettiği sürece, ne göç olgusu sona erecek ne de doğu ve güneydoğudaki gelir dengesizliği ve işsizlik sona erecektir.

Bu noktada, bir örnek daha vermek istiyorum: Hısım akraba, eş dost, partili atamalarında pek mahir davranan Anadol-D Hükümeti, her nedense, ülkenin temel ihtiyacı olan veteriner ve ziraat mühendisi istihdamında son derece cimri davranmaktadır. Türkiye'de, halen, 30 bin ziraat mühendisi işsizdir. Veteriner hekimler, artık, öğretilmeye müracaat etmekte, 40 milyon maaşla sınıf öğretmenliği yapmaktadırlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Altay, efendim, lütfen... Bir tek dakika... Rica ediyorum... Bütçe görüşmeleri yapıyoruz, lütfen, 1 dakika içerisinde toparlayın.

MEHMET SİDDİK ALTAY (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gelişmiş ülkelerde hayvancılığın tarım içerisindeki payı yüzde 70, bitkisel üretimin payı ise yüzde 30'lar civarındadır. Ne gariptir ki, Türkiye'de bu oran tam tersinedir.

Uygulanan yanlış politikalar, ülkede, canlı hayvan sayısının sürekli düşmesine neden olmuştur. Haibuki, hayvancılık sektörü, başta Doğu Anadolu olmak üzere, tüm ülkenin ekonomik kalkınması için can simidi olabilecek çok önemli bir konumdur. Fakat, Hükümetin, konunun önemini idrak etmediği, şimdiye kadarki uygulamalarından ve önümüze koyduğu bütçeden anlaşılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Efendim, rica ediyorum... Usulümüzü biliyorsunuz. Saygı sunun efendim.

CEMİL ERHAN (Ağrı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Erhan, rica ediyorum efendim...

Buyurun Sayın Altay, Genel Kurula saygınızı sunun.

MEHMET SİDDİK ALTAY (Devamla) – Bir kere, ülkemizdeki hayvan varlığı yeterli değildir; buna paralel olarak, hayvanlarımızdan alınan verim de çok düşüktür. Hükümetin, hayvan varlığının ıslah edilmesi noktasında ciddi bir gayretini göremiyoruz. Sunî tohumlama çalışmaları yetersizdir. Maalesef, bugün, ülkemizdeki sığır varlığının yüzde 70'i, koyun varlığının da yüzde 95'i yerli ırklardan meydana gelmektedir.

Ülkemizde yem açığı da devam etmektedir. Yem üretimi, gelişmiş ülkelerde yüzde 25 civarındayken, bizde, ancak yüzde 5 oranındadır.

Sayın milletvekilleri, aslında söylenilecek çok konu var; ama, Başkanımız müsaade etmiyor.

Hepinize saygılarımı ifetiyorum. Bütçenin, tüm olumsuz şartlara rağmen hayırlı olmasını diliyorum. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Altay, teşekkür ediyorum efendim.

Sayın milletvekilleri, 10 uncu tur üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, soruların işlemlerine geçiyoruz; ancak, bir ricam olacak heyetinizden; Divan üyesi arkadaşımızın oturduğu yerden soruları takdim etmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, zabıtlara geçmesi açısından soru sahiplerini okutuyorum:

1- Esat Bütün (Kahramanmaraş), 2- Ahmet Alkan (Konya), 3- Mehmet Ali Bilici (Adana), 4- Kadir Bozkurt (Sinop), 5- Esat Bütün (Kahramanmaraş) 6- Ahmet Alkan (Konya), 7- Halil Cin (İçel), 8- Halil Cin (İçel), 9- Mustafa Yünlüoğlu (Bolu), 10- Mustafa Yünlüoğlu (Bolu), 11- Mustafa Yünlüoğlu (Bolu), 12- Feti Görür (Bolu), 13- Zülfikar Gazi (Çorum), 14- Yakup Budak (Adana), 15- Mehmet Emin Aydın (Siirt), 16- Osman Hazer (Afyon), 17- Fethullah Erbaş (Van), 18- Zeki Karabayır (Kars), 19- Ahmet Kabil (Rize), 20- Celal Topkan (Adıyaman), 21- Kazım Üstüner (Burdur), 22- Latif Öztekin (Samsun), 23- Halil Cin (İçel), 24- Nezir Büyükcengiz (Konya), 25- Mustafa Güven Karahan (Balıkesir), 26- Nezir Büyükcengiz (Konya), 27- Cengiz Altınkaya (Aydın), 28- Ahmet Neidim (Sakarya), 29- Mehmet Aykaç (Çorum), 30- Mehmet Emin Aydınbaş (İçel), 31-Turan Bilge (Konya), 32- Mehmet Emin Aydınbaş (İçel), 33- Nedim İlci (Muş)

Sayın milletvekilleri, hangi milletvekili arkadaşımızın soru tevcih ettiğini tespit bakımından bunları okuttum.

Süre 20 dakikadır. Cevaplanmayan yahut işleme konulamayan sorular Hükümete intikal ettirilecektir, Hükümet ilgilileri ve sorumluları isterlerse, bunlara cevap verebileceklerdir.

Ben, şimdi süreyi başlatıyorum:

Birinci soruyu okutacağım.

Sayın Bütün?.. Burada.

Sorusunu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Tarım Bakanı Sayın Mustafa Taşar tarafından cevaplandırılmasını sağlanmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Esat Bütün
Kahramanmaraş

1- 1998 yılında da, 1997 yılında olduğu gibi, Toprak Mahsulleri Ofisi alımları, peşin olarak devam edecek midir?

2- Kahramanmaraş Elbistan İlçesi Toprak Mahsulleri Ofisi silosunun yatırım durumu hangi aşamadır?

3- Son yıllarda yurt dışından ithal edilen besi ve süt damızlık hayvanların telef olduğu malumunuzdur. Damızlık sığırları yurt içinde üretmeyi düşünüyor musunuz?

4- Tarımın ve hayvancılığın gelişmesi için genlerle ilgili çalışmaları açıklar mısınız?

5- Tarım çiftliklerini özelleştirmeyi veya çiftçilere satmayı düşünüyor musunuz?

6- Son yıllarda sokağa terk edilen yüksek ziraat mühendisleri ve veteriner hekimler hakkında hangi tedbirleri alacaksınız?

BAŞKAN - Sayın Bakan ne buyurur efendim?..

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) - Efendim cevaplıyorum.

BAŞKAN - Efendim, yazılı cevap da verebilirsiniz...

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) - Hayır efendim, sözlü vermek istiyorum, uygun görürseniz...

OSMAN HAZER (Afyon) - Burada şike var Sayın Başkan.

BAŞKAN - Efendim lütfen...

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) - 55 inci Hükümet olarak, 1998 yılında, TMO alımları, 1997 yılında olduğu gibi, peşin ödemeli olarak devam edecektir.

KEMALETTİN GÖKTAŞ (Trabzon) - Bir yoklama istersek görürsünüz...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri....

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Devamla) - İkinci soru, 1998 yatırım programına, Kahramanmaraş Elbistan İlçesi TMO silosunun yapılması alınmıştır. Bilgilerinize arz ederim.

Üçüncü soru, ülkemizde damızlık işletmelerinin kurulması, yeni hazırladığımız Türkiye Hayvancılığı Geliştirme Projesinde öncelikle programlanmıştır. Bu işletmeler teşvik kapsamındadır. Proje bittiğinde, yurt için damızlık ihtiyacı karşılanacak hale gelecektir.

Üçüncü soru, genlerle ilgili çalışmadır. Bakanlığımıza bağlı araştırma kuruluşlarında sığırcılık, koyunculuk ve keçi yetiştiriciliğinde 44 adet araştırma projesi yürütülmektedir. Bu projelerle ırk ıslahı çalışmaları yürütülmekte ve istenen genler, ıslah edilen ırklara transfer edilmektedir. Bu sayede, et, süt, yapağı ve tiftik verimleri ve kalitelerinin iyileştirilmeleri hedeflenmektedir.

Beşinci soruya cevabım: Tarım işletmelerinin özelleştirilmesi düşünülmemektedir. Bu işletmelerin daha aktif hale getirilmesi için, kurulacak bu şirketin, yerli ve yabancı, yatırım yapacak ve yeni teknolojiler getirecek şirketlerle ortaklık yapması planlanmıştır. Bunu sağlamak üzere de, teklifimiz Yüksek Planlama Kuruluna gönderilmiştir.

OSMAN HAZER (Afyon) - Sayın Başkan, soru kâğıtlarında şike yaptılar...

ESAT BÜTÜN (Kahramanmaraş) - Sorularımı geri çekiyorum.

BAŞKAN - Sayın Bütün, sorularımı geri aldığımı ifade ettiler. Sorular geri verilmiştir.

Benim, bir ricam olacak Sayın Bakanlar, 96 ncı maddeye göre, sorular, nasıl kısa, gereksiz oluyorsa, cevabını da öyle rica ediyorum; olabilir ki, çok uzun ifade etmeniz gerekir, o takdirde, yazılı cevap veriniz de biraz mesafe alalım.

İkinci soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın, Tarım ve Köyişleri Bakanı tarafından cevaplandırılmasını arz ederim.

Ahmet Alkan

Konya

1- Hayvancılığı desteklemek ve geliştirmek için ne yapmayı düşünüyorsunuz?

2 - Gübre sübvansiyonuyla neler değişmiştir?

3 - Tarımda gelişmeyi sağlamak için ne yapmayı düşünüyorsunuz?

BAŞKAN - Sayın Bakan, buyurun efendim. (ANAP sıralarından "yazılı cevap ver" sesleri)

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) - İki kelime... Çok önemlidir, buna ifade etmem gerekir.

UĞUR AKSÖZ (Adana) - Yazılı... Yazılı...

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) - O zaman, bütün sorular yazılı efendim.

BAŞKAN - Sayın Taşar, soruları tevcih etmedik efendim.

Efendim, ikinci soruya ne buyuruyorsunuz?

Sayın Bakan... Sayın Bakan...

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) - Efendim, yazılı vereceğim.

BAŞKAN - İkinci soru yazılı cevaplandırılacaktır.

Üçüncü soruyu okutuyorum:

Sayın Başkanım;

Aşağıdaki sorunun Sayın Tarım Bakanı tarafından cevaplandırılmasını arz ederim.

M. Ali Bilici

Adana

Soru:

Toprak Mahsulleri Ofisi Ceyhan tesisleri şehrin tam ortasındadır. Kurutma tesislerinden çıkan gürültü nedeniyle halk perişan durumdadır. Bu tesisin veya kurutmanın şehir dışına taşınmasını düşünür müsünüz? Ne zaman mümkün olabilir?

BAŞKAN - Evet, Sayın Bakan ne buyurur efendim?

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) -1998 yılında, bu, gürültüsüz ve tozsuz çalışacak hale getirilecektir; Planlama dahilindedir.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Soru cevaplandırılmıştır.

Dördüncü soruyu okutuyorum:

Sayın Başkan;

Aşağıdaki sorularımın Sayın Tarım ve Köyişleri Bakanı tarafından cevaplandırılmasını delâletlerinize arz ederim.

Kadir Bozkurt

Sinop

Soru 1 – Bilindiği gibi Karadenizde balıkçılık çok zor durumda. Mutlaka hazırlanacak olan yeni sirkülerde dip trol yasağı İstefan Usta Burnu ve Gerze Çayağzı arasında kalan bölgenin mil tahdidi olmaksızın trole yasaklanması gerekiyor. Bu konudaki icraatınız ne olacak?

Soru 2 – Sinop ve Akliman balıkçı barınaklarının yasak bölge olmasına rağmen, trol teknelerinin giriş ve çıkışlarının denetimi yapılamamaktadır. İstefan yolunun bozukluğu bahane edilerek yasak bölgeden balık çıkarılmasına Bakanlıkça müsaade edilmektedir. Halbuki yol bozuk değildir. Bu konudaki emir ve müsaadeleriniz ne olacaktır?

BAŞKAN – Sayın Bakan, ne buyrulur?

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) – Yazılı cevap vereceğiz.

BAŞKAN – Soru, yazılı cevaplandırılacaktır.

Beşinci soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Turizm Bakanı tarafından cevaplandırılmasının sağlanmasını arz ederim. Saygılarımla.

Esat Bütün

Kahramanmaraş

BAŞKAN – Sayın Bütün, bütün sorularınızı mı geri çekiyorsunuz efendim?

ESAT BÜTÜN (Kahramanmaraş) – Evet Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bütün bütün sorularını geri çekmiştir.

Sorular iade edildi.

Şimdi, altıncı soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Sayın Tarım ve Köyişleri Bakanına aşağıdaki soruların tevcihine delaletinizi saygıyla arz ederim.

Ahmet Alkan

Konya

AHMET ALKAN (Konya) – Sorumu geri çekiyorum.

BAŞKAN – Soru iade edilmiştir.

Yedinci sırada, Sayın Cin'in sorusu vardır.

Sayın Cin hazır mı efendim? Buradalar.

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Geri çekiyor.

BAŞKAN – Efendim, onu, Sayın Cin kendisi ifade buyursun.

HALİL CİN (İçel) – Geri çektim efendim.

BAŞKAN – Diğer sorunuzu da birlikte mi çekiyorsunuz efendim?

HALİL CİN (İçel) – Diğer sorularımı da çekiyorum.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Cin, çektiniz. Allah çektirmesin, ne yapayım.

Yedi ve sekizinci sıradaki sorular geri çekildi.

Dokuzuncu sırada, Sayın Yünlüoğlu'nun sorusu vardır.

Sayın Yünlüoğlu?.. Buradalar.

Sorusunu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun, Sayın Tarım Bakanı tarafından cevaplandırılmasını arz ederim.
21.12.1997

Mustafa Yünlüoğlu

Bolu

Sorularım:

1- GAP tarım işbirliğinde niçin İsrail tercih edilmiştir?

2- İşbirliğinin mahiyeti nedir?

BAŞKAN – Sayın Bakan ne buyurur efendim?

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) – GAP tarım işbirliğinde, İsrail'in münhasıran tercih edildiği gibi bir şey söz konusu değildir; bütün ülkelerle işbirliğimiz mevcuttur. İsrail'le de tarımsal işbirliği çerçevesinde görüşmeler devam etmektedir. Neticice, bundan ibarettir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Soru cevaplandırılmıştır.

Onuncu sıradaki, Sayın Yünlüoğlu'nun sorusunu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun, Sayın Tarım Bakanımız tarafından cevaplandırılmasını arz ederim.
21.12.1997

Mustafa Yünlüoğlu

Bolu

Sorum:

Gerek tarım girdilerine (akaryakıt, gübre, yem gibi) gelen zamlar ve gerekse tarım kredi faizlerinin yüzde 43'lerden yüzde 80'lere çıkması karşısında, çok zor durumda kalan çiftçilerin durumlarını düzeltmek için ne gibi iyileştirmeler yapmayı düşünüyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Bakan?..

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) – Yazılı cevaplandıracağız.

BAŞKAN – Evet, soru, yazılı cevaplandırılacaktır.

Onbirinci sıradaki, Sayın Yünlüoğlu'nun sorusunu okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın ilgili bakan tarafından cevaplandırılmasını arz ederim. 21.12.1997

Mustafa Yünlüoğlu

Bolu

Sorularım:

1- Bolumuz, Ankara-İstanbul gibi iki metropol şehirlerinin ortasında, gölleriyle, ormanlarıyla, yaylalarıyla, tarihiyle ve deniziyle her türlü turizm yatırımlarına layık olan ilimize, ne gibi turizm yatırımlarını yapmayı düşünüyorsunuz?

2- Bolumuzda, turizm açısından bir doğa harikası olan Yedigöller yolunu asfaltlamayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Bakan?..

TURİZM BAKANI İBRAHİM GÜRDAL (Antalya) – 1998 bütçesindeki yatırımlarla ilgili konuda bu etüt projeye ne kadar yatırım aktarıldıysa, bu konuda çalışmalar yürütülmektedir. 1998 yatırım programında vardır.

BAŞKAN – Soru cevaplandırılmıştır.

Teşekkür ediyorum.

Onikinci sırada, Sayın Görür'ün sorusu vardır.

Sayın Görür hazır mı efendim? Sayın Görür hazır.

Buyurun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın aracılığımızla ilgili bakan tarafından cevaplandırılmasını, saygılarımla arz ederim.

Feti Görür

Bolu

Soru: 55 inci Hükümet işbaşına gelir gelmez, çiftçimizin istifadesine sunulan ziraat, bitkisel, hayvancılık ve traktör kredi faizlerini yüzde 43'ten yüzde 70'lere çıkardınız. Gerekece olarak da, Ziraat Bankasının zarar ettiğini ileri sürdünüz. Bu kredi faizlerini düşürmeyi düşünüyor musunuz?

İki medya kuruluşuna verilen 16,4 trilyon, yüzde 50 faizli, 1 yıl ödemesiz 5 yıl vadeli teşvik bir haftadır kamuoyunu meşgul ediyor ve vatandaş soruyor; iki medya patronu 35 milyon çiftçiden daha mı önemli?

BAŞKAN – Sayın Bakan ne buyurur efendim?

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) – Efendim, bu söylenenler gerçek değil. Burada, kredi faizleri geçmiş hükümetlerin getirdiği ihmaller sonucunda bu döneme rast gelmiştir ve Ziraat Bankası Yönetim Kurulu tarafından yapılmıştır. Ancak, Hükümetimizin uygulayacağı ekonomik politikalar sonucunda, 1998 yılında enflasyonun yüzde 50'ye inmesiyle birlikte, bu kredi faizlerinde de buna paralel olarak bir indirim elbette ki yapılacaktır.

Arz ederim.

KEMALETTİN GÖKTAŞ (Trabzon) – Sayın Bakan, yüzde 50'ye ineceğine inanıyor musunuz?

BAŞKAN – Soru cevaplandırılmıştır.

Onüçüncü sırada, Sayın Görür'ün sorusu vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun, ilgili bakan tarafından, aracılığımızla cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Feti Görür

Bolu

Soru: 53 üncü Hükümet tarafından et ithali serbest bırakılmıştı. 54 üncü Hükümet işbaşına gelince, canlı hayvan ve et ithalini yasakladı. Özellikle hayvancılıkla geçinen doğu ve güneydoğu illerimizde meralarımız doldu, halkımızın cebi para gördü.

Alınan duyumlara göre, şimdiki Hükümetin et ithalini serbest bırakacağı yönündedir. Et ve canlı hayvan ithalini serbest bırakacak mısınız?

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) – Kesinlikle, et ithali serbest bırakılmayacaktır ve Türkiye Hayvancılığını Geliştirme Projesi, biraz önce de ifade ettiğim gibi, eğer, Bakanlar Kurulundan geçer, kabul edilirse, bu konuda da gerekli iyileştirmeler yapılmış olacaktır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum!

Soru cevaplandırılmıştır.

Ondördüncü sırada, Sayın Görür'ün sorusu vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorumun, aracılığınızla, ilgili bakan tarafından cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Feti Görür

Bolu

Soru: Bolu İli, İstanbul ve Ankara'nın ortasında, yaylalarında yaz ve kış turizmi yapma imkânı olan bir bölgemiz. Yaylalarımızın en önemlisi olan Kartalkaya'ya Ankara'dan gitmek isteyenler, Bolu'ya kadar yol katetmek zorunda kalıyor.

Oysa, Dörtdivan'dan Kartalkaya'ya çok daha yakın olan bir stabilize yol mevcuttur. Bu yol, turizm yol ağına alınmasına rağmen, hâlâ asfalt yapılamadı. Ne zaman asfaltlamayı düşünüyorsunuz?

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Bakan ne buyurur efendim?

TURİZM BAKANI İBRAHİM GÜRDAL (Antalya) – 1998 genel bütçesi çerçevesinde, ayrılan bölümde, bu asfaltlama işlemlerinin yaptırılması için, hem altyapı çalışmalarının yapılması hem proje çalışmalarının yaptırılması, bilahare da, yolun asfalt yapılması için çalışmalar yapılacaktır.

BAŞKAN – Soru cevaplandırılmıştır.

Teşekkür ediyorum.

Onbeşinci sırada, Sayın Zülfikar Gazi'nin sorusu vardır.

Sayın Gazi hazır mı efendim? Yok.

Soru, işleminden kaldırılmıştır.

Onaltıncı sırada, Sayın Yakup Budak'ın sorusu vardır.

Sayın Yakup Budak hazır mı efendim? Hazır.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın, ilgili bakanca, aracılığınızla cevaplandırılmasını arz ederim.

Yakup Budak

Adana

1- Anasol-D Hükümeti döneminde, ziraat kredilere ve tarım kredi kooperatiflerince gübreye uygulanan faiz oranları artırılmıştır; çiftçimiz mağdur olmuştur. Ziraat kredilerdeki faiz oranlarını düşürmeyi düşünüyor musunuz?

2- Çukurova'da, önümüzdeki aylarda, pamuk ekimi yapılacaktır. Kaliteli tohumluk sıkıntısı olmaması için, hangi çalışmalar yapılmaktadır.

BAŞKAN – Sayın Bakan ne buyurur efendim?

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) – Yazılı cevap vereceğim efendim.

BAŞKAN – Soru, yazılı cevaplandırılacaktır.

Onyedinci sırada Sayın Budak'ın sorusu vardır.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın, ilgili bakanca cevaplandırılmasına delaletlerinizi arz ederim.

Yakup Budak

Adana

1- Kumarhanelerin kapatılmasıyla ilgili 6 aylık sürenin bitimine az bir zaman kalmıştır. Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak, Bakanlığınızca, hangi hazırlıklar yapılmaktadır? Uygulamanın etkili olabilmesi için, hangi tedbirler alınmaktadır.

BAŞKAN – Sayın Bakan ne buyurur efendim?

TURİZM BAKANI İBRAHİM GÜRDAL (Antalya) – Maliye Bakanlığından, bu konunun tasfiyesiyle ilgili, yönetmeliğin çıkarılmasıyla ilgili, talebimiz olmuştur. Buna cevap aldığımız zaman biz de, kanunun süresi itibarıyla geçerliliğe başlayacağı bir anda ne yapabileceğimizi Maliye Bakanlığından almış olacağımız cevapla değerlendireceğiz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Soru kısmen cevaplandırılmıştır.

TURİZM BAKANI İBRAHİM GÜRDAL (Antalya) – Yarım kalan kısmını da yazılı cevaplandırırız.

BAŞKAN – Efendim, bendeniz de, onu ifade etmeye gayret ettim.

Onsekizinci sırada, Sayın Mehmet Emin Aydın'ın sorusu vardır.

Sayın Aydın?.. Hazır.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aracılığımızla, Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın Mustafa Taşar tarafından cevaplandırılmasını saygıyla arz ederim.

Mehmet Emin Aydın

Siirt

Terör nedeniyle Siirt'in Eruh ve Bitlis'in Geli Cuma yöresinde boşalan köyler civarında katlanarak çoğalan yaban domuzları ve yaban ayıları, çevredeki ekin alanları, bağ, bahçe ve çeltik ekimine büyük zararlar vermektedir. Bu yabani hayvanlara karşı nasıl bir tedbir almayı düşünüyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Bakan ne buyurur efendim?

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) – Efendim, Sirt'teki domuzlar ve ayılar hakkında bilgim olmadığı için, yazılı olarak cevaplandıracağım.

BAŞKAN – Efendim, Sayın Bakan, bu suretle cevaplandırdı soruyu.

Ondokuzuncu sırada, Sayın Hazer'in sorusu vardır.

Sayın Hazer hazır mı efendim? Burada.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın, Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın Mustafa Rüştü Taşar tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delaletlerinizi saygıyla arz ederim. 21.12.1997

Osman Hazer

Afyon

54 üncü Hükümet zamanında hazırlanan ve beş yıl süreli toplam kredi miktarı 200 trilyon, 1997 yılı için ayrılan plasmanı 40 trilyon lira olan kur garantili Türkiye hayvancılığını geliştirme projesi 1998 yılında uygulanacak mıdır?

1- Projenin 1998 yılı plasmanı ne kadar olacaktır? Proje kaç yıl süreyle uygulanacaktır?

2- Uygulama süresi içinde çiftçilere kullanılacak toplam kredi miktarı ve faiz haddi ne kadardır.

3- Projenin kur (döviz kuru) garantili olarak uygulanması düşünülmekte midir?

4- İşsiz ziraat mühendisleriyle, veteriner hekimlerin sayısı onbinleri bulmaktadır. Bu meslekler ve bunlara yardımcı meslek mensupları için istihdam sahaları düşünülüyor mu?

5- Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca damızlık süt sığırcılığı projesi almaları uygun görülen kooperatiflere, 1998 yılı içerisinde kredi tahsis edilecek midir?

BAŞKAN – Sayın Bakan, ne buyurur efendim.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) – Yazılı olarak cevaplandırılmasını istemişler zaten; onun için, yazılı cevaplandıracağım.

BAŞKAN – Peki efendim.

Sayın Bakan, yazılı cevaplayacağını ifade etti.

Yirminci sırada, Sayın Fethullah Erbaş'ın sorusu vardır.

Sayın Erbaş?.. Hazır.

Soruyu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Delaletlerinizle aşağıdaki sorularımın Tarım ve Köyişleri Bakanı Mustafa Rüştü Taşar tarafından cevaplandırılmasını arz ederim.

Fethullah Erbaş

Van

Soru 1- Van İlinde küçükbaş hayvancılığın geliştirilmesi için;

a) Terör nedeniyle boşaltılan köylerin köylerine dönmeleri halinde bu köylülere hayvan veya kredi vermeyi düşünüyor musunuz?

b) Yayla yaşağı nedeniyle gerileyen hayvancılığın canlandırılması için ne gibi tedbirler alacaksınız?

Soru 2- Van Gölü havzasını tarımsal kalkınma projesi kapsamına almayı düşünüyor musunuz?

Soru 3- Van Gölündeki balık üretiminin artırılması için ne gibi tedbirler almayı düşünüyorsunuz?

BAŞKAN - Sayın Bakan ne buyurur efendim?

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANI MUSTAFA RÜŞTÜ TAŞAR (Gaziantep) - Yazılı cevap vereceğim efendim:

BAŞKAN - Bu soru yazılı cevaplandırılacaktır.

Sayın milletvekilleri, sorular için ayrılan süremiz dolmuştur. Yirminci soruya kadar cevaplandırıldı ya da yazılı cevaplandırılacağı ifade olundu. Yirmibirinci sorudan kırkdördüncü soruya kadar olan sorular işleme tabi tutulamadı; ancak, bu sorular da, diğerleriyle birlikte Hükümete intikal ettirildi. Sayın Hükümet, ihtiyaç duyarsa, gerek görürse bunlara cevap verebilecek.

Sayın milletvekilleri, bu safhada onuncu turda yer alan bütçelerin bölümlerine geçilmesi hususunu ve bölümlerini ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım:

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 1998 malî yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

C) TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI

1.- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi

A - CETVELİ

Program Kodu	Açıklama	Lira
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	70 842 477 000 000
111	Tarımın Geliştirilmesi, Koruması, Araştırılması, Desteklenmesi ve Koordinasyonu Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	11 779 523 000 000
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	1 535 603 000 000
999	Dış Proje Kredileri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	270 000 000 000
TOPLAM		84 427 603 000 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 1998 malî yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2.- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 1996 malî yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

L i r a

- Genel Ödenek Toplamı	: 27 938 596 666 000
- Toplam Harcama	: 26 227 308 745 000
- İptal Edilen Ödenek	: 1 701 537 390 000
- Ödenek Dışı Harcama	: 8 740 645 000
- Ertesi Yıla Devreden Ödenek	: 18 491 176 000
- Akreditif, taahhüt, art.ve dış proje kred. saklı tut. ödenek	: 2 480 274 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 1996 malî yılı kesinhesabı kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 1998 malî yılı bütçesi ile 1996 malî yılı kesinhesabı kabul edilmiştir; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ederim.

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü 1998 malî yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarını-
za sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

a) Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

1.- Tarım Reformu Genel Müdürlüğü 1998 Malî Yılı Bütçesi

A - CETVELİ

Program

Kodu	A ç ı k l a m a	L i r a
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	334 150 000 000
111	Tarım Reformu Uygulamaları BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	1 498 850 000 000
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	427 700 000 000
T O P L A M		2 260 700 000 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		

(B) cetvelini okutuyorum:

B - CETVELİ

Gelir

Türü	A ç ı k l a m a	L i r a
2	Vergi Dışı Normal Gelirler BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	22 000 000 000
3	Özel Gelirler , Hazine Yardımı ve Devlet Katkısı BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	2 238 700 000 000
T O P L A M		2 260 700 000 000
BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.		

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü 1998 malî yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2.- Tarım Reformu Genel Müdürlüğü 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN- Tarım Reformu Genel Müdürlüğü 1996 malî yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

L i r a

- Genel Ödenek Toplamı :	604 409 477 000
- Toplam Harcama :	505 753 560 000
- İptal Edilen Ödenek :	100 205 256 000
-Ödenek Dışı Harcama :	1 549 339 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

B - CETVELİ

L i r a

- Tahmin :	567 600 000 000
- Tahsilat :	510 092 003 000

BAŞKAN- (B) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü 1996 malî yılı kesinhesabı kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü 1998 malî yılı bütçesi ile 1996 malî yılı kesinhesabı kabul edilmiştir; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ederim.

Turizm Bakanlığı 1998 malî yılı bütçesinin bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bölümleri okutuyorum:

D) TURİZM BAKANLIĞI

1.- Turizm Bakanlığı 1998 Malî Yılı Bütçesi

A - CETVELİ

Program

Kodu	Açıklama	Lira
101	Genel Yönetim ve Destek Hizmetleri	1 977 280 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
111	Ülke Turizminin Geliştirilmesi ve Tanıtılması Hizmetleri	11 891 720 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
900	Hizmet Programlarına Dağıtılamayan Transferler	177 500 000 000
	BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.	
TOPLAM		14 046 500 000 000

BAŞKAN- Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Turizm Bakanlığı 1998 malî yılı bütçesinin bölümleri kabul edilmiştir.

2.- Turizm Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

BAŞKAN- Turizm Bakanlığı 1996 malî yılı kesinhesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(A) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

Turizm Bakanlığı 1996 Malî Yılı Kesinhesabı

A - CETVELİ

L i r a

- Genel Ödenek Toplamı	:	5 088 926 335 000
- Toplam Harcama	:	4 055 997 001 000
- İptal Edilen Ödenek	:	1 038 832 667 000
- Ödenek Dışı Harcama	:	5 903 333 000

BAŞKAN- (A) cetvelini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Turizm Bakanlığı 1996 malî yılı kesinhesabı kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Turizm Bakanlığı 1998 malî yılı bütçesi ile 1996 malî yılı kesinhesabı kabul edilmiştir; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ederim.

Sayın milletvekilleri, böylece, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ve Turizm Bakanlığı 1998 malî yılı bütçeleriyle 1996 malî yılı kesinhesapları kabul edilmiştir; hayırlı hizmetlere vesile olmasını Cenabı Allah'tan niyaz ediyorum.

Sayın milletvekilleri, onuncu tur görüşmelerin bugünkü programı tamamlanmıştır.

Bugün, zannediyorum 21 Aralığı 22 Aralığa devrediyoruz; evet, en kısa gün bugün. Umuyorum ki, milletimizin üzerindeki acılar ve ıstıraplar da bu en kısa gün gibi üzerimizden silinir ve uzun gündüzler ve aydınlıklar gelir.

Bu temenniyle, programda yer alan kuruluşların bütçe ve kesinhesaplarını ve daha önce alınan karar gereğince, Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifini görüşmek için 22 Aralık 1997 Pazartesi günü saat 10.00'da toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.31

Türkiye Büyük Millet Meclisi

GÜNDEMİ

33 ÜNCÜ BİRLEŞİM

21 . 12 . 1997 PAZAR

Saat : 10.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

X 1. – 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/669) (S. Sayısı : 390) (Dağıtma tarihi : 9.12.1997)

X 2. – 1996 Malî Yılı Genel Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/633, 3/1046) (S. Sayısı : 401) (Dağıtma tarihi : 9.12.1997)

X 3. – Katma Bütçeli İdareler 1998 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/670)(S. Sayısı : 391) (Dağıtma tarihi : 9.12.1997)

X 4. – 1996 Malî Yılı Katma Bütçeye Dahil Kuruluşların Kesinhesaplarına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi ile 1996 Malî Yılı Katma Bütçeli İdareler Kesinhesap Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/634, 3/1047) (S. Sayısı : 402) (Dağıtma tarihi : 9.12.1997)

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI

YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7

SÖZLÜ SORULAR

8

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

6. – İzmir Milletvekili H. Ufuk Söylemez ve Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük'ün, 4059 Sayılı Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/832) (S. Sayısı : 379) (Dağıtma tarihi : 13.8.1997) (**Görüşme Günü: 22.12.1997 Pazartesi**)

BUGÜNKÜ PROGRAM

Öğleden evvel

Saat : 10.00-13.00

IX. TUR 28 – İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

a) Emniyet Genel Müdürlüğü

b) Jandarma Genel Komutanlığı

c) Sahil Güvenlik Komutanlığı

29 – BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞI

a) Karayolları Genel Müdürlüğü (Katma)

(DYP, DSP, DTP, ANAP, RP, CHP)

X. TUR 30 – TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI

a) Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (Katma)

31 – TURİZM BAKANLIĞI

(DSP, DTP, ANAP, RP, CHP, DYP)

Öğleden sonra

14.00-prg. bitimine kadar

(Bütçe-Kesinhesap)

(Bütçe-Kesinhesap)

(Bütçe-Kesinhesap)

(Bütçe-Kesinhesap)

(Bütçe-Kesinhesap)

(Bütçe-Kesinhesap)

(Bütçe-Kesinhesap)

(Bütçe-Kesinhesap)

(Bütçe-Kesinhesap)

(Bütçe-Kesinhesap)